

SVT VI : 47 : 2

041 kieli	finfre
100 tekijä	
245 nimeke	Suomen väkiluku 31 p:nä joulukuuta 1910 (seurakuntakirjojen mukaan)
246 rinnakkaisn. Fre	Population de la Finlande au 31 décembre 1910 selon les registres ecclésiastiques)
248 osan tiedot	2 : Läsnä olevan väestön ryhmitys ammatin ja elinkeinon mukaan 2 : Population présente groupée d'après la profession
260 julk.	Helsinki : Tilastollinen päätoimisto, 1915
440 sarja	Suomen virallinen tilasto 6 : 47 : 2
598 huom.	svt
740 muu nimeket.	Väestötilastoa
650 svt aihealue	Väestö - Befolkning - Population
650 asiasanat	
650 tietov.	1910
651 alue	Suomi - Finland

SUOMEN VIRALLINEN TILASTO

VI

VÄESTÖTILASTOA

47

SUOMEN VÄKILUKU 31 P:NÄ JOULUKUUTA 1910
(SEURAKUNTAKIRJOJEN MUKAAN)

II NIDE
LÄSNÄ OLEVAN VÄESTÖN RYHMITYS AMMATIN JA ELIN-
KEINON MUKAAN

POPULATION DE LA FINLANDE AU 31 DÉCEMBRE 1910
(*SELON LES REGISTRES ECCLÉSIASTIQUES*)

TOME II
POPULATION PRÉSENTE GROUPÉE D'APRÈS LA PROFESSION

HELSINGISSÄ, 1915
KEISARILLISEN SENAATIN KIRJAPAINOSSA

Esipuhe.

Tilastollinen Päätoimisto lähettää täten julkisuuteen jälkimäisen niteen selontekoansa Suomen väkiluvusta ja väestöoloista 1910 vuoden päättyessä, sellaisina kuin ne on todettu maamme papiston sekä eriuskolaisseurakuntien esimiesten seurakuntakirjain mukaan tekemissä n. s. kymmenvuotistauluissa.

Aikaisemmin on n. s. »yleisten väenlaskujen» antamat väestön ammatti- ja elinkeinoryhmitystä koskevat tiedot julkaistu yhdessä muiden väestötietojen kanssa ja on niitä varsinkin tekstiosastossa käsitelty hyvin lyhyesti. Vuoden 1910 ammattitietoihin nähden on tästä menettelystä luovuttu. Koska näet mainitun vuoden ammattitilastollista aineistoa kerättiin paljoa laajemman ja täydellisemmän ohjelman mukaan kuin ennen ja aineiston tarkastamiseen ja täydentämiseen pantiin varsin paljon työtä sekä siten saatiin se varsinkin eräissä kohdin verraten luotettavaksi, laajennettiin, ammattitilaston tärkeyttä silmällä pitäen, sekä taulustoa että ennen kaikkea selvittävää tekstiosaa sinä määrin, että niiden julkaiseminen erikoisena niteenä kävi tarpeelliseksi.

Esillä olevassa niteessä käsitellään »länän olevan» väestön ryhmittymistä ammatin ja elinkeinon mukaan sekä sen yhteiskunnallista kokoonpanoa, jälkimäistä pääasiallisesti kuitenkin vain sikäli kuin tämä käy ilmi väestön jakaantumisesta ammateissa itsenäisiin ja epäitsenäisiin. Ainoastaan maatalousväestön yhteiskunta-luokkajakoa on tutkittu jonkun verran yksityiskohtaisemmin. Lisäksi on kiinnitetty huomiota myöskin väestön talouskunta-asemaan, vaikka toiselta puolen tietojen epävarmuuden takia, kuten johdannossa lähemmin osoitetaan, tätä koskevan esityksen on täytynyt jäädä verrattain suppeaksi.

Helsingissä, Tilastollisessa Päätoimistossa, marraskuun 15 päivänä 1915.

Aug. Hjelt.

H. Paavilainen.

Sisällysluettelo.

	Sivu
Tekstiä (siv. 1--88).	
Johdanto:	
1. Ammattikaavake ja sen vertailua vuosien 1880 ja 1890 sekä vuoden 1900 ammattikaavakkeisiin	1
2. Aineiston tarkastaminen ja täydentäminen sekä aineiston laatu	10
I. Yleiskatsaus väestön elinkeinoryhmitykseen	20
1. Väestö kokonaisuudessaan	20
2. Ammatissa-toimiva väestö (päähenkilöt)	34
3. Väestön talouskunta-asema	44
II. Tärkeimpiin elinkeinohaaroihin kuuluvan väestön ammatti- ja yhteiskuntaluokat	56
1. Maatalousväestö	56
2. Teollisuusväestö	68
3. Kulkulaitosväestö	76
4. Kauppaväestö	79
5. Julkisen toiminnan alalta toimeentulonsa saava väestö	82
6. Eläkkeestä, pääomasta tai koroista elävä väestö	84

Tauluja (siv. 1--99).

I. Läsä oleva väestö, seikkaperäisesti ryhmitettynä ammatin ja elinkeinon mukaan, 31 päivänä joulukuuta 1910	2
II. Läsä oleva väestö, yleisluvuin ryhmitettynä ammatin ja elinkeinon mukaan, 31 päivänä joulukuuta 1910, läänittäin	46

Table des matières.

	Page
Texte (pages 1--88).	
Introduction:	
1. Le formulaire statistique concernant la profession de la population de l'année 1910. Comparaison de ce formulaire avec ceux des années 1880, 1890 et 1900	1
2. Contrôle et complètement des matériaux; leur qualité	10
I. Répartition de la population selon la profession	20
1. Population totale	20
2. Population active (personnes exerçant une profession)	34
3. Répartition des personnes selon leur rapport au ménage	44
II. Répartition de la population selon la profession et la situation professionnelle dans les groupes de professions les plus importants	56
1. Agriculture et dérivés	56
2. Industrie	68
3. Communications	76
4. Commerce	79
5. Services publics	82
6. Personnes vivant de capital, d'une pension ou de rentes	84

Tableaux (pages 1--99).

I. Population présente; répartition détaillée d'après la profession au 31 décembre 1910	2
II. Population présente; répartition générale d'après la profession au 31 décembre 1910, par gouvernements	46

Oikaistavaa. — *Corrections.*

Teksti. — *Texte.*

Siv. 3, rivi 3 alh., on: työnjohtajat; pitää olla: työnantajat

Taululiitteet. — *Tableaux.*

Siv. 5, rivi 7, sarakke i, on: 11; pitää olla: —
» » » » » m, » 190; » » 179
» » » » » n, » 403; » » 392
» » » 8, » i, » 19; » » 30
» » » » » m, » 6 534; » » 6 545
» » » » » n, » 13 409; » » 13 420
» 19, » 7, sarakkeet i, m ja n, kussakin on: 11; pitää olla: —
» » » 8, sarakke i, on: —; pitää olla: 11
» » » » » m, » 246; » » 257
» » » » » n, » 536; » » 547

Johdanto.

1. Ammattikaavake ja sen vertailua vuosien 1880 ja 1890 sekä vuoden 1900 ammattikaavakkeisiin.

Vuoden 1910 »yleisessä väenlaskussa» käytetyn tauluston ammattia koskevan kaavakkeen muoto ja sisällitys käy yksityiskohtia myöten ilmi esillä olevan julkaisun taululiitteestä I.

Tämä kaavake on rakenteeltaan kokonaan toisenlainen kuin se alkuperäinen kaavake, joka ²²/₂ 1877 annetussa, joka kymmenes vuosi toimeenpantavia »väenlaskuja» koskevassa asetuksessa vahvistettiin noudatettavaksi ja jota muuttamattomana käytettiin vuosien 1880 ja 1890 yleisissä väenlaskuissa, sekä melkoisesti toisenlainen kuin vuoden 1900 väenlaskun vastaava kaavake. Vuoden 1910 ammattikaavakkeen mukaan oli väestö elinkeinonsa ja ammattinsa puolesta ryhmitettävä ensin visseihin, s. o. 14 pääryhmään, ja tärkeimmät näistä useampiin alaryhmiin ammatin tai elinkeinon erikoislaatuja silmällä pitäen. Tällainen ryhmittely oli vielä aivan vaillinainen vuosien 1880 ja 1890 ammattikaavakkeessa, eikä sitä tässä muodossa esiinny vuoden 1900:kaan kaavakkeessa, niin kokonaan toisenlainen kuin se olikin edeltäjänsä verrattuna. Sitä paitsi poikkesi vuoden 1910 kaavake edeltäjistään myöskin siihen ähden, ketä henkilöitä siinä oli huomioon otettava. Aikaisemmat ammattikaavakkeet käsittivät kaiken kirkonkirjoihin merkityn väestön, vuoden 1910 kaavake sitä vastoin ainoastaan *seurakunnassa olevan* (»läsnä olevan») väestön, jättäen *seurakunnasta poissa olevan* (»poissa olevan») väestön ammattijaoituksen ulkopuolelle. ¹⁾ Tällä menettelyllä saavutettiin se huomattava etu, että se 194 000 henkinen joukko, joka todettiin poissa olevaksi ja jonka ammatista papiston olisi ollut mahdotonta saada tietoja, ei päässyt häiritsevästi vaikuttamaan väestön ammattiryhmitykseen.

Yleisenä periaatteena vuosien 1880 ja 1890 ammattikaavakkeessa oli ammattien mahdollisimman yksityiskohtainen luetteleminen, ²⁾ jota paitsi teoll-

¹⁾ Mitä läsnä ja poissa olevalla väestöllä ymmärretään, selitetään tämän julkaisun edellisessä niteessä, tekstisivu 2.

²⁾ Siten esim. kaavakkeen 2. §:ssä, joka koski opetuslaitosta, oli erikseen perätysten mainittava, montako oli »yliopistonopettajia, koulunopettajia ja opettajattaria, kansakoulunopettajia ja opettajattaria, yllämainittuin vaimoja ja lapsia, yliopiston virkamiehiä, yliopiston ja koulunpalvelijoita, näiden vaimoja ja lapsia, palvelusväkeä perheillä tässä §:ssä.» Samoin oli laita myöskin muihin elinkeinohaaroihin nähden.

suuslaitoksia ja käsityöläisammattaja koskevissa ryhmissä (§§ 12 ja 13) kaavakkeen täyttäjää voi ammattien lukua tarpeen mukaan lisätä.¹⁾

Vuoden 1900 kaavakkeessa mentiin ammattien ilmoittamisessa aivan päinvastaiseen suuntaan. Siinä eivät ammatit esiinny yksitellen lueteltuina, vaan on läheiset sukulaisammatit luettu yhteen ja siten muodostettu suurempia ammattiryhmiä eli -luokkia, joita ainoastaan, eikä yksityisiä ammatteja, annetut tiedot koskivat (ks. siv. 4 ja seur). Samalla poistettiin vuosien 1880 ja 1890 kaavakkeessa säilytetty ero varsinaisen teollisuuden ja käsityön välillä, yhdistämällä käsityöammattien harjoittajat vastaaviin teollisuusammatteihin.

Vuoden 1900 kaavake poikkesi edeltäjästään myöskin siinä tärkeässä kohdassa, että siinä ei kiinnitetty mitään huomiota ammatinharjoittajan asemaan ammatissa, s. o. oliko hän itsenäinen vaiko toisen työssä tai palveluksessa oleva (epäitsenäinen), vaan kaikki samaan ammattiryhmään kuuluvat ammatissa-toimivat eli päähenkilöt oli ilmoitettava yhdessä summassa. Tämä oli epäilemättä takaaskel aikaisempaan kaavakkeeseen verrattuna, vaikkakaan mainittu jako ei vuosien 1880 ja 1890 kaavakkeessakaan esiintynyt täydellisenä.

Sitä vastoin on vuoden 1900 ammattikaavakkeessa merkittävä suureksi edistys askeleeksi se ammattitilaston kannalta tärkeä seikka, että siinä tahdottiin saada selville, poikkeuksetta kaikissa ammattiryhmissä, väestön talouskunta-asema, s. o., kuinka paljon kuhunkin ammattiryhmään kuuluvista henkilöistä oli päähenkilöitä, kuinka paljon perheenjäseniä ilman omintakeista ammattia sekä kuinka paljon henkilöllisiä palvelijoita ja näiden ammatittomia perheenjäseniä, kumpiakin erikseen. Aikaisemmassa kaavakkeessa oli tämä jako vielä hyvin vaillinainen.

Vuoden 1900 kaavakkeen mukaan, joka yleiseltä ammattiryhmitykseltään oli laadittu osittain yhtäpitäväksi Kansainvälisen Tilastollisen Instituutin hyväksymän ammattikaavakkeen kanssa, ryhmitettiin väestö 42 elinkeino- tai ammattiryhmään, ja oli kunkin ammattiryhmän nimityksen jälkeen lueteltu, eräissä ryhmissä hyvinkin suuri määrä, esimerkkejä siitä, mihin eri ammatteihin kuuluvia oli asianomaiseen ammattiryhmään merkittävä. Vaikkakin elinkeinoryhmiä oli verrattain paljon, jäivät muutamat niistä sittenkin vielä liian paljon sisältäviksi. Näin oli varsinkin ensimmäisen elinkeinoryhmän »maanviljelys ja sen sivuelinkeinot» laita. Kun tähän, enemmistön maan väestöä käsittävään elin-

¹⁾ Ammattiluettelo puheena olevan kaavakkeen mukaan tuli täten varsin kirjavaksi. Mutta siitä oli kuitenkin se etu, että siten varattiin sekä aineiston koonneelle virastolle että vastaisille tutkijoille mahdollisuus ryhmitellä aineistoa tarpeen mukaan. Lisäksi saavutettiin se ammattitilaston kannalta tärkeä etu, että muissa, paitsi käsityöammatteissa, toiselta puolen virkamiehet ja itsenäiset ammatinharjoittajat sekä toiselta puolen epäitsenäiset ammatinharjoittajat ja muut heidän vertaisensa voitiin erottaa toisistaan.

keinoryhmään kuuluvat henkilöt, ilman sen enempää ammattijaottelua, oli merkittävä kaavakkeessa oleviin sarakkeihin, kuhunkin yhtenä summana, on ilmeistä, että tässä oli suuri virhelähde olemassa. Sillä tällainen summittainen tietojen antaminen ei tee niiden antajalle mahdolliseksi jo heti tietoa merkitessään havaita, onko annettu tieto mahdollisesti oikea vaiko väärä, kuten on laita siinä tapauksessa, että tiedonanto koskee rajoitetumpaa alaa. Kuten sivulla 20 esitetty tiedot koko maanviljelysväestön luvusta osottavat, ovat vuoden 1900 ammattitiedot tässä kohden harhaan vievät, s. o. maanviljelysväestön, samoin kuin tietenkin maanviljelyksessä toimivien päähenkilöidenkin, luku on vuodelta 1900 ilmeisesti liian pieni.

Tällaisesta, suurten ja yhteiskunnalliselta asemaltaan hyvin erilaisten väestöainesten yhteensullomisesta on vuoden 1910 ammattikaavakkeessa kokonaan luovuttu. Kaikissa elinkeino- ja ammattiryhmissä (elinkenopääryhmät I—VII), joissa on sekä itsenäisiä ammatinharjoittajia että työväkeä tai palveluskuntaa, nämä molemmat ryhmät ja niihin kuuluva väestö ovat erotetut toisistaan.¹⁾ Sitäpaitsi on varsinainen maanviljelysväestö, tämän ryhmän suuruuden ja kirjavuuden takia, yhteiskunnallisen asemansa perusteella ryhmitetty yhdeksään eri luokkaan, joista luokat 1—5 käsittävät itsenäisiä ammatinharjoittajia ja 6—9 toisen työssä tai palveluksessa olevia; 9. luokka, »päivätyöläisiä», on lisäksi jaettu kahteen ryhmään (ks. siv. 4). Varsinaisen maanviljelysväestön täten verrattain pitkälle menevän luokittelun kautta on sen luvusta saatu kieltämättä paljoo todellisemmat tiedot, kuin jos olisi tyydytty samanlaiseen summittaiseen ilmoitukseen kuin vuonna 1900. Sitä paitsi on tällaisen luokittelun kautta tehty mahdolliseksi saada verrattain yksityiskohtainen kuva maan pääväestön yhteiskunnallisesta kokoonpanosta.

Aikaisemmissa ammattikaavakkeissa ei kiinnitetty mitään huomiota niihin perheenjäseniin, jotka auttoivat perheen päämiestä hänen ammatissaan. Koska tällaisten perheenjäsenten luku ennen kaikkea maatalous-ammateissa on varsin huomattava, on ammattitilaston kannalta tärkeää, että nämä henkilöt tulevat tilastossa erikseen näkyviin. Sen vuoksi otettiin vuoden 1910 ammattikaavakkeeseen kaksi uutta saraketta, toinen miehiä ja toinen naisia varten, joihin oli merkittävä »lapset ja muut perheen jäsenet, jotka toimivat perheen päähenkilön ammatissa». Muut sarakkeet ovat sisällöltään samat kuin vuoden 1900 kaavakkeessa. Ainoastaan muotonsa puolesta muutettiin ensimmäisen sarakeryhmän (sar. b—c) otsake toisin kuuluvaksi. Vuoden 1900 kaavakkeessa se kuului: »ylemmät ja alemmat virkamiehet, työnjohtajat, työntekijät ynnä muut päähenkilöt»; vuoden 1910 kaavakkeessa :»Perheiden päähenkilöt ynnä ksityiset itsenäiset päähenkilöt».

¹⁾ Päälystyt ja konttorihenkilöt on luettu itsenäisten ammatinharjoittajain joukkoon.

Elinkeino- ja ammattiryhmitystä koskevat eroavaisuudet vuosien 1910 ja 1900 kaavakkeissa käyvät yksityiskohtia myöten ilmi seuraavasta rinnakkaisasetelmasta.

Ammattikaavakkeen elinkeino- ja ammattiryhmitys:

V. 1910.

V. 1900.¹⁾

I. Maanviljelys sivuelinkeinoineen.

A. Maanviljelys ja karjanhoito.

1. Maanomistajia
2. Kruununtalojen tai uudistalojen haltijoita
3. Virkatalojen vuokraajia
4. Itsenäisen tilan vuokraajia
5. Lampuoteja ja maatorppareita, jotka ovat päätilan alaisia, kruununmetsätorppareita
6. Muonatorppareita, muonamiehiä ja renkejä, jotka ovat omassa ruuassaan ..
7. Vouteja, työnjohtajia ja ammattinoppineita
8. Palkollisia isäntäväen ruokakunnassa ..
9. Päivätyöläisiä:
 - a) jotka omistavat oman asunnon (itsellisiä, mäkitupalaisia)
 - b) joilla ei ole omaa asuntoa (loisia y. m.)

B. Puutarhatoimi.

- a) itsenäisiä elinkeinonharjoittajia, ammattinoppineita, konttorihenkilöitä y. m.
- b) Työntekijöitä

C. Meijeritoimi.

- a) itsenäisiä elinkeinonharjoittajia, ammattinoppineita, konttorihenkilöitä y. m.
- b) työntekijöitä

1. Maanviljelys ja sen sivuelinkeinot (meijerihoito, metsänhoito y. m.):

Henkilöt, jotka viljelevät omaa tai muiden maata; maatyössä olevat sekä vakinaista vuosipalkkaa nauttivat (rengit, piiat, muonamiehet) että päiväpalkkalaiset (mökkiläiset, loiset y. m.); maanviljelysoppilaat; maanviljelyshoitajat, -pehtoorit, -rättärit ja -kirjanpitäjät; puutarhurimestarit, -työmiehet ja -oppilaat; meijerinomistajat, -hoitajat, -työmiehet ja -oppilaat; karjankasvattajat ja -hoitajat sekä karjanhoito-oppilaat; paimenet; yksit. metsänhoitajat ja metsänvartijat; puunhakkaajat, miilunpolttajat y. m.

2. Metsästys ja kalastus:

Metsästäjät ja kalastajat; kalastuslaitosten palveluksessa olevat.

3. Paimentolaisia (porolappalaisia). . .

4. Kalvosteollisuus:

Turpeen-nostajat ja -valmistajat, metallimalmin kaivajat ja -huuhtajat, järvi- ja suomalmiin nostajat

5. Kivenlouhosteollisuus:

Kivenlouhimisessa, hiekanajossa y. m. s. työskentelevät (ei: kivenhakkaajat, kalkkiuunintyöntekijät, ks. kohta 16)

6. Tekstiiliteollisuus:

Pellava-, puuvilla-, hamppu-, olki-, juute y. m. kasviainesten kehruu- ja kutomatyössä olevat; vanu-, köydenpu-nous-, matto-, sukka-, villakutoma- ja vaatetehtaissa työskentelevät; silkin, pitsien, nauhojen, nyörien, kultaompelusten y. m. (ei: liinakorujen, ks. 14) valmistajat; jouhi- ja karvateosten valmistajat (vilttejä

¹⁾ Eräiden ammattiryhmien esimerkkiluettelo esiintyy tässä alkuperäiseen kaavakkeeseen verrattuna jonkun verran lyhennettynä.

D. Metsänhoito.

- a) Metsänhoitajia y. m. päällystää, konttorihenkilöitä y. m.
 b) Työntekijöitä, vartijoita

E. Porolappalaisia**F. Metsästäjiä ja kalastajia**
Yhteensä**II. Teollisuus.**

1. Kaivosteollisuus :
 - a) työnantajia, päällystää, konttorihenkilöitä
 - b) työntekijöitä
2. Sulatot ja metallien jalostuslaitokset:
 - a) työnantajia, päällystää, konttorihenkilöitä
 - b) työntekijöitä
3. Konepajat ja koneteollisuus:
 - a) työnantajia, päällystää, konttorihenkilöitä
 - b) työntekijöitä
4. Kivi-, savi-, lasi- y. m. sellainen teollisuus:
 - a) työnantajia, päällystää, konttorihenkilöitä
 - b) työntekijöitä
5. Nahka- ja karvateollisuus:
 - a) työnantajia, päällystää, konttorihenkilöitä
 - b) työntekijöitä
6. Tekstiiliteollisuus:
 - a) työnantajia, päällystää, konttorihenkilöitä
 - b) työntekijöitä
7. Vaatetusteollisuus:
 - a) työnantajia, päällystää, konttorihenkilöitä
 - b) työntekijöitä
8. Paperiteollisuus:
 - a) työnantajia, päällystää, konttorihenkilöitä
 - b) työntekijöitä

ja muita kuteita, harjoja, siveltimiä ja seuloja varten, vaan *ei*: henkselien, sukkanauhojen tai hattujen tekijät, ks. 14); höyhenteosten valmistajat; värjärit, valkaisijat y. m. s.

7. Vuotien, nahkojen y. m. eläinkuntaan kuuluvain kovien aineiden valmistus (*ei*: karva- ja harjateollisuus, ks. 6, eikä nahkatavaroiden valmistajat, jotka ovat mainitut kohdissa 14, 17 ja 19):

Karvarit, nahan-, säämiskän- ja pergamentin valmistajat; turkkurit; luu-, y. m. teosten valmistajat

8. Puuteollisuus.:

Tukinhakkaajat; tukinuittajat; sahoissa, höyläslaitoksissa ja lankarullatehtaissa työskentelevät; tynnyrintekijät; puusorvarit; ruumisarkkujen tekijät; korintekijät y. m. (*ei*: huonekaluja varten, ks. 15, kirvesmiehet ja rakennusnikkarit, ks. 16, veneenrakentajat, ajokalujen valmistajat, ks. 17, kepin tekijät ja puusuurarit, ks. 14).....

9. Metalliteollisuus (*ei*: jalot metallit, ks. 19):

Sulatoissa, rautaruukeissa y. m. s. sekä valimoissa, konetehtaissa ja verstaissa työskentelevät; raudan, teräksen ja muiden epäjalojen metallien ynnä samojen metalliteosten valmistajat; sepät y. m.

10. Saviteollisuus:

Lasin, posliinin, fajanssin, kaakelien, tiilien, sementin, betonin, saviastioiden valmistajat

11. Kemiallinen teollisuus:

Sytytys- ja räjähdysaineiden, happojen, kivennäisvesien, kiillotusaineiden, musteen, väriaineiden, lyijykynien, saippuan, kynttilän, öljyjen ja voiteiden, lannotusaineiden, tervan, pien, asfaltin y. m. valmistajat

12. Paperiteollisuus:

Selluloosan, selluloidin, paperin, pahvin, kartonkien, puupahvin, puunmassan valmistajat

9. Puuteollisuus:
- a) työnantajia, päällystää, konttorihenkilöitä
 - b) työntekijöitä metsänhakuussa, uittossa y. m.
 - c) työntekijöitä sahoissa, puusepäntehtaissa y. m.
10. Rakennusteollisuus:
- a) työnantajia, päällystää, konttorihenkilöitä
 - b) työntekijöitä
11. Kemiallinen sekä terva-, öljy- y. m. sellainen teollisuus:
- a) työnantajia, päällystää, konttorihenkilöitä
 - b) työntekijöitä
12. Valaisu-, lämmitys- ja sähköteollisuus:
- a) työnantajia, päällystää, konttorihenkilöitä
 - b) työntekijöitä
13. Ravintoaineteollisuus:
- a) työnantajia, päällystää-, konttorihenkilöitä
 - b) työntekijöitä
14. Väki- ja mallasjuomateollisuus:
- a) työnantajia, päällystää, konttorihenkilöitä
 - b) työntekijöitä
15. Tupakka- y. m. nautintoaineteollisuus:
- a) työnantajia, päällystää, konttorihenkilöitä
 - b) työntekijöitä
16. Graafillinen ja taideteollisuus:
- a) työnantajia, päällystää, konttorihenkilöitä
 - b) työntekijöitä
17. Muu teollisuus:
- a) työnantajia, päällystää, konttorihenkilöitä
 - b) työntekijöitä

Yhteensä

III. Kulkulaitokset.

1. Rautatiet:
- a) päällystää, konttorihenkilöitä
 - b) palveluskuntaa

18. Elintarpeiden ja nautintoaineteollisuus:

Myllyissä, sokeritehtaissa, etikka-, sinappi-, viinanpuhdistus-, tupakka-, olut- ja portteritehtaissa sekä viinanpolttimoissa työskentelevät; myllärit; leipurit; teurastajat; makkarantekijät; säilykkeiden valmistajat

14. Vaatetus- ja puhdistusteollisuus:

Hattu- ja lakkityöntekijät; räätälit; ompelijat; liinakoruompelijat; jalkineityöntekijät; puusuutarit; hansikkain, vöiden, henkselien, sukkanauhojen, päivän- ja saateenvarjojen sekä keppien valmistajat; pesijät; silittäjät; kylvettäjä; parturit; hiustöiden tekijät; lattianvahaajat; kadunlakaisijat; nuohojat; passauksella ja huoneiden siivoamisella y. m. s. elävät henkilöt, jotka ovat omassa ruuassa

15. Huonekaluteollisuus:

Huonekalutekijät ja -nikkarit; huonekalukiillottajat; puunveistäjät y. m.

16. Rakennusteollisuus:

Kalkkiuunin-työntekijät; sementtityöntekijät; muurarit; rapparit; kirvesmiehet; nikkarit (ei: huonekalujen, ks. 15); tapetin-tekijät; tapetseeraajat; maalarit; koriste- maalarit; kipsityöntekijät; kivenhakkaajat (ei: louhijat, ks. 5); kivenhiojat; kivenlas- kijat; asfalttityöntekijät; lasimestarit y. m. s.

17. Kulkuneuvojen teollisuus:

Vaunujen ja ajokalujen valmistajat; sila- ja satulasepät; laivan- ja veneenra- kentajat; purjeenvalmistajat; muiden kul- kuneuvokalujen valmistajat

18. Valaisu-, lämmitys-, sähkö- y. m. s. teollisuus:

Kaasu- ja sähkövalmistuslaitoksissa olevat

19. Teollisuus tietettä ja taidetta var- ten, korutavarain teollisuus:

Kirjasintenvalajat; kirjanpainajat; la- tojat; kivipainajat; kirjansitojat; soitto-ko- neiden sekä matemaatisten, fysikaalisten, optillisten, kirurgisten y. m. tieteellisten

2. Raitiotiet, ajuriliike:
 - a) liikkeenharjoittajia, päällystää, konttorihenkilöitä
 - b) palveluskuntaa
 3. Kanavaliike:
 - a) päällystää, konttorihenkilöitä ...
 - b) palveluskuntaa
 4. Luotsi- ja majakkalaitos:
 - a) päällystää
 - b) palveluskuntaa
 5. Merenkulku:
 - a) liikkeenharjoittajia, päällystää, konttorihenkilöitä
 - b) palveluskuntaa
 6. Lastaus-, lossaus- y. m. sellainen toimi:
 - a) liikkeenharjoittajia, päällystää, konttorihenkilöitä
 - b) palveluskuntaa
 7. Posti-, sähkölennätin- ja telefonilaitos:
 - a) päällystää
 - b) palveluskuntaa
- Yhteensä

IV. Kauppa.

1. Raha- ja vakuutuslaitokset:
 - a) päällystää
 - b) palveluskuntaa
 2. Kaupanvälitys- ja asioimisliike:
 - a) päällystää
 - b) palveluskuntaa
 3. Ravintola- ja väkijuomaliike:
 - a) päällystää
 - b) palveluskuntaa
 4. Muu kauppaliike:
 - a) päällystää
 - b) palveluskuntaa
- Yhteensä

V. Julkinen toiminta (paitsi VI—VII).

1. Kirkko:
 - a) pappeja
 - b) urkureja, lukkareita, muita kirkonpalvelijoita

koneiden valmistajat; kellosepät; kultasepät; kultaajat; koru- ja ylellisyystavarain valmistajat; viuhkojen, lompakkojen, leikkikalujen, korttien y. m. s. valmistajat..

20. Jätteiden kokoojat:

Lumpunkokoojat y. m.

21. Muut kuin ylläluetellut teollisuudet:

Vesijohtolaitoksissa y. m. työskentelevät

22. Vesikulkulaitokset:

Luotsi- ja majakkalaitoksessa palvelevat; laivanvarustajat; laivakonttoreissa palvelevat; satamapoliisit ja -palvelijat; merikapteenit; kipparit; merimiehet; laivain koneenkäyttäjät, lämmittäjät ja ravintoloitsijat palvelijoinen; lastaajat ja lossaajat; kanava- ja sulkulaitoksissa palvelevat; soutajat; lautturit

23. Maakulkuneuvot (ei: rautatie, ks. 24):

Siltavahdit; raitioteillä palvelevat; ajurit; kuorma-ajurit; kaupunginlähetit; parmaajat; kantajat

24. Rautatiet:

Rautatiellä palvelevat; rautatien työmiehet ja ravintoloitsijat palvelijoinen..

25. Posti-, telegraafi- ja telefontilaitokset:

Näissä laitoksissa palvelevat

26. Pankit, luotto- ja veksellilaitokset, vakuutus- ja panttilainauslaitokset: Näissä laitoksissa palvelevat

27. Kaupanvälitys- ja asioimisliike: Kaupanvälittäjät; asioitsijat; paikanvälittäjät; kauppa-agentit; kauppatuottajat y. m.

28. Kauppa (paitsi 27:ssä ja 29:ssä kohdassa mainittuja henkilöitä): Tukku- ja vähittäiskauppiat; rohdoskauppiat; kirja- ja paperikauppiat; nuottikauppiat; kirjankustantajat; kuljeksivat kolportöörit ja pikkutavarain myyjät j. n. e.; akrobaatit; eläinten y. m. sellaisten näyttelijät sekä muut kauppiat

2. Oikeuslaitos, vankeinhoito:
 - a) päällystää
 - b) palveluskuntaa
 3. Siviilihallinto:
 - a) päällystää
 - b) palveluskuntaa
 4. Sotalaitos:
 - a) päällystää
 - b) palveluskuntaa
 5. Poliisilaitos:
 - a) päällystää
 - b) palveluskuntaa
- Yhteensä

VI. Opetuslaitos.

1. Valtion tai kunnan oppilaitokset:
 - a) opettajia
 - b) palveluskuntaa
 2. Yksityiset oppilaitokset:
 - a) opettajia
 - b) palveluskuntaa
- Yhteensä

VII. Terveyslaitos.

1. Valtion tai kunnan toimi:
 - a) lääkäreitä, eläinlääkäreitä
 - b) rokottajia, kätilöitä, sairaanhoitajia
 - c) palveluskuntaa
 2. Yksityinen toimi:
 - a) lääkäreitä, hammaslääkäreitä, apteekkareita
 - b) sairaanhoitajia, hierojia, y. m. ..
- Yhteensä

VIII. Vapaat elinkeinnot.

Kirjailijoita, taiteilijoita, asianajajia y. m.

IX. Muut luettelematta jääneet ammatit.

29. Väkijuomakauppa ja ravintolaliike:

Viini-, viina-, olut- ja portterikauppiaat; ravintoloitsijat; hotellien, kahvilain ja anniskelujen omistajat; ruuanpitäjät (ei: sairashuoneissa y. m. s., ks. 34; ei: rautatiellä, ks. 24; ei: vesikulkulaitoksissa, ks. 22); viinurit ja palvelijat ravintolaliikkeissä y. m. sellaiset; kestikievarit, jotka eivät harjota maanviljelystä, j. n. e.

30. Sotilaslaitos (ei: lääkärit, välskäririt ja sairashuonepalvelijat, ks. 34; ei: papit, ks. 32; ei: sotatuomarit, ks. 33); Upseerit, alipäällystö, sotamiehet, muskantit, kokit, käsityöläiset, koneenkäyttäjät ja lämmittäjät väkinoisessa väessä; reservin vakinainen yli- ja alipäällystö ..

31. Poliisilaitos: Poliisilaitoksessa palvelevat

32. Kirkkolaitos: Papit (myöskin sotapapit); urkurit; lukkarit; kirkonpalvelijat; diakoonit j. n. e.; kirkollisviraston virkamiehet

33. Oikeuslaitos: Valtion ja kuntien oikeuslaitoksissa palvelevat; sotatuomarit; yksityiset asianajajat

34. Terveyshoitolaitos: Lääkärit (myöskin sotilaslääkärit); hammaslääkärit; kätilöt; rokottajat; eläinlääkärit; välskäririt; hierojat; apteekkarit; farmaseutit ja apteekinoppilaat; terveystarkastajat; sairashuoneiden johtajat, sairaanhoitajat ja -hoitajattaret, ruuanpitäjät ja palvelijat; muut terveyslaitoksessa palvelevat

35. Opetuslaitos: Yliopistossa ja koululaitoksessa palvelevat; yksityisopetusta harjottavat; johtajat ja opettajat sekä palvelijat maanviljelys-, meijeri-, karjanhoito-, puutarha-, kauppa-, teollisuus-, käsityö-, meri- ja aistivalliskouluissa, polyteknikossa, kadettikoulussa (ei: sotilashenkilöt, ks. 30), Evon metsäopistossa ja metsänvartijakoulussa y. m.

36. Siviilihallinto: Valtion ja kunnan virkamiehet ja palveluskunta, joita ei ole yllä lueteltu

- X. Työläisiä, päiväpalkkalaisia ilman edellä mainittua ammattia
- XI. Ilman ammattia olevia henkilöitä (vankiloissa, hoitoloissa y. m. sellaisissa laitoksissa olevia)
- XII. Eläkkeestä, pääomasta tai korolsta eläjiä.
1. Eläkkeellä eläjiä	
2. Syytinkiläisiä	
3. Muita	
	Yhteensä
- XIII. Muut (Varattomia henkilöitä, ei perheen jäseniä):
Maankuljeksijoita y. m.
- XIV. Toimi tuntematon

37. Tiedettä, taidetta, vapaalta elinkeinoja: Kirjailijat, sanomalehtimiehet, yksityiset kielenkääntäjät; puhtaaksikirjoittajat; piirustajat; yksityis-arkkitehdit ja -insinöörit; kaivertajat, ksylograafit, valokuvaajat, taitelijat, niinkuin taidemaalarit, kuvanveistäjät, säveltäjät, laulu- ja soittoniekat, näyttelijät, tanssijattaret y. m. ...

38. Pääomista ja korolsta eläjät (Ilman muuta tulolähdettä): Maatilain- ja talonomistajat; koroilla eläjät; eläkettä nauttivat; syytinkiläiset j. n. e.

39. Muita ammatteja, joita yllä ei ole lueteltu: Henkilöitä, joilla on ammatteja, joita yllä ei ole lueteltu, niinkuin loiset, mäkitupalaiset, joilla ei ole maanviljelystä, tilapäiset päiväläiset y. m.

40. Ilman ammattia olevat henkilöt, joita elätetään hoito-, köyhäinhoito- ja turvalaitoksissa; vangit; ruotuvaivaiset; turvattomat lapset j. n. e., joita ei ole otettu jäseniksi perheisiin

41. Muut varattomat henkilöt ilman ammattia, jotka eivät ole perheenjäseniä, maankuljeksijat, kerjäläiset j. n. e.

42. Tuntematon ammatti

Vuoden 1910 kaavakkeessa toimeenpantujen lisäysten ja muutosten tarkoituksena oli saattaa mainittu kaavake sekä rakenteensa että sisällyksensä puolesta sellaiseksi, että sen kautta saataisiin niin luotettavia ja täydellisiä sekä monipuolisia tietoja maan väestön elinkeino- ja ammattijaosta kuin kirkonkirjojen perusteella ja papistoa ylenmäärin sen varsinaisiin tehtäviin kuulumattomilla tiedonannoilla rasittamatta on mahdollista.

Ammattikaavakkeen täyttämisen helpottamiseksi liitettiin vuoden 1910 kymmenvuotistauluihin seuraavat ohjeet:

10. Koska taulun V tarkoitus on luoda mikäli mahdollista tarkan kuvan Suomen väestön ammattijaosta, on tärkeä, että seurakunnassa olevan väestön ryhmytykseen tässä kohden kiinnitetään erityistä huomiota. Muistettava on kyseenalaiseen tauluun nähden seuraavaa:

a) Ei ketään oteta tauluun V enemmän kuin yhden toimen puolesta, vaikka hänellä olisikin useampia. Se ammatti eli elinkeino, josta kullakin on varsinainen elatuksensa, määrää otsikon, jonka alle hän on merkittävä. Valtion, kirkon ja kunnan palkkaamat ylemmät ja alemmat virkamiehet ovat kuitenkin kussakin tapauksessa luettavat ainoastaan virkamiesten ryhmään.

b) Naiset, olivatpa naituja, leskiä, erotettuja tai naimattomia, jotka itse hoitavat jotakin virkaa tai harjoittavat jotakin ammattia, otetaan puheena olevaa virkaa tai ammattia koskevaan naispuolten sarakkeeseen. Esim. postilaitoksen johtajatar, kauppa- ja teollisuusammattia j. n. e. harjoittava nainen merkitään siis naispuolisten sarakkeeseen itsenkunin asianomaisen ammattinimityksen viereen, jota vastoin postinhoitajan, kauppiaan tai teollisuudenharjoittajan vaimo saa paikkansa mainituissa kohdissa »vaimot (miehet) ja lapset» j. n. e. otsikon alla. Mies, jota virkaa tai ammattia harjoittava vaimo elättää, merkitään vaimon ammattiin kuuluvaksi.

c) Sarekkeisiin f—g otetaan ainoastaan ne perheenjäsenet, jotka avustavat perheen päämiestä *hänen* toimialallaan. Niinpä ovat näihin sarakkeisiin merkittävät ne työ- ja kunnatöiset maatorpparin pojat ja tyttäret, jotka ottavat osaa torpan maanviljelystöihin, mutta saman torpparin poika, joka on esim. uittotöissä, merkitään puuteollisuuden palveluksessa ja erikoisesti uittotyössä olevaksi työläiseksi.

d) Henkilöt, jotka ovat 15 vuotta täyttäneet, ylioppilaat ja koulunuoriso niihin luettuna, jotka eivät itse elätä itseänsä, merkitään tauluun V »vaimot ja lapset» j. n. e. nimisen otsikon alle (sarekkeet d—e) ja samaan kohtaan kuin vanhemmat ja hoitajat, jotka heitä elättävät.

e) Ilman omaa ammattia olevat leskivaimot sekä isättömät ja äidittömät lapset, olivatpa holhouksenalaisia taikka ei, luetaan joko kohtaan XII, siinä lueltujen henkilöiden joukkoon, taikka elatuslähteensä ja toimensa mukaan johonkin toiseen kohtaan. Niinmuodoin ei pappien, koulunopettajain, lääkärien y. m. jälkeensä jääneitä leskiä ja lapsia merkitä kohtiin V—VII j. n. e., vaan, mikäli elävät eläkkeellä tai koroilla, kohtaan XII.

2. Aineiston tarkastaminen ja täydentäminen sekä aineiston laatu.

Se tarkoituspäätös, johon vuoden 1910 ammattikaavakkeessa tehdyillä muutoksilla pyrittiin, nimittäin että tiedot saataisiin mahdollisimman täydellisiä ja luotettavia, jäi valitettavasti useihin seurakuntiin nähden saavuttamatta. Eräistä seurakunnista jäi kaavake kokonaan täyttämättä. Toisista taas se oli voitu vain vaivaltaisesti täyttää. Voidaan sanoa, että ainoastaan vähemmästä osasta seurakuntia olivat tiedot niin täydellisiä ja luotettavia, ettei niissä ollut muistutuksen sijaa. Tämä ei suinkaan johtunut huolimattomuudesta tietojen antajien puolelta. Päinvastoin tunnustettava, että papisto on yleensä tunnollisesti ja parhaan ymmärryksensä mukaan koettanut täyttää kaavakkeen, jotta siinä pyydyt tiedot tulisivat mahdollisimman oikeita. Mutta että siinä ei täysin onnistuttu, siihen on syynä kirkonkirjojen puutteellisuus ammatti tilaston lähteenä.

Mitä kirkonkirjojen puutteellisuuteen tulee, ei niistä ensiksikään yleensä käy ilmi muuta kuin perheiden päähenkilöiden ja yksityisten päähenkilöiden ammatti. Mutta tätäkään on papiston kaupunkiseurakunnissa, varsinkin suurimmissa, vaikea tietää. Samoin on laita myöskin sellaisiin maaseurakuntiin

nähdessä, joissa väestö on liikkuvaa ja väestön ammattijako pitkälle kehittynyt. Sitä vastoin sellaisissa maaseurakunnissa, joiden väestö on vähän liikkuvaa ja sen ammattijako vielä vähän kehittynyt, voi papisto olla verrattain selvillä siitä, mitä ammattia ainakin päähenkilöt harjoittavat.

Toinen puute kirkonkirjoihin tehdyissä ammattia koskeissa merkinnöissä on useasti se, että niistä yleensä ei käy ilmi ammatin erikoislaatu, joten kaavakkeen täyttäjää jää epätietoiseksi siitä, mihin kaavakkeessa mainittuun ammattiryhmään ammatinharjoittaja on luettava. Tämä puutteellisuus haittaa varsinkin suurempien kaupunkien ja niiden maaseurakuntien kirkonkirjoja, joissa ammatit ovat enemmän erikoistuneet.

Kolmas puutteellisuus on se, että kirkonkirjat — mikäli on tunnettua — yleensä eivät sisällä merkintöjä perheenjäsenten ammatista. Tästä on ollut seurauksena, että perheenjäsenet, todennäköisesti kaikkein useimmissa tapauksissa, on luettu samaan ammattiin tai elinkeinoon kuuluviksi kuin perheen päähenkilö, siitä huolimatta että heidän ammatinsa on saattanut olla kokonaan toinen kuin päähenkilön. Tästä samasta asianhaarasta johtuu, että sarekeryhmän (sar. f—g) »lapset ja muut perheenjäsenet, jotka toimivat perheen päähenkilön ammatissa» täyttäminen on tuottanut papistolle paljon vaikeuksia. Tästä syystä puheena olevan kaavakkeen mainitut sarekkeet olivat yleensä sangen vaillinaisessa asussa kymmenvuotistauluston saapuessa Päätoimistoon, ja aiheuttivat hyvin paljon jälkikyselyjä asianomaisista seurakunnista. ¹⁾

Puheena olevan kaavakkeen tiedoissa esiintyneet virheellisyudet eivät kuitenkaan aina ole johtuneet kirkonkirjojen puutteellisuuksista, vaan ovat ne monesti aiheutuneet väärinkäsityksistä ja suoranaistista merkinnässä tapahtuneista erehdyksistä kaavakkeen täyttäjien puolelta. Monet, varsinkin sellaiset papit, jotka eivät ennen olleet kymmenvuotistauluja tehneet, ovat valittaneet tehtävänsä oudoksi. Jotkut taas ovat valittaneet ammattikaavakkeen täyt-

¹⁾ Kirkonkirjojen puutteellisuudesta ammattitilaston lähteenä esitettäköön tässä eräs esimerkki, joka koskee Kivennavan seurakunnan ammattitietoja. Kun nimittäin pyydettiin oikaisua tämän seurakunnan ammattitauluun, varsinkin sarekkeisiin f—g, lähetti asianomainen kirkkoherra kokonaan uuden ammattitaulun, jonka hän oli laatinut niiden tietojen perusteella, jotka hän nimenomaan tätä tarkoitusta varten oli kylänlukusilla toimittetuissa väenkirjoituksissa koonnut seurakuntansa jäsenten ammateista. Tämän uuden taulun tiedot poikkesivat varsin tuntuvasti alkuperäisen taulun vastaavista tiedoista. Siten esim. oli maanviljelykseen ja sen sivuelinkeinoiniin kuuluvan väestön koko luku alkuperäisen taulun mukaan 11 291, uuden taulun mukaan 11 027; teollisuusväestön luku oli alkuperäisen taulun mukaan 181, uuden taulun mukaan 495; tuntemattomasta toimesta eläviä oli alkuperäisen taulun mukaan kokonaista 1 015, uuden taulun mukaan ainoastaan 23. Sarekkeisiin f—g ei alkuperäisessä taulussa ollut ketään merkittyä, uudessa taulussa sitä vastoin 1 497 mp ja 2 247 np. Miespuolisia maanomistajia oli: alkuperäisen taulun mukaan 1 082, uuden mukaan 1 204; naismaanomistajien vastaavat luvut olivat 324 ja 349. Näitä esimerkkejä voitaisiin jatkaa, mutta riittäkööt nämä. Ne osottavat, kuinka uudet lähempään selonottoon perustuvat tiedot antavat melkolalla toisenlaisen kuvan Kivennavan väestön ammattijaosta kuin alkuperäiset, kirkonkirjoista sellaisinaan saadut tiedot.

tämisestä annettujen ohjeiden riittämättömyyttä, kuitenkin lähemmin ilmoittamatta, missä kohdin ne on vaillinaisiksi katsottu.

Kirkonkirjojen puutteellisuuksien takia jäivät väestön ammattia koskevat tiedot 11 luterilaisesta seurakunnasta kokonaan antamatta. Nämä seurakunnat olivat: Helsingin Pohjoinen suomalainen, Eteläinen suomalainen ja Sörnäisten suomalainen sekä Helsingin Eteläinen ruotsalainen ja Sörnäisten ruotsalainen seurakunta; Turun, Porin, Tampereen ja Vaasan luterilaiset seurakunnat; Viipurin suomalainen luterilainen seurakunta ja Viipurin maaseurakunta. Mitenkä näitä seurakuntia koskevat ammattitiedot on saatu, siitä on selonteko tämän julkaisun edellisessä niteessä sivuilla 14 ja 15.

Niiden seurakuntien luku, joita koskevat ammattitiedot olivat siinä määrin vaillinaiset, että taulustot täytyi palauttaa oikaistaviksi, oli 166. Eri läänien kesken ryhmittäytyivät ne seuraavasti:

Uudenmaan lääni	17
Turun ja Porin lääni	37
Hämeen lääni	16
Viipurin »	23
Mikkelin »	11
Kuopion »	18
Vaaasn »	14
Oulun »	30

Sitä paitsi oli joku määrä sellaisia seurakuntia, joita koskevat virheellisydet olivat sitä laatua, että ne voitiin joko kirjevaihdon kautta, taulustoa palauttamatta, tai ilman muuta Päätoimistossa korjata.

Yleisimmin koski virheellisyys sarakkeita f—g ja h—i.

Mitä tulee sarakkeihin f—g, joihin kussakin ammattiluokassa oli merkittävä ne perheenjäsenet (lapset ja muut), jotka toimivat perheen päähenkilön ammatissa, kävi niissä virheellisyys tavallisesti siihen suuntaan, että niihin oli merkitty joko ilmeisesti liian vähän tai ei mitään.

Ne tapaukset, jolloin merkintä näytti suhteellisesti liian suurelta, olivat sitä vastoin verrattain harvalukuiset; kaupungeissa ei tällaisia tapauksia ollut yhtään. Päinvastoin oli kaupungeissa näihin sarakkeihin yleensä merkitty, suuristakin seurakunnista, vain muutamia kymmeniä henkilöitä, muutamista seurakunnista ei yhtään (esim. Kuopion luterilainen seurakunta).

Koska sarakkeissa f—g ei ole kysymys sellaisista perheenjäsenistä, jotka kodin ulkopuolella toimivat samanlaisessa ammatissa kuin perheen päähenkilö, vaan ainoastaan niistä perheenjäsenistä, jotka kotonaan avustavat perheen päämiestä tämän toimialalla (ks. ohjeet, 10 c-kohta, edellä), on hyvin seli-

tettävissä, että varsinkin kaupungeissa tällaisten perheenjäsenten luvun täytyy olla verrattain pienen. Mutta että niin suuresta kaupunkiseurakunnasta kuin Kuopion nämä sarakkeet olivat aivan tyhjä, se ei mitenkään vastaa todellisuutta. Tilastollinen Päätoimisto ei kuitenkaan tästä enemmän kuin muistakaan kaupunkiseurakunnista pitänyt tarpeellisenä pyytää oikaisua mainittuihin sarakkeisiin, syystä että maan suurimmista kaupungeista, Helsingistä, Turusta, Tampereelta, Viipurista, Porista ja Vaasasta ammattia koskeva kaavake oli täytettävä näissä kaupungeissa 7 p:nä joulukuuta 1910 toimitetussa todellisessa väenlaskussa kerättyjen tietojen perusteella, jotka eivät sisältäneet mitään ilmoituksia siitä, toimiko perheenjäsen päähenkilön ammatissa vai ei.

Koska siis täten valtavasti suurimmasta osasta kaupunkien väestöä tiedot niiden perheenjäsenten luvusta, jotka toimivat perheen päähenkilön ammatissa, kokonaan puuttuvat, on järempänä olevissa taululitteissa f—g sarakkeiden tiedot sekä *koko maahan että kaikkiin muihin*, paitsi Mikkelin ja Oulun läänien *kaupunkeihin* nähden, miltei *arvottomat*. Mitä Mikkelin ja Oulun läänien kaupunkeihin tulee, ovat puheena olevat tiedot niistäkin *todellisia pienemmät*.

Mitä taas *maaseutuun* tulee, ovat puheena olevat tiedot, niin paljon kuin Päätoimistossa pantiinkin huolta niiden saattamiseksi mahdollisimman oikeiksi, ilmeisesti *todellisia pienemmät*.

Samoin kuin sarakkeissa f—g, kävi myöskin henkilölistä palveluskuntaa koskevissa sarakkeissa h—i virheellisyys yleisesti siihen suuntaan, että henkilölistä palvelijoita oli joko liian vähän tai ei ollenkaan merkitty.¹⁾ Ainoastaan muutamien seurakuntien taulussa oli se virhe, että johonkin ammattiluokkaan oli henkilölistä palveluskuntaa merkitty liian paljon. Tämä virheellinen merkintä esiintyi tavallisimmin kaavakkeen ensimmäisessä ammattiluokassa »maanomistajia», ja johtui se, kuten oikaisua pyydetessä asianomaiset taulujen täyttäjät ilmoittivat, siitä että he erehdyksestä olivat merkinneet henkilölistä palvelijoiksi maanomistajien kaikki talon ruuassa olevat palvelijat, huolimatta siitä, toimivatko he maataloustöissä vai sisätalousaskareissa. Samanlaista väärin merkintää ilmeni silloin tällöin joissakuissa muissakin ammattiluokissa.²⁾

¹⁾ Henkilölliseen palveluskuntaan oli luettava: talonmiehet, ovenvartijat, hovimestarit, lakeijat, pikentit, seuranaiset, kamarineitsyt, kokit, naiskeittäjät, emännöitsijät, lapsenhoitajat, sisäköt, kuskit y. m. s., mutta ei sellaisia renkiä ja piikoja, jotka kuuluvat maatoissa tai muissa ammateissa toimiviin.

²⁾ Siten oli eräissä tapauksissa esim. pappilain kaikki piiat ja rengit merkitty henkilölistä palvelijoiksi (elinkeinoryhmään V, 1 a, sar. h—i), vaikka useimmat, kuten oikaisua pyydetessä kävi ilmi, olivat talon ruuassa olevia karjapiikoja ja maanviljelysrenkejä sekä semmoisia merkittävät maanviljelyselinkeinon 8. ammattiluokkaan »palkollisia isäntäväen ruokakunnassa» (sar. b—c). Samoin tuli ilmi, että eräissä tapauksissa kauppiaiden rengit oli merkitty henkilölistä palvelijoiksi asianomaisen ammattiluokan kohdalle (elinkeinoryhmä IV, 4 a), vaikka heidät tavallisten kauppaaliikkeeseen kuuluvien töiden suorittajina olisi ollut merkittävä mainitun ammattiluokan b)-kohtaan (palveluskunta) sarakkeeseen b.

Milloin tämäntapaisia väärin merkintöjä voitiin epäillä, pyydettiin niihin oikaisua ja tulivat sellaiset virheet taulussa korjatuiksi. On kuitenkin varsin luultavaa, ettei kaikkia tällaisia virheitä taulua Päätoimistossa tarkastettaessa ole voitu havaita. Nämä virheet lienevät kuitenkin aivan vähäpätöisiä sen rinnalla, että lukuisista seurakunnista henkilöllinen palveluskunta joko osaksi tai kokonaan oli jäänyt merkitsemättä. Tähän on saattanut vaikuttaa monet asianhaarat; vähemmän kuitenkin epähuomio kuin se, että tietojen antajilla ei monestikaan ole ollut helppo ratkaista, milloin jonkun herraskartanon tai pappilan y. m. s. naispalvelija, joka tekee sekä sisätalousaskareita että ottaa osaa maataloustöihin, kuten karjan hoitamiseen j. n. e., on ollut luettava henkilölliseen, milloin muuhun palveluskuntaan kuuluvaksi. Toinen seikka, joka kenties on vieläkin suuremmassa määrin vaikuttanut siihen, että henkilöllistä palveluskuntaa on niin vähän tai ei ollenkaan merkitty, on se, että henkilölliset palvelijat varsinkin kaupungeissa, eivät useinkaan ole sen perheen eikä edes sen seurakunnan kirjoissa, jossa heillä on palveluspaikkansa. Myöskin maaseudulla on ilmeisesti koko joukko samanlaisia tapauksia. Hyvin tavallistahan on, että esim. loisten, mäkitupalaisten, torpparien y. m. s. tyttäret kasvavina ollessaan ovat taloissa »lapsentyttöinä», mutta siitä huolimatta ovat vanhempiansa eikä palveluspaikan kirjoissa ja siten ovat jääneet oikeaan ammatteensa merkitsemättä.

Syyistä että kirkonkirjat kykenevät kovin vaillinaisesti ilmoittamaan henkilöllisen palveluskunnan luvun, on useiden, etenkin kaupunkiseurakuntien, papisto jättänyt sitä koskevat sarakkeet kokonaan täyttämättä, eikä niihin ole voitu jälkikyselynkään kautta saada oikaisua (esim. Kuopion, Hämeenlinnan ja Loviisan kaupunkiseurakunnat). Samoin on ollut laita moneen muuhunkin seurakuntaan nähden, joista puheena olevia tietoja on epäilty liian pieniksi.

Esillä olevan julkaisun *henkilöllistä palveluskuntaa koskevat tiedot ovat siis ilmeisesti todellisia melkoista pienemmät*, ja voidaanpa asettaa kysymyksen alaiseksi, tokko niille voi antaa sanottavaa tilastollista arvoa.

Aineistoa tarkastettaessa on kiinnitetty erikoista huomiota myöskin sarakkeita b—c koskeviin merkintöihin. Valitettavasti on tämä tarkastus useimpiin ammattiluokkiin ja elinkeinohaaroihin nähden jäänyt verrattain ylimalkaiseksi syytä, että sitä tehtäessä yleensä ei ole ollut muita apuneuvoja käytettävänä kuin naapuriseurakuntien vastaavien tietojen vertaaminen keskenään. Tämän kautta saatiin kuitenkin ilmi lukuisia epäiltäviä tapauksia, joista, jälkikyselyn tehtyä, useimmat aiheuttivat oikaisuja puheena oleviin sarakkeisiin.

Ainoastaan maanviljelyselinkeinon kolmeen ensimmäiseen ammattiluokkaan (»maanomistajia», »kruununtalojen tai uudistalojen haltijoita» sekä »virkatalojen

vuokraajia») nähden voitiin sarekkeissa b—c olevat merkinnät asettaa verrattain tehokkaan tarkastuksen alaisiksi, käyttäen apuneuvona Valtion inventaariota vuodelta 1907 sekä Tilattoman väestön alakomitean julkaisua I: Maanviljelysväestö, sen suhde muihin elinekinoryhmiin ja sen yhteiskunnallinen kokoonpano Suomen maalaiskunnissa v. 1901 (2:nen taululiite). Näiden apuneuvojen johdolla saatiin ilmi melkoinen määrä virheellisiltä näyttäviä merkintöjä, jotka sittemmin useimmissa tapauksissa aiheuttivat oikaisun kaavakkeen täyttäjän puolelta. Kuinka tarpeellinen tällainen tarkastus esim. maanomistajiin nähden oli, käy ilmi m. m. siitä, että useissa seurakunnissa sarekkeisiin b—c merkittyjen päähenkilöiden s. o. maanomistajien luku sen johdosta pieneni huomattavasti; niinpä esim. Puolangalla 68:lla (286:sta 218:aan), Rautavaaralla 57:llä (145:stä 88:aan), Kiteellä 37:llä (1 100:sta 1 063:een), Kivennavalla 247:llä (1 653:sta 1 406:een), Honkilahdella 80:lla (147:stä 67:ään) j. n. e.

Useimmista niistä seurakunnista, joista maanomistajien lukua oli epäilty ja joista se kysyttäessä myöskin osottautui todellista suuremmaksi, ilmoitettiin tähän syyksi se, että perillisten hallussa olevilla tiloilla kaikki laillisessa iässä olevat pesän osakkaat oli merkitty itsenäisiksi päähenkilöiksi. On käynyt ilmi, että toisissa seurakunnissa ainoastaan miespuolisiin pesän osakkaihin nähden oli menetelty tällä tavoin; toisissa taas ainoastaan naispuolisiin pesän osakkaihin nähden ja vain siinä tapauksessa, että tällainen jakamaton pesä oli *yksinomaan naisten* hallussa, joista ei voitu sanoa, kuka oli tilan hallitsija. Erikseen naispuolisten maanomistajien luku väheni puheena olevan tarkastuskyselyn kautta esim. Kärsämäellä 144:stä 7:ään, Lestijärvellä 80:nesta 2:een, Virolahdella 103:sta 3:een, Kiteellä 150:stä 138:aan j. n. e. ¹⁾

On mahdollista, vieläpä luultavaakin, että jakamattoman pesän laillisessa iässä olevat osakkaat useista muistakin seurakunnista kuin niistä, joista sitä osattiin epäillä, on kaikki merkitty päähenkilöiksi. — Esillä oleva tilasto ilmoittaa siis *»maanomistajien»* luokkaan merkittyjen *päähenkilöiden luvun* todennäköisesti *maanomistajien todellista lukua jonkun verran suuremmaksi.*

Myöskin toisen eli *»kruununtalojen tai uudistalojen haltijoita»* koskevan ammattiluokan luvut muuttuivat tarkastuksen kautta suhteellisesti paljon. Hyvin useissa seurakunnissa oli nimittäin kruununvirkatalojen vuokraajat luettu tähän ammattiluokkaan, vaikka he tietenkin olisi ollut luettava 3. ammattiluokkaan (virkatalojen vuokraajia), johon kirkollisvirkatalojenkin vuokraajat oli luettava. *Näitä ammattiluokkia* koskevat ilmoitukset on mainitun tarkastuksen kautta todennäköisesti saatu *todellisuuden kanssa jotenkin yhtäpitäviksi.*

¹⁾ Säämingistä, jonka tauluun oli merkitty 100 naismaanomistajaa, ja Mikkelin maaseurakunnasta, jonka vastaava luku oli 194, sanottiin korjauksen olevan niin vaikean, että se oli jätettävä tekemättä.

Ryhmään »metsänhoito» merkittyjen päähenkilöiden lukua tarkastettaessa havaittiin, että niiden joukkoon oli useissa seurakunnissa luettu myöskin kruununmetsien hoitajat ja valtion palveluksessa olevat metsäkonduktöörit sekä kruununmetsien metsävahdit, edelliset a)- ja jälkimäiset b)-kohtaan, vaikka ohjeiden mukaan nämä kaikki olisi ollut luettava siviilihallintoon kuuluviksi (V 3 a ja b). Kaikista seurakunnista, joista tällainen virhe huomattiin, saatiin tauluun sen täyttäjältä asianmukainen oikaisu. Paljon mahdollista on, että puheena oleva virhe on joistakin seurakunnista jäänyt huomaamatta, ja siten esillä olevan tilaston »metsänhoito»-ryhmään nähtävästi sisältyy joku määrä sellaisia metsänhoitovirkailijoita ja heidän perheitään, joiden oikeastaan pitäisi olla *ryhmässä »siviilihallinto»*.

Teollisuusväestön päähenkilöiden ammattiryhmitystä tarkastettaessa on tullut ilmi seuraavanlaisia virheitä.

Useista seurakunnista oli maalaissepät luettu teollisuuden kolmanteen ryhmään »konepajat ja koneteollisuus», vaikka heidät olisi ollut luettava toiseen ryhmään »sulatot ja metallien jalostuslaitokset». Eräistä seurakunnista oli suutarit »nahka- ja karvateollisuuden» asemasta luettu »vaatetusteollisuuteen». Muutamista seurakunnista ilmoitettiin käsityöläiset, kuten suutarit, räätälit ja ompelijattaret, luetun teollisuuden viimeiseen ryhmään. »muu teollisuus»¹⁾. Kaikissa niissä tapauksissa, joissa oli arvattu epäillä, että käsityöläisiä ei oltu viety oikeihin ammattiryhmiin, saatiin virheellisyys jälkikyselyn kautta oikaistuksi; ja lisättäköön, että milloin 2. 5. tai 7. teollisuusluokkaan, joihin sepät, suutarit, räätälit, ompelijattaret y. m. s. käsityöläiset oli luettava, ei taulussa ollut ketään tai oli epäilyttävän vähän merkitty, aina lähetettiin asiassa kysymys taulun täyttäjälle. Sitä vastoin niissä tapauksissa, jolloin seurakunnassa oli sellaista varsinaista teollisuusväestöä, joka kuului ja oli merkitty näihin teollisuusluokkiin, jäivät näihin luokkiin kuuluvat käsityöläiset kontrollimahdollisuuden ulkopuolelle.

Edellä sanotusta käy siis ilmi, että *teollisuuden 2. 5. 7. ja 17. luokkaa koskevat tiedot ovat ainakin jonkun verran virheellisiä*, ja käy virheellisyys todennäköisesti siihen suuntaan, että *kolmessa ensiksi mainitussa luokassa* niihin luettu väestö on *todellista pienempi* ja *17. luokassa todellista suurempi*.

Mitä tulee *teollisuusväestöä kokonaisuudessaan koskevien tietojen luotettavuuteen*, on niistä lausuttava, että *ne ilmeisesti ovat todellisia pienemmät*. Tähän ei niin paljoa vaikuta se edellä Helsingin pitäjään nähden ilmi tuotu asian-

¹⁾ Erään seurakunnan (Helsingin pitäjän) taulun täyttäjä ilmoitti, kun kysyttiin, eikö hänen seurakunnassaan ollut ketään ryhmiin »nahka- ja karvateollisuus» sekä »vaatetusteollisuus» kuuluvia, kuten suutareja, räätälejä, ompelijattaria y. m. s., että hän kaikki käsityöläiset oli vienyt IX:nteen elinkeinoryhmään »muut luettelematta jääneet ammatit», koska niitä muka hänen mielestään ei voitu lukea varsinaiseen teollisuuteen kuuluviksi.

haara, että mahdollisesti monien muidenkin kuin tämän seurakunnan papisto olisi käsityöläiset lukenut elinkeinoryhmään IX, kuin se edellä kirkonkirjojen puutteellisuudesta puhuttaessa esitetty näkökohta, että kirkonkirjoista ei yleensä käy ilmi perheenjäsenten ammatti eikä monesti myöskään, varsinkaan yksinäisten, päähenkilöiden oikea ammatti. On aivan kiistämätöntä, että tästä syystä on *melkoinen määrä henkilöitä, jotka toimivat teollisuudessa, ammatti-kaavakkeessa tullut luetuksi muihin ammatteihin, pääasiallisesti »maanviljelykseen sivuelinkeinoineen»* (ryhmä I) sekä *»työläisiin, päiväpalkkalaisiin, ilman edellä mainittua ammattia»* (ryhmä X) ynnä kenties ryhmään *»toimi tuntematon»* (XIV).

Näin varsinkin maaseudulla.

Erityisesti kaupunkeihin nähden on taas huomattava, että Helsingissä, Turussa, Tampereella, Viipurissa, Porissa ja Vaasassa, joista esillä olevan julkaisun tiedot oli korvattava mainituissa kaupungeissa 7. p. jouluk. 1910 toimeen pannun todellisen väenlaskun tiedoilla, elinkeinoryhmä IX sisältää joukon *konttoristeja ja insinöörejä* sekä heidän perheitään, jotka *ilmeisesti kuuluvat teollisuuteen*, vaikkakin heidät ammatin vaillinaisen ilmoittamisen takia on puheena olevaa taulua Päätoimistossa täytettäessä täytynyt lukea mainittuun ryhmään. Samasta syystä näissä kaupungeissa on joku määrä teollisuusväestöä luettu erikoiseksi *»teollisuuden»* alle kuuluvaksi luokaksi nimellä *»luokittamattomat»*, minkä vuoksi siis esillä olevan julkaisun koko maan kaupunkeja ja koko maata koskevissa tauluissa (taululiite I 1 ja I 2) luetellut teollisuusluokat tai tarkemmin sanoen ne niistä, joihin mainitun teollisuusväestön pitäisi olla merkitty, esiintyvät todellisuutta jonkun verran pienempinä.

»Kulkulaitoksia», »kauppaa», »julkista toimintaa», »opetuslaitosta» ja »terveyslaitosta» koskeviin ammattitietoihin nähden on huomautettava, että ne *maaseudulta ovat todennäköisesti verrattain luotettavia* syystä, että niihin kuuluva väestö maalaiskunnissa yleensä on suhteellisesti harvalukuinen ja niin ollen sen ammatti helposti selville saatavissa. Poikkeuksen tästä tehnevät ainoastaan merenranta- ja varsinkin saaristokunnat, joista toisissa papiston lienee välistä hyvinkin vaikeaa tietää merenkulusta elävän väestön lukua. *Kaupungeista* sitä vastoin on näihin elinkeinoryhmiin merkitty väestö, varsinkin kahdessa ensiksi mainitussa elinkeinoryhmässä, *todennäköisesti liian pieni*. Vähemmän luotettavia lienevät *»kulkulaitosten»* ryhmässä 5. ja 6. sekä *»kauppa»*-ryhmässä 3. ja 4. ammattiluokkaa koskevat tiedot.

Mitä tulee erittäin opetus- ja terveyslaitosta koskeviin tietoihin kaupungeissa, ovat ne siinä kohden vaillinaisia, että edellä mainituista kuudesta kaupungista näihin ryhmiin kuuluvasta *»palveluskunnasta»* tietoja puuttuu. Tämä johtuu siitä, että näissä kaupungeissa todellisessa väenlaskussa (7/12 1910) saaduista tiedoista, jotka, kuten jo usein on mainittu, olivat pohjana näiden

kaupunkien ammattitaulua Päätoimistossa täytettäessä, ei käynyt ilmi, keitä henkilöitä näissä kaupungeissa kuului »opetus»- ja »terveyslaitoksen» palveluskuntaan». Samasta syystä ei myöskään ammattitaulun määräämää kahtiajakoa sen mukaan, toimiiko opettaja valtion tai kunnan, vaiko yksityisessä oppilaitoksessa, tai onko lääkäriä valtion tai kunnan, vaiko yksityinen toimi, voitu toteuttaa, vaan täytyi kummassakin elinkeinoryhmässä molemmat luokat yhdistää. Näistä syistä johtuu, että sekä *opetus-* että *terveyslaitosta koskevat tiedot* koko maahan ja kaupunkeihin nähden ovat, mitä näihin ryhmiin kuuluvaan väestöön *kokonaisuudessaan* tulee, *verrattain vähäarvoiset*, sekä mitä »*palveluskuntaan*» tulee, *kokonaan arvottomat*, sekä mitä *itsenäisiin* ammatinharjoittajiin s. o. opettajiin, lääkäreihin j. n. e. tulee, *verrattain vähän mielenkiintoa* herättävät.

Muita elinkeinoryhmiä (ryhmät VIII—XIV) koskevat tiedot ovat näiden ryhmien epämääräisyyden takia todennäköisesti vähemmän luotettavia ja koskee tämä varsinkin elinkeinoryhmien IX, X, XIII ja XIV tietoja.

Mitä vihdoin tulee puheena olevien tietojen *luotettavuuteen* siinä kohden, mikäli ne koskevat ammatissa-toimivien eli päähenkilöiden ryhmittymistä *itsenäisiin* ja *epäitsenäisiin*, on mainittava, että ne tässä suhteessa eivät ole kaikin paikoin moitteettomia. Tämä koskee etupäässä eräitä teollisuusluokkia, nimittäin niitä, joihin sisältyy myöskin itsenäisiä käsityöläisiä, kuten seppiä, suutareja, räätälejä, ompelijattaria, puuseppiä, leipureja y. m. s. itsenäisiä maalaiskäsityöläisiä, jotka tekevät tilauksesta työtä, siis 2., 5., 7., 9. ja 13. luokkaa. Toisissa maaseurakunnissa nämä on luettu itsenäisiksi, siis asianomaisen luokan a)-ryhmään, toisissa epäitsenäisiksi eli b)-ryhmään (9. luokassa c)-ryhmään) kuuluviksi ammatinharjoittajiksi. Kuinka monessa seurakunnassa ne on luettu edelliseen, siis oikeaan ja kuinka monessa jälkimäiseen, siis väärään ryhmään, sitä on ollut mahdotonta saada selville. Näin ollen ilmoittaa esillä oleva tilasto *mainituissa teollisuusluokissa itsenäisten ammatissa-toimivien luvun todellista jonkunverran pienemmäksi ja epäitsenäisten luvun vastaavassa määrin todellista suuremmaksi*. Virhe ei kuitenkaan voi olla sanottavan suuri, syystä että itsenäisiä käsityöläisiä maalaiskunnissa on yleensä ani harvoja.

Muissa elinkeino- ja ammattiryhmissä ei jaoitus itsenäisiin ja epäitsenäisiin ammatissa-toimiviin — mikäli sitä on ollut mahdollista tarkistaa — ole antanut aihetta, ei ainakaan mainittaviin väärinkäsityksiin taulun täyttäjien puolelta. Miltei ainoa poikkeus lienee elinkeinoryhmän III 7. luokka, johon nähden toisissa seurakunnissa oli tehty se virhe, että postinhoitaja tai -hoitajatar oli luettu »*palveluskuntaan*». Tämä virhe on kuitenkin taulua Päätoimistossa tarkastettaessa ollut siksi helppo huomata, että se todennäköisesti on kaikkialla tullut oikaistuksi.

Kuten siis edellä olevasta selonteosta on käynyt ilmi, on Päätoimisto mahdollisuuden mukaan koettanut saattaa vuoden 1910 ammattitilastollisen aineiston niin täydelliseksi ja luotettavaksi kuin suinkin mahdollista. Että siitä huolimatta aineistoon on jäänyt tuntuja aukkoja, se johtuu, kuten mainittu, kirkonkirjojen puutteellisuuksista ammattitilaston lähteenä, jotka puutteellisuudet eivät ole olleet enemmän Päätoimiston kuin papistonkaan autettavissa.

I. Yleiskatsaus väestön elinkeinoryhmiin.

Vuoden 1910 yleisen väenlaskun ammattikaavake käsitti, kuten johdannossa (siv. 1) on mainittu, ainoastaan »läsnä olevan» väestön. Kun siis seuraavassa esityksessä puhutaan väestön ammattiryhmiä, tarkoitetaan sillä aina, milloin vuodesta 1910 on puhe, läsnä olevaa väestöä.

1. Väestö kokonaisuudessaan.

Suurin osa maamme väestöä sai v. 1910 joko suoraan, s. o. ammatinharjoittajina, tai välillisesti, s. o. ammatinharjoittajan perheeseen kuuluvina, pääasiallisen toimeentulonsa maanviljelyksestä ja sen sivuelinkeinoista. Kaikilla maaseudulla, eräitä saaristo- ja rannikkokuntia sekä kenties muutamia Karjalan kannaksen kuntia lukuunottamatta, on maanviljelys sivuelinkeinoineen edelleenkin väestön pääelinkeino. Asutuksen taajenemisen ja siitä johtuvan ammattien ja elinkeinojen moninaistumisen sekä etenkin teollisuuden kehittymisen johdosta on kuitenkin maanviljelyksen ja sen sivuelinkeinojen merkitys kansan toimeentulon lähteenä vuosi vuodelta ollut vähenemässä.

Maatalousväestön luvussa ilmenevä väheneminen on meillä, kuten muissakin sivistyismaissa, tapahtunut pääasiassa teollisuuden ja kaupan eduksi. Jos maamme väestö viimeisen neljän vuosikymmenen päätevuosilta jaetaan neljään ryhmään siten, että ensimmäiseen tulee maanviljelyksestä ja sen sivuelinkeinoista elatuksensa saava väestö, toiseen teollisuusväestö, kolmanteen kaupan alalta elävä väestö sekä neljänteen kaikki muut, saadaan näiden ryhmien kehitystä osoittamaan seuraavat lukusarjat:

Vuosi	Maatalousväestö		Teollisuusväestö		Kauppa- väestö		Muu väestö	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
1880	1 589 701	77.0	134 875	6.6	21 064	1.0	315 142	15.4
1890	1 779 083	74.8	190 599	8.0	29 212	1.2	381 246	16.0
1900	1 572 374	57.9	288 343	10.6	54 231	2.0	797 614	29.5
1910	1 937 198	66.3	357 220	12.2	64 589	2.2	562 190	19.3

Ennenkuin käydään tekemään mitään johtopäätöksiä näiden lukusarjojen nojalla, lienee syytä huomauttaa, että vuoden 1910 tiedot eivät ole täysin

verrannollisia aikaisempien tietojen kanssa, sekä että maatalousväestöä ja »muun väestön» ryhmää koskevat tiedot vuodelta 1900 ovat jätettävät kokonaan kaiken vertailun ulkopuolelle.

Verrannollisuutta vuoden 1910 ja muiden yllä mainittujen vuosien tietojen välillä häiritsee jonkun verran se seikka, että vuoden 1910 tiedot käsittivät ainoastaan läsnä olevan väestön, eikä koko väestöä, kuten aikaisemmat. Millä tavoin se 194 000 henkeen nouseva väestö, joka v. 1910 poissa olevana jäi ammattiryhmittymisen ulkopuolelle, jakaantui ammattinsa puolesta yllä mainittujen neljän väestöryhmän kesken, sitä on mahdoton edes suunnilleen sanoa. Niin paljon voitaneekin väittää, että suurin osa siitä on lähtöisin maatalousväestön piireistä (esim. siirtolaiset); mutta epävarmaa on, ovatko nämä seurakunnasta poistumisensa jälkeenkin jääneet kirkonkirjoissa merkityksi aikaisempaan ammattiinsa, vai eivätkö. Mutta ryhmittyyppä poissa oleva väestö ammattinsa mukaan miten tahansa, se ei yllä esitettyjen vuotta 1910 koskevien eri väestöryhmien keskinäistä suhdetta ilmaiseviin prosenttilukuihin saata vaikuttaa, ei ainakaan huomattavammin, sitä tai tätä. Suhde niiden välillä todennäköisesti tulisi joka tapauksessa pysymään suunnilleen samana.

Vaikkakin siis vuoden 1910 tiedot esineeseensä nähden jonkun verran poikkeavat aikaisemmista, antavat yllä olevat luvut, vuosien 1880 ja 1890 vastaaviin lukuihin verrattuina, kuitenkin suunnilleen oikean kuvan eri väestöryhmissä tapahtuneesta kehityksestä, samalla kun eri väestöryhmät v. 1910 suuruudeltaan esiintyvät enemmän todellisuutta vastaavina, kuin mitä olisi laita, jos myöskin poissa oleva väestö olisi tilaston luvuissa mukana.

Mitä vuoden 1900 tietoihin tulee, ovat maatalousväestöä sekä vastaavasti »muuta väestöä» koskevat tiedot ilmeisesti suurella määrällä vääriä. Teollisuus- ja kauppaväestöä koskevat tiedot sitä vastoin ovat todennäköisesti yhtä oikeat kuin toisiltakin vertailun alaisilta vuosilta.

Vuoden 1900 tietojen mukaan olisi maatalousväestö vuosina 1891—1900 vähentynyt yli 200 000 hengellä (tarkoin 206 709 henkeä), mikä vastaa 11.6 % suhteellista vähennystä. On selvää, että tämä vähennys on kokonaan näennäinen ja johtuu ilmeisesti vuoden 1900 ammattikaavakkeen muutetusta rakenteesta (ks. johdantoa). Paitsi maatalousväestön ryhmässä, tuntuu näiden muutosten vaikutus erikoisen huomattavasti mainitun vuoden kaavakkeen 39. ammattiluokassa: »Muita ammatteja, joita yllä ei ole lueteltu». Ohjeiden mukaan oli tähän ammattiluokkaan luettava »henkilöitä, joilla on ammatteja, joita yllä ei ole lueteltu, niinkuin loiset, mäkitupalaiset, joilla ei ole maanviljelystä, tilapäiset päiväläiset y. m.» (ks. edellä siv. 9). Koska sanat »loinen», »mäkitupalainen» ja »tilapäinen päiväläinen» eivät ilmaise, mihin ammattiin tai elinkeinon näitä nimityksiä kantavat henkilöt kuuluvat, ja koska tällaista väestöä on hyvin runsaasti maassamme, on varmaa, että kaavakkeen täyttäjät

ovat puheena olevaan ryhmään merkinneet suuren joukon sellaisia, varsinkin useasta eri lähteestä toimeentulonsa saavia henkilöitä, joiden tärkeimpänä ammattina ovat olleet maataloustyöt. Sen vuoksi onkin tämä ryhmä paisunut tavattoman suureksi, käsittäen 429 680 henkeä eli enemmän kuin 15.8 % maan kirkonkirjoihin v. 1900 merkitystä väestöstä. Vuonna 1910 oli vastaava luku (elinkeinoryhmät IX ja X) 226 963 henkeä eli vain 7.8 % väestöstä. Vuosilta 1880 ja 1890 ei ole saatavissa täysin vastaavia tietoja; sillä se elinkeinoryhmä (»muut elinkeinot», käsittävä päiväpalkkalaisia, pesosta, siivoamisesta y. m. s. eläviä), joka näiden vuosien väestötilastossa lähinnä vastaa puheena olevaa vuoden 1900 ryhmää, on sisällöltään tätä suppeampi. »Muihin elinkeinohin» kuului v. 1880 ainoastaan 86 472 henkeä eli 4.2 % sekä v. 1890 103 744 henkeä eli 4.4 % väestöstä. Vuosina 1880 ja 1890 on ilmeisesti ryhmään »henkilöitä ilman määrättyä tahi ilmoitettua elinkeinoa» luettu joku määrä myöskin sellaisia, varsinkin epämääräisestä työstä eläviä henkilöitä, jotka vuoden 1900 tiedoissa sisältyvät usein mainittuun ryhmään. Jotta vuosien 1880 ja 1890 tiedoista saataisiin jotakin kriteriota vuoden 1900 39. elinkeinoryhmän tietojen luotettavuuden arvostelemiselle, on vuosilta 1880 ja 1890 ryhmät »muut elinkeinot» ja »henkilöitä ilman määrättyä tahi ilmoitettua elinkeinoa» yhdistetty, sekä samoin vuodelta 1900 ryhmät 39—42 (ks. edellä siv. 9) ja vuodelta 1910 ryhmät IX, X, XI, XIII ja XIV. Tällöin käy ilmi, että tuollaista epämääräistä väestöä, joka sai pääasiallisen elatuksensa »muista elinkeinoista» tai joka oli joko kokonaan ammattia vailla tai ilman määrättyä ammattia, oli:

vuonna 1880	218 334	eli 10.7 %
» 1890	262 794	» 11.0 »
» 1900	573 387	» 21.1 »
» 1910	333 717	» 11.1 »

Tästä näkyy, että »epämääräinen väestö» on vuodelta 1900 ilmoitettu liian suureksi. Jos otaksutaan, että tämän väestön luku v. 1900 oli suhteellisesti jotenkin yhtä suuri kuin muina vertailun alaisina vuosina elikkä noin 11.0 %, vastaisi se absoluuttisin luvuin ilmoitettuna noin 298 900 henkeä, mikä luku näyttää olevan sopusoinnussa kehityksen kulun kanssa. Tämän mukaan olisi siis »epämääräiseen väestöön» v. 1900 luettu pyörein luvuin 274 500 henkeä, jotka saivat elatuksensa jostakin vissistä elinkeinosta tai ammatista. Ja siitä, että näistä valtavasti suurin osa, ehkäpä kaikkikin, kuului maataloudesta toimeentulonsa saapaan väestöön, ei liene epäilystä. Vaikkapa otaksuttaisiin näiden kaikkienkin kuuluneen maatalousväestöön, ei sittenkään lisäys maatalousväestön ilmoitettuun lukuun 1890-luvulta olisi liian suuri. Jos vuoden 1900 tilaston ilmoittamaan maatalousväestön lukuun, 1 572 374 hen-

keä. lisätään mainitut 274 500 henkeä, saadaan *maatalousväestön todennäköiseksi luvuksi* mainittuna vuonna 1,846,874 henkeä, vastaava 68.0 % väestön kokoluovusta.

Edellä, siv. 20, olevia maatalousväestön kehitystä viimeisenä kolmenkymmenenä vuonna kuvaavia lukuja toisiinsa verrattaessa on siis parasta jättää vuotta 1900 koskevat tiedot joko kokonaan huomioon ottamatta tai käyttää niiden asemasta yllä laskettuja maatalousväestön todennäköistä määrää koskevia lukuja. Jos käytetään jälkimäisiä, nähdään, että maatalousväestön luku on vuosikymmenestä toiseen absoluuttisesti lisääntynyt, mutta suhteellisesti vuosikymmen vuosikymmeneltä säännöllisesti vähentynyt. Vuonna 1880 oli maatalousväestöä vielä 77.0 % maan koko väestöstä, mutta v. 1910 enää vain 66.3 %. Tämä sama ilmiö havaitaan muuten kaikissa sivistysmaissa ja useissa niistä paljoo jyrkempänä kuin meillä. Esim. Ruotsissa, jonka olot puheena olevassa suhteessa sopivat parhaiten verrattaviksi meikäläisiin oloihin, on maatalousväestön luku alentunut 71.9 %:sta v. 1870 53.7 %:iin v. 1900.

Erittäin silmiin pistävä on se ripeä kehitys, jonka alaisena teollisuusväestö on ollut. Se on lisääntynyt lähes kolminkertaiseksi. Myöskin suhteellisesti on nousu ollut varsin huomattava. Vuonna 1880 oli teollisuusväestöä vain 6.6 %, mutta v. 1910 jo kokonaista 12.2 % maan väestöstä. Eritoten 1890-luvulla, jonka jälkipuoliskolla, kuten tunnettua, teollisuutemme oli valtavan kehityksen alaisena, on teollisuusväestön luku lisääntynyt varsin huomattavasti eli noin 98 000 hengellä.

Vieläkin nopeammin kuin teollisuusväestö on kaupan alalta toimeentulonsa saapa väestö lisääntynyt, ollen sen lisäys puheena olevana aikana hiukan enemmän kuin kolminkertainen. Maan koko väkilukuun verrattuna on kauppaväestön luku kasvanut 1.0 %:sta v. 1880 2.2 %:iin v. 1910. Tästä näkyy, että vaikkakin kauppaväestön absoluuttinen lisääntyminen on ollut varsin huomattava, se kuitenkin vielä v. 1910 oli aivan vähäisenä murto-osana maan koko väestöstä. Kauppaväestöönkin nähden muodostaa 1890-luku erittäin huomattavan nousukauden, jolloin lisäys (25 019 henkeä) oli suurempi kuin kahtena muuna vuosikymmenenä yhteensä. Tämä suuri lisäys on täydellisesti sopusoinnussa sen voimakkaan kehityksen kanssa, joka 1890-luvulla tapahtui yleensä taloudellisen elämän sekä kaupan eri haarojen alalla.

Mitenkä maamme väestö, erikseen kaupunkien ja maaseudun, 31. päivänä joulukuuta 1910 ryhmittyi niihin neljääntoista pääryhmään, jotka sanotun vuoden kymmenvuotistaulujen ammattikaavakkeessa oli noudatettava, käy ilmi seuraavasta taulukosta.

Population présente selon la profession ^{31/12} 1910.

Elinkeino <i>Profession</i> ¹⁾	Kaupungit <i>Villes</i>		Maaseutu <i>Comm. rurales</i>		Koko maa <i>Pays entier</i>	
		‰		‰		‰
I. Maanviljelys sivuelinkeinoineen	4 653	10.9	1 932 545	774.8	1 937 198	663.3
II. Teollisuus.....	143 110	335.2	214 110	85.8	357 220	122.3
III. Kulkulaitokset	43 686	102.3	40 665	16.3	84 351	28.9
IV. Kauppa	43 240	101.3	21 349	8.6	64 589	22.1
V. Julkinen toiminta	19 798	46.4	19 664	7.9	39 462	13.5
VI. Opetuslaitos	8 963	21.0	11 283	4.5	20 246	6.9
VII. Terveyslaitos	6 465	15.1	3 655	1.5	10 120	3.5
VIII. Vapaat elinkeinot	4 136	9.7	787	0.3	4 923	1.7
IX. Muut luettelematta jääneet ammatit	26 856	62.9	23 706	9.5	50 562	17.3
X. Työläisiä, päiväpalkkalaisia ilman edellä mainittua ammattia	71 734	168.1	104 667	42.0	176 401	60.4
XI. Ilman ammattia olevia henkilöitä	8 756	20.5	17 453	7.0	26 209	9.0
XII. Eläkkeestä, pääomasta tai koroista eläjiä	15 131	35.4	54 240	21.7	69 371	23.7
XIII. Varattomia henkilöitä, ei perheen jäseniä	1 700	4.0	16 439	6.6	18 139	6.2
XIV. Toimi tuntematon	28 683	67.2	33 723	13.5	62 406	21.2
Yhteensä (<i>Total</i>)	426 911	1 000	2 494 286	1 000	2 921 197	1 000

Viitaten siihen, mitä johdannossa eri elinkeinoryhmiä koskevien tietojen luotettavuudesta on sanottu, kiinnitettäköön yllä olevassa taulukossa huomiota seuraaviin seikkoihin.

Koko maata koskevista luvuista käy ilmi, että v. 1910 vielä $\frac{2}{3}$ väestöstä sai toimeentulonsa maanviljelyksestä ja sen sivuelinkeinoista. Lähinnä huomattavimman väestöryhmän muodosti teollisuusväestö, johon kuului noin $\frac{1}{8}$ väestöstä. Kulkuneuvojen ja kaupan alalta toimeentulonsa saava väestö oli vain pieni murto-osa maan väestöstä, edellinen noin $\frac{1}{35}$ ja jälkimäinen noin $\frac{1}{45}$ väestön luvusta. Julkisen toiminnan sekä siihen verrattavien ammattien antamasta tulosta (ryhmät V—VIII) sai elatuksensa vain noin $\frac{1}{39}$ väestöstä. Noin $\frac{1}{42}$ väestöstä eli tuloilla, joita se nautti eläkkeen, korkojen tai muiden pääomatulojen muodossa. Muista elinkeinoryhmistä ansaitsee erikseen mainita ryhmä X, joka edustaa sitä työläisten joukkoa ja näiden perheen jäseniä, joiden toimeentulo on pääasiallisesti riippuva milloin minkinlaisesta, enemmän tahi vähemmän satunnaisesta, työstä saadusta ansiosta. Tähän ryhmään kuului noin $\frac{1}{17}$ väestöstä. Se että tämä, samoin kuin ryhmät IX, XI, XIII ja XIV

¹⁾ Pour la traduction des rubriques voir les tableaux.

ovat verrattain pieniä, osottaa osaltaan, että vuoden 1910 ammattitiedot, mikäli ne koskevat väestön ryhmittymistä puheena oleviin neljääntoista elinkeinopääryhmään, ovat suhteellisesti luotettavat.

On luonnollista, että väestön ammattiryhmitys kaupungeissa ja maaseudulla on aivan erilainen, riippuen niistä erilaisista edellytyksistä, joita kummatkin tarjoavat väestönsä toimeentuloa varten.

Maaseudulla oli maanviljelyksen ja sen sivuelinkeinojen rinnalla kaikilla muilla elinkeinoilla väestön toimeentulonlähteenä varsin vähäinen merkitys. Maanviljelys sivuelinkeinoineen käsitti kokonaista 774.8 ‰ eli $\frac{3}{4}$ väestöstä. Muista ryhmistä esiintyi teollisuusväestö voimakkaimpana (85.8 ‰). Sitä lähinnä olivat ryhmät X ja XII. Pienintä väestöryhmää edustivat vapaat elinkeinot (0.3 ‰) sekä terveyslaitos (1.5 ‰).

Kaupungeissa oli teollisuudella huomattavin sija muiden elinkeinojen rinnalla. Sen merkitys kaupunkilaisväestön toimeentulolle ei kuitenkaan ollut läheskään yhtä suuri kuin maatalouden maalaisväestön toimeentulolle. Teollisuusväestön osuus kaupunkilaisväestöstä oli näet vain 335.2 ‰. Teollisuusväestön jälkeen suurin määrä (168.1 ‰) kaupunkilaisväestöä sai toimeentulonsa sekalaisesta työstä (ryhmä X). Tätä lähinnä suurimman ryhmän muodostivat kulkulaitosten ja kaupan alalta elävä väestö, edellinen 102.3 ‰ ja jälkimäinen 101.3 ‰. Pienintä joukkoa kaupunkilaisväestössä edustivat ryhmät I, VIII ja XIII.

Jos vertaa kaupunkien ja maaseudun eri elinkeinoryhmiä toisiinsa, näkee, että kaupungeissa olivat kaikki muut elinkeinoryhmät, paitsi I ja XIII, suhteellisesti suuremmat kuin maaseudulla. Absoluuttisestikin suuremmat olivat ryhmät III—V sekä VII—IX.

Ammattitilaston kannalta on pidettävä valitettavana asianhaarana sitä, että 62 406 henkilön ammatista tai toimesta ei ole saatu mitään tietoja (ryhmä XIV). Kaupungeissa oli tällaisia henkilöitä 28 683 ja maaseudulla 33 723. Maaseutuun nähden, maalaisväestön paljouden takia, ei tällä seikalla ole sannottavaa merkitystä, mutta melkoisesti toisin on kaupunkien laita. Kaupungeissa oli näet mainittua väestöä kokonaista 67.2 ‰ eli noin $\frac{1}{15}$ kaupunkilaisväestöstä, maaseudulla ainoastaan 13.5 ‰.

Eri läänien väestö, erikseen kaupunkien ja maaseudun, jakaantui edellä mainittujen elinkeinoryhmien mukaan seuraavasti.

Population présente selon la profession ^{31/12} 1910, par gouvernements.

1. Kaupungit. — Villes.

Elinkeino Profession ¹⁾	Uudenmaan lääni Gouvernement de Nyland		Turun ja Porin lääni G. d'Åbo et Björneborg		Hämeen lääni G. de Tavastehus		Viipurin lääni G. de Viborg		Mikkelin lääni G. de St. Michel		Kuopion lääni G. de Kuopio		Vaasan lääni G. de Vasa		Oulun lääni G. d'Uleåborg	
		‰		‰		‰		‰		‰		‰		‰		‰
I. Maanviljelys sivuelinkeinoineen ..	1 089	7.0	1 370	18.1	418	7.6	252	5.6	567	59.7	224	10.2	601	16.1	132	5.0
II. Teollisuus	44 621	286.4	31 615	418.1	25 430	459.2	12 852	285.1	2 756	290.0	4 933	224.7	12 808	343.8	8 095	307.5
III. Kulkulaitokset	13 551	87.0	9 492	125.5	4 160	75.1	5 927	131.5	1 218	128.1	1 989	90.6	4 150	111.4	3 199	121.5
IV. Kauppa	15 747	101.1	6 398	84.6	4 973	89.8	6 009	133.3	887	93.3	2 003	91.2	3 557	95.5	3 666	139.3
V. Julkinen toiminta	7 243	46.5	3 277	43.4	1 552	28.0	3 355	74.4	653	68.7	811	36.9	1 812	48.6	1 095	41.6
VI. Opetuslaitos	3 306	21.2	1 407	18.6	882	15.9	1 163	25.8	328	34.5	431	19.6	898	24.1	548	20.8
VII. Terveyslaitos	2 907	18.6	829	11.0	574	10.4	880	19.5	228	24.0	232	10.6	464	12.4	351	13.3
VIII. Vapaat elinkeinot	1 889	12.1	549	7.3	337	6.1	434	9.6	139	14.6	449	20.5	213	5.7	126	4.8
IX. Munt luettelematta jääneet ammatit	13 655	87.6	4 353	57.6	2 146	38.7	2 392	53.1	137	14.4	1 064	48.5	1 622	43.5	1 487	56.5
X. Työläisiä, päiväpalkkalaisia ilman edellä mainittua ammattia	32 107	206.1	8 189	108.3	8 520	153.9	7 425	164.7	1 133	119.2	4 432	201.9	6 349	170.4	3 579	136.0
XI. Ilman ammattia olevia henkilöitä	4 239	27.2	1 648	21.8	672	12.1	860	19.1	138	14.5	141	6.4	640	17.2	418	15.9
XII. Eläkkeestä, pääomasta tai koroista eläjiä	5 504	35.3	2 635	34.8	2 179	39.3	1 206	26.8	1 131	119.0	592	27.0	1 530	41.1	354	13.5
XIII. Varattomia henkilöitä, ei perheen jäseniä	413	2.7	154	2.0	258	4.7	151	3.4	53	5.6	135	6.1	148	4.0	388	14.7
XIV. Toimi tuntematon	9 535	61.2	3 695	48.9	3 280	59.2	2 167	48.1	137	14.4	4 517	205.8	2 466	66.2	2 886	109.6
Yhteensä (Total)	155 806	1 000	75 611	1 000	55 381	1 000	45 073	1 000	9 505	1 000	21 953	1 000	37 258	1 000	26 324	1 000

¹⁾ Pour la traduction des rubriques voir les tableaux.

2. Maaseutu. — Communes rurales.

Elinkeino <i>Profession</i> ¹⁾	Uudenmaan lääni <i>Gouvernement de Nyland</i>		Turun ja Po- rin lääni <i>G. d'Åbo et Björneborg</i>		Hämeen lääni <i>G. de Tavaste- hus</i>		Viipurin lääni <i>G. de Viborg</i>		Mikkeliin lääni <i>G. de St. Michel</i>		Kuopion lääni <i>G. de Kuopio</i>		Vaasan lääni <i>G. de Vasa</i>		Oulun lääni <i>G. d'Uleåborg</i>	
		‰		‰		‰		‰		‰		‰		‰		‰
I. Maanviljelys sivuelinkeinoineen ..	155 196	749.5	297 303	740.5	204 763	733.2	323 168	719.7	156 812	859.7	258 112	850.6	326 420	812.1	210 771	781.7
II. Teollisuus	24 046	116.1	34 787	86.6	29 423	105.4	55 680	124.0	8 546	46.9	14 077	46.4	22 129	55.0	25 422	94.3
III. Kulkulaitokset	5 191	25.1	10 663	26.6	3 653	13.1	12 374	27.6	1 353	7.4	1 592	5.3	3 742	9.3	2 097	7.8
IV. Kauppa	2 177	10.5	3 230	8.0	2 414	8.6	4 965	11.0	1 220	6.7	1 987	6.6	3 487	8.7	1 869	6.9
V. Julkinen toiminta	1 497	7.2	3 389	8.4	1 706	6.1	3 728	8.3	1 115	6.1	1 740	5.7	3 239	8.1	3 250	12.1
VI. Opetuslaitos	1 091	5.3	1 834	4.6	1 433	5.1	2 172	4.8	661	3.6	1 254	4.1	1 894	4.7	944	3.5
VII. Terveyslaitos	323	1.6	603	1.5	570	2.1	487	1.1	194	1.1	465	1.5	599	1.5	414	1.5
VIII. Vapaat elinkeinot	238	1.1	87	0.2	120	0.4	125	0.3	21	0.1	40	0.1	78	0.2	78	0.3
IX. Muut luettelematta jääneet am- matit	2 112	10.2	4 743	11.8	5 033	18.0	5 173	11.5	616	3.4	1 739	5.7	2 152	5.4	2 138	7.9
X. Työläisiä, päiväpalkkalaisia ilman edellä mainittua ammattia....	5 564	26.9	15 518	38.7	13 154	47.1	28 918	64.4	4 529	24.9	12 065	39.8	15 493	38.5	9 426	35.0
XI. Ilman ammattia olevia henkilöitä	1 518	7.3	2 405	6.0	2 066	7.4	1 824	4.1	2 286	12.5	3 465	11.4	2 297	5.7	1 592	5.9
XII. Eläkkeestä, pääomasta tai ko- roista eläjiä	5 640	27.2	15 709	39.1	8 740	31.3	3 064	6.8	931	5.1	1 538	5.1	14 614	36.4	4 004	14.9
XIII. Varattomia henkilöitä, ei perheen jäseniä	914	4.4	2 205	5.5	2 022	7.2	2 112	4.7	1 917	10.5	2 646	8.7	2 216	5.5	2 407	8.9
XIV. Toimi tuntematon	1 566	7.6	9 016	22.5	4 187	15.0	5 245	11.7	2 194	12.0	2 735	9.0	3 566	8.9	5 214	19.3
Yhteensä (Total)	207 073	1 000	401 492	1 000	279 284	1 000	449 035	1 000	182 395	1 000	303 455	1 000	401 926	1 000	269 626	1 000

¹⁾ Pour la traduction des rubriques voir les tableaux.

3. Kaupungit ja maaseutu. — Villes et communes rurales.

Elinkeino Profession ¹⁾	Uudenmaan lääni <i>Gouvernement de Nyland</i>		Turun ja Po- rin lääni <i>G. d'Åbo et Björneborg</i>		Hämeen lääni <i>G. de Tavaste- hus</i>		Viipurin lääni <i>G. de Viborg</i>		Mikkelin lääni <i>G. de St. Michel</i>		Kuopion lääni <i>G. de Kuopio</i>		Vaasan lääni <i>G. de Vasa</i>		Oulun lääni <i>G. d'Uleåborg</i>	
		% ₀₀		% ₀₀		% ₀₀		% ₀₀		% ₀₀		% ₀₀		% ₀₀		% ₀₀
I. Maanviljelys sivuelinkeinoineen ..	156 285	430.6	298 673	626.0	205 181	613.1	323 420	654.6	157 379	820.1	258 336	793.9	327 021	744.6	210 903	712.6
II. Teollisuus	68 667	189.2	66 402	139.2	54 853	163.9	68 532	138.7	11 302	58.9	19 010	58.4	34 937	79.5	33 517	113.3
III. Kulkulaitokset	18 742	51.6	20 155	42.2	7 813	23.3	18 301	37.0	2 571	13.4	3 581	11.0	7 892	17.9	5 296	17.9
IV. Kauppa	17 924	49.4	9 628	20.2	7 387	22.1	10 974	22.2	2 107	11.0	3 990	12.3	7 044	16.0	5 535	18.7
V. Julkinen toiminta	8 740	24.1	6 666	14.0	3 258	9.7	7 083	14.3	1 768	9.2	2 551	7.8	5 051	11.5	4 345	14.7
VI. Opetuslaitos	4 397	12.1	3 241	6.8	2 315	6.9	3 335	6.7	989	5.2	1 685	5.1	2 792	6.3	1 492	5.1
VII. Terveyslaitos	3 230	8.9	1 432	3.0	1 144	3.4	1 367	2.8	422	2.2	697	2.2	1 063	2.4	765	2.6
VIII. Vapaat elinkeinot	2 127	6.0	636	1.3	457	1.4	559	1.1	160	0.8	489	1.6	291	0.7	204	0.7
IX. Muut luettelematta jääneet am- matit	15 767	43.4	9 096	19.1	7 179	21.5	7 565	15.3	753	3.9	2 803	8.6	3 774	8.6	3 625	12.2
X. Työläisiä, päiväpalkkalaisia ilman edellä mainittua ammattia.	37 671	103.8	23 707	49.7	21 674	64.8	36 343	73.6	5 662	29.5	16 497	50.7	21 842	49.7	13 005	43.9
XI. Ilman ammattia olevia henkilöitä	5 757	15.9	4 053	8.5	2 738	8.2	2 684	5.4	2 424	12.6	3 606	11.1	2 937	6.9	2 010	6.8
XII. Eläkkeestä, pääomasta tai ko- roista eläjiä	11 144	30.7	18 344	38.5	10 919	32.6	4 270	8.7	2 062	10.8	2 130	6.5	16 144	36.7	4 358	14.7
XIII. Varattomia henkilöitä, ei perheen jäseniä	1 327	3.7	2 359	4.9	2 280	6.8	2 263	4.6	1 970	10.3	2 781	8.5	2 364	5.4	2 795	9.5
XIV. Toimi tuntematon	11 101	30.6	12 711	26.6	7 467	22.3	7 412	15.0	2 331	12.1	7 252	22.3	6 032	13.8	8 100	27.3
Yhteensä (Total)	362 879	1 000	477 103	1 000	334 665	1 000	494 108	1 000	191 900	1 000	325 408	1 000	439 184	1 000	295 950	1 000

¹⁾ Pour la traduction des rubriques voir les tableaux.

Näissä taulukoissa on syytä erikoisesti kiinnittää huomiota seuraaviin seikkoihin.

Viimeksi mainitussa, läänejä kokonaisuudessaan koskevassa, taulukossa on omansa vetämään huomiota puoleensa ennen muuta se erilaisuus, mikä vallitsi tärkeimpiin elinkeinoryhmiin nähden toiselta puolen Uudenmaan, Turun ja Porin, Hämeen ja Viipurin sekä toiselta puolen Mikkelin, Kuopion, Vaasan ja Oulun läänien välillä. Neljään ensimmäiseen elinkeinoryhmään nähden muodosti kumpikin näistä lääniryhmistä toisistaan selvästi eroavan alueen. Enemmän toisistaan poikkesivat tässä suhteessa Uudenmaan ja Mikkelin läänit, joista edellinen, kuten tunnettu, edustaa enimmin ja jälkimäinen vähimmin kehittyntä seutua maassamme.

Edelleen on puheena olevassa taulukossa mielenkiintoista todeta, että maatalousväestö Uudenmaan läänissä ei enää muodosta puoltakaan läänin väestöstä. Tämä ilmiö ei suinkaan johdu siitä, että maalaisväestö tässä läänissä olisi suhteellisesti suuremmassa määrässä kuin muissakaan eteläisissä lääneissä luopunut maataloudesta ja antautunut muihin elinkeinoin, vaan pääasiallisesti siitä, että tässä läänissä sijaitsee maan pääkaupunki, joka väkilukunsa suuruuden kautta ratkaisevasti vaikuttaa koko läänin väestön elinkeinoryhmiytykseen. Kolmessa muussa eteläisessä läänissä vaihteli maatalousväestön luku 61—65 %:n vaiheilla. Enemmän oli sitä Mikkelin läänissä (82 %); jotenkin lähellä sitä oli Kuopion lääni (79.4 %). Vaasan läänissä sitä vastoin maatalousväestön luku oli suhteellisesti jo huomattavasti alempi (74.5 %) sekä vieläkin alhaisempi Oulun läänissä (71.3 %).

Teollisuusväestön sekä absoluuttiseen että suhteelliseen lukuisuuteen nähden oli Uudenmaan lääni ensi sijalla. Sitä lähinnä oli teollisuusväestöä suhteellisesti enimmin Hämeen läänissä sekä sitten Turun ja Porin ynnä Viipurin lääneissä, kummassakin suhteellisesti jotenkin saman verran. Pienin oli teollisuusväestön luku, sekä absoluuttisesti että suhteellisesti, Mikkelin ja Kuopion lääneissä, kummassakin suhteellisesti miltei saman verran. Mitä taas Vaasan ja Oulun lääneihin tulee, oli niissä, etenkin jälkimäisessä, väestön teollistuminen melkoista pitemmälle kehittynyt kuin Mikkelin ja Kuopion lääneissä, jääden kuitenkin vielä huomattavasti jällelle neljästä eteläisestä läänistä.

Kululaitosväestöä oli suhteellisesti enimmin Uudenmaan ja sitä lähinnä Turun ja Porin sekä Viipurin lääneissä, jälkimäisissä suhteellisesti jotenkin saman verran. Vähimmin oli sitä Kuopion ja sitä lähinnä Mikkelin läänissä. Ero ei kuitenkaan näiden läänien suhdeluissa ole sanottava.

Kaupasta elävää väestöä oli sekä absoluuttisesti että suhteellisesti runsaimmin Uudenmaan ja vähimmin Mikkelin läänissä. Tähän ryhmään kuuluvaa väestöä näyttää olleen enimmin niissä lääneissä, joissa on suuria kaupunkeja.

Muut elinkeinoryhmät voidaan tässä sen enemmittä lisäselvityksittä sivuuttaa.

Mitä tulee eri läänien *kaupunkiväestön* ammattiryhmitykseen, oli niille kaikille yhteistä se, että teollisuusväestö oli niissä kaikissa vallitsevimpana väestöryhmänä. Suhteellisesti suurin oli teollisuusväestön luku Hämeen (459.2 ‰) ja sitä lähinnä Turun ja Porin läänin kaupungeissa (418.1 ‰). Myöskin Vaasan läänin kaupungeissa oli teollisuusväestön suhteellinen luku varsin huomattava (343.8 ‰). Pienin oli teollisuusväestön merkitys, mikäli tämä riippuu sen paljoudesta, Kuopion läänin kaupungeissa (224.7 ‰). Teollisuusväestön jälkeen suurin määrä väestöä kuului elinkeinoryhmään X muissa, paitsi Turun ja Porin, Mikkelin, Kuopion ja Oulun lääneissä, joissa kahdessa ensiksi mainitussa toinen sija oli kulkulaitosväestöllä sekä Kuopion läänissä ryhmän XIV ja Oulun läänissä IV ryhmän väestöllä. Kulkulaitosväestön luku oli suhteellisesti suurin Viipurin läänin (131.5 ‰) ja sitä lähinnä Mikkelin (128.1 ‰) sekä Turun ja Porin läänin (125.5 ‰) kaupungeissa ja suhteellisesti pienin Hämeen läänin kaupungeissa (75.1 ‰). Kaupasta elävää väestöä oli suhteellisesti enimmän Oulun läänin (139.8 ‰), vähimmän Turun ja Porin läänin (84.6 ‰) kaupungeissa. Tämän väestöryhmän absoluuttinen luku oli, kuten luonnollista, suurin Uudenmaan läänin kaupungeissa, ollen 15 747 henkeä eli 101.1 ‰ läänin kaupunkien väestöstä sekä 364.2 ‰ koko maan kaupunkien kaupasta elävästä väestöstä.

Se seikka, että Kuopion läänin kaupunkiväestöstä niin poikkeuksellisen suuri luku (205.8 ‰) ilmoitettiin elinkeinoryhmään XIV kuuluvaksi, johtuu ilmeisesti Kuopion kaupungin ammattitietojen virheellisyydestä, josta jo johdannossa on ollut puhetta.

Mitä muihin elinkeinoryhmiin tulee, voidaan ne tässä, vähemmän mielenkiintoisina, sivuuttaa.

Eri läänien *maaseutuväestön* elinkeinoryhmitystä silmältaessä käy ilmi, että maatalousväestö yhä edelleen oli valtavana enemmistönä kaikissa lääneissä. Vähimmin oli sitä Viipurin pikkuviljelijäläänissä (719.7 ‰), enimmän Mikkelin (859.7 ‰) läänissä, jossa, kuten tunnettua, pieni- ja pienempi keskikokoinen viljelys on vallitsevana. Muuten voidaan läänien maaseutu maatalousväestön suhteellisen lukuisuuden mukaan jakaa kolmeen toisistaan selvästi eroavaan alueeseen. Ensimmäinen käsittää Uudenmaan, Turun ja Porin, Hämeen ja Viipurin läänien maaseudun, joissa maatalousväestön luku vaihteli 719.7—749.5 ‰ maalaisväestön luvusta. Toinen käsittää Mikkelin ja Kuopion läänien maaseudun, joiden vastaava luku vaihteli 850.6—859.7 ‰. Kolmas käsittää Vaasan ja Oulun läänien maaseudun, joista edellisen promilleluku oli 812.1 ja jälkimmäisen 781.7.

Maatalousväestön jälkeen suurimman väestöryhmän eri läänien maaseudulla muodosti teollisuusväestö. Sitä oli sekä absoluuttisesti että suhteelli-

sesti runsaimmin Viipurin läänin maaseudulla (55 680 ja 124.0 ‰), johtuen tietysti siitä, että Kyminlaakson tehdasalue sijaitsee tässä läänissä. Absoluuttisesti vähimmin oli tehdasväestöä Mikkelin läänin (8 546 henkeä) sekä suhteellisesti Kuopion läänin (46.4 ‰) maaseudulla. Myöskin teollisuusväestön suhteelliseen lukuisuuteen nähden voidaan muodostaa erinäisiä lääniryhmiä, joista ensimmäinen käsittää Uudenmaan, Hämeen ja Viipurin läänien maaseudun (105.4—124.0 ‰), toinen Mikkelin, Kuopion ja Vaasan läänien maaseudun (46.4—55.0 ‰), kolmas Turun ja Porin sekä Oulun läänien maaseudun (86.6—94.3 ‰).

Kulkulaitosväestöä oli sekä absoluuttisesti että suhteellisesti enimmän Uudenmaan, Turun ja Porin sekä Viipurin läänien maaseudulla (25.1—27.6 ‰), suhteellisesti vähimmän Kuopion läänin maaseudulla (5.3 ‰). Sitten seurasi järjestyksessä suhdelukunsa puolesta Hämeen (13.1 ‰), Vaasan (9.3 ‰), Oulun (7.8 ‰) ja Mikkelin (7.4 ‰) läänien maaseudut.

Kaupan alalta elävää väestöä oli sekä absoluuttisesti että suhteellisesti enimmän Viipurin läänin maaseudulla (4 965 ja 11.0 ‰). Suhdelukunsa puolesta toinen järjestyksessä oli Uudenmaan lääni (10.5 ‰). Muista lääneistä oli puheena olevaa väestöä Turun ja Porin, Hämeen ja Vaasan läänien maaseudulla suhteellisesti jotenkin saman verran (8.0—8.7 ‰), samoin Mikkelin, Kuopion ja Oulun läänien maaseudulla (6.6—6.9 ‰).

Muista elinkeinoryhmistä ansaitsevat ryhmät X, XII ja XIV erikoista huomauttamista.

Ryhmä X esiintyi sekä absoluuttisesti että suhteellisesti suurimpana Viipurin läänin maaseudulla (28 918 ja 64.4 ‰), johtuen ilmeisesti siitä, että Viipurin esikaupungit, joissa on paljon epämääräisellä työllä elävää palkkatyöväkeä, on luettu maaseutuun kuuluviksi. Lähinnä korkein oli Hämeen läänin maaseudun suhdeluku (47.1 ‰). Muista lääneistä oli puheena olevaan ryhmään kuuluvaa väestöä osottava suhdeluku Uudenmaan ja Mikkelin läänien maaseudulla jokseenkin sama (26.9—24.9 ‰), samoin Turun ja Porin, Kuopion, Vaasan ja Oulun läänien maaseudulla (35.0—39.8 ‰).

Ryhmä XII on siitä huomattava, että siihen kuuluvaa väestöä oli enimmän niissä lääneissä, joissa n. s. syytinkilaitos on vallalla, nimittäin Uudenmaan, Turun ja Porin, Hämeen ja Vaasan läänien maaseudulla. Ensi sijalla oli Turun ja Porin lääni (39.1 ‰), sitten Vaasan (36.4 ‰), sen jälkeen Hämeen (31.3 ‰) ja Uudenmaan läänien (27.2 ‰) maaseutu. Vähimmin oli mainittua väestöä Mikkelin ja Kuopion läänien maaseudulla, kummassakin 5.1 ‰.

Ryhmän XIV häiritsevä vaikutus esiintyi tuntuvimmin Turun ja Porin sekä Oulun läänien maalaisväestön ammattiryhmityksessä, joista edellisessä puheena olevaan ryhmään kuuluvaa väestöä oli sekä absoluuttisesti että suh-

teellisesti (9 016 ja 22.5 ‰) ja jälkimäisessä suhteellisesti (19.3 ‰) huomattavasti enemmän kuin muissa lääneissä.

Erikseen *kumpaankin sukupuoleen* kuuluvan väestön ammattiryhmitys käy ilmi seuraavalla sivulla olevasta taulukosta. Ei ole pidetty tarpeellisena taulukossa valaista tätä seikkaa läänittäin, vaan on katsottu riittävän, että ryhmitys toimitetaan ainoastaan koko maahan nähden, erottaen kaupungit ja maaseudun toisistaan.

Population présente par sexes selon la profession ³¹/₁₂ 1910.

Väestön ammattijako v. 1910.

Elinkeino Profession ¹⁾	Kaupungit — Villes				Maaseutu — Communes rurales				Koko maa — Pays entier			
	Miespuolet Sexe masculin		Naispuolet Sexe féminin		Miespuolet Sexe masculin		Naispuolet Sexe féminin		Miespuolet Sexe masculin		Naispuolet Sexe féminin	
		%		%		%		%		%		%
I. Maanviljelys sivuelinkeinoineen ..	2 347	12.0	2 306	10.0	959 306	774.8	973 239	774.8	961 653	670.8	975 545	655.8
II. Teollisuus	66 164	338.5	76 946	332.5	113 787	91.9	100 323	79.9	179 951	125.5	177 269	119.2
III. Kulkulaitokset	23 340	119.4	20 346	87.9	21 974	17.7	18 691	14.9	45 314	31.6	39 037	26.3
IV. Kauppa	16 387	83.8	26 853	116.0	10 513	8.5	10 836	8.6	26 900	18.8	37 689	25.3
V. Julkinen toiminta	9 513	48.7	10 285	44.5	9 542	7.7	10 122	8.1	19 055	13.3	20 407	13.7
VI. Opetuslaitos	2 774	14.2	6 189	26.7	4 428	3.6	6 855	5.4	7 202	5.0	13 044	8.8
VII. Terveyslaitos	1 812	9.3	4 653	20.1	1 289	1.0	2 366	1.9	3 101	2.2	7 019	4.7
VIII. Vapaat elinkeinot	2 057	10.5	2 079	9.0	423	0.3	364	0.3	2 480	1.7	2 443	1.7
IX. Muut luettelematta jääneet ammatit	11 794	60.3	15 062	65.1	11 962	9.7	11 744	9.3	23 756	16.6	26 806	18.0
X. Työläisiä, päiväpalkkalaisia ilman edellä mainittua ammattia ...	35 281	180.5	36 453	157.5	51 543	41.6	53 124	42.3	86 824	60.6	89 577	60.2
XI. Ilman ammattia olevia henkilöitä	4 755	24.3	4 001	17.3	7 631	6.2	9 822	7.8	12 386	8.6	13 823	9.3
XII. Eläkkeestä, pääomasta tai koroista eläjiä	4 598	23.5	10 533	45.5	21 290	17.2	32 950	26.2	25 888	18.0	43 483	29.2
XIII. Varattomia henkilöitä, ei perheen jäseniä	608	3.1	1 092	4.7	8 155	6.6	8 284	6.6	8 763	6.1	9 376	6.3
XIV. Toimi tuntematon	14 051	71.9	14 632	63.2	16 320	13.2	17 403	13.9	30 371	21.2	32 035	21.5
Yhteensä (Total)	195 481	1 000	231 430	1 000	1 238 163	1 000	1 256 123	1 000	1 433 644	1 000	1 487 553	1 000

¹⁾ Pour la traduction des rubriques voir les tableaux.

Tästä taulukosta voidaan panna merkille, että koko maahan nähden miespuolinen väestö muodosti suhteellisen enemmistön kolmessa ensimmäisessä ja elinkeinoryhmässä X, sekä naispuolinen väestö muissa, paitsi elinkeinoryhmässä VIII, jossa kumpikin sukupuoli oli yhtä voimakkaasti edustettuna. Absoluuttisesti olivat naiset enemmistönä kaikissa muissa, paitsi elinkeinoryhmissä II, III ja VIII.

Maaseutuun nähden oli ryhmitys muuten samanlainen kuin koko maahan nähden, paitsi että sekä mies- että naispuolista väestöä ryhmissä I ja XIII oli suhteellisesti saman verran, sekä että ryhmässä X naispuolet olivat myöskin suhteellisesti enemmistönä, jotavastoin ryhmässä IX naisia oli sekä absoluuttisesti että suhteellisesti jonkun verran vähemmän kuin miehiä.

Kaupunkiväestön keskuudessa esiintyi eri sukupuolien ammattiryhmitys toisiinsa verrattuna jonkun verran vaihtelevampana kuin maaseudulla ja koko maassa. Kaupungeissa olivat naispuoliset suhteellisesti vähemmistönä elinkeinoryhmissä I—III, V, VIII, X, XI ja XIV; absoluuttisesti sitä vastoin ainoastaan elinkeinoryhmissä I, III ja XI.

2. Ammatissa-toimiva väestö (päähenkilöt).

Edellä olevassa esityksessä on kuhunkin elinkeino- tai ammattiryhmään luettu kaikki ne henkilöt, jotka välittömästi tai välillisesti saivat toimeentulonsa siihen kuuluvista ammateista. Näistä henkilöistä oli luonnollisesti vain osa *ammattissa-toimivia*, s. o. itse toimeentulostaan vastaavia, siis joko *perheiden päähenkilöitä* tai *yksityisiä itsenäisiä päähenkilöitä*. Muut olivat osaksi päähenkilöiden perheenjäseniä ilman omaa ammattia, joko he sitten auttoivat päähenkilöä hänen toimialallaan tai eivät, osaksi päähenkilöiden henkilöllisiä palvelijoita sekä näiden perheenjäseniä, mikäli eivät hekään harjoittaneet omaa ammattia. Näihin eri ryhmiin kuuluvien henkilöiden luku kuhunkin elinkeino- tai ammattiluokkaan nähden käy verrattain yksityiskohtaisesti ilmi järempänä olevista taululiitteistä.

Tässä lienee syytä huomauttaa, että *ammattissa-toimivana* eli *päähenkilönä* on pidetty *jokaista, joka harjoitti omaa ammattia tai jolla oli itsenäinen elinkeino, huolimatta siitä, oliko hänen ammattiasemansa enemmän tai vähemmän itsenäinen*. Siten maataloustyömiehet ja -naiset, niihin luettuina talon ruuassa olevat palvelijat, kuten maatöissä työskentelevät rengit, karjapiiat y. m., on kauttaaltaan luettu päähenkilöiksi; samoin teollisuustyöläiset, konttori- ja kauppa-apulaiset y. m. (Ks. taululiite I).

Ammatissa-toimivien luku oli v. 1910 koko maassa 935 125 *henkeä* eli 32.0 % koko väestöstä. Kaupunkien ja maaseudun vastaavat luvut olivat seuraavat:

Kaupungit		Maaseutu	
abs.	%	abs.	%
196 018	45.9	739 107	29.6

Nämä henkilöt eivät kuitenkaan kaikki olleet ammatissa-toimivia tämän sanan varsinaisessa merkityksessä. Kaikki ne päähenkilöt, jotka kuuluivat elinkeinoryhmiin XI—XIII, ja voidaanpa hyvällä syyllä väittää, myös ryhmään XIV luettavat, olivat henkilöitä, jotka eivät harjoittaneet mitään ammattia; toisin sanoen, ne olivat *ammattittomia* päähenkilöitä. Jos näiden henkilöiden luku vähennetään päähenkilöiden koko luvusta, saadaan *varsinaisten ammatissa-toimivien* luvuksi:

Kaupungeissa	Maaseudulla	Koko maassa
160 132	659 442	819 574

Mitenkä ammatissa-toimivien luku, erikseen kaupungeissa ja maaseudulla, jakaantui eri elinkeinoryhmiin, se näkyy seuraavasta taulukosta, josta sitä paitsi käy ilmi päähenkilöiden luku prosenteissa eri elinkeinoryhmiin kuuluvasta väestöstä.

Répartition de la population active d'après la profession ^{31/12} 1910.

Elinkeino <i>Profession</i> ¹⁾	Kaupungit <i>Villes</i>		Maaseutu <i>Communes rurales</i>		Koko maa <i>Pays entier</i>		Ammatissa-toimivat % koko väestöstä <i>Population active en % de la population totale</i>		
							Kaupungit <i>Villes</i>	Maaseutu <i>Comm. rurales</i>	Koko maa <i>Pays entier</i>
		‰		‰		‰			
I. Maanviljelys sivuelinkeinoi- neen.....	1 688	8.6	502 882	680.4	504 570	539.6	36.3	26.0	26.0
II. Teollisuus.....	62 691	319.8	67 817	91.8	130 508	139.6	43.8	31.7	36.5
III. Kululaitokset.....	15 312	78.1	12 463	16.9	27 775	29.7	35.1	30.7	32.9
IV. Kauppa.....	19 032	97.1	6 673	9.0	25 705	27.5	44.0	31.3	39.8
V. Julkinen toiminta.....	5 437	27.7	4 206	5.7	9 643	10.3	27.5	21.4	24.4
VI. Opetuslaitos.....	3 848	19.7	4 946	6.7	8 794	9.4	42.9	43.8	43.5
VII. Terveyslaitos.....	3 338	17.0	1 637	2.2	4 975	5.3	51.6	44.8	49.2
VIII. Vapaat elinkeinot.....	1 622	8.3	295	0.4	1 917	2.1	39.2	37.5	38.8
IX. Muut luettelematta jääneet ammattit.....	12 664	64.6	8 672	11.7	21 336	22.8	47.2	36.6	42.2
X. Työläisiä, päiväpalkkalai- sia ilman edellä mainittua ammattia.....	34 500	176.0	49 851	67.4	84 351	90.2	48.1	47.6	47.8
XI. Ilman ammattia olevia hen- kilöitä.....	8 421	43.0	13 769	18.6	22 190	23.7	96.2	78.9	84.7
XII. Eläkkeestä, pääomasta tai koroista eläjiä.....	6 633	33.8	30 457	41.2	37 090	39.7	43.8	56.2	53.5
XIII. Varattomia henkilöitä, ei perheen jäseniä.....	1 284	6.6	13 048	17.7	14 332	15.3	75.5	79.4	79.0
XIV. Toimi tuntematon.....	19 548	99.7	22 391	30.3	41 939	44.8	68.2	66.4	67.2
Yhteensä (<i>Total</i>)	196 018	1 000	739 107	1 000	935 125	1 000	45.9	29.6	32.0

Kuten taulukosta näkyy, oli ammatissa-toimivista koko maassa vähän enemmän kuin puolet maatalouselinkeinon harjoittajia. Sitä lähinnä suurin oli teollisuuteen kuuluvien ammatissa-toimivien ryhmä, ollen kuitenkin vain noin $\frac{1}{4}$ ryhmän I päähenkilöiden ja noin $\frac{1}{7}$ kaikkien päähenkilöiden luvusta. Muut elinkeinoryhmät voidaan tässä ilman enempää selostusta, vähemmän tärkeinä, sivuuttaa.

Mitä erikseen kaupunkeihin ja maaseutuun tulee, oli ammatissa-toimivien luku, kuten luonnollista, kaupungeissa suurin teollisuudessa sekä maaseudulla maanviljelyksessä ja sen sivuelinkeinoissa, kuitenkin sillä erotuksella, että jälkimäiseen ryhmään kuuluvat päähenkilöt olivat enemmän kuin $\frac{2}{3}$ maaseu-

¹⁾ Pour la traduction des rubriques voir les tableaux.

dun päähenkilöiden luvusta, mutta edelliseen ryhmään kuuluvat eivät täyttäneet $\frac{1}{3}$ kaupunkien päähenkilöiden luvusta.

Kaupunkien ja maaseudun välillä pistää erikoisesti silmiin se seikka, että kaupungeissa kaikissa muissa, paitsi elinkeinoryhmissä I, XII ja XIII, niihin kuuluvien päähenkilöiden luku suhteellisesti oli tuntuvasti suurempi kuin maaseudulla, sekä absoluuttisesti myöskin ryhmissä III—V ja VII—IX. Sitä paitsi on omansa kiinnittämään huomiota se seikka, että teollisuudesta eläviä ammattissa-toimivia oli absoluuttisesti kaupungeissa vähemmän kuin maaseudulla.

Missä kohdin ammatissa-toimivia koskeva einkeinoryhmitys eroaa koko väestöstä koskevasta elinkeinoryhmityksestä, se käy helposti ilmi, kun vertaa puheena olevaa taulukkoa vastaavaan sivulla 24.

Selostettavana olevan taulukon jälkimäisestä osasta käy ilmi, kuinka suuren osan kuhunkin elinkeinoryhmään kuuluvat ammatissa-toimivat eli päähenkilöt muodostivat saman elinkeinoryhmän koko väestöstä. Siitä nähdään, että päähenkilöiden luku oli suhteellisesti suurin kaikkein köyhimpiä väestökerroksia sisältävissä elinkeinoryhmissä, s. o. ryhmissä XI, XIII ja XIV. Suhteellisesti pienin oli niiden osuus ryhmässä V ja sitä lähinnä maaseudulla ja koko maassa ryhmässä I sekä kaupungeissa ryhmässä III.

Kaupunkien ja maaseudun välillä oli tässä suhteessa silmiin pistäviä eroavaisuuksia. Maaseudulla oli kaikkiin muihin, paitsi ryhmiin VI, XII ja XIII kuuluvien päähenkilöiden luku, asianomaisen elinkeinoryhmän väestön lukuun verrattuna, pienempi kuin kaupungeissa, jopa varsin huomattavasti pienempi ryhmissä I, II, IV, IX ja XI.

Läänittäin ilmoitettuna — kaupungit ja maaseutu erikseen — ryhmityivät ammatissa-toimivat eri elinkeinohaarojen mukaan seuraavasti.

Répartition de la population active d'après la profession ^{31/12} 1910, par gouvernements.

1. Kaupungit. — Villes.

Elinkeino Profession ¹⁾	Uudenmaan lääni Gouvernement de Nyland		Turun ja Po- rin lääni G. d'Åbo et Björneborg		Hämeen lääni G. de Tavaste- hus		Viipurin lääni G. de Viborg		Mikkelin lääni G. de St. Michel		Kuopion lääni G. de Kuopio		Vaasan lääni G. de Vasa		Oulun lääni G. d'Uleåborg	
		%		%		%		%		%		%		%		%
I. Maanviljelys sivuelinkeinoineen ..	437	5.5	444	12.8	159	6.0	96	5.0	263	74.6	62	9.9	192	11.8	35	3.5
II. Teollisuus	21 617	271.6	13 879	398.5	11 961	452.5	4 798	250.0	882	250.3	1 581	252.6	5 349	329.7	2 624	263.2
III. Kulkulaitokset	5 571	70.0	3 274	94.0	1 305	49.4	2 041	106.3	393	111.5	581	92.9	1 310	80.7	837	84.0
IV. Kauppa	7 580	95.2	3 093	88.8	2 031	76.8	2 508	130.7	294	83.4	657	105.0	1 457	89.8	1 412	141.6
V. Julkinen toiminta.....	2 129	26.7	883	25.4	459	17.4	932	48.6	155	44.0	198	31.6	436	26.9	245	24.6
VI. Opetuslaitos	1 493	18.7	651	18.7	407	15.4	470	24.5	108	30.7	169	27.0	349	21.5	201	20.2
VII. Terveyslaitos	1 657	20.8	415	11.9	285	10.8	387	20.2	97	27.5	107	17.1	216	13.3	174	17.5
VIII. Vapaat elinkeinot.....	806	10.1	205	5.9	129	4.9	200	10.4	42	11.9	101	16.1	105	6.5	34	3.4
IX. Muut luettelematta jääneet am- matit	7 128	89.6	1 989	57.1	919	34.8	1 062	55.3	45	12.8	213	34.0	733	45.2	575	57.7
X. Työläisiä, päiväpalkkalaisia ilman edellä mainittua ammattia....	16 321	205.1	4 231	121.5	3 941	149.1	3 497	182.2	630	178.8	1 490	238.1	2 857	176.1	1 533	153.7
XI. Ilman ammattia olevia henkilöitä	4 225	53.1	1 619	46.5	669	25.3	829	43.2	99	28.1	107	17.1	638	39.3	235	23.6
XII. Eläkkeestä, pääomasta tai koroista eläjiä	2 356	29.6	1 341	38.5	951	36.0	523	27.2	375	106.4	182	29.1	729	44.9	176	17.7
XIII. Varattomia henkilöitä, ei perheen jäseniä.....	375	4.7	116	3.3	238	9.0	149	7.8	53	15.0	53	8.5	102	6.3	198	19.9
XIV. Toimi tuntematon	7 900	99.3	2 684	77.1	2 977	112.6	1 700	88.6	88	25.0	757	121.0	1 753	108.0	1 689	169.4
Yhteensä (Total)	79 596	1 000	34 824	1 000	26 431	1 000	19 192	1 000	3 524	1 000	6 258	1 000	16 226	1 000	9 968	1 000

¹⁾ Pour la traduction des rubriques voir les tableaux.

2. *Maaseutu. — Communes rurales.*

Elinkeino <i>Profession</i> ¹⁾	Undenmaan lääni <i>Gouvernement de Nyland</i>		Turun ja Po- rin lääni <i>G. d'Åbo et Björneborg</i>		Hämeen lääni <i>G. de Tavaste- hus</i>		Viipurin lääni <i>G. de Viborg</i>		Mikkelin lääni <i>G. de St. Michel</i>		Kuopion lääni <i>G. de Kuopio</i>		Vaasan lääni <i>G. de Vasa</i>		Oulun lääni <i>G. d'Uleåborg</i>	
		‰		‰		‰		‰		‰		‰		‰		‰
I. Maanviljelys sivuelinkeinoineen ..	44 762	700.2	84 240	659.2	58 528	648.8	70 764	604.2	45 109	782.3	66 877	753.2	80 081	715.0	52 521	643.7
II. Teollisuus	6 582	103.0	10 311	80.7	9 105	100.9	17 053	145.6	2 839	49.2	4 973	56.0	6 621	59.1	10 333	126.7
III. Kulkulaitokset	1 528	23.9	4 052	31.7	1 177	13.1	3 271	27.9	391	6.8	504	5.7	975	8.7	565	6.9
IV. Kauppa	634	9.9	966	7.6	799	8.9	1 796	15.3	385	6.7	558	6.3	962	8.6	573	7.0
V. Julkinen toiminta.....	350	5.5	735	5.8	372	4.1	861	7.4	237	4.1	356	4.0	650	5.8	645	7.9
VI. Opetuslaitos	603	9.4	856	6.7	694	7.7	900	7.7	296	5.1	474	5.3	739	6.6	384	4.7
VII. Terveyslaitos	119	1.9	272	2.1	291	3.2	229	2.0	95	1.6	214	2.4	248	2.2	169	2.1
VIII. Vapaat elinkeinot	85	1.3	39	0.3	41	0.5	51	0.4	8	0.1	18	0.2	33	0.3	20	0.2
IX. Muut luettelematta jääneet am- matit	870	13.6	1 587	12.4	1 761	19.5	1 897	16.2	200	3.5	714	8.1	761	6.8	882	10.8
X. Työläisiä, päiväpalkkalaisia ilman edellä mainittua ammattia....	2 548	39.9	7 644	59.8	7 033	78.0	12 585	107.5	2 169	37.6	6 142	69.2	6 564	58.6	5 166	63.3
XI. Ilman ammattia olevia henkilöitä	1 207	18.9	1 806	14.1	1 563	17.3	1 442	12.3	1 890	32.9	2 851	32.1	1 776	15.9	1 234	15.1
XII. Eläkkeestä, pääomasta tai koroista eläjiä	2 808	43.9	8 129	63.6	4 708	52.2	1 959	16.7	623	10.8	1 091	12.3	8 266	73.8	2 873	35.2
XIII. Varattomia henkilöitä, ei perheen jäseniä	674	10.5	1 779	13.9	1 634	18.1	1 562	13.3	1 601	27.8	2 073	23.3	1 754	15.7	1 971	24.2
XIV. Toimi tuntematon	1 160	18.1	5 386	42.1	2 502	27.7	2 758	23.5	1 822	31.6	1 942	21.9	2 564	22.9	4 257	52.2
Yhteensä (Total)	63 930	1 000	127 802	1 000	90 208	1 000	117 128	1 000	57 665	1 000	88 787	1 000	111 994	1 000	81 593	1 000

¹⁾ Pour la traduction des rubriques voir les tableaux.

3. Kaupungit ja maaseutu. — Villes et communes rurales.

Elinkeino <i>Profession</i> ¹⁾	Uudenmaan lääni <i>Gouvernement de Nyland</i>		Turun ja Porin lääni <i>G. d'Åbo et Björneborg</i>		Hämeen lääni <i>G. de Tavastehus</i>		Viipurin lääni <i>G. de Viborg</i>		Mikkelin lääni <i>G. de St. Michel</i>		Kuopion lääni <i>G. de Kuopio</i>		Vaasan lääni <i>G. de Vasa</i>		Oulun lääni <i>G. d'Uleåborg</i>	
		‰		‰		‰		‰		‰		‰		‰		‰
I. Maanviljelys sivuelinkeinoineen ..	45 199	314.9	84 684	520.7	58 687	503.2	70 860	519.8	45 372	741.5	66 939	704.3	80 273	626.1	52 556	574.0
II. Teollisuus	28 199	196.5	24 190	148.7	21 066	180.6	21 851	160.3	3 721	60.8	6 554	68.9	11 970	93.3	12 957	141.5
III. Kulkulaitokset	7 099	49.5	7 326	45.0	2 482	21.3	5 312	39.0	784	12.8	1 085	11.4	2 285	17.8	1 402	15.3
IV. Kauppa	8 214	57.2	4 059	25.0	2 830	24.3	4 304	31.6	679	11.1	1 215	12.8	2 419	18.9	1 985	21.7
V. Julkinen toiminta	2 479	17.3	1 618	10.0	831	7.1	1 793	13.1	392	6.4	554	5.8	1 086	8.5	890	9.7
VI. Opetuslaitos	2 096	14.6	1 507	9.3	1 101	9.4	1 370	10.0	404	6.6	643	6.8	1 088	8.5	585	6.4
VII. Terveyslaitos	1 776	12.4	687	4.2	576	4.9	616	4.5	192	3.1	321	3.4	464	3.6	343	3.8
VIII. Vapaat elinkeinot	891	6.2	244	1.5	170	1.5	251	1.8	50	0.8	119	1.2	138	1.1	54	0.6
IX. Muut luettelematta jääneet ammatit	7 998	55.7	3 576	22.0	2 680	23.0	2 959	21.7	245	4.0	927	9.8	1 494	11.6	1 457	15.9
X. Työläisiä, päiväpalkkalaisia ilman edellä mainittua ammattia	18 869	131.5	11 875	73.0	10 974	94.1	16 082	118.0	2 799	45.8	7 632	80.3	9 421	73.5	6 699	73.2
XI. Ilman ammattia olevia henkilöitä	5 432	37.8	3 425	21.1	2 232	19.1	2 271	16.7	1 989	32.5	2 958	31.1	2 414	18.8	1 469	16.0
XII. Eläkkeestä, pääomasta tai koroista eläjiä	5 164	36.0	9 470	58.2	5 659	48.5	2 482	18.2	998	16.3	1 273	13.4	8 995	70.1	3 049	33.3
XIII. Varattomia henkilöitä, ei perheen jäseniä	1 049	7.3	1 895	11.7	1 872	16.0	1 711	12.6	1 654	27.1	2 126	22.4	1 856	14.5	2 169	23.7
XIV. Toimi tuntematon	9 060	63.1	8 070	49.6	5 479	47.0	4 458	32.7	1 910	31.2	2 699	28.4	4 317	33.7	5 946	64.9
Yhteensä (Total)	143 525	1 000	162 626	1 000	116 639	1 000	136 320	1 000	61 189	1 000	95 045	1 000	128 220	1 000	91 561	1 000

¹⁾ Pour la traduction des rubriques voir les tableaux.

Kun silmäilee näistä taulukoista viimeistä, jossa kaupungit ja maaseutu ovat yhdessä, kiintyy huomio ennen muuta siihen eroavaisuuteen, mikä valitsee toiselta puolen Uudenmaan läänin ja toiselta puolen muiden läänien ammatissa-toimivien elinkeinoryhmityksessä. Maan pääelinkeinossa toimivia päähenkilöitä ei Uudenmaan läänissä ollut enää täyttä $\frac{1}{3}$ läänin ammatissa-toimivien luvusta, Turun ja Porin, Hämeen ja Viipurin läänissä sitä vastoin enemmän kuin puolet, Oulun läänissä lähes $\frac{3}{5}$, Vaasan läänissä yli $\frac{3}{5}$, Kuopion läänissä $\frac{7}{10}$ ja Mikkelin läänissä lähes $\frac{3}{4}$. Muihin elinkeinoryhmiin, lukuunottamatta ryhmiä XII ja XIII, kuuluvien ammatissa-toimivien luku taas oli Uudenmaan läänissä sekä absoluuttisesti että suhteellisesti suurempi kuin muissa lääneissä, lukuunottamatta Turun ja Porin lääniä, jossa oli kulkulaitoksessa toimivia päähenkilöitä absoluuttisesti vähän enemmän kuin Uudenmaan läänissä, sekä Oulun lääniä, jossa ryhmän XIV suhdeluku oli Uudenmaan läänin vastaavaa suhdelukua jonkun verran suurempi. Ryhmään XII kuuluvia päähenkilöitä oli suhteellisesti enemmän Vaasan ja sitä lähinnä Turun ja Porin läänissä sekä ryhmän XIII päähenkilöitä Mikkelin läänissä.

Eri elinkeinoryhmiin kuuluvien ammatissa-toimivien minimisuhdelukuja osottivat: ryhmissä II, IV, VII, IX, X Mikkelin lääni, ryhmissä III, V, XII ja XIV Kuopion lääni, ryhmissä VI, VIII ja XI Oulun lääni sekä ryhmissä I ja XIII Uudenmaan lääni.

Mitä tulee ammatissa-toimivien elinkeinoryhmitykseen eri läänien kaupungeissa ja maaseudulla erikseen, käyvät sitä koskevat eroavaisuudet edellä olevista taulukoista siksi selvästi ilmi, että niiden sen enempi selostelu ei tässä liene tarpeen.

Missä määrin ammatissa-toimivien elinkeinoryhmitys eri lääneissä poikkeaa vastaavasta koko väestön elinkeinoryhmityksestä, se käy ilmi, kun vertaa puheena olevia taulukoita vastaaviin taulukoihin sivuilla 26—28.

Erikoista mielenkiintoa on omansa herättämään ammatissa-toimivien jakaantuminen *sukupuolien* mukaan sekä erikseen *kummankin sukupuolen* elinkeinoryhmitys. Näihin seikkoihin nähden on seuraavassa tyydytty ainoastaan koko maata sekä koko maan kaupunkeja ja maaseutua koskeviin lukuihin, jättäen läänijako lähemmin esittämättä.

Sukupuolen mukaan ryhmittyvät ammatissa-toimivat seuraavasti:

	Kaupungit		Maaseutu		Koko maa	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Miespuoliset	119 769	61.1	535 689	72.5	655 458	70.1
Naispuoliset	76 249	38.9	203 418	27.5	279 667	29.9
Yhteensä	196 018	100	739 107	100	935 125	100

Tästä näkyy, että naispuolisten ammatissa-toimivien luku ei koko maahan nähden ollut enempää kuin noin $\frac{3}{10}$ kaikkien ammatissa-toimivien eli päähenkilöiden luvusta, sekä että ero kaupunkien ja maaseudun välillä tässä suhteessa oli varsin tuntuva. Kaupungeissa oli naispuolisia päähenkilöitä suhteellisesti kokonaista 11.4 % enemmän kuin maaseudulla.

Vähentämällä kumpaankin sukupuoleen kuuluvista päähenkilöistä ne päähenkilöt, jotka kuuluivat ryhmiin XI—XIV, tulee *mies-* ja *naispuolisten varsinaisesti ammatissa-toimivien luku* olemaan:

	Kaupungeissa		Maaseudulla		Koko maassa	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Miespuoliset	101 678	63.5	496 521	75.3	598 199	73.0
Naispuoliset	58 454	36.5	162 921	24.7	221 375	27.0
Yhteensä	160 132	100	659 442	100	819 574	100

Nämä luvut osottavat, että sittenkun kummankin sukupuolen päähenkilöiden luvusta on vähennetty ne, jotka olivat varsinaisesti ammattia vaille, ammatissa-toimivien suhteellinen luku huomattavasti muuttuu, varsinkin maaseudulla, miespuolisten ammatissa-toimivien eduksi.

Elinkeinoon mukaan ryhmittäivät erikseen kummankin sukupuolen ammatissa-toimivat seuraavan taulukon osottamalla tavalla.

Répartition de la population active d'après la profession ^{31/12} 1910, par sexes.

Elinkeino Profession ¹⁾	Kaupungit — Villes				Maaseutu — Communes rurales				Koko maa — Pays entier			
	Miespuolisia Sexe masculin		Naispuolisia Sexe féminin		Miespuolisia Sexe masculin		Naispuolisia Sexe féminin		Miespuolisia Sexe masculin		Naispuolisia Sexe féminin	
		% ₀₀		% ₀₀		% ₀₀		% ₀₀		% ₀₀		% ₀₀
I. Maanviljelys sivuelinkeinoineen ..	1 310	10.9	378	5.0	375 490	700.9	127 392	626.3	376 800	574.9	127 770	456.9
II. Teollisuus	39 108	326.5	23 583	309.3	59 092	110.3	8 725	42.9	98 200	149.8	32 308	115.5
III. Kulkulaitokset	13 914	116.2	1 398	18.3	11 739	21.9	724	3.6	25 653	39.1	2 122	7.6
IV. Kauppa	9 331	77.9	9 701	127.2	5 313	9.9	1 360	6.7	14 644	22.4	11 061	39.6
V. Julkinen toiminta	5 231	43.7	206	2.7	4 091	7.6	115	0.6	9 322	14.2	321	1.1
VI. Opetuslaitos	1 474	12.3	2 374	31.1	2 288	4.3	2 658	13.1	3 762	5.7	5 032	18.0
VII. Terveyslaitos	1 073	9.0	2 265	29.7	610	1.1	1 027	5.0	1 683	2.6	3 292	11.8
VIII. Vapaat elinkeinot.....	1 394	11.6	228	3.0	280	0.5	15	0.1	1 674	2.6	243	0.9
IX. Muut luettelematta jääneet am- matit	7 676	64.1	4 988	65.4	6 246	11.7	2 426	11.9	13 922	21.2	7 414	26.5
X. Työläisiä, päiväpalkkalaisia ilman edellä mainittua ammattia ...	21 167	176.7	13 333	174.9	31 372	58.6	18 479	90.8	52 539	80.2	31 812	113.7
XI. Ilman ammattia olevia henkilöitä	4 603	38.5	3 818	50.1	6 136	11.5	7 633	37.5	10 739	16.4	11 451	40.9
XII. Eläkkeestä, pääomasta tai koroista eläjiä	2 207	18.4	4 426	58.0	14 323	26.7	16 134	79.3	16 530	25.2	20 560	73.5
XIII. Varattomia henkilöitä, ei perheen jäseniä.....	446	3.7	838	11.0	6 785	12.7	6 263	30.8	7 231	11.0	7 101	25.4
XIV. Toimi tuntematon	10835	90.5	8 713	114.3	11 924	22.3	10 467	51.4	22 759	34.7	19 180	68.6
Yhteensä (Total)	119 769	1 000	76 249	1 000	535 689	1 000	203 418	1 000	655 458	1 000	279 667	1 000

¹⁾ Pour la traduction des rubriques voir les tableaux.

Taulukon koko maata koskevasta osasta käy ilmi, että naispuoliset ammatissa-toimivat ryhmittäytyivät eri elinkeinohaarojen kesken melkolailla toisin kuin miespuoliset. Kahdessa tärkeimmässä elinkeinoryhmässä (ryhmät I ja II) olivat naispuoliset ammatissa-toimivat ei vain absoluuttisesti, vaan myöskin suhteellisesti varsin tuntuvasti vähälukuisemmat kuin miespuoliset, sekä myöskin ryhmässä III, V ja VIII. Kaikissa muissa ryhmässä oli naispuolisten luku miespuolisten lukua suhteellisesti paljoa, jopa muutamissa ryhmässä moninkertaisesti, suurempi. Naispuolisten suhteellinen enemmisyys esiintyi huomattavana etenkin elinkeinoryhmässä XI—XIV, jotka sekä yhteiskunnallisesti että taloudellisesti ovat vähän merkitseviä.

Mitä erikseen kaupunkiin ja maaseutuun tulee, osottaa eri sukupuolta olevien ammatissa-toimivain elinkeinoryhmittäytyminen keskenään samanlaisuutta siinä, että niin kaupungeissa kuin maaseudullakin naisten suhteellinen vähemmyys tai enemmisyys esiintyi yleensä samoissa elinkeinoryhmässä. Poikkeuksena olivat ainoastaan ryhmät IV ja X, joista edelliseen kuului kaupungeissa naispuolisia ammatissa-toimivia enemmän kuin miespuolisia, maaseudulla päinvastoin: jälkimmäisessä taas oli naispuolisten ammatissa-toimivien luku maaseudulla miespuolisten lukua suurempi, kaupungeissa päinvastoin.

3. Väestön talouskunta-asema.

Väestön talouskunta-asemalla ymmärretään väestön jakaantumista sen mukaan, olivatko siihen kuuluvat henkilöt päähenkilöitä, s. o. itse toimeentulostaan vastaavia, vai perheenjäseniä joko ilman ammattia tai päähenkilön ammatissa toimivia omaa ammattia vailla olevia, vai henkilöllisiä palvelijoita, vai näiden perheen jäseniä.

Väestön talouskunta-aseman valaisemiseksi on Suomen väestötilastoa varten koottu tietoja jo Tabellilaitoksen alkua ajoilta lähtien. Aluksi tyydyttiin tähän nähden verraten ylimalkaisiin tietoihin. Mutta aikojen kuluessa, väestötaulukojen ammattikaavaketta edelleen kehitettäessä, on myöskin tämän, ammattitilaston kannalta tärkeän, seikan selvittämiseen kiinnitetty yhä suurempaa huomiota. Viimeinen, vuoden 1910 väenlaskussa käytetty ammattikaavake vastaa puheena olevassa suhteessa jo niitä vaatimuksia, mitä uudenaikaiselta ammattitilastolta voi kohtuudella vaatia.

Johdannossa on jo verraten yksityiskohtaisesti selvitetty, mikä arvo, erikseen kaupunki- ja erikseen maaseutuväestön, talouskunta-asemaa koskeville vuoden 1910 tiedoille on niiden luotettavuuteen nähden annettava, jotenka viittaus sinne lienee tässä riittävä.

Koko maassa, kaupunki ja maaseutu erikseen otettuina, ryhmittyi väestö vuoden 1910 lopussa talouskunta-aseman mukaan seuraavasti.

	Päähenkilöitä.	Näiden perheenjäseniä ilman ammattia.	Päähenkilöiden ammatissa toimivia perheenjäseniä.	Henkilöllisiä palvelijoita.	Näiden perheenjäseniä.
Kaupungit	196 018	208 082	1 866	20 363	582
Maaseutu	739 107	1 340 520	405 509	7 896	1 254
Koko maa	935 125	1 548 602	407 375	28 259	1 836
			‰		
Kaupungit	459.1	487.4	4.4	47.7	1.4
Maaseutu	296.3	537.4	162.6	3.2	0.5
Koko maa	320.1	530.1	139.5	9.7	0.6

Näistä luvuista käy ilmi, että väestön talouskunta-asema muodostui kaupungeissa kokonaan toisin kuin maaseudulla. Päähenkilöitä oli kaupungeissa verrattomasti enemmän kuin maaseudulla, mikä tietysti johtuu kaupunkien ja maaseudun erilaisesta yhteiskuntarakenteesta. Sama asianhaara vaikuttaa myöskin siihen erilaisuuteen, mikä vallitsi kaupunkien ja maaseudun välillä päähenkilöiden ammatissa-toimivien perheenjäsenten sekä henkilöpalvelijain luvuissa. Ammatittomia perheenjäseniä koskevissa suhdeluvuissa ei sitä vastoin eroavaisuus ollut likimainkaan niin suuri eli vain 50 ‰. Kaupungeissa lähes puolet ja maaseudulla enemmän kuin puolet väestöstä kuului tähän ryhmään. — On muuten huomattava, että ylempänä esitetyt suhdeluvut, mikäli ne koskevat muita kuin päähenkilöitä, ovat johdannossa mainituista syistä ainoastaan likimääräisiä lukuja. Sen vuoksi on se kuva, jonka ne antavat väestön talouskunta-aseman muodostumisesta, etenkin kaupungeissa, ainoastaan suunnilleen oikea.

Väestön talouskunta-asema eri lääneissä käy ilmi seuraavasta taulukosta.

Répartition de la population présente en personnes exerçant une profession, leurs familles, leurs gens de service et familles de ceux-ci ^{31/12} 1910, par gouvernements.

L ä ä n i Gouvernements	Päähenkilöitä Personnes exerçant une profession	Näiden perheen- jäseniä ilman am- matia Membres de la famille sans profes- sion	Päähenkilön amma- tissa toimivia per- heensäjäseniä Employés et autres membres de la famille prenant part au tra- vail professionnel du chef de famille		Henkilöitä palve- llyttä Domestiques attachés à la première caté- gorie	Näiden perheen- jäseniä ilman am- matia Membres de la famille sans profession
			°/oo	°/oo		
Kaupungit. — Villes.						
Uudenmaan	79 595 510.9	67 318 432.1	180	1.1	8 617 55.3	96 0.6
Turun ja Porin	34 824 460.6	37 744 499.2	160	2.1	2 852 37.7	31 0.4
Hämeen	26 431 477.3	26 910 485.9	159	2.9	1 862 33.6	19 0.3
Viipurin	19 192 425.8	22 500 499.2	332	7.4	2 979 66.1	70 1.5
Mikkelin	3 524 370.8	5 062 532.6	286	30.1	605 63.6	28 2.9
Kuopion	6 258 285.1	15 091 687.4	59	2.7	465 21.2	80 3.6
Vaasan	16 226 435.5	18 940 508.3	224	6.0	1 776 47.7	92 2.5
Oulun	9 968 378.7	14 517 551.5	466	17.7	1 207 45.8	166 6.3
Koko maa (Pays entier)	196 018 459.1	208 082 487.4	1 866	4.4	20 363 47.7	582 1.4
Maaseutu. — Communes rurales.						
Uudenmaan	63 930 308.7	120 936 584.0	20 530	99.2	1 326 6.4	351 1.7
Turun ja Porin	127 802 318.3	216 379 539.0	55 850	139.1	1 292 3.2	169 0.4
Hämeen	90 208 323.0	159 941 572.7	27 632	98.9	1 260 4.5	243 0.9
Viipurin	117 128 260.8	240 888 536.5	89 306	198.9	1 417 3.2	296 0.6
Mikkelin	57 665 316.2	88 046 482.7	36 195	198.4	461 2.5	28 0.2
Kuopion	88 787 292.6	158 695 523.6	55 291	182.2	649 2.1	33 0.1
Vaasan	111 994 278.6	219 853 547.0	69 207	172.2	807 2.0	65 0.2
Oulun	81 593 302.6	135 782 503.6	51 498	191.0	684 2.5	69 0.3
Koko maa (Pays entier)	739 107 296.3	1 340 520 537.4	405 509	162.6	7 896 3.2	1 254 0.5
Koko lääni. — Gouvernement entier.						
Uudenmaan	143 525 395.5	188 254 518.8	20 710	57.1	9 943 27.4	447 1.2
Turun ja Porin	162 626 340.9	254 123 532.6	56 010	117.4	4 144 8.7	200 0.4
Hämeen	116 639 348.5	186 851 558.3	27 791	83.1	3 122 9.3	262 0.8
Viipurin	136 320 275.9	263 388 533.1	89 638	181.4	4 396 8.9	366 0.7
Mikkelin	61 189 318.9	93 108 485.2	36 481	190.1	1 066 5.5	56 0.3
Kuopion	95 045 292.1	173 786 534.1	55 350	170.1	1 114 3.4	113 0.3
Vaasan	128 220 292.0	238 793 543.7	69 431	158.1	2 583 5.9	157 0.3
Oulun	91 561 309.4	150 299 507.8	51 964	175.6	1 891 6.4	235 0.8
Koko maa (Pays entier)	935 125 320.1	1 548 602 530.1	407 375	139.5	28 259 9.7	1 836 0.6

Kun silmäilee taulukon loppuosaa, josta läänejä kokonaisuudessaan koskevat luvut käyvät ilmi, näkee, että Uudenmaan läänissä oli päähenkilöitä suhteellisesti huomattavasti enemmän (395.5 ‰) kuin muissa lääneissä; vähemmän oli niitä Viipurin läänissä, jonka vastaava suhdeluku oli ainoastaan 275.9 ‰. Ammatittomia perheenjäseniä oli suhteellisesti enimmän Hämeen (558.3 ‰) ja vähemmän Mikkelin (485.2 ‰) läänissä. Päähenkilöiden ammatissa-toimivia perheenjäseniä oli taas suhteellisesti enimmän Mikkelin (190.1 ‰) ja vähemmän Uudenmaan (57.1 ‰) läänissä. Henkilöllisiä palvelijoita pidettiin sekä absoluuttisesti että suhteellisesti enimmän Uudenmaan (27.4 ‰) ja suhteellisesti vähemmän Kuopion (3.4 ‰) läänissä. Viimeksi mainittu seikka voi kuitenkin johtua kokonaan siitä, että henkilöllisiä palvelijoita koskevat tiedot Kuopion kaupungista puuttuivat, kuten jo johdannossa on mainittu.

Mitä erikseen kaupunkeihin ja maaseutuun tulee, käy taulukosta ilmi, että *kaupunkilaisväestöstä* oli Uudenmaan läänissä vähän enemmän kuin puolet päähenkilöitä, mutta muissa lääneissä vähemmän kuin puolet; Kuopion läänissä ainoastaan 285.1 ‰ eli ei täyttä kolmatta osaa. Tämä Kuopion läänin kaupunkien päähenkilöiden vähäinen suhteellinen luku sekä seuraavan ryhmän poikkeuksellisen korkea ja henkilöllistä palveluskuntaa koskeva poikkeuksellisen alhainen suhteellinen luku johtuu äsken mainitusta Kuopion kaupunkia koskevien tietojen virheellisyydestä. On siis parasta eri läänien kaupunkiväestön talouskunta-asemaa koskevissa vertailuissa jättää Kuopion lääni kokonaan huomioon ottamatta. Muista lääneistä oli päähenkilöitä suhteellisesti vähimmin Mikkelin läänin kaupungeissa (370.8 ‰). Ammatittomia perheenjäseniä oli suhteellisesti enimmän Oulun (551.5 ‰) ja vähemmän Uudenmaan (432.1 ‰) läänin kaupungeissa.

Eri läänien *maaseutuväestön* talouskunta-asemasta antaa taulukko seuraavanlaisen kuvan.

Päähenkilöiden luku oli suhteellisesti suurin Hämeen (323.0 ‰) ja pienin Viipurin (260.8 ‰) läänissä. Ammatittomia perheenjäseniä oli suhteellisesti enimmän Uudenmaan (584.0 ‰) ja vähemmän Mikkelin (482.7 ‰) läänissä; kaikissa muissa, paitsi Mikkelin läänissä, oli tähän ryhmään kuuluvaa väestöä enemmän kuin puolet läänin maaseutuväestöstä.

Perheen päähenkilön ammatissa toimivia perheenjäseniä oli suhteellisesti runsaimmin Viipurin ja Mikkelin lääneissä (198.9 ‰ ja 198.4 ‰) sekä niukimmin Hämeen ja Uudenmaan läänissä (98.9 ‰ ja 99.2 ‰). Tähän ryhmään kuuluvien henkilöiden suhteellisen lukuisuuden mukaan voidaan läänit jakaa kolmeen toisistaan selvästi eroavaan alueeseen: 1) Hämeen ja Uudenmaan läänit, joissa tähän ryhmään kuuluvaa väestöä oli vähemmän (98.9 ja 99.2 ‰); 2) Viipurin, Mikkelin, Kuopion, Oulun ja Vaasan läänit, joissa sitä

oli enemmän (suhdeluku vaihteli 172.2—198.9 ‰); sekä 3) Turun ja Porin lääni, jonka suhdeluku (139.1 ‰) oli edellisten ryhmien suhdelukujen puolivälissä. Tämä ilmiö johtuu todennäköisesti osaksi maaomaisuuden erilaisesta jakaantumisesta ja viljelmien erilaisesta koosta, osaksi väestön erilaisesta elinkeinoryhmytyksestä eri lääneissä.

Henkilöllisiä palvelijoita oli suhteellisesti vähän kaikkien läänien maa-seudulla, enemmän kuitenkin niissä lääneissä, joissa on enemmän suurtilallisia ja herraskartanoita sekä maaseudulla asuvia säätyläisiä, kuten on laita Uudenmaan, Hämeen, Turun ja Porin sekä osaksi myöskin Viipurin läänissä.

Erikseen *mies- ja naispuolisen* väestön ryhmittäminen talouskunta-aseman mukaan käy koko maahan sekä sen kaupunkeihin ja maaseutuun nähden ilmi seuraavasta taulukosta.

Répartition des deux sexes en personnes exerçant une profession, leurs familles, leurs gens de service et familles de ceux-ci ^{31/12} 1910.

Sukupuoli <i>Sexe</i>	Päähenkilöitä <i>Personnes exerçant une profession</i>	Näiden perheen- jäseniä linnan am- matissa <i>Membres de la famille sans profes- sion</i>	Päähenkilön amma- tissa toimivia per- heenjäseniä <i>Enfants et autres membres de la famille prenant part au tra- vail professionnel du chef de famille</i>	Henkilöllisiä palve- lijoita <i>Domestiques attachés à la première caté- gorie</i>	Näiden perheen- jäseniä linnan am- matissa <i>Membres de la famille sans profession</i>
	‰	‰	‰	‰	‰
Miespuoliset (<i>Sexe masculin</i>).					
Kaupungit (<i>Villes</i>)	119 769 612.7	73 631 376.7	1 211 6.2	664 3.4	206 1.0
Maaseutu (<i>Comm. rur.</i>) . .	535 689 432.6	501 749 405.2	199 050 160.8	1 200 1.0	475 0.4
Koko maa (<i>Pays entier</i>) .	655 458 457.2	575 380 401.3	200 261 139.7	1 864 1.3	681 0.5
Naispuoliset (<i>Sexe féminin</i>).					
Kaupungit (<i>Villes</i>)	76 249 329.5	134 451 581.0	655 2.8	19 699 85.1	376 1.6
Maaseutu (<i>Comm. rur.</i>) . .	203 418 161.9	838 771 667.8	206 459 164.4	6 696 5.3	779 0.6
Koko maa (<i>Pays entier</i>) .	279 667 188.0	973 222 654.2	207 114 139.2	26 395 17.8	1 155 0.8

Kuten taulukosta näkyy, ryhmittyi miespuolinen väestö talouskunta-ase-
mansa mukaan muuten kokonaan toisin kuin naispuolinen, paitsi että ryhmässä
»päähenkilön ammatissa toimivia perheenjäseniä» oli sekä mies- että nais-
puolista väestöä suhteellisesti miltei saman verran. Ensimmäisessä ryhmässä
(päähenkilöitä) oli miespuolinen väestö monin verroin runsaslukuisempi kuin
naispuolinen. Koko maassa se oli suhteellisesti lähes kaksi ja puoli kertaa, maa-
seudulla enemmän kuin kaksi ja puoli kertaa, mutta kaupungeissa sitä vastoin ei

täyttä kahta kertaa lukuisempi kuin naispuolinen väestö. Ammatittomien perheenjäsenten, samoin kuin henkilöllisten palvelijain ja näiden perheenjäsenten ryhmissä oli taas naispuolinen väestö suhteellisesti paljoa lukuisempi kuin miespuolinen, varsinkin kahdessa ensiksi mainitussa ryhmässä. Etenkin kaupungeissa asuvien mies- ja naispuolisten henkilöpalvelijain lukua ilmaisevat luvut ovat eroavaisuutensa takia silmiin pistävät; miespuolisia henkilöpalvelijoita oli näet kaupungeissa ainoastaan 3.4 ‰, mutta naispuolisia 85.1 ‰ kaupunkien koko mie-, vast. naispuolisesta väestöstä.

Kaksi seuraavaa taulukkoa, edellinen absoluuttisin ja jälkimäinen suhdeluvuin, osottavat, mitenkä väestö jakaantui talouskunta-asemansa mukaan eri elinkeinoryhmissä. Näissä taulukoissa on elinkeinoryhmien luku katsottu haitatta voitavan supistaa kahdeksaksi, joista neljä ensimmäistä ja seitsemäs ryhmä on pysytetty samanlaisina kuin niissä edellä esitetyissä taulukoissa, joissa elinkeinoryhmitus on tullut kysymykseen. Muut ryhmät on muodostettu seuraavasti. Ryhmään »julkinen toiminta ja vapaat elinkeinot» on yhdistetty elinkeinoryhmät V—VIII, ryhmään »muut ammatit» on yhdistetty elinkeinoryhmät IX ja X sekä ryhmään »tuntematon tai puuttuva ammatti» elinkeinoryhmät XI, XIII ja XIV.

Répartition de la population présente en personnes exerçant une profession et leurs

a) Absoluuttiset luvut. —

Elinkeino Profession ¹⁾	Pärhenkilöitä Personnes exerçant une profession			Näiden perheenjäseniä ilman ammattia Membres de la famille sans profession		
	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Molemm. sukup. D. s.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Molemm. sukup. D. s.
Kaupungit. —						
Maanviljelys sivuelinkeinoineen	1 310	378	1 688	882	1 589	2 471
Teollisuus	39 108	23 583	62 691	26 476	50 048	76 524
Kululaitokset	13 914	1 398	15 312	9 168	17 533	26 701
Kauppa	9 331	9 701	19 032	6 452	12 012	18 464
Julkinen toiminta tai vapaat elinkeinot.	9 172	5 073	14 245	6 809	13 012	19 821
Muut ammatit	28 843	18 321	47 164	17 967	30 415	48 382
Eläkkeestä, pääomasta tai koroista eläjiä	2 207	4 426	6 633	2 351	4 136	6 487
Tuntematon tai puuttuva ammatti	15 884	13 369	29 253	3 526	5 706	9 232
Yhteensä (Total)	119 769	76 249	196 018	73 631	134 451	208 082
Maaseutu. —						
Maanviljelys sivuelinkeinoineen	375 490	127 392	502 882	392 512	642 760	1 035 272
Teollisuus	59 092	8 725	67 817	50 050	88 718	138 768
Kululaitokset	11 739	724	12 463	9 737	17 354	27 091
Kauppa	5 313	1 360	6 673	4 545	8 165	12 710
Julkinen toiminta tai vapaat elinkeinot.	7 269	3 815	11 084	7 885	13 378	21 263
Muut ammatit	37 618	20 905	58 523	23 760	42 317	66 077
Eläkkeestä, pääomasta tai koroista eläjiä	14 323	16 134	30 457	6 066	14 991	21 057
Tuntematon tai puuttuva ammatti	24 845	24 363	49 208	7 194	11 088	18 282
Yhteensä (Total)	535 689	203 418	739 107	501 749	838 771	1 340 520
Koko maa. —						
Maanviljelys sivuelinkeinoineen	376 800	127 770	504 570	393 394	644 349	1 037 743
Teollisuus	98 200	32 308	130 508	76 526	138 766	215 292
Kululaitokset	25 653	2 122	27 775	18 905	34 887	53 792
Kauppa	14 644	11 061	25 705	10 997	20 177	31 174
Julkinen toiminta tai vapaat elinkeinot	16 441	8 888	25 329	14 694	26 390	41 084
Muut ammatit	66 461	39 226	105 687	41 727	72 732	114 459
Eläkkeestä, pääomasta tai koroista eläjiä	16 530	20 560	37 090	8 417	19 127	27 544
Tuntematon tai puuttuva ammatti	40 729	37 732	78 461	10 720	16 794	27 514
Yhteensä (Total)	655 458	279 667	935 125	575 380	973 222	1 548 602

¹⁾ Traduction des rubriques: Agriculture et dérivés. — Industrie. — Communications. — d'une pension, de leur capital, ou de leurs rentes. — Profession inconnue ou sans professions.

familles, leurs gens de service et familles de ceux-ci d'après la profession ^{31/12} 1910.

Chiffres absolus. —

Pähenkilön ammatissa toimivia perheenjäseniä Enfants et autres membres de la famille prenant part au travail professionnel du chef de famille			Henkilöllisiä palvelijoita Domestiques attachés à la première catégorie			Näiden perheenjäseniä ilman ammattia Membres de la famille sans profession		
Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Molemmat sukup. D. s.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Molemmat sukup. D. s.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Molemmat sukup. D. s.
Villes.								
137	94	231	14	235	249	4	10	14
433	148	581	115	3 111	3 226	32	56	88
179	16	195	70	1 390	1 460	9	9	18
202	159	361	277	4 726	5 003	125	255	380
8	24	32	143	5 064	5 207	24	33	57
247	212	459	12	2 563	2 575	6	4	10
2	1	3	32	1 962	1 994	6	8	14
3	1	4	1	648	649	—	1	1
1 211	655	1 866	664	19 699	20 363	206	376	582
Communes rurales.								
190 739	201 157	391 896	371	1 664	2 035	194	266	460
4 439	1 873	6 312	124	878	1 002	82	129	211
469	362	731	16	340	356	13	11	24
399	375	774	218	870	1 088	38	66	104
115	116	231	340	2 275	2 615	73	123	196
2 059	1 508	3 567	38	79	117	30	59	89
766	1 126	1 892	90	577	667	45	122	167
64	42	106	3	13	16	—	3	3
199 050	206 459	405 509	1 200	6 696	7 896	475	779	1 254
Pays entier.								
190 876	201 251	392 127	385	1 899	2 284	198	276	474
4 872	2 021	6 893	239	3 989	4 228	114	185	299
648	278	926	86	1 730	1 816	22	20	42
601	534	1 135	495	5 596	6 091	163	321	484
123	140	263	483	7 339	7 822	97	156	253
2 306	1 720	4 026	50	2 642	2 692	36	63	99
768	1 127	1 895	122	2 539	2 661	51	130	181
67	43	110	4	661	665	—	4	4
200 261	207 114	407 375	1 864	26 395	28 259	681	1 155	1 836

Commerce. — Services publics et professions libérales. — Autres professions. — Personnes vivant

b) Promilleluvut. —

Elinkeino <i>Profession</i> ¹⁾	Päähenkilöitä <i>Personnes exerçant une profession</i>			Näiden perheenjäseniä ilman ammattia <i>Membres de la famille sans profession</i>		
	Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>	Molemm. sukup. <i>D. s.</i>	Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>	Molemm. sukup. <i>D. s.</i>
Kaupungit. —						
Maanviljelys sivuelinkeinoineen	558.1	163.9	362.8	375.8	689.1	531.1
Teollisuus.....	591.1	306.5	438.1	400.2	650.4	534.7
Kululaitokset	596.1	68.7	350.5	392.8	861.7	611.2
Kauppa	569.4	361.3	440.2	393.7	447.3	427.0
Julkinen toiminta tai vapaat elinkeinot.	567.7	218.6	361.9	421.5	560.7	503.6
Muut ammatit	612.7	355.6	478.4	381.7	590.4	490.7
Eläkkeestä, pääomasta tai koroista eläjiä	480.0	420.2	438.4	511.3	392.7	428.7
Tuntematon tai puuttuva ammatti	818.1	677.7	747.4	181.6	289.3	235.9
Yhteensä (<i>Total</i>)	612.7	329.5	459.1	376.7	581.0	487.4
Maaseutu. —						
Maanviljelys sivuelinkeinoineen	391.4	130.9	260.2	409.2	660.4	535.7
Teollisuus.....	519.3	87.0	316.7	439.9	884.3	648.1
Kululaitokset	534.2	38.7	306.5	443.1	928.5	666.2
Kauppa	505.4	125.5	312.6	432.3	753.5	595.3
Julkinen toiminta tai vapaat elinkeinot.	463.5	193.6	313.2	502.8	678.8	600.9
Muut ammatit	592.4	322.3	455.9	374.1	652.4	114.7
Eläkkeestä, pääomasta tai koroista eläjiä	672.8	489.7	561.5	284.9	454.9	388.2
Tuntematon tai puuttuva ammatti	773.8	686.1	727.8	224.1	312.2	270.4
Yhteensä (<i>Total</i>)	432.6	161.9	296.3	405.2	667.8	537.4
Koko maa. —						
Maanviljelys sivuelinkeinoineen	391.8	131.0	260.5	409.1	660.5	535.7
Teollisuus.....	545.7	182.3	365.3	425.3	782.8	602.7
Kululaitokset	566.1	54.4	329.3	417.2	893.7	637.7
Kauppa	544.4	293.5	398.0	408.8	535.3	482.6
Julkinen toiminta tai vapaat elinkeinot	516.4	207.1	338.9	461.5	615.0	549.6
Muut ammatit	601.0	337.0	465.7	377.3	624.9	504.3
Eläkkeestä, pääomasta tai koroista eläjiä	638.5	472.8	534.7	325.1	439.9	397.0
Tuntematon tai puuttuva ammatti	790.5	683.1	735.0	208.1	304.0	257.8
Yhteensä (<i>Total</i>)	457.2	188.0	320.1	401.3	654.2	530.1

1) Pour la traduction des rubriques voir pag. 50—51.

En ‰.

Päähenkilön ammatissa toimivia perheenjäseniä <i>Enfants et autres membres de la famille prenant part au travail professionnel du chef de famille</i>			Henkilöllisiä palvelijoita <i>Domestiques attachés à la première catégorie</i>			Näiden perheenjäseniä ilman ammattia <i>Membres de la famille sans profession</i>		
Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>	Molemmat sukup. <i>D. s.</i>	Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>	Molemmat sukup. <i>D. s.</i>	Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>	Molemmat sukup. <i>D. s.</i>
Villes.								
58.4	40.8	49.6	6.0	101.9	53.5	1.7	4.3	3.0
6.5	1.9	4.0	1.7	40.5	22.6	0.5	0.7	0.6
7.7	0.8	4.5	3.0	68.3	33.4	0.4	0.5	0.4
12.4	5.9	8.3	16.9	176.0	115.7	7.6	9.5	8.8
0.5	1.1	0.8	8.8	218.2	132.3	1.5	1.4	1.4
5.2	4.1	4.7	0.3	49.8	26.1	0.1	0.1	0.1
0.4	0.1	0.2	7.0	186.3	131.8	1.3	0.7	0.9
0.2	0.1	0.1	0.1	32.8	16.6	—	0.1	[0.02]
6.2	2.8	4.4	3.4	85.1	47.7	1.0	1.6	1.4
Communes rurales.								
198.8	206.7	202.8	0.4	1.7	1.1	0.2	0.3	0.2
39.0	18.7	29.5	1.1	8.7	4.7	0.7	1.3	1.0
21.4	14.0	18.0	0.7	18.2	8.7	0.6	0.6	0.6
38.0	34.6	36.2	20.7	80.3	51.0	3.6	6.1	4.9
7.3	5.9	6.5	21.7	115.4	73.9	4.7	6.3	5.5
32.4	23.2	27.8	0.6	1.2	0.9	0.5	0.9	0.7
36.6	34.2	34.9	4.2	17.5	12.3	2.1	3.7	3.1
2.0	1.2	1.6	0.1	0.4	0.2	—	0.1	[0.04]
160.8	164.4	162.6	1.0	5.3	3.2	0.4	0.6	0.5
Pays entiers.								
198.5	206.3	202.4	0.4	1.9	1.2	0.2	0.3	0.2
27.1	11.4	19.3	1.3	22.5	11.9	0.6	1.0	0.8
14.3	7.1	11.0	1.9	44.3	21.5	0.5	0.5	0.5
22.3	14.2	17.6	18.4	148.5	94.3	6.1	8.5	7.5
3.9	3.3	3.5	15.2	171.0	104.6	3.0	3.6	3.4
20.9	14.8	17.7	0.5	22.7	11.9	0.3	0.6	0.4
29.7	25.9	27.3	4.7	58.4	38.4	2.0	3.0	2.6
1.3	0.8	1.0	0.1	12.0	6.2	—	0.1	[0.03]
139.7	139.2	139.5	1.3	17.8	9.7	0.5	0.8	0.6

Jälkimmäisestä näistä taulukoista käy ilmi, että eri elinkeinohaarojen vaikutus väestön talouskunta-aseman muodostumiseen on melkoisesti erilainen, etenkin eräisiin elinkeinohaaroihin nähden. Yleensä voidaan sanoa — kun molemmat sukupuolet otetaan yhdessä — että päähenkilöitä oli suhteellisesti enimmänsä niissä elinkeinoryhmissä, jotka yhteiskunnalliselta ja taloudelliselta kannalta katsottuna ovat vähemmän arvoisia (kolme viimeistä ryhmää), sekä tärkeimmistä elinkeinoryhmistä enemmän niissä, jotka varsinaisesti kuuluvat kaupunkilaiselinkeinoihin, kuin niissä, jotka ovat varsinaisia maalaiselinkeinoja (tässä tapauksessa maanviljelys sivuelinkeinoineen). Tämä ilmiö johtuu tietysti siitä, että eri elinkeinot tarjoavat eri suuressa määrin tilaisuutta perheen perustamiseen sekä vaikuttavat eri lailla perheen koossa pysymiseen. Ammatittomia perheenjäseniä sitä vastoin oli vähemmän arvoisissa elinkeinoryhmissä suhteellisesti vähemmän kuin tärkeimmissä elinkeinoryhmissä. Jälkimmäisistä elinkeinoryhmistä taas oli ammatittomia perheen jäseniä suhteellisesti enimmänsä niissä, jotka eivät perheen jäsenille läheskään samassa määrässä kuin esim. maanviljelys sivuelinkeinoineen tarjoa tilaisuutta ottaa osaa päähenkilön ammattitoimintaan. Maanviljelys sivuelinkeinoineen onkin se elinkeinohaara, jossa päähenkilön ammatissa toimivia perheenjäseniä oli suhteellisesti enimmänsä, koko maassa 202.4 ‰ maaseudulla 202.8 ‰ ja kaupungeissa 49.6 ‰. Muissa elinkeinoryhmissä olivat näitä vastaavat suhdeluvut kaupungeissa mitättömän pienet. Maaseudulla sitä vastoin niistäkin elinkeinoryhmistä muutamat esiintyivät toisia huomattavammilla suhdeluilla. Tuntuu muuten omituiselta, että puheena olevia henkilöitä esiintyi myöskin ryhmässä »eläkkeestä, pääomasta tai koroista eläjiä». Kaupungeissa näitä henkilöitä oli tosin ainoastaan kolme, mutta maaseudulla sitä vastoin 1 892. Tätä seikkaa lähemmin tutkittaessa saatiin selville, että näistä ainakin valtavasti suurin osa oli sellaisia syytinkiläisten poikia ja tyttäriä, jotka ottivat osaa syytinginsaaajan, tämän syytinkinsä ohella harjoittaman maatalouden töihin. — Henkilöllisten palvelijain luku oli suhteellisesti suurin elinkeinoryhmissä »julkinen toiminta ja vapaat ammatit» sekä »kauppa» ynnä ryhmässä »eläkkeestä, pääomasta tai koroista eläjiä».

Mitä sitten tulee eri sukupuolta olevan väestön talouskunta-asemaan eri elinkeinoryhmissä, näyttää suurin piirtein sekä miehiin että myöskin naisiin nähden yleensä pitävän paikkansa se, mitä edellä on sanottu molemmista sukupuolista yhdessä.

Muuten lienee syytä kiinnittää huomiota siihen erilaisuuteen, mikä vallitsi miesten ja naisten talouskunta-aseman muodostumisessa kaikissa elinkeinoryhmissä ja varsinkin muutamissa niistä.

Miespuolisia päähenkilöitä oli kaikissa elinkeinoryhmissä, sekä kaupungeissa että maaseudulla, suhteellisesti enemmän kuin naisia, varsinkin maaseudulla ja etenkin taloudellisesti ja yhteiskunnallisesti tärkeimmissä elinkeino-

ryhmissä. Suhteellisesti vähemmän oli naispuolisia päähenkilöitä sekä saman elinkeinoryhmän miespuolisiin päähenkilöihin verrattuna että toisten elinkeinoryhmien naispäähenkilöihin verrattuna ryhmässä »kukulaitokset». Ammatittomien perheenjäsenten ryhmässä olivat sitä vastoin naiset maaseudulla kaikissa elinkeinohaaroissa sekä kaupungeissa muissa paitsi viimeistä edellisessä valtavana enemmistönä. Suurin oli niiden luku kukulaitosväestön keskuudessa (kaupungeissa 861.7 ‰ ja maaseudulla 928.5 ‰). Päähenkilön ammatissa toimivien mies- ja naispuolisten perheenjäsenten luku ei kaupunkeihin nähden lukujen pienuuden takia herätä sen enempää mielenkiintoa. Maaseudulla taasen oli puheena olevia mies- ja naispuolisia henkilöitä ensimmäisessä, neljännessä ja seitsemännessä ryhmässä kumpiakin suhteellisesti jotenkin saman verran, muissa elinkeinoryhmissä oli miehiä suhteellisesti enemmän kuin naisia. Henkilökoh-
taisista palvelijoista oli sekä kaupungeissa että maaseudulla naisia kaikissa elinkeinoryhmissä monin verroin enemmän kuin miehiä. Näin oli laita varsinkin kaupungeissa.

II. Tärkeimpiin elinkeinohaaroihin kuuluvan väestön ammatti- ja yhteiskuntaluokat.

Edellisessä luvussa on tehty selkoa väestön elinkeinoryhmyksestä yleensä, kiinnittämättä huomiota eri elinkeinoryhmiin kuuluvan väestön ammatti- ja yhteiskuntaluokkajakoon. Näiden viimeksi mainittujen seikkain valaiseminen tulee olemaan tähän lukuun sisältyvän esityksen tarkoituksena. Sen ulkopuolelle jäävät luonnollisesti elinkeinoryhmät VIII—XI ja XIII—XIV syystä, että niihin kuuluva väestö esiintyy tauluosastossa kussakin elinkeinoryhmässä yhtenä luokkana. Lisäksi on täytynyt jättää esityksen ulkopuolelle myöskin elinkeinoryhmät VI ja VII niitä koskevien tietojen vaillinaisuuden takia (ks. johdantoa). Ryhmä XII, vaikkakaan siihen ei sisälly varsinaista ammatti- ja yhteiskuntaluokkajakoa, on sitävastoin tässä otettu mukaan sen mielenkiinnon takia, jonka on omansa herättämään syytinkiläisten ryhmä, johon edellisessä luvussa on voitu vain sivumennen kajota.

Koska väestön talouskunta-asemaa koskevat tiedot ovat muihin, paitsi maatalousväestöön nähden, varsin vähän luotettavia, on niiden käsittely tässä luvussa kohdistettu ainoastaan mainittuun väestöön ja siinäkin yksinomaan A-ryhmän luokkiin 1—5.

1. Maatalousväestö.

Niinkuin edellisessä luvussa jo on mainittu, kuului maatalousväestöön vuoden 1910 lopussa kaikkiaan 1 937 198 henkeä eli 66.3 % maan väestöstä. Kaupungeissa oli maatalousväestöä 4 653 henkeä eli 1.1 % kaupunkiväestöstä ja maaseudulla 1 932 545 henkeä eli 77.5 % maalaisväestöstä.

Maatalouden päähaarojen mukaan ryhmittyi maatalousväestö seuraavasti:

	Kaupungit	Maaseutu	Koko maa
Maanviljelys ja karjanhoito	2 275	1 909 890	1 912 165
Puutarhatoimi	1 318	2 642	3 960
Meijeritoimi	164	1 783	1 947
Metsänhoito	349	4 965	5 314
Metsästys, kalastus ja poronhoito	547	13 265	13 812
Yhteensä	4 653	1 932 545	1 937 198

Kuten näistä luvuista käy ilmi, oli maatalousväestöä kaupungeissa vain pieni murto-osa sen koko luvusta eli prosenteissa ilmoitettuna 0.2. Ja todennäköisesti tämä luku olisi vieläkin pienempi, ellei Helsingin, Turun, Porin, Tampereen, Viipurin ja Vaasan kaupunkeihin nähden, kuten aikaisemmin on mainittu, olisi ollut pakko käyttää näiden kaupunkien todellisen väenlaskun tietoja. Näihin tietoihin näet sisältyivät myöskin tilapäisesti kaupungissa oleskelevat (matkustavaiset y. m. s.), siis henkilöitä, jotka eivät olleet näiden kaupunkien kirkonkirjoissa. Eikä liene epäilystäkään siitä että heidän joukossaan oli myöskin maatalousväestöön kuuluvia henkilöitä. Kuinka suuri viimeksi mainittujen luku oli, sitä on tietysti mahdotonta edes suunnilleen sanoa. Mutta ainakin mitä tulee maanomistajien lukuun, joka kaupungeissa esillä olevan tilaston mukaan oli 268, lienevät niistä vain harvat olleet kaupunkien kirjoissa ja todella kaupunkiväestöä.

Kuhunkin maatalouden päähaaraan kuuluva väestö ryhmittyi kaupunkien ja maaseudun kesken, prosenteissa ilmoitettuna, seuraavasti:

	Kaupungit	Maaseutu
Maanviljelys ja karjanhoito	0.1	99.9
Puutarhatoimi	33.3	66.7
Meijeritoimi	8.3	91.7
Metsänhoito	6.5	93.5
Metsästys, kalastus ja poronhoito	4.0	96.0
Kaikki ryhmät	0.2	99.8

Tässä lienee syytä huomauttaa, että ryhmässä »metsästys, kalastus ja poronhoito» viimeksi mainittu elinkeino käsittää ainoastaan porolappalaiset, eikä koko sitä väestöä, joka mahdollisesti sai pääasiallisimman toimeentulonsa poronhoidosta. On nimittäin huomattava, että esim. useat talolliset ja kruununmetsätorpparit Lapin ja useissa Kemin kihlakunnan kunnissa harjoittavat niin laajassa mitassa poronhoitoa, että se on heillä kaikkein tärkeimpänä toimeentulon lähteenä, maanviljelyksen ja karjanhoidon ollessa ainoastaan sivuelinkeinona. Tällaiset henkilöt ovat tässä tilastossa kuitenkin luetut maatalousväestön joko 1. 2. tai 5. ammattiluokkaan (ks. taululiite I). Porolappalaisia oli kaikkiaan ainoastaan 392 henkeä, jotka asuivat seuraavissa Lapin ja Perä-Pohjolan kunnissa: Inarissa 175, Sodankylässä 92, Enontekiössä 93, Kittilässä 26, Muoniossa 2 ja Ylitorniossa 4. Poronhoito paimentolaistaloutena on siis Suomessa aivan loppumaisillaan.

Kuhunkin maataloushaaraan kuuluvien *ammattissa-toimivien* luku, verrattuna siihen kuuluvaan väkilukuun, käy ilmi seuraavasta taulukosta.

*Population totale et active agricole, d'après différentes branches
d'agriculture* ^{31/12} 1910.

Maataloushaara <i>Différentes branches d'agriculture</i>	Väestön luku <i>Population totale</i>		Siitä ammatissa- toimivia <i>Population active</i>		100 amma- tissa-toimivaa kohti muuta väestöä <i>Non actifs en % des actifs</i>
		‰		‰	
Maanviljelys ja karjanhoito — <i>Agriculture et élevage</i>	1 912 165	987.1	497 904	986.8	284
Puutarhatoimi — <i>Horticulture</i>	3 960	2.1	1 315	2.6	201
Meijeritoimi — <i>Laiterie</i>	1 947	1.0	938	1.9	108
Metsänhoito — <i>Sylviculture</i>	5 314	2.7	1 226	2.4	333
Metsästys, kalastus tai poronhoito — <i>Chasse, pêche ou élevage des rennes</i>	13 812	7.1	3 187	6.3	333
Yhteensä (<i>Total</i>)	1 937 198	1 000	504 670	1 000	284

Tästä taulukosta käy ilmi, että maatalouteen kuuluvat ammatissa-toimivat ryhmittyyvät eri maataloushaaroihin suhteellisesti jonkun verran toisin kuin koko maatalousväestö. Tärkeimmissä maatalouden haaroissa: »maanviljelys ja karjanhoito» sekä »metsänhoito» oli eroavaisuus kuitenkin varsin vähäinen eli ainoastaan 0.3 ‰.

Taulukon viimeinen sarakke osoittaa, kuinka paljon kussakin maataloushaarassa tuli 100 ammatissa-toimivaa eli elättävää kohti muuta väestöä eli elätettäviä. Elätettävien luku oli suhteellisesti pienin »meijeritoimessa» sekä suurin kahdessa viimeisessä maatalouden haarassa.

Yhteiskunnalliselta kannalta katsottuna on tärkeää tuntea, millä tavoin väestö jakaantuu *asemansa mukaan ammatissa*, s. o. paljonko siitä on *itsenäisiä* ammatinharjoittajia ja muita heihin verrattavia sekä paljonko *epäitsenäisiä*, s. o. työväkeä ja palveluskuntaa, sekä lisäksi, missä määrin kummassakin ryhmässä eri sukupuolet ovat edustettuina.

Maatalousväestöön kuuluvat ammatissatoimivat ryhmittyyvät näiden eri näkökohtien mukaan, maataloushaaroittain, seuraavan taulukon osottamalla tavalla. Siinä on itsenäisiksi ammatissa-toimiviksi luettu: ensimmäisessä maataloushaarassa ne, jotka I taululiitteen mukaan kuuluvat ammattiluokkiin 1—5 sekä työväeksi luokkiin 6—9 kuuluvat. Muissa maataloushaaroissa on itsenäisiksi luettu I taululiitteen mukaan a-kohtiin merkityt ja työväeksi b-kohdissa olevat.

Population active agricole par situation et par sexes ^{31/12} 1910.

Maataloushaara <i>Différentes branches d'agriculture</i>	Itsenäisiä <i>Chefs et employés</i>	Työväkeä <i>Ouvriers</i>	100 itsenäistä työväkeä kohti <i>Ouvriers par 100 chefs et employés</i>	Itsenäisistä: <i>Chefs et employés</i>				Työväestä: <i>Ouvriers</i>			
				Miehiä <i>Hommes</i>		Naisia <i>Femmes</i>		Miehiä <i>Hommes</i>		Naisia <i>Femmes</i>	
					%	%	%	%		%	
Maanviljelys ja karjanhoito — <i>Agriculture et élevage</i>	202 106	295 798	146	182 254	90.2	19 852	9.8	188 963	63.9	106 835	36.1
Puutarhatoimi — <i>Horticulture</i>	558	757	136	514	92.1	44	7.9	562	74.2	195	25.8
Meijeritoimi — <i>Laiterie</i>	323	615	190	169	52.3	154	47.7	200	32.5	415	67.5
Metsänhoito — <i>Sylviculture</i>	175	1 051	601	172	98.3	3	1.7	1 029	97.9	22	2.1
Metsästys, kalastus tai poronhoito — <i>Chasse, pêche ou élevage des rennes</i>	3 187	—	—	2 937	92.2	250	7.8	—	—	—	—
Yhteensä (Total)	206 349	298 221	145	186 046	90.2	20 303	9.8	190 754	64.0	107 467	36.0

Maatalousväestön ammatissa-toimivista oli siis itsenäisiä ammatinharjoittajia 206 349 ja työväkeä 298 221, joten 100 itsenäistä kohti tuli 145 työlläistä.

Itsenäisistä oli $\frac{9}{10}$ miehiä ja vain $\frac{1}{10}$ naisia. Työväestä sitä vastoin oli naisia enemmän kuin $\frac{1}{3}$ (36.0 %).

Suhde itsenäisten ja työväen luvun välillä oli eri maataloushaaroissa tuntuvasti erilainen. Viimeisessä maataloushaarassa lueteltujen eri elinkeinojen luonteesta — sellaisina kuin niitä meillä harjoitetaan — johtuu, että niihin kuuluvat olivat kaikki itsenäisiä ammatinharjoittajia. Pienin oli työväen luku itsenäisten lukuun verrattuna toisessa maataloushaarassa sekä suurin neljännessä, johtuen tietenkin tämän maataloushaaran laajaperäisestä luonteesta.

Itsenäisiä naispuolisia ammatinharjoittajia oli enemmän (47.7 %) meijeritoimessa, mikä ilmiö on nähtävästi yhteydessä sen kanssa, että ammattiooppineet tässä, samoin kuin puutarhatoimessakin, oli ensitiedoissa merkittävä näiden elinkeinoryhmien a-kohtaan. Pienin oli itsenäisten naisten luku (1.7 %) metsänhoitoelinkeinossa.

Myöskin työväestä oli naisia suhteellisesti enimmän meijeritoimessa eli kokonaista 67.5 % sekä vähimmin metsänhoidossa. Puutarhatoimessa oli vastaava luku 25.8 % sekä maanviljelyksessä ja karjanhoidossa 36.1 %.

Maanviljelyksestä ja karjanhoidosta elävät ammatissa-toimivat on, tämän maataloushaaran erinomaisen tärkeyden vuoksi, esillä olevan julkaisun I taulu-liitteessä, kuten edellä on mainittu, ryhmitetty heidän yhteiskunnallista ase-

maansa ja ammattiansa silmällä pitäen 9 eri luokkaan, sekä viimeinen luokka asunnon omistuksen mukaan kahteen alaryhmään.

Koska tämä luokkajako on varsin mieltäkiinnittävä ja sitä koskevat tiedot, mitä maaseutuun tulee, verrattain luotettavat, otetaan se seuraavassa lähemmin käsiteltäväksi. Kaupungit on katsottu parhaaksi jättää tässä kokonaan huomioon ottamatta, osaksi syystä, että niitä koskevat luvut ovat mitättömän pienet, mutta pääasiassa sen vuoksi, että ne, kuten sivulla 57 on huomautettu, eivät riittävän tarkasti vastaa todellisia oloja, varsinkaan maanomistajiin nähden.

Maaseudun puheena olevat ammatissa-toimivat ryhmittäivät eri yhteiskuntaluokkiin seuraavasti:

	Absoluuttiset luvut	% _∞
1. Maanomistajia	129 409	260.3
2. Kruunun- tai uudistalojen haltijoita	2 691	5.4
3. Virkatalojen vuokraajia	970	2.0
4. Itsenäisten tilojen vuokraajia	3 787	7.6
5. Lamputteja ja maatorppareita, jotka ovat päätilan alaisia, kruununmetsätorppareita	64 863	130.5
6. Muonatorppareita, muonamiehiä ja renkejä, jotka ovat omassa ruuassaan	14 345	28.9
7. Vouteja, työnjohtajia ja muita ammattioppineita	2 551	5.1
8. Palkollisia isäntäväen ruokakunnassa	65 862	132.5
9. Päivätyöläisiä	212 602	427.7
	<hr/>	
	Yhteensä 497 080	1 000

Johdannossa on jo esitetty, mikä arvo ja luotettavuus näille luvuille on annettava. jotenka tässä viittaus sinne lienee riittävä.

Kuten lukusarjoista käy ilmi, olivat vuoden 1910 lopussa varsinaisen maanviljelysväestön ammatissa-toimivista enimmäkseen sellaisia, jotka kuuluivat n. s. tilattomaan väestöön. Jos tilaton väestö tässä otetaan tämän sanan ahtaammassa merkityksessä, s. o. luetaan siihen ainoastaan neljä viimeistä luokkaa. saadaan tilallisten ja tilattomien ammatissa-toimivien luvuksi:

Tilallisia	%	Tilattomia	%
201 720	40.6	295 360	59.4

Jos taas otetaan tilattomat tämän sanan laajemmassa merkityksessä, s. o. luetaan siihen myöskin viides luokka, jonka luokan ammatissa-toimivat

henkilöt ovat vuokranantajasta verrattain riippuvassa asemassa, muodostuvat luvut seuraaviksi:

Tilallisia	%	Tilattomia	%
136 857	27.5	360 223	72.5

Sen merkityksen takia, mikä *maanomistajil'a* on maaseudun yhteiskuntarakenteessa, on niiden luku omansa herättämään aivan erikoista mielenkiintoa.

Maanomistajia oli ainoastaan 129 409 eli 260.3 ‰ varsinaiseen maanviljelysväestöön kuuluvista ammatissa-toimivista. Vertailua varten ei maanomistajien luvusta vuodelta 1900 valitettavasti ole kirkonkirjain mukaisia tietoja, mutta kyllä sitävastoin vuosilta 1880 ja 1890. Vuonna 1880 oli maanviljelyksestä eläviä maanomistajia 88 660 ja v. 1890 98 804.

Tilattoman väestön Alakomitean keräämien tietojen mukaan 1 p:ltä syysk. 1901, jotka tiedot ovat luotettavimmat, mitä meillä maanomistajien luvusta on julkaistu, oli maanviljelyksestä toimeentulonsa saapia maanomistajia 109 557. Tämän mukaan olisi siis maanviljelyksestä elävien maanomistajien luku viime vuosikymmenellä lisääntynyt 19 852 eli 18.1 ‰. Mutta, kuten jo johdannossa mainittiin, on siellä lähemmin esitetyistä syistä maanomistajien luku esillä olevan tilaston mukaan jonkun verran todellista suurempi; kuinka paljon, sitä on mahdotonta sanoa. Sen vuoksi on varovaisinta, että esitettyjen lukujen nojalla ei tehdä pitkälle meneviä johtopäätöksiä maanomistajien luvussa tapahtuneeseen kehitykseen nähden. On kuitenkin tunnettua, että maanomistajain luku sekä valtion ja kuntien että yksityisten toimesta tapahtuneen maanpalstoituksen kautta on vuosina 1901—1910 huomattavasti lisääntynyt. Valtion asutustoiminnan tuloksista käy ilmi, että joko sen suoranaisestä toimenpiteestä tai kuntien ja maanosto-osuuskuntien välityksellä on mainittuna aikana muodostettu 5 052 manttaaliinpantua pikkutilaa sekä 2 607 palstatilaa eli yhteensä 7 659 itsenäistä tilaa. Samoin on yksityisten toimesta, sen mukaan mitä Päätoimistolle asiata tiedusteltaessa on ilmoitettu, useissa seurakunnissa tilojen lohkomisen kautta muodostettu paljon uusia tiloja. Esimerkkinä mainittakoon Kiikala, Viljakkala, Säkyli, Kuusjoki, Ii, Heinävesi ja Valkeala. ¹⁾

¹⁾ Kiikalan pastorinvirastosta ilmoitettiin, kysyttäessä syytä maanomistajien luvun suureen enemmyyteen v. 1910 verrattuna vuoteen 1901, että useampia taloja oli näiden vuosien välisenä aikana kokonaan jaettu lohkotiloiksi eikä enää ollut paljonkaan sellaisia taloja, joiden kaukaisemmista maista ei olisi lohkotiloja muodostettu. Kuusjoelta kirjoitettiin, että yksityisten toimesta oli moni talo jaettu jopa 10:een, vieläpä useampaankin osaan, ja että oli kyliä, joissa ei ollut yhtään taloa entisessä ko'ossaan. Esimerkkejä voisi jatkaa, mutta riittäkööt nämä osoitukseksi siitä, että viime vuosikymmenellä on yksityisten toimesta syntynyt paljon, epäilemättä tuhantamäärin, sellaisia uusia lohko- ja palstatiloja eri osissa maata, joiden omistajat hankkivat ainakin pääasiallisimman toimeentulonsa maanviljelyksestä tai sen sivuelinkeinoista.

Eri läänien maaseudulla ryhmittyyvät varsinaisesta maanviljelyksestä elävät ammatissa-toimivat henkilöt yhteiskunnallisen asemansa mukaan seuraavasti.

*Population active agricole selon les groupes professionnels ^{31/12} 1910,
par gouvernements.*

Ammatiluokka <i>Catégorie professionnel</i> ¹⁾	Uudenmaan lääni <i>Gouvernement de Nyland</i>	Turun ja Porin lääni <i>G. de Åbo et Björneborg</i>	Hämeen lääni <i>G. de Tavastehus</i>	Viipurin lääni <i>G. de Viborg</i>	Mikkelin lääni <i>G. de St. Michel</i>	Kuopion lääni <i>G. de Kuopio</i>	Vasalan lääni <i>G. de Vaasa</i>	Oulun lääni <i>G. d'Uleåborg</i>	Koko maaseutu <i>Champagne entier</i>
1. Maanomistajia	6 089	13 403	7 741	37 102	9 173	13 853	25 674	16 374	129 409
2. Kruunun- tai uudistalojen haltijoita	63	129	68	1 432	58	133	84	724	2 691
3. Virkatalojen vuokraajia	168	345	174	24	80	33	99	47	970
4. Itsenäisen tilan vuokraajia .	389	273	290	471	552	913	409	490	3 787
5. Lamputeja ja maatorppa- reita, jotka ovat päätilan alaisia, kr.-metsätorppareita	4 639	15 877	8 115	3 249	6 256	8 114	11 812	6 801	64 863
6. Muonatorppareita, muona- miehiä ja renkejä, jotka ovat omassa ruuassaan ...	5 566	3 382	3 504	823	602	151	257	60	14 345
7. Vouteja, työnjohtajia ja muita ammattioppineita	690	586	552	225	150	188	114	46	2 551
8. Palkollisia isäntävään ruoka- kunnassa	6 070	14 127	8 311	6 153	5 221	9 174	7 882	8 924	65 862
9. Päivätyöläisiä	20 079	34 758	29 279	20 232	22 872	34 050	32 852	18 480	212 602
Yhteensä (Total)	43 753	82 880	58 034	69 711	44 964	66 609	79 183	51 946	497 080
<i>Promillelukuja. — En ‰.</i>									
1	139.2	161.7	133.4	532.2	204.0	208.0	324.2	315.2	260.3
2	1.4	1.5	1.2	20.6	1.3	2.0	1.1	13.9	5.4
3	3.9	4.2	3.0	0.3	1.8	0.5	1.3	0.9	2.0
4	8.9	3.3	5.0	6.8	12.3	13.7	5.2	9.4	7.6
5	106.0	191.6	139.8	46.6	139.1	121.8	149.2	130.9	130.5
6	127.2	40.8	60.4	11.8	13.4	2.3	3.2	1.2	28.9
7	15.8	7.1	9.5	3.2	3.3	2.8	1.4	0.9	5.1
8	138.7	170.4	143.2	88.3	116.1	137.7	99.5	171.8	132.5
9	458.9	419.4	504.5	290.2	508.7	511.2	414.9	355.8	427.7
Yhteensä (Total)	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000

¹⁾ Pour la traduction des rubriques voir les tableaux, pag. 2.

Tämän taulukon absoluuttisista luvuista käy ilmi, että maanomistajien luku oli pienin Uudenmaan ja suurin Viipurin läänissä. Viipurin läänin jälkeen oli maanomistajia enimmäin Vaasan ja sitä lähinnä Oulun läänissä.

Kruunun- tai uudistalojen haltijoita, joita koko maassa oli enää ainoastaan 2 691, oli enimmäin Viipurin läänissä. On kuitenkin huomattava, että nämä Viipurin läänin »kruunun- talojen haltijat» eivät olleet kruunun- talojen tai uudistalojen haltijoita samassa mielessä, kuin mitä näillä käsitteillä ymmärretään muihin lääneihin nähden, vaan olivat ne entisten lahjoitusmaiden lampuoteja, jotka eivät vielä 1910 loppuun mennessä olleet saaneet perintökirjoja. Varsinaisia kruunun- tai uudistalojen haltijoita oli enimmäin Oulun läänissä, jossa kruunun- uudisasutuksella yhä vielä on suurimmat kehitysmahdollisuudet. Mutta täälläkin oli näiden luku, joka vielä muutamia vuosikymmeniä takaperin oli varsin huomattava, kuitenkin jo supistunut verrattain vähiin (724), johtuen siitä, että vanhoja kruunun- taloja on ostettu perinnöksi nopeammin, kuin mitä uusia kruunun- uudistaloja on perustettu. Oulun läänin jälkeen oli puheena olevaan luokkaan kuuluvia ammatinharjoittajia enimmäin Kuopion sekä Turun ja Porin lääneissä.

Virkatalojen vuokraajia. johon luokkaan, kuten aikaisemmin on jo mainittu, on luettu sekä kruunun- että kirkollisvirkatalojen vuokraajat, joista jälkimäiset kuitenkin ovat aivan pienenä vähemmistönä, oli enimmäin kolmessa ensimmäisessä läänissä ja niistä enimmäin Turun ja Porin läänissä (345); vähimmäin oli niitä Viipurin läänissä (24).

Itsenäistilojen vuokrajärjestelmä oli enimmäin vallalla Kuopion läänissä (913 henkeä). Yleensä se on enemmän levinnyt niissä lääneissä, joissa joko pieni- tai keskikokoinen viljelys on vallitsevana, kuin niissä, joissa suurviljelyksellä on tyyssijansa (Uudenmaan, Turun ja Porin sekä Hämeen läänit).

Lampuoteja ja maatorppareita (s. o. isompien torppien haltijoita) sekä kruunun- metsätorppareita oli enimmäin Turun ja Porin (15 877) sekä vähimmäin Viipurin läänissä (3 249).

Muonatorppareita ja muonamiehiä sekä omassa ruuassaan olevia renkejä oli enimmäin Uudenmaan (5 566), vähimmäin Oulun läänissä (60). Myöskin Turun ja Porin sekä Hämeen lääneissä oli näiden luku huomattava (3 382 ja 3 504). Kolme ensimmäistä lääniä muodostaakin sen alueen, jossa muonamiesjärjestelmä yhtenä maataloustyöväen palkkausmuodoista on erinomaisen tärkeä ja jossa sillä on jo vanhat juuret. Täältä alueelta on muonamiesjärjestelmä levinnyt muihin lääneihin, saaden näissä enimmäin jalansijaa Viipurin ja Mikkelin lääneissä, pääasiassa kuitenkin, kuten tunnettu, kummankin länsiosissa.

Ammattioppineen maanviljelystyöväen luku (luokka 7), joka koko maassa oli verrattain vähäinen (2 551), oli suurin, kuten luonnollista, Uudenmaan, Turun ja Porin sekä Hämeen lääneissä ja sitä lähinnä Viipurin läänissä, jonka

eräissä kunnissa, samoin kuin kolmessa ensiksi mainitussa läänissäkin, on paljon suurtilallisia, jotka työnjohtajikseen tarvitsevat ammattioppinutta maanviljelystyöväkeä.

Isäntäväen ruuassa olevia palkollisia oli enemmän Turun ja Porin (14 127) ja sitä lähinnä Kuopion läänissä (9 174) sekä vähimmin Mikkelin läänissä (5 221).

Päivätyöläisten luku oli suurin Turun ja Porin sekä Kuopion lääneissä (34 758 ja 34 050), pienin Oulun läänissä (18 480).

Eri yhteiskuntaluokkiin kuuluvan ammatissa-toimivan maatalousväestön suhteellinen merkitys, mikäli tätä voidaan luvulla ilmaista, käy eri lääneihin nähden ilmi puheena olevan taulukon jälkimäisestä osasta.

Tästä nähdään, että ammatissa-toimivan varsinaisen maanviljelysväestön ammattiluokitus, yhteiskunnalliselta kannalta katsottuna, oli edullisin Viipurin läänissä, jossa enemmän kuin puolet ammatissa-toimivista oli maanomistajia, epäedullisin Hämeen läänissä, jossa näiden luku oli vain 133.4 ‰. Uudenmaan läänissä oli vastaava luku jotenkin yhtä alhainen (139.2 ‰), eikä paljoo korkeampi myöskään Turun ja Porin läänissä (161.7 ‰). Mikkelin ja Kuopion läänissä oli kummassakin ammatissa-toimivista noin $\frac{1}{5}$ sekä Vaasan ja Oulun läänissä vähän vailla $\frac{1}{3}$ maanomistajia.

Muista ammattiluokista lienee tässä syytä kiinnittää erikoista huomiota ainoastaan viimeiseen eli päivätyöläisten luokkaan.

Tämä maatalousväestön irtonaisin luokka oli erittäin runsaasti edustettuna muissa paitsi Viipurin läänissä. Viime mainittua lääniä lukuunottamatta muodosti se jokaisessa läänissä suurilukuisimman luokan. Suhteellisesti suurin oli päivätyöläisten luku Kuopion ja Mikkelin lääneissä (511.2 ja 508.7 ‰) sekä näitä lähinnä Hämeen läänissä (504.5 ‰). Huomattavasti pienempi, mutta silti varsin merkitsevä, oli niiden luku Uudenmaan (458.9 ‰), Turun ja Porin (419.4 ‰) sekä Vaasan lääneissä (414.9 ‰). Oulun läänissä oli niitä vielä enemmän kuin $\frac{1}{3}$, mutta Viipurin läänissä vain 290.2 ‰ ammatissa-toimivan varsinaisen maanviljelysväestön luvusta.

Kuten jo aikaisemmin on mainittu, on päivätyöläisten luokka esillä olevan tutkimuksen taululiitteessä I jaettu kahteen ryhmään sen mukaan, oliko heillä omaa asuntoa (itsellisiä, mäkitupalaisia), vai olivatko he omaa asuntoa vailla (loisia y. m.).

Tämän jakoperusteen mukaan ryhmittäytyivät maatalouspäivätyöläiset koko maahan nähden siten, että niistä oli sellaisia, joilla oli oma asunto 99 004 eli 46.6 ‰, sekä sellaisia, joilla ei ollut omaa asuntoa 113 598 eli 53.4 ‰.

Eri läänien vastaavat luvut taas olivat seuraavat:

Lääni	Maatalouspäivätyöläisiä, joilla			
	oli oma asunto		ei ollut omaa asuntoa	
	abs.	%	abs.	%
Uudenmaan	8 638	43.0	11 441	57.0
Turun ja Porin	22 464	64.6	12 294	35.4
Hämeen	14 021	47.9	15 258	52.1
Viipurin	10 009	49.5	10 223	50.5
Mikkelin	5 812	25.4	17 060	74.6
Kuopion	10 331	30.3	23 719	69.7
Vaasan	18 523	56.4	14 329	43.6
Oulun	9 206	49.8	9 274	50.2
Koko maa	99 004	46.6	113 598	53.4

Asunnon omistus, sosialiselta kannalta katsottuna, merkitsee työläiselle yleensä parempia asunto-oloja ja taloudellisesti melkoista omaisuuden lisää sekä muutenkin on omansa tekemään palkkatyöläisen yhteiskunnallisesti rauhallisemmaksi. Tältä kannalta katsottuna olivat siis maatalouspäivätyöläisten olot yleensä paraimmat Turun ja Porin läänissä sekä huonoimmat Mikkelin ja Kuopion lääneissä. Mikkelin läänissä oli ainoastaan $\frac{1}{4}$:llä maatalouspäivätyöläisistä oma asunto sekä Kuopion läänissä ei täyteen $\frac{1}{3}$:lla, mutta muissa lääneissä sitävastoin joko lähes $\frac{1}{2}$:lla tai enemmän kuin puolella, jopa Turun ja Porin läänissä lähemmäs $\frac{2}{3}$:lla.

Seuraavassa on vielä tahdottu kiinnittää huomiota siihen, yhteiskunnalliselta kannalta epäilemättä varsin tärkeään seikkaan, mitenkä *maanomistajien luku suhtautuu muihin puheena olleisiin ammattiluokkiin kuuluvien ammatissa-toimivien lukuun*. Maanomistajiksi on tässä tapauksessa luettu myöskin kruunun- ja uudistalojen haltijat, koska he tavallaan ovat maanomistajia, vaikkakin heidän omistusoikeutensa on rajoitettu. Ei ole kuitenkaan pi etty tarpeellisenä verrata maanomistajien lukua jokaiseen muuhun luokkaan erikseen, vaan on yleiskatsauksellisuuden vuoksi menetelty siten, että muut yhteiskuntaluokat on ryhmitetty kahteen pääryhmään: »vuokraajiin» (luokat 3—5) ja »maanviljelystyöväkeen» (luokat 6—9). Edellisessä pääryhmässä on muodostettu kaksi alaryhmää: »itsenäistilojen ja virkatalojen vuokraajia» (luokat 3 ja 4) sekä »lampuotitilojen ja maatorppien vuokraajia» (luokka 5). Jälkimäinen pääryhmä on samoin jaettu kahteen alaryhmään: »vuosipalveluksessa olevia» (luokat 6—8) sekä »päivätyöläisiä» (luokka 9).

Seuraavasta läänittäin tehdystä taulukosta, jossa ainoastaan maaseutu on otettu huomioon, käy ilmi, paljonko edellä mainittuihin ryhmiin kuuluvia ammatissa-toimivia oli kutakin 100 maanomistajaa kohti.

L ä ä n i	100 maanomistajaa kohti					
	Vuokraajin			Maataloustyöväkeä		
	Itsenäis-tilojen ja virkatalojen	Lampuottilojen ja maatorppien	Yhteensä	Vuosipalveluksessa olevia	Päivätyöläisiä	Yhteensä
Uudenmaan	9	76	85	202	330	532
Turun ja Porin	5	118	123	135	259	394
Hämeen	6	105	111	160	378	538
Viipurin	1	9	10	19	55	74
Mikkelin	7	68	75	65	249	314
Kuopion	7	59	66	69	246	315
Vaasan	2	46	48	32	128	160
Oulun	3	42	45	55	113	168
Koko maa	4	50	54	64	164	228

Kuten taulukosta näkyy, oli 100 maanomistajaa kohti keskimäärin koko maassa 4 itsenäistilojen ja virkatalojen vuokraajaa sekä 50 lampuotia ja maatorpparia. Toiselta puolen oli samoin 100 maanomistajaa kohti 64 vuosipalveluksessa olevaa sekä 164 päivätyöläistä.

Mitä eri lääneihin tulee, havaitaan taulukosta, että niiden välillä on varsin tuntuvia eroavaisuuksia. Vuokrajärjestelmä oli suhteellisesti voimakkain Turun ja Porin, Hämeen sekä Uudenmaan lääneissä, heikoin Viipurin läänissä. Voidaan sanoa, että sillä viimeksi mainitussa läänissä maanomistuksen rinnalla tuskin oli sanottavaa merkitystä. Sama ilmiö oli vallalla myöskin maataloustyöväkeen nähden; sitäkin oli suhteellisesti enemmän kolmessa ensimmäisessä läänissä, vähemmän Viipurin läänissä.

Maanviljelystyöväen, samoin kuin vuokraajienkin, suhdelukujen nojalla voidaan läänit jakaa neljään toisistaan selvästi eroavaan alueeseen: 1) Uudenmaan, Turun ja Porin sekä Hämeen läänit; 2) Viipurin lääni; 3) Mikkelin ja Kuopion läänit; sekä 4) Vaasan ja Oulun läänit. Tämä ilmiö on aivan luonnollinen ja tosiojoja vastaava. Uudenmaan, Turun ja Porin sekä Hämeen lääneissä, joissa suurmaanomistus ja suurviljely ovat enemmän vallalla kuin muualla, on vuokrajärjestelmän levenemiselle olemassa kokonaan toisenlaiset edellytykset kuin niissä lääneissä, joissa on vallitsevimpana joko pikkumaanomistus ja pikkuviljely (Viipurin lääni) tai keskikokoinen maanomistus ja keskikokoinen viljely (Mikkelin, Kuopion, Vaasan ja Oulun läänit). Samoin palkkatyöväen tarvis suurviljelysseuduilla on paljoka suurempi kuin siellä, missä pieni- tai keskikokoisviljely ovat vallalla. Että maanviljelyspalkkatyöväkeä Mikkelin ja Kuo-

pion lääneissä oli suhteellisesti enemmän kuin Vaasan ja Oulun lääneissä, saaselytyksensä siitä, että edellisessä lääniryhmässä on suhteellisesti enimmäi valalla suurempi ja jälkimäisessä pienempi keskikokoisviljelys, joiden kummankin viljelysmuodon työntarve luonnollisesti on eri suuri. Sitä paitsi vaikuttaa Mikkelin ja Kuopion läänien maatalouspalkkatyöväen suhteelliseen runsauteen loisten suuri paljous näissä lääneissä.

Niinkuin tämän luvun johdatussanoissa jo mainittiin, on siellä esitetystä syystä väestön *taloukunta-aseman* käsittely tässä luvussa rajoitettu yksinomaan varsinaisen maanviljelysväestön luokkiin 1—5. Toisen, kolmannen ja neljännen luokan pienuuden takia on seuraavassa yhdistetty toinen luokka ensimmäiseen luokkaan, sekä kolmas ja neljäs luokka keskenään. Lisäksi on itse taloukunta-asemaa koskeva ryhmittely katsottu haitatta voitavan supistaa siten, että henkilölliset palvelijat ja näiden perheenjäsenet niitä koskevien mitättömän pienien lukujen takia on yhdistetty päähenkilöiden ammatittomien perheenjäsenten kera yhdeksi ryhmäksi nimellä »muuta ammattiin kuuluvia».

Tässä kosketeltuja seikkoja valaisee seuraava taulukko.

Maanomistajat ja vuokraajat perheinensä ryhmitettyinä taloukunta-aseman mukaan ^{31/12} 1910.

Ammattiluokka	Päähenkilöitä		Päähenkilön ammatissa toimivia perheenjäseniä		Muuta ammattiin kuuluvia	
		‰		‰		‰
Maanomistajia (ynnä kruunun- ja uudistalojen haltijoita)	132 100	173.3	227 146	297.9	403 230	528.8
Virkatalojen ja itsenäistilojen vuokraajia ..	4 757	171.6	7 252	261.5	15 721	566.9
Lampuoteja ja maatorppareita, jotka ovat päätilan alaisia, kr.-metsätorppareita ...	64 863	190.7	90 067	264.8	185 232	544.5
Yhteensä	201 720	178.5	324 465	287.0	604 183	534.5

Niinkuin tästä taulukosta käy ilmi, oli maanomistajien luokassa vähemmän sellaisia ammattiin kuuluvia henkilöitä, jotka elivät ammatinharjoittajain ammatitoiminnan varassa. »Muuta ammattiin kuuluvia» oli näet maanomistajien luokassa vain 528.8 ‰, kun niitä oli 566.9 ‰ toisessa ja 544.5 ‰ kolmannessa luokassa. Samoin näyttää siltä, kuin maanomistus olisi omansa edistämään perheenjäsenten osanottoa päähenkilön ammatitoimintaan suuremmassa määrässä kuin vuokrajärjestelmä. olkoonpa sitten ky-

symyksessä virkatalojen ja itsenäistilojen taikka lampuoti- ja torpantilojen vuokraus.

2. Teollisuusväestö.

Teollisuusväestö on esillä olevan tutkimuksen taululiitteessä I ryhmitetty 18 eri luokkaan teollisuuden eri haarojen perusteella. Mainitun taululiitteen koko maata ja kaupunkeja koskevassa osassa on teollisuushaarat »sulatot ja metallien jalostuslaitokset» sekä »konepajat ja koneteollisuus» yhdistetty yhdeksi teollisuusluokaksi. Tämä sen vuoksi että maan suurimpiin kaupunkeihin nähden, joita koskevat ammattitiedot saatiin niiden todellisessa väenlaskussa $\frac{7}{12}$ 1910 kerätyistä tiedoista, mainitun tiedustelun tuloksissa ei näitä teollisuushaaroja ole voitu erottaa toisistaan. Samasta syystä esiintyy puheena olevassa taululiitteessä koko maahan ja kaupunkeihin nähden ammattiluokka »luokittamattomat», jota alkuperäisessä ammattikaavakkeessa ei ole.

Kukin luokka on ammattiaseman mukaan jaettu kahteen ryhmään, joista edelliseen (a-ryhmään) on luettu työnantajat, päällystö ja konttorihenkilöt perheineen, sekä jälkimäiseen (b-ryhmään) työntekijät perheineen. Kahdeksannessa luokassa, »puuteollisuus», on sitä paitsi työläisten ryhmä jaettu kahteen alaryhmään, joista toinen käsittää »työntekijöitä metsänhakkuussa, uitossa y. m.» (b-ryhmä), toinen »työntekijöitä sahoissa, puusepäntehtaissa y. m.» (c-ryhmä).

Teollisuusväestö, joka koko maassa oli 357 220 eli 12.2 %, siitä kaupungeissa 143 110 eli 33.5 % ja maaseudulla 214 110 eli 8.6 %, ryhmittyi edellämainittujen 18 teollisuusluokan kesken seuraavan taulukon osottamalla tavalla. Samasta taulukosta käy ilmi myöskin kuhunkin ammattiluokkaan kuuluvien ammatissa-toimivien luku sekä näiden lukusuhte saman teollisuusluokan muuhun väestöön.

Population totale et active industrielle par différentes branches de l'industrie ^{31/12} 1910.

Teollisuushaara Différentes branches de l'industrie	Kaupungit — Villes				Maaseutu — Communes rurales				Koko maa — Pays entier						
	Väestön luku Population totale	Siitä ammatissa-toimivia Population active	100 ammatissa-toimivaa kohden muuta väestöstä Non actifs en % des actifs	100 ammatissa-toimivaa kohden muuta väestöstä Non actifs en % des actifs	Väestön luku Population totale	Siitä ammatissa-toimivia Population active	100 ammatissa-toimivaa kohden muuta väestöstä Non actifs en % des actifs	100 ammatissa-toimivaa kohden muuta väestöstä Non actifs en % des actifs	Väestön luku Population totale	Siitä ammatissa-toimivia Population active	100 ammatissa-toimivaa kohden muuta väestöstä Non actifs en % des actifs	100 ammatissa-toimivaa kohden muuta väestöstä Non actifs en % des actifs			
	% ₁₀₀	% ₁₀₀	% ₁₀₀	% ₁₀₀	% ₁₀₀	% ₁₀₀	% ₁₀₀	% ₁₀₀	% ₁₀₀	% ₁₀₀	% ₁₀₀	% ₁₀₀			
1. Kaivosteollisuus	10	0.1	1 (0.01)	900	521	2.4	151	2.2	245	531	1.5	152	1.2	249	
2. Sulatot ja metallien jalostuslaitokset	18 960	132.5	6 816	108.7	178	10 476	48.9	2 750	40.6	281	40 248	112.7	12 515	95.9	222
3. Konepajat ja koneteollisuus						10 812	50.5	2 949	43.5	267					
4. Kivi-, savi-, lasi- y. m. s. teollisuus	4 897	34.2	1 709	27.3	187	7 702	36.0	2 092	30.8	268	12 599	35.3	3 801	29.1	231
5. Nahka- ja karvateollisuus	6 068	42.4	2 038	32.5	198	17 222	80.4	4 724	69.7	265	23 290	65.2	6 762	51.8	244
6. Tekstiiliteollisuus	12 960	90.6	8 541	136.2	52	3 649	17.1	1 781	26.3	105	16 609	46.5	10 322	79.1	61
7. Vaatetusteollisuus	21 713	151.7	12 414	198.0	75	25 676	119.9	8 894	131.1	189	47 389	132.7	21 308	163.3	122
8. Paperiteollisuus	4 064	28.4	2 000	31.9	103	26 856	125.4	7 461	110.0	260	30 920	86.5	9 461	72.5	227
9. Puuteollisuus	18 435	128.8	6 130	97.8	201	72 607	339.1	25 424	374.9	186	91 042	254.9	31 554	241.8	189
10. Rakennusteollisuus	25 059	175.1	8 604	137.2	191	17 420	81.4	5 262	77.6	231	42 479	118.9	13 866	106.2	206
11. Kemiallinen y. m. s. teollisuus	825	5.8	362	5.8	128	1 546	7.2	408	6.0	279	2 371	6.6	770	5.9	208
12. Valaisu-, lämmitys- ja sähköteollisuus	2 321	16.2	983	15.7	136	683	3.2	198	2.9	245	3 004	8.4	1 181	9.1	154
13. Ravintoaineteollisuus	8 234	57.5	3 605	57.5	128	9 137	42.7	2 468	36.4	270	17 371	48.6	6 073	46.5	186
14. Väki- ja mallasjuomateollisuus ...	2 023	14.1	713	11.4	184	1 050	4.9	293	4.3	258	3 073	8.6	1 006	7.7	205
15. Tupakka- y. m. nautintoaineteollisuus	4 593	32.1	3 129	49.9	47	970	4.5	672	9.9	44	5 563	15.6	3 801	29.1	46
16. Graafinen ja taideteollisuus	6 006	42.0	3 003	47.9	100	330	1.6	170	2.5	94	6 336	17.7	3 173	24.3	100
17. Muu teollisuus	4 596	32.1	1 602	25.6	187	7 453	34.8	2 120	31.3	252	12 049	33.7	3 722	28.5	224
18. Luokittamattomat	2 346	16.4	1 041	16.6	125	—	—	—	—	—	2 346	6.6	1 041	8.0	125
Yhteensä (Total)	143 110	1 000	62 691	1 000	128	214 110	1 000	67 817	1 000	216	357 220	1 000	130 508	1 000	174

) Pour la traduction des rubriques voir les tableaux, pag. 4—8.

Tämän taulukon koko maata koskevasta osasta käy ilmi, että suhteellisesti suurin osa teollisuusväestöstä, samoin kuin ammatissa-toimiviakin, sai elatuksensa puuteollisuudesta; edellisiä oli 254.9 ‰, jälkimäisiä 241.8 ‰. Sitä lähinnä, teollisuusväestön lukumäärään nähden huomattavin teollisuushaara oli vaatetusteollisuus, johon kuuluvaa väestöstä oli 132.7 ‰ sekä ammatissa-toimivia 163.8 ‰. Samalta kannalta katsottuna oli vähäpätöisin teollisuushaara kaivosteollisuus; siihen kuului väestöstä 1.5 ‰ ja ammatissa-toimivia 1.2 ‰.

Erikseen kaupungeissa ja maaseudulla esiintyvät eri teollisuushaarat toisiinsa verrattuna sekä väkilukunsa että ammatissa-toimivien luvun puolesta hyvin erivoimaisina.

Kaupungeissa olevista teollisuushaaroista oli, kun niihin kuuluvaa väestöstä kokonaisuudessaan pidetään silmällä, ensi sijalla rakennusteollisuus (175.1 ‰). Sitä lähinnä olivat vaatetusteollisuus (151.7 ‰), metalliteollisuus (luokat 2 ja 3 yhteensä 132.5 ‰), puuteollisuus (128.8 ‰) ja tekstiiliteollisuus (90.6 ‰). Muista teollisuushaaroista oli huomattavampi sija ravintoaineteollisuudella (57.5 ‰). Pienin oli väestön luku kaivosteollisuudessa (0.1 ‰). — Ammatissa-toimivien luku oli suurin vaatetusteollisuudessa (198.0 ‰), sitä lähinnä rakennus- (137.2 ‰), tekstiili- (136.2 ‰), metalli- (108.7 ‰) ja puuteollisuudessa (97.8 ‰), pienin kaivosteollisuudessa (0.01 ‰).

Maaseudulla oli runsasväestöisin teollisuushaara puuteollisuus, johon kuului enemmän kuin $\frac{1}{3}$ (339.1 ‰) maaseudun teollisuusväestöstä. Sitä lähinnä väkimmäin oli paperiteollisuus (125.4 ‰), sen jälkeen vaatetus- (119.9 ‰) sekä metalliteollisuus (99.4 ‰). Viimeksi mainittuun teollisuuteen kuuluvasta väestöstä oli 48.9 ‰ toisessa ja 50.5 ‰ kolmannessa teollisuusluokassa. Rakennusteollisuus, josta kaupunkien teollisuusväestöstä sai suhteellisesti suurin osa elatuksensa, tarjosi maaseudulla toimeentulon ainoastaan 81.4 ‰:lle. Vähäisin merkitys maaseudun teollisuusväestölle oli graafisella ja taideteollisuudella (1.6 ‰). — Ammatissa-toimivien luvun puolesta oli puuteollisuus, samoin kuin siitä elävä kokonainen väestönkin lukuun nähden, ensi sijalla (374.9 ‰). Toisella sijalla oli vaatetus- (131.1 ‰), kolmannella paperi- (110.0 ‰), neljännellä metalli- (84.1 ‰) ja viidennellä rakennusteollisuus (77.6 ‰) sekä, viimeisellä kaivosteollisuus (2.2 ‰).

Jos verrataan kaupunkeja ja maaseutua toisiinsa, pitäen silmällä sitä, mihin teollisuushaaroihin kuului toisessa tai toisessa enemmän sekä väestöstä että ammatissa-toimivia, nähdään, että väestöstä oli 6., 10., 12. ja 14.—16. teollisuushaarassa kaupungeissa enemmän kuin maaseudulla, sekä ammatissa-toimivia samoissa teollisuushaaroissa ynnä lisäksi 2. & 3., 7. ja 13. teollisuushaarassa.

Mitä niihin taulukon sarakkeihin tulee, jotka osottavat, paljonko kussakin teollisuushaarassa oli 100 ammatissa-toimivaa kohti muuta väestöstä, käy niistä ilmi, että koko maassa tällaista ammatissa-toimivien ansiotoiminnan va-

rassa elävää väestöä oli suhteellisesti enimmänsä 1., 5., 4., 8., 17. ja 2. & 3. teollisuusluokassa, joiden suhdeluku vaihteli 222:sta (2. & 3. luokka) 249:ään (1. luokka), vähimmänsä 15. ja 6. teollisuusluokassa, joista edellisen suhdeluku oli ainoastaan 46, jälkimäisen 61. Muiden teollisuusluokkien suhdeluku vaihteli 100:sta (16. luokka) 208:aan (11. luokka). — Mitä puheena oleviin suhdelukuihin tulee erikseen kaupungeissa ja maaseudulla, on yleinen havainto se, että ne maaseudulla melkein poikkeuksetta olivat suuremmat kuin kaupungeissa. Jos jätetään huomioon ottamatta 1. teollisuusluokka, jota kaupungeissa edusti vain yksi ammatinharjoittaja, sekä 18. luokka, joka maaseutuun nähden oli olematon, oli kaupungeissa ainoastaan kolmessa teollisuusluokassa, 9., 15., ja 16., ammatissa-toimivien ansiotoiminnan varassa eläviä suhteellisesti enemmän kuin maaseudulla, ja niistäkin kahdessa jälkimäisessä ainoastaan mitättömän vähän enemmän.

Asemansa mukaan ammatissa ryhmittäivät teollisuuteen kuuluvat *ammattissa-toimivat* seuraavasti:

	Kaupungit		Maaseutu		Koko maa	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Itsenäisiä	6 083	9.7	8 768	12.9	14 851	11.4
Työväkeä	56 608	90.3	59 049	87.1	115 657	88.6
Yhteensä	62 691	100.0	67 817	100.0	130 508	100.0

100 itsenäistä kohti oli työväkeä kaupungeissa 931, maaseudulla 673 ja koko maassa 779 henkeä.

Eri teollisuushaarioihin ryhmittäivät ammatinharjoittajat ammattiaseman mukaan seuraavan taulukon osottamalla tavalla.

Population active industrielle par situation ^{31/12} 1910.

Teollisuushaara <i>Différentes branches de l'industrie</i> ¹⁾	Kaupungit — Villes					Maaseutu — Communes rurales					Koko maa — Pays entier				
	Itsenäisiä <i>Chefs et employés</i>		Työväkeä <i>Ouvriers</i>		100 itsenäistä kolmi- työväkeä <i>Quartiers par 100 chefs et employés</i>	Itsenäisiä <i>Chefs et employés</i>		Työväkeä <i>Ouvriers</i>		100 itsenäistä kolmi- työväkeä <i>Quartiers par 100 chefs et employés</i>	Itsenäisiä <i>Chefs et employés</i>		Työväkeä <i>Ouvriers</i>		100 itsenäistä kolmi- työväkeä <i>Quartiers par 100 chefs et employés</i>
%		%		%			%		%			%		%	
1. Kaivosteollisuus	1	0.2	—	—	—	17	1.9	134	2.3	788	18	1.2	134	1.2	744
2. Sulatot ja metallien jalostuslaitokset	436	71.7	6 380	112.7	1 463	436	49.7	2 314	39.2	531	1 107	74.6	11 408	98.6	1 031
3. Konepajat ja koneteollisuus						235	26.8	2 714	46.0	1 155					
4. Kivi- savi-, lasi- y. m. s. teollisuus	137	22.5	1 572	27.8	1 147	186	21.2	1 906	32.3	1 025	323	21.7	3 478	30.1	1 077
5. Nahka- ja karvateollisuus	412	67.7	1 626	28.7	395	1 323	150.9	3 401	57.6	257	1 735	116.8	5 027	43.5	290
6. Tekstiiliteollisuus	102	16.8	8 439	149.1	8 274	121	13.8	1 660	28.1	1 372	223	15.0	10 099	87.3	4 529
7. Vaatusteollisuus	1 771	291.1	10 643	188.0	601	2 234	254.8	6 660	112.8	298	4 005	269.7	17 303	149.6	432
8. Paperiteollisuus	49	8.1	1 951	34.5	3 982	371	42.3	7 090	120.1	1 911	420	28.3	9 041	78.2	2 153
9. Puuteollisuus	496	81.5	5 634	99.5	1 136	1 302	148.5	24 122	408.5	1 853	1 798	121.1	29 756	257.3	1 655
10. Rakennusteollisuus	950	156.2	7 654	135.2	806	1 078	123.0	4 184	70.8	388	2 028	136.6	11 838	102.3	584
11. Kemiallinen y. m. s. teollisuus	36	5.9	326	5.7	906	28	3.2	380	6.4	1 357	64	4.3	706	6.1	1 103
12. Valaisu-, lämmitys- ja sähköteolli- suus	87	14.3	896	15.8	1 030	23	2.6	175	3.0	761	110	7.4	1 071	9.3	974
13. Ravintoaineteollisuus	646	106.2	2 959	52.3	458	747	85.2	1 721	29.1	230	1 393	93.8	4 680	40.5	336
14. Väki- ja mallasjuomateollisuus....	115	18.9	598	10.6	520	55	6.3	238	4.0	433	170	11.4	836	7.2	492
15. Tupakka- y. m. nautintoaineteolli- suus	57	9.4	3 072	54.3	5 389	6	0.7	666	11.3	11 100	63	4.2	3 738	32.3	5 933
16. Graafinen ja taideteollisuus	265	43.5	2 738	48.4	1 033	8	0.9	162	2.7	2 025	273	18.4	2 900	25.1	1 062
17. Muu teollisuus	286	47.0	1 316	23.2	460	598	68.2	1 522	25.8	255	884	59.5	2 838	24.5	321
18. Luokitamattomat	237	39.0	804	14.2	339	—	—	—	—	—	237	16.0	804	6.9	339
Yhteensä (Total)	6 083	1 000	56 608	1 000	931	8 768	1 000	59 049	1 000	673	14 851	1 000	115 657	1 000	779

¹⁾ Pour la traduction des rubriques voir les tableaux. pag. 4—8.

Tässä taulukossa ovat ennen muuta omansa kiinnittämään huomiota ne lukusarjat, jotka osottavat itsenäisten ja työväen luvun suhdetta toisiinsa. Niistä käy ilmi, että koko maassa oli 100 itsenäistä kohti työväkeä enimmän 15. ja 6. teollisuusluokassa, edellisessä 5 933, jälkimmäisessä 4 529. Tätä lähinnä oli 8. teollisuusluokka, jonka suhdeluku oli 2 153. Pienin oli itsenäisten ja työväen välinen suhdeluku 5. (290) ja 17. (321) ja sitä lähinnä 13. luokassa (336). Kaupungeissa ja maaseudulla puheena oleva suhdeluku melkoisesti vaihteli, kuten taulukosta käy lähemmin ilmi.

Sukupuolen mukaan jakaantuivat teollisuuteen kuuluvat ammatissa-toimivat, erikseen itsenäiset ja työväki, seuraavalla tavalla:

	Itsenäisiä		Työväkeä	
	Miesp.	Naisp.	Miesp.	Naisp.
Kaupungit	4 997	1 086	34 111	22 497
Maaseutu	7 858	910	51 234	7 815
Koko maa	12 855	1 996	85 345	30 312
			%	
Kaupungit	82.2	17.8	60.3	39.7
Maaseutu	89.6	10.4	86.8	13.2
Koko maa	86.6	13.4	73.8	26.2

Näistä luvuista näkyy, että itsenäisten ja työväen sukupuolittainen kokoonpano on, kuten luonnollistakin, suuresti erilainen. Itsenäisistä oli koko maassa naisia ainoastaan vähän yli $\frac{1}{8}$, mutta työväestä enemmän kuin $\frac{1}{4}$. Kaupungeissa oli tämä erilaisuus vieläkin tuntuvampi. Siellä oli työväestä naisia lähes $\frac{2}{5}$, itsenäisistä vain noin $\frac{9}{50}$. Maaseudulla sitä vastoin oli ero puheena olevassa suhteessa verraten pieni; itsenäisistä oli naisia noin $\frac{1}{10}$ ja työväestä noin $\frac{1}{8}$.

Muuten käy esitetyistä luvuista ilmi, että kaupungeissa oli itsenäisiä naisammattinharjoittajia sekä absoluuttisesti että suhteellisesti enemmän kuin maaseudulla; samoin oli laita työläisnaisiinkin nähden, mutta vieläkin tuntuvamassa määrin.

Itsenäisten ja työväen *sukupuolijako eri teollisuushaaroissa* käy ilmi seuraavasta taulukosta.

Population active industrielle par

Teollisuushaara <i>Différentes branches de l'industrie</i> ¹⁾	Kaupungit — Villes							
	Itsenäisiä <i>Chefs et employés</i>				Työväkeä <i>Ouvriers</i>			
	Miehiä <i>Hommes</i>		Naisia <i>Femmes</i>		Miehiä <i>Hommes</i>		Naisia <i>Femmes</i>	
	%	%	%	%	%	%	%	
1. Kaivosteollisuus	1	—	—	—	—	—	—	
2. Sulatot ja metallien jalostuslaitokset	421	96.6	15 3.4	6 342	99.4	38 0.6		
3. Konepajat ja koneeteollisuus								
4. Kivi-, savi-, lasi- y. m. s. teollisuus	104	75.9	33 24.1	1 432	91.1	140 8.9		
5. Nahka- ja karvateollisuus	361	87.6	51 12.4	1 382	85.0	244 15.0		
6. Tekstiiliteollisuus	66	64.7	36 35.3	1 602	19.0	6 837	81.0	
7. Vaatetusteollisuus	1 192	67.3	579 32.7	3 195	30.0	7 448	70.0	
8. Paperiteollisuus	41	83.7	8 16.3	886	45.4	1 065	54.6	
9. Puuteollisuus	455	91.7	41 8.3	4 997	88.7	637	11.3	
10. Rakennusteollisuus	929	97.8	21 2.2	7 273	95.0	381 5.0		
11. Kemiallinen y. m. s. teollisuus ...	36	100.0	—	141	43.3	185	56.7	
12. Valaisu-, lämmitys- ja sähköteollisuus	81	93.1	6 6.9	879	98.1	17 1.9		
13. Ravintoaineteollisuus	472	73.1	174 26.9	1 719	58.1	1 240	41.9	
14. Väki- ja mallasjuomateollisuus ...	91	79.1	24 20.9	412	68.9	186	31.1	
15. Tupakka- y. m. nautintoaineteollisuus	46	80.7	11 19.3	432	14.1	2 640	85.9	
16. Graafinen ja taideteollisuus	213	80.4	52 19.6	1 957	71.5	781	28.5	
17. Muu teollisuus	269	94.1	17 5.9	1 178	89.5	138	10.5	
18. Luokittamattomat	219	92.4	18 7.6	284	35.3	520	64.7	
Yhteensä (Total)	4 997	82.2	1 086 17.8	34 111	60.3	22 497	39.7	

1) Pour la traduction des rubriques voir les tableaux, pag. 4-8.

situation et par sexes ^{31/12} 1910.

Maaseutu — Communes rurales								Koko maa — Pays entier							
Itsenäisiä <i>Chefs et employés</i>				Työväkeä <i>Ouvriers</i>				Itsenäisiä <i>Chefs et employés</i>				Työväkeä <i>Ouvriers</i>			
Miehiä <i>Hommes</i>		Naisia <i>Femmes</i>		Miehiä <i>Hommes</i>		Naisia <i>Femmes</i>		Miehiä <i>Hommes</i>		Naisia <i>Femmes</i>		Miehiä <i>Hommes</i>		Naisia <i>Femmes</i>	
%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
16	94.1	1	5.9	133	99.3	1	0.7	17	94.4	1	5.6	133	99.3	1	0.7
428	98.2	8	1.8	2 283	98.7	31	1.3	1 080	97.6	27	2.4	11 309	99.1	99	0.9
231	98.3	4	1.7	2 684	98.9	30	1.1	1 76	94.6	10	5.4	1 746	91.6	160	8.4
176	94.6	10	5.4	1 746	91.6	160	8.4	280	86.7	43	13.3	3 178	91.4	300	8.6
1 286	97.2	37	2.8	3 215	94.5	186	5.5	1 647	94.9	88	5.1	4 597	91.4	430	8.6
81	66.9	40	33.1	615	37.0	1 045	63.0	147	65.9	76	34.1	2 217	22.0	7 882	78.0
1 727	77.3	507	22.7	4 207	63.2	2 453	36.8	2 919	72.9	1 086	27.1	7 402	42.8	9 901	57.2
280	75.5	91	24.5	5 629	79.4	1 461	20.6	321	76.4	99	23.6	6 515	72.1	2 526	27.9
1 269	97.5	33	2.5	22 943	95.1	1 179	4.9	1 724	95.9	74	4.1	27 940	93.9	1 816	6.1
1 072	99.4	6	0.6	4 132	98.8	52	1.2	2 001	98.7	27	1.3	11 405	96.3	433	3.7
28	100.0	—	—	276	72.6	104	27.4	64	100.0	—	—	417	59.1	289	40.9
22	95.7	1	4.3	145	82.9	30	17.1	103	93.6	7	6.4	1 024	95.6	47	4.4
629	84.2	118	15.8	1 387	80.6	334	19.4	1 101	79.0	292	21.0	3 106	66.4	1 574	33.6
42	76.4	13	23.6	211	88.7	27	11.3	133	78.2	37	21.8	623	74.5	213	25.5
6	100.0	—	—	136	20.4	530	79.6	52	82.5	11	17.5	568	15.2	3 170	84.8
8	100.0	—	—	118	72.8	44	27.2	221	81.0	52	19.0	2 075	71.6	825	28.4
557	93.1	41	6.9	1 374	90.3	148	9.7	826	93.4	58	6.6	2 552	89.9	286	10.1
—	—	—	—	—	—	—	—	219	92.4	18	7.6	284	35.3	520	64.7
7 858	89.6	910	10.4	51 234	86.8	7 815	13.2	12 855	86.6	1 996	13.4	85 345	73.8	30 312	26.2

Taulukosta käy ilmi, että itsenäisten naisten merkitys oli useimmissa teollisuuden haaroissa verraten vähäinen. Muistettava on lisäksi, että useissa niistäkin teollisuushaaroista, joissa itsenäisten naisten luku oli huomattavampi, se epäilemättä suureksi osaksi riippuu siitä, että myöskin konttoristit on luettu itsenäisten joukkoon. Näin on laita varsinkin sellaisiin teollisuushaarioihin nähden, jotka luonteeltaan joko eivät ollenkaan tai vain vähän sopivat käsiteollisuutena harjoitettaviksi, kuten on laita 1.—3., 8., 10.—12. ja 15.—16. teollisuusluokissa. Sitä vastoin se suuri luku itsenäisiä naisia, joka käy ilmi 7. ja 13. teollisuusluokassa, johtuu kieltämättä pääasiallisesti siitä, että edelliseen luokkaan sisältyvät ompelu- ja modistiliikkeen harjoittajat sekä jälkimäiseen leipurit, ja näitä ammatteja harjoittavat itsenäisesti naiset maassamme tiettävästi varsin yleisesti.

Mitä naistyöläisiin tulee, ovat ne eräissä teollisuushaaroissa tunkenet miehet melkoisen syrjäytettyyn asemaan. Näin on laita ennen muuta tupakateollisuudessa sekä suureksi osaksi myöskin tekstiiliteollisuudessa. Edelliseen kuului naistyöläisiä: kaupungeissa 85.9 %, maaseudulla 79.6 % ja koko maassa 84.8 %, jälkimäiseen: kaupungeissa 81.0 %, maaseudulla 63.0 % ja koko maassa 78.0 % työntekijäin luvusta. Absoluuttisesti suurin oli naistyöläisten luku sekä kaupungeissa että maaseudulla vaatetusteollisuudessa.

3. Kukulaitosväestö.

Kukulaitosväestö on taululiitteessä I ryhmitetty eri liikennehaarojen mukaan seitsemään eri luokkaan ja kukin niistä, ammatissa-toimivien yhteiskunnallista asemaa silmällä pitäen, kahteen ryhmään, joista edellinen (a-ryhmä) käsittää luokissa 1. ja 3. »päällystää ja konttorihenkilöitä», luokissa 4. ja 7. »päällystää» sekä luokissa 2., 5. ja 6. »liikkeenharjoittajia, päällystää ja konttorihenkilöitä», ja jälkimäinen (b-ryhmä) »palveluskuntaa».

Kukulaitosväestöä oli koko maassa 84 351 henkeä, siitä kaupungeissa 43 686 ja maaseudulla 40 665. Siihen kuuluvia ammatinharjoittajia oli koko maassa 27 775, joista kaupungeissa 15 312 ja maaseudulla 12 463. 100 ammatissa toimivaa kohti oli muuta kukulaitosväestöä: kaupungeissa 186, maaseudulla 226 ja koko maassa 204.

Ammatissa-toimivat ryhmittäytyivät itsenäisiin ammatinharjoittajiin (a-ryhmään) ja palveluskuntaan (b-ryhmään) seuraavasti:

	Itsenäisiä		Palveluskuntaa	
	abs.	%	abs.	%
Kaupungit	5 080	33.2	10 232	66.8
Maaseutu	2 688	21.6	9 775	78.4
Koko maa	7 768	28.0	20 007	72.0

Kuten tästä näkyy, oli itsenäisiä ammatinharjoittajia kaupungeissa ab-soluuttisesti lähes kaksi kertaa niin paljon kuin maaseudulla. Myöskin palveluskuntaa oli kaupungeissa jonkun verran enemmän kuin maaseudulla.

Itsenäisten ja palveluskunnan suhde kaupungeissa oli melkoisesti toisenlainen kuin maaseudulla. 100 itsenäistä kohti kaupungeissa oli näet 201 palveluskuntaan kuuluvaa, maaseudulla sitä vastoin 364 sekä koko maassa 258.

Eri liikennehaaroihin nähden, erikseen kaupungeissa, maaseudulla ja koko maassa, käyvät edellä kosketellut seikat ilmi seuraavasta taulukosta.

Population totale et active sur le domaine des communications ^{31/12} 1910.

Liikennehaara <i>Différentes branches des communications</i> ¹⁾	Väestön luku <i>Population totale</i>		Siitä ammatissa-toimivia <i>Population active</i>		Ammatissa-toimivista oli: <i>Répartition de la population active</i>			100 itsenäistä kohti palveluskuntaa <i>Employés subdiverbes par 100 chefs et employés</i>
		%		%	100 ammatissa-toimivaa kohti muuta väestöstä <i>Non actifs, en % des actifs</i>	Itsenäisiä <i>Chefs et employés</i>	Palveluskuntaa <i>Employés subdiverbes</i>	
Kaupungit. — Villes.								
1. Rautatiet	13 447	307.8	3 869	252.7	248	736	3 133	426
2. Raitiotiet ja ajuriliike	13 533	309.8	4 504	294.2	200	2 921	1 583	54
3. Kanavaliike	33	0.8	9	0.6	267	4	5	125
4. Luotsi- ja majakkalaitos	753	17.2	186	12.1	305	37	149	403
5. Merenkulku	7 263	166.2	3 112	203.2	133	493	2 619	531
6. Lastaus-, lossaus- y. m. s. toimi ...	4 228	96.8	1 721	112.4	146	107	1 614	1 508
7. Posti-, sähkölennätin- ja telefontilaitos	4 429	101.4	1 911	124.8	132	782	1 129	144
Yhteensä (Total)	43 686	1 000	15 312	1 000	186	5 080	10 232	201
Maaseutu. — Communes rurales.								
1. Rautatiet	16 627	408.9	4 307	345.6	286	760	3 547	467
2. Raitiotiet ja ajuriliike	1 787	43.9	519	41.6	244	467	52	11
3. Kanavaliike	434	10.7	148	11.9	193	44	104	236
4. Luotsi- ja majakkalaitos	3 144	77.3	724	58.1	334	67	657	981
5. Merenkulku	13 416	329.9	4 914	394.3	173	823	4 091	497
6. Lastaus-, lossaus- y. m. s. toimi ...	2 662	65.5	784	62.9	240	24	760	3 167
7. Posti-, sähkölennätin- ja telefontilaitos	2 595	63.8	1 067	85.6	143	503	564	112
Yhteensä (Total)	40 665	1 000	12 463	1 000	226	2 688	9 775	364

¹⁾ Pour la traduction des rubriques voir les tableaux, pag. 10.

Liikennehaara <i>Différentes branches des communications</i>	Väestön luku <i>Population totale</i>		Siitä ammatissa-toimivia <i>Population active</i>		100 ammatissa-toimivaa kohti muuta väestöä <i>Non actifs en % des actifs</i>	Ammatissa-toimivista oli: <i>Répartition de la population active</i>			100 itsenäistä kohti palveluskuntaa <i>Employés subdivisés par 100 chefs et employés</i>	
	°/oo	°/oo	°/oo	°/oo		Palveluskuntaa <i>Employés subdivisés</i>	Isänkäsitä <i>Chefs et employés</i>	Isänkäsitä <i>Chefs et employés</i>		
Koko maa. — Pays entier.										
1. Rautatiet.....	30 074	356.5	8 176	294.4	268	1 496	6 680	447		
2. Raitiotiet ja ajuriliike	15 320	181.6	5 023	180.8	205	3 388	1 635	48		
3. Kanavaliike.....	467	5.5	157	5.6	197	48	109	227		
4. Luotsi- ja majakkalaitos	3 897	46.2	910	32.8	328	104	806	775		
5. Merenkulku	20 679	245.2	8 026	289.0	158	1 316	6 710	510		
6. Lastaus-, lossaus- y. m. s. toimi...	6 890	81.7	2 505	90.2	175	131	2 374	1 812		
7. Posti-, sähkölennätin- ja telefooni- laitos.....	7 024	83.3	2 978	107.2	136	1 285	1 693	132		
Yhteensä (Total)	84 351	1 000	27 775	1 000	204	7 768	20 007	258		

Taulukon koko maata koskeva osa näyttää, että suhteellisesti suurin osa kulkulaitosväestöä sai elatuksen joko suoraan tai välillisesti rautatieliikenteestä (356.5 °/oo) ja sitä lähinnä merenkulusta (245.2 °/oo); pienin oli kanavaliikenteestä toimeentulonsa saavien luku (5.5 °/oo). Samoin oli laita myöskin maaseutuun nähden. Kaupungeissa sitä vastoin oli ensi sijalla 2. liikennehaara (raitiotiet ja ajuriliike, 309.8 °/oo) sekä sitä lähinnä rautatiet (307.8 °/oo); merenkulkuväestö oli kolmannella ja kanavaliikkeestä elävät, kuten maaseudulla ja koko maassakin, viimeisellä sijalla.

Ammatissa-toimivien lukuun nähden oli eri liikennehaarojen järjestys sama kuin väestöönkin nähden, paitsi maaseudulla, jossa merenkulun alalla toimivia oli suhteellisesti enimmän (394.3 °/oo) ja vasta sen jälkeen rautateiden palveluksessa olevia (345.6 °/oo).

Ammatissa-toimivien työstä toimeentulonsa saavan muun väestön luku oli koko maahan nähden suurin 4. liikennehaarassa, jossa 100 ammatissa-toimivaa kohti oli 328 elätettävää. Samoin oli laita myöskin kaupunkeihin ja maaseutuun nähden; edellisessä oli vastaava suhdeluku 305, jälkimäisessä 334. Vähimmän oli 100 ammatissa-toimivaa kohti muuta väestöä 7. liikennehaarassa, johtuen siitä että tämä on ainoa liikennehaara, jossa naispuolisia ammatissa-toimivia, etenkin itsenäisiä, oli huomattavammin.

Erittäin silmiin pistävä on se erilaisuus, mikä eri liikennehaarojen välillä on havaittavissa itsenäisten ja palveluskunnan lukua keskenään verrattaessa. Taulukon viimeisestä sarakkeesta voidaan todeta, että palveluskuntaa oli suh-

teellisesti enimmäin 6. ja vähimmin 2. liikennehaarassa; 100 itsenäistä kohti oli palveluskuntaan kuuluvia 6. liikennehaarassa: kaupungeissa 1 508, maaseudulla 3 167 ja koko maassa 1 812. Vastaavat suhdeluvut olivat 2. liikennehaarassa 54, 11 ja 48.

Mitä tulee ammatissa-toimivien sukupuolijakoon eri liikennehaaroissa. ei sitä tässä naisten vähäisen luvun takia oteta lähemmin käsiteltäväksi. Ainoastaan 7. liikennehaarassa oli naispuolisia ammatissa-toimivia huomattavassa määrin eli 1 328, niistä a-ryhmään kuuluvia 746 ja b-ryhmään kuuluvia 582. Edellisessä ryhmässä olivat naiset 58.1 % ja jälkimäisessä 34.4 % asianomaisen ryhmän ammatissa-toimivien koko luvusta. Puheena olevaan liikennehaaraan kuuluvat ammatissa-toimivat naiset olivat 62.6 % kulkulaitosväestöön kuuluvien ammatissa-toimivien naisten koko luvusta, joka oli 2 122 henkeä.

4. Kauppaväestö.

Kaupallisten elinkeinojen alalla toimivien päähenkilöiden ammatin erikoislaadun mukaan on kauppaväestö esillä olevan julkaisun taululitteessä I ryhmitetty neljään eri luokkaan ja näistä kukin päähenkilön ammattiaseman mukaan kahteen ryhmään, joista ensimmäinen (a-ryhmä) käsittää »päällystön» perheineen ja jälkimäinen (b-ryhmä) »palveluskunnan» perheineen.

Kauppaväestöä oli kaikkiaan 64 589 henkeä, siitä kaupungeissa 43 240 ja maaseudulla 21 349 henkeä, sekä siihen kuuluvia päähenkilöitä eli ammatissa-toimivia 25 705, niistä kaupungeissa 19 032 ja maaseudulla 6 673.

Kun verrataan ammatissa-toimivien lukua heidän toimeentulonsa varassa elävään muuhun kauppaväestöön, ja kun ammatissa-toimivien luku merkitään 100:lla, saadaan tätä lukua kohti muuta kauppaväestöä: koko maassa 151. kaupungeissa 127 ja maaseudulla 220.

Kauppaväestöön kuuluvat ammatissa-toimivat ryhmittäivät itsenäisiin ja palveluskuntaan, erikseen kaupungeissa, maaseudulla ja koko maassa, seuraavasti:

	Itsenäisiä		Palveluskuntaa	
	abs.	%	abs.	%
Kaupungit	8 178	43.0	10 854	57.0
Maaseutu	4 395	65.9	2 278	34.1
Koko maa	12 573	48.9	13 132	51.1

Jos verrataan itsenäisten ja palveluskunnan lukua keskenään asettamalla edellisten luku 100:ksi, saadaan 100 itsenäistä kohti palveluskuntaa: kaupungeissa 133, maaseudulla ainoastaan 52 sekä koko maassa 104.

Kauppaväestön ja siihen kuuluvien ammatissa-toimivien, sekä itsenäisten että palveluskunnan, luku ja suhteet eri liikehaaroissa käyvät ilmi, erikseen kaupungeissa, maaseudulla ja koko maassa, seuraavasta taulukosta.

Population totale et active commerciale ^{31/12} 1910.

Liikehaara <i>Différentes branches de commerce</i> ¹⁾	Väestön luku <i>Population totale</i>		Siitä ammatissa-toimivia <i>Population active</i>		100 ammatissa-toimivaa kohden muuta väestöä <i>Non actifs en % des actifs</i>				100 itsenäistä kohden palveluskuntaa <i>Employés subalternes par 100 chefs et employés</i>					
		%		%	100 ammatissa-toimivaa kohden muuta väestöä <i>Non actifs en % des actifs</i>	Ammatissa-toimivista oli: <i>Répartition de la population active</i>	Isenäisiä <i>Chefs et employés</i>	Emplioijia <i>Employés</i>	Palveluskuntaa <i>Employés subalternes</i>	100 itsenäistä kohden palveluskuntaa <i>Employés subalternes par 100 chefs et employés</i>				
Kaupungit. — Villes.														
1. Raha- ja vakuutuslaitokset.....	3 185	73.7	1 181	62.0	170	268	913	341						
2. Kaupanvälitys- ja asioimisiike	3 604	83.3	1 126	59.2	220	646	480	74						
3. Ravintola- ja väkijuomaliike	4 545	105.1	2 784	146.3	63	730	2 054	281						
4. Muu kauppaliike	31 906	737.9	13 941	732.5	129	6 534	7 407	113						
Yhteensä (<i>Total</i>)	43 240	1 000	19 032	1 000	127	8 178	10 854	133						
Maaseutu. — Communes rurales.														
1. Raha- ja vakuutuslaitokset.....	333	15.6	125	18.8	166	60	65	108						
2. Kaupanvälitys- ja asioimisiike	820	38.4	241	36.1	240	155	86	55						
3. Ravintola- ja väkijuomaliike	371	17.4	169	25.3	120	63	106	168						
4. Muu kauppaliike	19 825	928.6	6 138	919.8	223	4 117	2 021	49						
Yhteensä (<i>Total</i>)	21 349	1 000	6 673	1 000	220	4 395	2 278	52						
Koko maa. — Pays entier.														
1. Raha- ja vakuutuslaitokset.....	3 518	54.5	1 306	50.8	169	328	978	298						
2. Kaupanvälitys- ja asioimisiike	4 424	68.5	1 367	53.2	224	801	566	71						
3. Ravintola- ja väkijuomaliike	4 916	76.1	2 953	114.9	66	793	2 160	272						
4. Muu kauppaliike	51 731	800.9	20 079	781.1	158	10 651	9 428	89						
Yhteensä (<i>Total</i>)	64 589	1 000	25 705	1 000	151	12 573	13 132	104						

Niinkuin taulukosta näkyy, oli eri kaupanhaaroista »muu kauppaliike» se, johon kauppaväestö pääasiallisesti kuului, etenkin maaseudulla. Maaseudun kauppaväestöstä oli enemmän kuin $\frac{9}{10}$ tähän ryhmään kuuluvia; kaupunkien vastaava luku ei sitä vastoin ollut täyttä $\frac{3}{4}$. Kuten luonnollista, kuuluivat myöskin useimmat ammatissa-toimivat tähän liikehaaraan.

¹⁾ Pour la traduction des rubriques voir les tableaux, pag. 10—12.

Ammatissa-toimivien lukuun verrattuna oli muuta väestöä, sekä kaupungeissa, maaseudulla että koko maassa, enemmän 2. liikehaarassa, vähemmän 3:nnessä.

Palveluskuntaa oli itsenäisten lukuun verrattuna kaupungeissa enemmän 1. ja vähemmän 2. sekä maaseudulla enemmän 3. ja vähemmän 4. liikehaarassa.

Kaupan alalla työskentelevät, itsenäiset ja palveluskunta erikseen, ryhmittävät sukupuolen mukaan seuraavasti:

	Itsenäisiä				Palveluskuntaa			
	Miehiä	%	Naisia	%	Miehiä	%	Naisia	%
Kaupungit	5 186	63.4	2 992	36.6	4 145	38.2	6 709	61.8
Maaseutu	3 807	86.6	588	13.4	1 506	66.1	772	33.9
Koko maa	8 993	71.5	3 580	28.5	5 651	43.0	7 481	57.0

Näissä lukusarjoissa on omansa kiinnittämään huomiota se erilaisuus, mikä vallitsee sukupuoliryhmityksessä toiselta puolen kaupunkien ja maaseudun sekä toiselta puolen itsenäisten ja palveluskunnan välillä.

Itsenäisten ja palveluskunnan sukupuolijakoa eri liikehaaroissa valaisee seuraava taulukko.

Population active commerciale par sexes ³¹/₁₂ 1910.

Liikehaara <i>Différentes branches de commerce ¹⁾</i>	Kaupungit <i>Villes</i>		Maaseutu <i>Communes rurales</i>		Koko maa <i>Pays entier</i>	
	Miehiä <i>Hommes</i>	Naisia <i>Femmes</i>	Miehiä <i>Hommes</i>	Naisia <i>Femmes</i>	Miehiä <i>Hommes</i>	Naisia <i>Femmes</i>
	%	%	%	%	%	%
Itsenäisiä — Chefs et employés						
1. Raha- ja vakuutuslaitokset ..	239 89.2	29 10.8	53 88.3	7 11.7	292 89.0	36 11.0
2. Kaupanvälitys- ja asioimisiike	595 92.1	51 7.9	154 99.4	1 0.6	749 93.5	52 6.5
3. Ravintola- ja väkijuomaliike .	207 28.4	523 71.6	31 49.2	32 50.8	238 30.0	555 70.0
4. Muu kauppaliike	4 145 63.4	2 389 36.6	3 569 86.7	548 13.3	7 714 72.4	2 937 27.6
Yhteensä (Total)	5 186 63.4	2 992 36.6	3 807 86.6	588 13.4	8 993 71.5	3 580 28.5
Palveluskuntaa — Employés subalternes						
1. Raha- ja vakuutuslaitokset ..	414 45.3	499 54.7	33 50.8	32 49.2	447 45.7	531 54.3
2. Kaupanvälitys- ja asioimisiike	364 75.8	116 24.2	82 95.3	4 4.7	446 78.8	120 21.2
3. Ravintola- ja väkijuomaliike .	425 20.7	1 629 79.3	34 32.1	72 67.9	459 21.3	1 701 78.7
4. Muu kauppaliike	2 942 39.7	4 465 60.3	1 357 67.1	664 32.9	4 299 45.6	5 129 54.4
Yhteensä (Total)	4 145 38.2	6 709 61.8	1 506 66.1	772 33.9	5 651 43.0	7 481 57.0

¹⁾ Pour la traduction des rubriques voir les tableaux, pag 10—12.

Tästä taulukosta käy ilmi, että naispuolisia itsenäisiä oli kaupungeissa muissa, paitsi 1. liikehaarassa, suhteellisesti enemmän kuin maaseudulla. Suhteellisesti enimmäkseen oli niitä sekä kaupungeissa että maaseudulla 3. liikehaarassa ja vähimmäkseen 2. liikehaarassa. Absoluuttisesti oli itsenäisiä naisammattinharjoittajia kaupungeissa kaikissa liikehaaroissa enemmän kuin maaseudulla. Kolmannessa liikehaarassa olivat naiset miehiin verrattuna sekä kaupungeissa että maaseudulla enemmistönä, edellisissä 71.6 %, jälkimäisessä 50.8 %.

Mitä palveluskuntaan tulee, oli naisia kaupungeissa kaikissa liikehaaroissa sekä absoluuttisesti että suhteellisesti enemmän kuin maaseudulla. Samoin kuin itsenäisten oli palveluskunnankin keskuudessa naisia sekä kaupungeissa että maaseudulla suhteellisesti enimmäkseen 3. ja vähimmäkseen 2. liikehaarassa. Miehiin verrattuna oli naispuolinen palveluskunta enemmistönä kaupungeissa 1., 3. ja 4. sekä maaseudulla 3. liikehaarassa.

5. Julkisen toiminnan alalta toimeentulonsa saava väestö.

Julkisen toiminnan alalta joko suoraan tai välillisesti toimeentulonsa saava väestö on tämän tutkimuksen taululiitteessä I (elinkeinoryhmä V) elatuslähteensä mukaan ryhmitetty viiteen eri luokkaan, ja näistä kukin kahteen alaryhmään.

Puheena olevan väestön koko luku oli 39 462 henkeä, niistä jotenkin tasan puolet kaupungeissa (19 798) ja puolet maaseudulla (19 664).

Ammatissa-toimivia oli 9 643, siitä kaupungeissa 5 437 ja maaseudulla 4 206 henkeä.

Verrattaessa ammatissa-toimivien lukua näiden ansiotoiminnan varassa elävän muun väestön lukuun nähdään, että 100 ammatissa-toimivaa kohti oli koko maassa 309 elätettävää; kaupunkien ja maaseudun vastaavat luvut olivat 264 ja 368.

Ammatissa-toimivat ryhmittivät ammattiasemansa mukaan seuraavasti:

	Itsenäisiä	%	Palveluskuntaa	%
Kaupungit	2 082	38.3	3 355	61.7
Maaseutu	1 381	32.8	2 825	67.2
Koko maa	3 463	35.9	6 180	64.1

Koska puheena olevassa elinkeinoryhmässä palveluskunta on itsenäisiin nähden toisessa asemassa kuin muissa edellä käsitellyissä elinkeinoryhmissä ja koska siihen sisältyy sellaisia henkilöitä kuin esim. lukkareja ja urkureja, joiden suhde »itsenäisiin», s. o. papistoon, on vallan toinen kuin palveluskunnan tämän

sanan tavallisessa merkityksessä, jätetään itsenäisten ja palveluskunnan lukumäärä tässä toisiinsa vertaamatta.

Ne eri seikat, joihin ylempänä on kosketeltu, käyvät julkisen toiminnan eri haaroissa ilmi seuraavasta taulukosta.

Population totale et active vivant en services publics 31/12 1910.

Julkisen toiminnan haara <i>Différentes branches des services publics 1)</i>	Väestön luku <i>Population totale</i>		Siitä ammatissa-toimivia <i>Population active</i>		100 ammatissa-toimivaa kohden muuta väestöstä <i>Non actifs en % des actifs</i>	Ammatissa-toimivista oli: <i>Répartition de la population active</i>				
		% ₀₀		% ₀₀		Itänsisiä <i>Chefs et employés</i>		Palveluskuntaa <i>Employés subalternes</i>		
						%		%		
Kaupungit. — Villes.										
1. Kirkko	2 160	109.1	478	87.9	352	269	56.3	209	43.7	
2. Oikeuslaitos ja vankeinhoito.	2 793	141.1	764	140.5	292	276	36.1	488	63.9	
3. Siviilihallinto	6 291	317.8	1 851	340.4	240	970	52.4	881	47.6	
4. Sotalaitos	2 249	113.6	699	128.6	222	480	68.7	219	31.3	
5. Poliisilaitos	6 305	318.4	1 645	302.6	283	87	5.3	1 558	94.7	
Yhteensä (Total)	19 798	1 000	5 437	1 000	264	2 082	38.3	3 355	61.7	
Maaseutu. — Communes rurales.										
1. Kirkko	9 627	489.6	2 014	478.8	378	776	38.5	1 238	61.5	
2. Oikeuslaitos ja vankeinhoito.	734	37.3	193	45.9	280	57	29.5	136	70.5	
3. Siviilihallinto	3 366	171.2	709	168.6	375	275	38.8	434	61.2	
4. Sotalaitos	220	11.2	65	15.5	238	34	52.3	31	47.7	
5. Poliisilaitos	5 717	290.7	1 225	291.2	367	239	19.5	986	80.5	
Yhteensä (Total)	19 664	1 000	4 206	1 000	368	1 381	32.8	2 825	67.2	
Koko maa. — Pays entier.										
1. Kirkko	11 787	298.7	2 492	258.4	373	1 045	41.9	1 447	58.1	
2. Oikeuslaitos ja vankeinhoito.	3 527	89.4	957	99.3	269	333	34.8	624	65.2	
3. Siviilihallinto	9 657	244.7	2 560	265.5	277	1 245	48.6	1 315	51.4	
4. Sotalaitos	2 469	62.6	764	79.2	223	514	67.3	250	32.7	
5. Poliisilaitos	12 022	304.6	2 870	297.6	319	326	11.4	2 544	88.6	
Yhteensä (Total)	39 462	1 000	9 643	1 000	309	3 463	35.9	6 180	64.1	

Taulukosta näkyy, että koko maahan nähden oli väkiluvun puolesta ensi sijalla 5. ja viimeisellä 4. julkisen toiminnan haara eli luokka; kaupungeissa oli

1) Pour la traduction des rubriques voir les tableaux, pag. 12.

ensi sijalla samoin 5., mutta viimeisellä sijalla 1. luokka; maaseudulla taas kuului ensi sija 1. ja viimeinen sija 4. luokalle.

Ammatissa-toimivien ryhmittäminen eri luokkiin oli suurin piirtein samanlainen kuin väestönkin, paitsi että kaupungeissa oli ammatissatoimivia suhteellisesti enemmän 3. eikä 5. luokassa.

100 ammatissa-toimivaa kohti oli muuta väestöä sekä kaupungeissa että maaseudulla enemmän 1. ja vähemmän 4. luokassa. Muuten on huomattava, että ammatissa-toimivien ansiotoiminnan varassa elävien suhdeluku oli puheena olevan elinkeinoryhmän eri luokissa yleensä suurempi kuin muissa edellä kosketelluissa elinkeinoryhmissä.

Mitä tulee ammatissa-toimivien ryhmittämiseen itsenäisiin ja palveluskuntaan, näkyy taulukosta, että itsenäisiä oli sekä kaupungeissa että maaseudulla suhteellisesti enimmän 4. elinkeinoluokassa: kaupungeissa ja koko maassa yli $\frac{2}{3}$ sekä maaseudulla yli $\frac{1}{2}$ ammatissa-toimivienluvusta. Vähimmin oli itsenäisiä 5. luokassa.

Puheena olevan elinkeinoryhmän luonteesta johtuu, että siihen kuuluvien naispuolisten ammatissa-toimivien luku oli mitättömän pieni (yhteensä 321). Sen vuoksi ei julkisen toiminnan eri haaroihin kohdistuvaa ammatissa-toimivien sukupuoliryhmitystä tässä ole tarpeen ottaa tarkasteltavaksi, vaan riittänee viittaus taululiitteisiin.

6. Eläkkeestä, pääomasta tai koroista elävä väestö.

Tämä väestöryhmä on esillä olevassa tilastossa (taululiite I, elinkeinoryhmä XII) jaettu kolmeen luokkaan: »eläkkeellä eläjiin», »syytinkiläisiin» ja »muihin». Siihen kuului kaikkiaan 69 371 henkeä eli 2.4 % maamme väestöstä. Väestön lukuisuuden puolesta oli puheena oleva ryhmä eri elinkeinoryhmien joukossa viides järjestyksessä. Sitä suurempia olivat elinkeinoryhmät I—III ja X. Eläkkeestä, pääomasta tai koroista saaduilla tuloilla oli niinmuodoin veraten huomattava merkitys väestön toimeentulon lähteenä.

»Ammatissa-toimivia» eli päähenkilöitä — mikä viimeksi mainittu nimitys tässä on asianmukaisempi — oli koko maassa 37 090 henkeä, niistä kaupungeissa 6 633 ja maaseudulla 30 457.

100 päähenkilöä kohti oli elätettäviä koko maassa 87, kaupungeissa 128 ja maaseudulla 78.

Sukupuolen mukaan ryhmittäytyvät päähenkilöt seuraavasti:

	Miehiä	%	Naisia	%
Kaupungit	2 207	33.8	4 426	66.7
Maaseutu	14 323	47.0	16 134	53.0
Koko maa	16 530	44.6	20 560	55.4

Kuten näistä luvuista käy ilmi, olivat naispuoliset päähenkilöt sekä kaupungeissa että maaseudulla enemmistönä, kaupungeissa kaksinkertaisenakin enemmistönä.

Eri elinkeinoluokkiin nähden käyvät edellä mainitut seikat ilmi seuraavasta taulukosta.

Personnes vivant d'une pension, de leur capital ou de leurs rentes ^{31/12} 1910.

Elinkeinoaluokka <i>Catégorie professionel</i> ¹⁾	Väestöä <i>Population totale</i>		Siitä päähenkilöitä <i>Dont chefs de famille et chefs particuliers</i>		100 päähenkilöä kohti onnutta väestöä <i>Autres personnes en % des chefs</i>	Päähenkilöistä oli: <i>Chefs de famille et chefs particuliers</i>				
		%		%		Miehiä <i>Hommes</i>	%	Naisia <i>Femmes</i>	%	
Kaupungit. — Villes.										
1. Eläkkeellä eläjiä	6 659	440.1	3 163	476.9	111	706	22.3	2 457	77.7	
2. Syytinkiläisiä	532	35.2	226	34.1	135	60	26.6	166	73.4	
3. Muita	7 940	524.7	3 244	489.0	145	1 441	44.4	1 803	55.6	
Yhteensä (Total)	15 131	1 000	6 633	1 000	128	2 207	33.3	4 426	66.7	
Maaseutu. — Communes rurales.										
1. Eläkkeellä eläjiä	6 739	124.2	3 243	106.5	108	1 281	39.5	1 962	60.5	
2. Syytinkiläisiä	39 493	728.1	22 566	740.9	75	11 300	50.1	11 266	49.9	
3. Muita	8 008	147.7	4 648	152.6	72	1 742	37.5	2 906	62.5	
Yhteensä (Total)	54 240	1 000	30 457	1 000	78	14 323	47.0	16 134	53.0	
Koko maa. — Pays entier.										
1. Eläkkeellä eläjiä	13 398	193.1	6 406	172.7	109	1 987	31.0	4 419	69.0	
2. Syytinkiläisiä	40 025	577.0	22 792	614.5	76	11 360	49.8	11 432	50.2	
3. Muita	15 948	229.9	7 892	212.8	102	3 183	40.3	4 709	59.7	
Yhteensä (Total)	69 371	1 000	37 090	1 000	87	16 530	44.6	20 560	55.4	

Kun silmäilee tämän taulukon neljää ensimmäistä numerosarekettä, pistää siinä ennen muuta silmään se erillaisuus, mikä vallitsee eri luokkiin kuuluvan väestön sekä päähenkilöiden lukuisuudessa toiselta puolen kaupungeissa ja toiselta puolen maaseudulla.

¹⁾ Pour la traduction des rubriques voir les tableaux, pag. 14.

Maaseudulla antaa puheena olevalle elinkeinoryhmälle leimansa syytinkiläisten luokka, johon kuului 728.1 ‰ koko puheenalaisesta väestöluokasta ja 740.9 ‰ päähenkilöistä. Kaupungeissa taas oli ensi sija 3. elinkeinoluokalla (muita), johon kuului vähän enemmän kuin puolet puheena olevan ryhmän väestöstä (524.7 ‰) sekä lähemmäs puolet (489.0 ‰) sen päähenkilöistä. Lähellä tätä luokkaa oli 1. eli eläkkeellä eläjien luokka. Syytinkiläisiä oli sitä vastoin kaupungeissa varsin vähän. Pienintä luokkaa maaseudulla edustivat eläkkeellä eläjät

100 päähenkilöä kohti oli elätettäviä kaupungeissa vähimmän 1. ja maaseudulla 3. luokassa; enimmänsä taas oli kaupungeissa 3. ja maaseudulla 1. elinkeinoluokassa.

Päähenkilöt ryhmittäytyivät sukupuolensa mukaan eri elinkeinoluokissa siten, että kaupungeissa naiset olivat enemmistönä kaikissa ja maaseudulla muissa, paitsi 2. elinkeinoluokassa, jossa molempia oli jotenkin saman verran.

Koska syytinkilaitoksella miltei yksinomaan maataloihin kohdistuvana rasituksena on varsin huomattava merkitys maalaisoloissamme, on syytä tässä lyhyesti kosketella tämän laitoksen maantieteelliseen leviämiseen ja merkitykseen Suomen maaseudulla. Läänejä pienempiin alueihin ei tässä kuitenkaan aineiston puuttuvan luotettavuuden takia voida kajota.

Syytinkiläisten ja näiden elätettävän väestön luku maaseudulla ³¹/₁₂ 1910, läänittäin

Ci-devant paysans vivants de revenus garantis des terres et personnes entretenues par eux à la campagne ³¹/₁₂ 1901, par gouvernements

L ä ä n i Gouvernements	Syytinkiläisiä <i>Ci-devant paysans vivants de revenus garantis des terres</i>				Näiden elätettävää väestöä <i>Personnes entretenues par eux</i>		100 syytinkiläisestä Kohki En % des chefs de familles et chefs particuliers
	Yhteensä <i>Total</i>	Siitä — <i>Dont</i>		Luku <i>Nombre</i>			
		Miehiä <i>Hommes</i>	Naisia <i>Femmes</i>				
			%		%		
Uudenmaan	1 642	899	54.8	743	45.2	1 521	93
Turun ja Porin	6 235	3 316	53.2	2 919	46.8	6 004	96
Hämeen	3 370	1 786	53.0	1 584	47.0	2 975	88
Viipurin	1 156	363	31.4	793	68.6	156	13
Mikkelin	451	219	48.6	232	51.4	158	35
Kuopion	649	290	44.7	359	55.3	162	25
Vaasan	6 988	3 452	49.4	3 536	50.6	5 321	76
Oulun	2 075	975	47.0	1 100	53.0	630	30
Koko maa (<i>Pays entier</i>)	22 566	11 300	50.1	11 266	49.9	16 927	75

Kuten taulukosta käy ilmi, on syytinkijärjestelmä levinnyt enimmäkseen Etelä-, Lounais-, Länsi- ja Pohjois-Suomessa, vähemmän Itä-Suomessa, s. o. Viipurin, Mikkelin ja Kuopion lääneissä. Todellisuudessa on syytinkijärjestelmä myöskin viimeksi mainituissa lääneissä, ainakin jonkun verran enemmän levinnyt, kuin mitä taulukon luvut osottavat, vaikkakin toisessa muodossa kuin muualla. Viipurin, Mikkelin ja Kuopion lääneissä ei nimittäin ole niinkään harvinaista sellainen tapa, että isä tai äiti, joka elatusta vastaan on luovuttanut talon jollekin jälkeläisistään, jää tämän perheeseen, muodostamatta itse omaa ruokakuntaa; eikä sellaista »elatusvaaria» tai »muoria» niin ollen papiston täyttämässä ammattitaulussa ole voitu syytinkiläisten ryhmään merkitä. Mutta toiselta puolen on kylläkin tunnettua, että syytingille jättäytyminen on Savossa ja Karjalassa paljoka harvinaisempaa kuin muualla Suomessa.

Sukupuolensa mukaan ryhmittäytyivät syytinkiläiset eri lääneissä siten, että kolmessa ensimmäisessä läänissä miehet olivat enemmistönä; Vaasan ja Mikkelin lääneissä oli mies- ja naissytytinkiläisiä jotenkin saman verran; muissa lääneissä taas olivat miessyytinkiläiset vähemmistönä. Erityisen silmään pistävä oli miessyytinkiläisten vähemmyys Viipurin läänissä, jossa heitä ei ollut täyttä $\frac{1}{3}$ syytinkiläisten luvusta. Tämä ilmiö saa epäilemättä selityksensä maaomaisuuden pitkälle kehittyneestä jakaantumisesta tässä läänissä. Enemmistö läänin maatiloista on, kuten tunnettua, vähäisiä pikkutiloja, jotka ilman jotakin sivuelinkeinoa tuskin tarjoavat riittävää toimeentuloa perheelle. On senvuoksi hyvin ymmärrettävissä, että sellaisen tilan mieshaltija ei yhtä mielellään kuin naishaltija jättäydy sille vähäiselle eläkkeelle, joka tällaisesta tilasta voidaan suorittaa.

Puheena olevan taulukon jälkimmäisestä osasta käy ilmi, kuinka suuri oli eri lääneissä niiden henkilöiden luku, jotka välillisesti, s. o. syytinginnauttijain elätettävänä, tulivat syytingistä osallisiksi. Siitä näkyy, että elätettävien luku oli suhteellisesti suurin Turun ja Porin, Uudenmaan, Hämeen ja Vaasan lääneissä eli siis niissä lääneissä, joihin syytinkijärjestelmä on varsinaisesti koteutunut. Näissä lääneissä oli 100 syytinkiläistä kohti elätettäviä 76 (Vaasan) — 96 (Turun ja Porin läänissä) eli noin kaksi kolme kertaa enemmän kuin Mikkelin, Kuopion ja Oulun lääneissä sekä noin kuusi, seitsemän kertaa enemmän kuin Viipurin läänissä, jossa elätettävien suhdeluku oli vain 13. Tämä syytingistä välillisesti elävien suhdeluku on tavallaan jonkinlainen mittapuu, joka osottaa sen rasisuuden suuruutta, joka eri osissa maata kohtaa niitä maatiloja (vast. torppia), joilla on syytinkiläisiä.

Syytinkilaitoksen merkitystä yhteiskunnallisena ilmiönä sekä sen merkitystä maaomaisuuteen kohdistuvana rasisuutena yleensä valaisee maan eri osiin nähden seuraava lukusarja.

100 maanomistajaa kohti syytinkiläisiä:

Uudenmaan läänissä.....	27
Turun ja Porin läänissä	47
Hämeen läänissä	43
Viipurin »	3
Mikkelin »	5
Kuopion »	5
Vaasan »	27
Oulun »	13
Koko maassa	17

Kuten näistä luvuista käy ilmi, oli syytinkilaitos yleisimmin käytännössä Turun ja Porin sekä Hämeen lääneissä, joista edellisessä lähes puolet ja jälkimmäisessä enemmän kuin $\frac{2}{5}$ maanomistajista sai tuntea syytinkijärjestelmän räsitusta. Viipurin läänissä sitä vastoin ainoastaan noin $\frac{1}{33}$ sekä Mikkelin ja Kuopion lääneissä $\frac{1}{20}$ maanomistajista oli tähän järjestelmään sidottu. Uudenmaan ja Vaasan lääneissä oli syytinkijärjestelmän leviäminen suhteellisesti sama, mutta tuntuvasti pienempi kuin Turun ja Porin sekä Hämeen lääneissä sekä toiselta puolen noin kaksi kertaa suurempi kuin Oulun läänissä ja noin 5 à 9 kertaa suurempi kuin Viipurin, Mikkelin ja Kuopion lääneissä.

Lienee vielä syytä huomauttaa eräästä seikasta, joka vaikuttaa suurentavasti yllämainittuun suhdelukuun Uudenmaan, Turun ja Porin sekä Hämeen lääneissä, mutta joka ei tietääksemme esiinny muualla Suomessa, nimitäin siitä, että kolmessa ensiksi mainitussa läänissä myöskin torpissa on syytinkiläisiä. Mikäli tunnettua, on tämä kuitenkin verrattain harvinaista muualla kuin Turun ja Porin läänin osassa Satakuntaa, jossa on paljon perintötorppia sekä muuten pitkällä vuokra-ajalla vuokrattuja torppia, joissa syytinkijärjestelmä vuokra-ajan pitiuden takia käy paremmin päinsä kuin muualla.

TAULUJA.

TABLEAUX.

I. Läsä oleva väestö, ryhmitettynä ammatin
Population présente, groupée d'après

I. Kaupungit ja maaseutu. —

	Päähenkilöiden ammatti ja elinkeino. Profession ou moyens d'existence du chef de famille.	Perheiden päähenkilöt ynnä yksityiset itsenäiset päähenkilöt. Chefs de famille et chefs particuliers.		Näiden vaimot (miehet), lapset ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. Membres de la famille sans profession.	
		Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.
	a	b	c	d	e
1	I. Maanviljelys sivuelinkeinoineen — <i>Agriculture et dérivés</i>	376 800	127 770	393 394	644 349
2	A. Maanviljelys ja karjanhoito — <i>Agriculture et élevage</i>	371 217	126 687	387 811	634 537
3	1. Maanomistajia — <i>Propriétaires fonciers</i>	116 570	13 107	153 653	240 171
4	2. Kruununtalojen tai uudistalojen haltijoita — <i>Détenteurs de terres de la couronne ou de ferme de colon</i>	2 328	363	3 335	4 421
5	3. Virkatalojen vuokraajia — <i>Fermiers de la terre adhérente à la charge</i>	923	47	1 251	2 206
6	4. Itsenäisen tilan vuokraajia — <i>Fermiers de fermes indé- pendantes</i>	3 609	222	4 781	7 460
7	5. Lampuoteja ja maatorppareita, jotka ovat päätilan alaisia, kruununmetsätorppareita — <i>Fermiers et tenan- ciers dépendants d'une ferme plus considérable, tenanciers de petites fermes de la couronne</i>	58 824	6 113	70 482	114 851
8	6. Muonatorppareita, muonamiehiä ja renkejä, jotka ovat omassa ruuassaan — <i>Tenanciers et hommes payant leur redevance en blé et valets de ferme non nourris</i>	13 745	623	16 788	28 429
9	7. Vouteja, työnjohtajia ja ammattioppineita — <i>Maîtres valets, chefs d'équipe et personnes ayant reçu une édu- cation professionnelle</i>	2 455	190	2 370	4 200
10	8. Palkollisia isäntävään ruokakunnassa — <i>Domestiques nourris par leurs maîtres</i>	24 654	41 219	3 720	5 306
11	9. Päivätyöläisiä — <i>Journaliers</i>	148 109	64 803	131 431	227 493
12	a) jotka omistavat oman asunnon (itsellisiä, mäkityö- läisiä) — <i>ayant leur propre logement</i>	75 125	24 065	79 171	135 763
13	b) joilla ei ole omaa asuntoa (loisia y. m.) — <i>n'ayant pas leur propre logement</i>	72 984	40 738	52 260	91 730
14	B. Puutarhatoimi — <i>Horticulture</i>	1 076	239	884	1 563
15	a) Itsenäisiä elinkeinonharjoittajia, ammattioppineita, konttorihenkilöitä y. m. — <i>Petits industriels indé- pendants, personnes ayant reçu une éducation pro- fessionnelle, personnel de bureau, etc.</i>	514	44	488	869
16	b) Työntekijöitä — <i>Ouvriers</i>	562	195	396	694

ja elinkeinon mukaan, 31 p. joulukuuta 1910.
la profession, au 31 décembre 1910.

Villes et communes rurales.

Lapset ja muut per- heenjäsenet, jotka toimivat perheen pää- henkilön ammatissa. <i>Enfants et autres membres de la famille prenant part au tra- vail professionnel du chef de famille.</i>	Edellisten luona oleva henkilöllinen palveluskunta. <i>Domestiques attachés à la première ca- tégorie.</i>	Edellisessä sarak- keessa lueteltujen vaimot (miehet), lap- set ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>	Yhteensä. <i>Total.</i>			Mol. sukup. <i>D. S.</i>			
			Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.		Naisp. S. f.	Mol. sukup. <i>D. S.</i>	
f	g	h	i	j	k	l	m	n	
190 876	201 251	385	1 899	198	276	961 653	975 545	1 937 198	1
189 398	200 053	350	1 667	187	258	948 963	963 202	1 912 165	2
107 718	114 929	325	1 392	166	225	378 432	369 824	748 256	3
1 981	2 529	10	33	6	13	7 660	7 359	15 019	4
643	639	3	35	1	3	2 821	2 930	5 751	5
2 956	3 022	5	27	2	7	11 353	10 738	22 091	6
44 625	45 495	1	64	7	6	173 939	166 529	340 468	7
1 051	1 030	—	5	2	1	31 586	30 088	61 674	8
444	709	1	70	1	—	5 271	5 169	10 440	9
1 035	1 344	1	3	1	—	29 411	47 872	77 283	10
28 945	30 356	4	38	1	3	308 490	322 693	631 183	11
20 288	20 789	4	28	1	2	174 589	180 647	355 236	12
8 657	9 567	—	10	—	1	133 901	142 046	275 947	13
34	28	20	92	8	16	2 022	1 938	3 960	14
25	20	20	85	8	16	1 055	1 034	2 089	15
9	8	—	7	—	—	967	904	1 871	16

I. Läsnä oleva väestö, ryhmitettynä ammatin ja
Population présente, groupée d'après

I. Kaupungit ja maaseutu. —

	Päähenkilöiden ammatti ja elinkeino. Profession ou moyens d'existence du chef de famille.	Perheiden päähenkilöt yynnä yksityiset itsenäiset päähenkilöt. Chefs de famille et chefs particuliers.		Näiden vaimot (miehet, lapset ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. Membres de la famille sans profession.	
		Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.
	a	b	c	d	e
1	C. Meijeritoimi — Laiterie	369	569	335	583
2	a) Itsenäisiä elinkeinonharjoittajia, ammattioppineita, konttorihenkilöitä y. m. — <i>Petits industriels indé-</i> <i>pendants, personnes ayant reçu une éducation pro-</i> <i>fessionnelle, personnel de bureau, etc.</i>	169	154	143	245
3	b) Työntekijöitä — <i>Ouvriers</i>	200	415	192	338
4	D. Metsänhoito — <i>Sylviculture</i>	1 201	25	1 460	2 267
5	a) Metsänhoitajia y. m. päällystää, konttorihenkilöitä y. m. — <i>Agents forestiers et autres chefs, personnel de bureau</i>	172	3	137	280
6	b) Työntekijöitä, vartijoita — <i>Ouvriers, gardes</i>	1 029	22	1 323	1 987
7	E. Porolappalaisia — <i>Lapons à rennes</i>	85	9	97	140
8	F. Metsästäjiä ja kalastajia — <i>Chasseurs et pêcheurs</i>	2 852	241	2 807	5 259
9	II. Teollisuus — <i>Industrie</i>	98 200	32 308	76 526	138 766
10	1. Kaivosteollisuus — <i>Mines et abatages</i>	150	2	134	231
11	a) Työnantajia, päällystää, konttorihenkilöitä — <i>Patrons,</i> <i>chefs, personnel de bureau</i>	17	1	15	25
12	b) Työntekijöitä — <i>Ouvriers</i>	133	1	119	206
13	2. Sulatot ja metallien jalostuslaitokset sekä konepajat ja koneteollisuus — <i>Fondiers et élaboration des métaux</i> <i>ainsi qu'ateliers et industries mécaniques</i>	12 389	126	9 046	17 823
14	a) Työnantajia, päällystää, konttorihenkilöitä — <i>Patrons,</i> <i>chefs, personnel de bureau</i>	1 080	27	1 141	2 155
15	b) Työntekijöitä — <i>Ouvriers</i>	11 309	99	7 905	15 668
16	3. Kivi-, savi-, lasi- y. m. sellainen teollisuus — <i>Industries</i> <i>de la pierre, de l'argile, du verre, etc.</i>	3 458	343	3 095	5 210
17	a) Työnantajia, päällystää, konttorihenkilöitä — <i>Patrons,</i> <i>chefs, personnel de bureau</i>	280	43	292	537
18	b) Työntekijöitä — <i>Ouvriers</i>	3 178	300	2 803	4 673

elinkeinoon mukaan, 31 p. joulukuuta 1910. (Jatk.).

la profession, au 31 décembre 1910. (Suite).

Villes et communes rurales.

Lapset ja muut per- heenjäsenet, jotka toimivat perheen pää- henkilön ammatissa. <i>Enfants et autres</i> <i>membres de la famille</i> <i>prenant part au tra-</i> <i>vail professionnel du</i> <i>chef de famille.</i>	Edellisten luona oleva henkilöllinen palveluskunta. <i>Domestiques attachés</i> <i>à la première ca-</i> <i>tégorie.</i>		Edellisessä sarek- keessa lueteltujen vaimot (miehet), lap- set ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. <i>Membres de la famille</i> <i>sans profession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>				
	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Mol. sukup. D. s.		
f	g	h	i	j	k	l	m	n	
24	20	7	37	2	1	737	1 210	1 947	1
18	17	7	27	—	1	337	444	781	2
6	3	—	10	2	—	400	766	1 166	3
179	106	3	73	—	—	2 843	2 471	5 314	4
4	—	2	62	—	—	315	345	660	5
175	106	1	11	—	—	2 528	2 126	4 654	6
31	30	—	11	—	—	213	190	403	7
1 210	1 014	5	19	1	1	6 875	6 534	13 409	8
4 872	2 021	239	3 989	114	185	179 951	177 269	357 220	9
4	2	3	4	—	1	291	240	531	10
—	—	3	4	—	1	35	31	66	11
4	2	—	—	—	—	256	209	465	12
428	70	23	305	16	22	21 902	18 346	40 248	13
123	30	21	230	16	20	2 381	2 462	4 843	14
305	40	2	75	—	2	19 521	15 884	35 405	15
304	37	6	117	13	16	6 876	5 723	12 599	16
43	12	6	77	7	12	628	681	1 309	17
261	25	—	40	6	4	6 248	5 042	11 290	18

I. Läsä oleva väestö, ryhmitettynä ammatin
Population présente, groupée d'après

I. Kaupungit ja maaseutu. —

	Päähenkilöiden ammatti ja elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille.</i>	Perheiden päähenkilöt ynnä yksityiset itsenäiset päähenkilöt. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Näiden vaimot (miehet), lapset ja muut perheenjäsenet, joilla ei ole ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>	
		Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>	Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>
		a	b	c	d
1	4. Nahka- ja karvateollisuus — <i>Industries des cuirs et des poils</i>	6 244	518	5 582	9 921
2	a) Työnantajia, päällystöä, konttorihenkilöitä — <i>Patrons, chefs, personnel de bureau</i>	1 647	88	1 888	3 286
3	b) Työntekijöitä — <i>Ouvriers</i>	4 597	430	3 694	6 635
4	5. Tekstiiliteollisuus — <i>Industrie textile</i>	2 364	7 958	2 216	3 872
5	a) Työnantajia, päällystöä, konttorihenkilöitä — <i>Patrons, chefs, personnel de bureau</i>	147	76	154	276
6	b) Työntekijöitä — <i>Ouvriers</i>	2 217	7 882	2 062	3 596
7	6. Vaatetusteollisuus — <i>Industrie de l'habillement</i>	10 321	10 987	8 647	15 592
8	a) Työnantajia, päällystöä, konttorihenkilöitä — <i>Patrons, chefs, personnel de bureau</i>	2 919	1 086	3 174	5 635
9	b) Työntekijöitä — <i>Ouvriers</i>	7 402	9 901	5 473	9 957
10	7. Paperiteollisuus — <i>Industrie du papier</i>	6 836	2 625	7 916	12 614
11	a) Työnantajia, päällystöä, konttorihenkilöitä — <i>Patrons, chefs, personnel de bureau</i>	321	99	306	520
12	b) Työntekijöitä — <i>Ouvriers</i>	6 515	2 526	7 610	12 094
13	8. Puuteollisuus — <i>Industrie du bois</i>	29 664	1 890	20 358	36 739
14	a) Työnantajia, päällystöä, konttorihenkilöitä — <i>Patrons, chefs, personnel de bureau</i>	1 724	74	1 984	3 343
15	b) Työntekij. metsänhakuksessa, uitossa y. m. — <i>Ouvriers engagés pour la coupe des bois, floteurs, etc.</i>	11 303	85	3 804	7 589
16	c) Työntekij. sahoissa, puusepäntehtaissa y. m. — <i>Ouvriers des scieries, menuisiers, etc.</i>	16 637	1 731	14 570	25 807
17	9. Rakennusteollisuus — <i>Construction</i>	13 406	460	9 397	18 118
18	a) Työnantajia, päällystöä, konttorihenkilöitä — <i>Patrons, chefs, personnel de bureau</i>	2 001	27	1 223	2 484
19	b) Työntekijöitä — <i>Ouvriers</i>	11 405	433	8 174	15 634
20	10. Kemiallinen sekä terva-, öljy, y. m. sellainen teollisuus — <i>Produits chimiques et industries du goudron, des huiles, etc.</i>	481	289	603	944
21	a) Työnantajia, päällystöä, konttorihenkilöitä — <i>Patrons, chefs, personnel de bureau</i>	64	—	68	127
22	b) Työntekijöitä — <i>Ouvriers</i>	417	289	535	817

ja elinkeinon mukaan, 31 p. joulukuuta 1910. (Jatk.).
la profession, au 31 décembre 1910. (Suite).

Villes et communes rurales.

	Lapset ja muut perheenjäsenet, jotka toimivat perheen päähenkilön ammatissa. <i>Enfants et autres membres de la famille prenant part au travail professionnel du chef de famille.</i>		Edellisten luona oleva henkilöllinen palveluskunta. <i>Domestiques attachés à la première catégorie.</i>		Edellisessä sarakkeessa lueteltujen vaimot (miehet), lapset ja muut perheenjäsenet, joilla ei ole ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>			
	Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>	Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>	Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>	Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>	Mol. sukup. <i>D. s.</i>	
	f	g	h	i	j	k	l	m	n	
	589	121	43	239	6	24	12 464	10 826	23 290	1
	227	44	27	205	3	9	3 792	3 632	7 424	2
	362	80	16	34	3	15	8 672	7 194	15 866	3
	35	46	6	105	3	4	4 624	11 985	16 609	4
	5	9	6	63	3	4	315	428	743	5
	30	37	—	42	—	—	4 309	11 557	15 866	6
	752	554	8	521	5	2	19 733	27 656	47 389	7
	275	203	7	486	3	1	6 378	7 411	13 789	8
	477	351	1	35	2	1	13 355	20 245	33 600	9
	427	299	21	161	8	13	15 208	15 712	30 920	10
	1	7	21	142	8	13	657	781	1 438	11
	426	292	—	19	—	—	14 551	14 931	29 482	12
	1 235	438	63	546	42	67	51 362	39 680	91 042	13
	99	23	63	438	40	65	3 910	3 943	7 853	14
	241	41	—	13	—	—	15 348	7 728	23 076	15
	895	374	—	95	2	2	32 104	28 009	60 113	16
	439	51	6	593	4	5	23 252	19 227	42 479	17
	68	14	4	427	3	3	3 299	2 955	6 254	18
	371	37	2	166	1	2	19 953	16 272	36 225	19
	21	8	2	23	—	—	1 107	1 264	2 371	20
	11	3	2	20	—	—	145	150	295	21
	10	5	—	3	—	—	962	1 114	2 076	22

I. Läsä oleva väestö, ryhmitettynä ammatin ja
Population présente, groupée d'après

I. Kaupungit ja maaseutu. —

Päähenkilöiden ammatti ja elinkeino. Profession ou moyens d'existence du chef de famille.	Perheiden päähenkilöt yynnä yksityiset itsenäiset päähenkilöt. Chefs de famille et chefs particuliers.		Näiden vaimot (miehet), lapset ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. Membres de la famille sans profession.	
	Miesp. S. m.	Naisp. S. m.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.
a	b	c	d	e
1 11. Valaisu-, lämmitys- ja sähköteollisuus — <i>Éclairage, chauffage et électricité</i>	1 127	54	549	1 208
2 a) Työnantajia, päällystää, konttorihenkilöitä — <i>Patrons, chefs, personnel de bureau</i>	103	7	57	115
3 b) Työntekijöitä — <i>Ouvriers</i>	1 024	47	492	1 093
4 12. Ravintoaineteollisuus — <i>Industrie des denrées alimentaires</i>	4 207	1 866	3 763	6 426
5 a) Työnantajia, päällystää, konttorihenkilöitä — <i>Patrons, chefs, personnel de bureau</i>	1 101	292	1 298	2 220
6 b) Työntekijöitä — <i>Ouvriers</i>	3 106	1 574	2 465	4 206
7 13. Väki- ja mallasjuomateollisuus — <i>Industrie de l'eau de vie et des boissons fermentées</i>	756	250	686	1 284
8 a) Työnantajia, päällystää, konttorihenkilöitä — <i>Patrons, chefs, personnel de bureau</i>	133	37	88	201
9 b) Työntekijöitä — <i>Ouvriers</i>	623	213	598	1 083
10 14. Tupakka- y. m. nautintoaineteollisuus — <i>Industrie du tabac et des denrées de jouissance</i>	620	3 181	595	1 081
11 a) Työnantajia, päällystää, konttorihenkilöitä — <i>Patrons, chefs, personnel de bureau</i>	52	11	53	96
12 b) Työntekijöitä — <i>Ouvriers</i>	568	3 170	542	985
13 15. Graafinen ja taideteollisuus — <i>Industrie graphique et arts industriels</i>	2 296	877	898	2 022
14 a) Työnantajia, päällystää, konttorihenkilöitä — <i>Patrons, chefs, personnel de bureau</i>	221	52	189	380
15 b) Työntekijöitä — <i>Ouvriers</i>	2 075	825	709	1 642
16 16. Muu teollisuus — <i>Autres industries</i>	3 378	344	2 692	4 954
17 a) Työnantajia, päällystää, konttorihenkilöitä — <i>Patrons, chefs, personnel de bureau</i>	826	58	778	1 503
18 b) Työntekijöitä — <i>Ouvriers</i>	2 552	286	1 914	3 451
19 17. Luokittamattomat — <i>Non classifiés</i>	503	538	349	727
20 a) Työnantajia, päällystää — <i>Patrons, chefs</i>	219	18	196	396
21 b) Työntekijöitä — <i>Ouvriers</i>	284	520	153	331

elinkeinoon mukaan, 31 p. joulukuuta 1910. (Jatk.).
la profession, au 31 décembre 1910. (Suite).

Villes et communes rurales. —

Lapset ja muut perheenjäsenet, jotka toimivat perheen päähenkilön ammatissa. Enfants et autres membres de la famille prenant part au travail professionnel du chef de famille.	Edellisten luona oleva henkilöilinen palveluskunta. Domestiques attachés à la première catégorie.		Edellisessä sarakkeessa lueteltujen vaimot (miehet), lapset ja muut perheenjäsenet, joilla ei ole ammattia. Membres de la famille sans profession.		Yhteensä. Total.			
	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Mol. sukup. D. s.	
f	g	h	i	j	k	l	m	n
7	2	—	55	1	1	1 684	1 320	3 004
1	1	—	29	1	1	162	153	315
6	1	—	26	—	—	1 522	1 167	2 689
317	261	27	478	8	18	8 322	9 049	17 371
136	126	23	408	8	14	2 566	3 060	5 626
181	135	4	70	—	4	5 756	5 989	11 745
34	30	15	115	2	1	1 493	1 680	3 173
4	5	15	87	2	1	242	331	573
30	25	—	28	—	—	1 251	1 349	2 600
6	1	2	76	1	—	1 224	4 339	5 563
—	—	2	56	—	—	107	163	270
6	1	—	20	1	—	1 117	4 176	5 293
1	1	—	239	—	2	3 195	3 141	6 336
—	—	—	127	—	—	410	559	969
1	1	—	112	—	2	2 785	2 582	5 367
273	97	13	184	5	9	6 361	5 588	11 049
94	38	10	138	5	4	1 713	1 741	3 454
179	59	3	46	—	5	4 648	3 847	8 495
—	—	1	228	—	—	853	1 493	2 346
—	—	1	200	—	—	416	614	1 030
—	—	—	28	—	—	437	879	1 316

I. Läsnä oleva väestö, ryhmitettynä ammatin
Population présente, groupée d'après

I. Kaupungit ja maaseutu. —

	Päähenkilöiden ammatti ja elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille.</i>	Perheiden päähenkilöt yynnä yksityiset itsenäiset päähenkilöt. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Näiden vaimot (miehet, lapset ja muut perheenjäsenet, joilla ei ole ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>	
		Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>	Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>
	a	b	c	d	e
1 III. Kulkulaitokset — <i>Communications</i>		25 658	2 122	18 905	34 887
2 1. Rautatiet — <i>Chemins de fer</i>		7 842	334	7 632	13 333
3 a) Päälystää, konttorihenkilöitä — <i>Chefs, personnel de bureau</i>		1 324	172	872	1 723
4 b) Palveluskuntaa — <i>Employés subalternes</i>		6 518	162	6 760	11 610
5 2. Raitiotiet, ajuriliike — <i>Tramways, voiture</i>		4 927	96	3 284	6 562
6 a) Liikkeenharjoittajia, päälystää, konttorihenkilöitä — <i>Commerçants, chefs, personnel de bureau</i>		3 295	93	2 900	5 681
7 b) Palveluskuntaa — <i>Employés subalternes</i>		1 632	3	384	881
8 3. Kanavaliike — <i>Canaux</i>		145	12	102	183
9 a) Päälystää, konttorihenkilöitä — <i>Chefs, personnel de bureau</i>		41	7	32	60
10 b) Palveluskuntaa — <i>Employés subalternes</i>		104	5	70	123
11 4. Luotsi- ja majakkalaitos — <i>Pilotage et phares</i>		903	7	1 020	1 877
12 a) Päälystää — <i>Chefs</i>		103	1	117	201
13 b) Palveluskuntaa — <i>Employés subalternes</i>		800	6	903	1 676
14 5. Merenkulku — <i>Navigation</i>		7 871	155	4 081	7 843
15 a) Liikkeenharjoittajia, päälystää, konttorihenkilöitä — <i>Commerçants, chefs, personnel de bureau</i>		1 287	29	1 248	2 363
16 b) Palveluskuntaa — <i>Employés subalternes</i>		6 584	126	2 833	5 480
17 6. Lastaus-, lossaus- y. m. sellainen toimi — <i>Chargement, dechargement, etc</i>		2 315	190	1 521	2 757
18 a) Liikkeenharjoittajia, päälystää, konttorihenkilöitä — <i>Commerçants, chefs, personnel de bureau</i>		106	25	116	193
19 b) Palveluskuntaa — <i>Employés subalternes</i>		2 209	165	1 405	2 564
20 7. Posti-, sähkölennätin- ja puhelinlaitos — <i>Postes, télégraphes et téléphones</i>		1 650	1 328	1 265	2 332
21 a) Päälystää — <i>Chefs</i>		539	746	388	723
22 b) Palveluskuntaa — <i>Employés subalternes</i>		1 111	582	877	1 609
23 IV. Kauppa — <i>Commerce</i>		14 644	11 061	10 997	20 177
24 1. Raha- ja vakuutuslaitokset — <i>Banques et sociétés d'assurances</i>		739	567	531	952

ja elinkeinon mukaan, 31 p. joulukuuta 1910. (Jatk.).

la profession, au 31 décembre 1910. (Suite).

Villes et communes rurales.

	Lapset ja muut perheenjäsenet, jotka toimivat perheen päähenkilön ammatissa. <i>Enfants et autres membres de sa famille prenant part au travail professionnel du chef de famille</i>		Edellisten luona oleva henkilöllinen palveluskunta. <i>Domestiques attachés à la première catégorie.</i>		Edellisessä surek-keassa lueteltujen vaimot (miehet), lapset ja muut perheenjäsenet, joilla ei ole ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>			
	Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>	Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>	Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>	Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>	Mol. sukup. <i>D. s.</i>	
	f	g	h	i	j	k	l	m	n	
	648	278	86	1 780	22	20	45 314	39 037	84 351	1
	128	69	2	711	12	11	15 616	14 458	30 074	2
	36	17	2	438	9	10	2 243	2 360	4 603	3
	92	52		273	3	1	13 373	12 098	25 471	4
	112	7	62	268	2		8 387	6 933	15 320	5
	96	7	51	260	2		6 344	6 041	12 385	6
	16		11	8			2 043	892	2 935	7
	4	4	2	15			253	214	467	8
			2	15			75	85	160	9
	4	1					178	129	307	10
	34	13	2	41			1 959	1 938	3 897	11
	2	3		21			222	226	448	12
	32	10	2	20			1 737	1 712	3 449	13
	312	133	10	260	5	9	12 279	8 400	20 679	14
	199	127	8	221	5	7	2 747	2 747	5 494	15
	113	6	2	39		2	9 532	5 653	15 185	16
	23	14	1	67	2		3 862	3 028	6 890	17
	5		1	58	2		230	276	506	18
	18	14		9			3 632	2 752	6 384	19
	35	38	7	368	1		2 958	4 066	7 024	20
	17	20	6	295			950	1 784	2 734	21
	18	18	1	73	1		2 008	2 282	4 290	22
	601	534	495	5 596	163	321	26 900	37 689	64 589	23
	12	11	29	590	28	59	1 339	2 179	3 518	24

I. Läsä oleva väestö, ryhmitettynä ammatin

Population présente, groupée d'après

I. Kaupungit ja maaseutu. —

Päähenkilöiden ammatti ja elinkeino. Profession ou moyens d'existence du chef de famille.		Perheiden päähenkilöt yhtä yksityiset itsenäiset päähenkilöt. Chefs de famille et chefs particuliers.		Näiden vaimot (miehet), lapset ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. Membres de la famille sans profession.	
		Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.
a		b	c	d	e
1	a) Päälystää — Chefs.....	292	36	281	535
2	b) Palveluskuntaa — Employés subalternes	447	531	250	417
3	2. Kaupavälitys- ja asioimislake — Agences et bureaux de commissions	1 195	172	883	1 696
4	a) Päälystää — Chefs.....	749	52	621	1 157
5	b) Palveluskuntaa — Employés subalternes	446	120	262	539
6	3. Ravintola- ja väkijuomaliike — Restaurants et commerce de spiritueux	697	2 256	454	864
7	a) Päälystää — Chefs.....	238	555	344	587
8	b) Palveluskuntaa — Employés subalternes	459	1 701	110	277
9	4. Muu kaupallilake — Autres professions commerciales	12 013	8 066	9 129	16 665
10	a) Päälystää — Chefs.....	7 714	2 937	7 711	13 746
11	b) Palveluskuntaa — Employés subalternes	4 299	5 129	1 418	2 919
12	V. Julkinen toiminta (paitsi VI—VII) — Services pub- lics	9 322	321	9 213	16 704
13	1. Kirkko — Culte	2 394	98	2 848	4 875
14	a) Pappaja — Pasteurs	1 036	9	1 497	2 339
15	b) Urkureja, lukkareita, muita kirkonpalvelijoita — Sacristains, organistes, autres employés subalternes	1 358	89	1 351	2 536
16	2. Oikeuslaitos, vankeinhoito — Justice, administration des prisons	888	69	794	1 423
17	a) Päälystää — Chefs.....	322	11	265	473
18	b) Palveluskuntaa — Employés subalternes	566	58	529	950
19	3. Siviilihallinto — Administration civile	2 429	131	2 065	3 890
20	a) Päälystää — Chefs.....	1 173	72	931	1 801
21	b) Palveluskuntaa — Employés subalternes	1 256	59	1 134	2 089
22	4. Sotalaitos — Organisations militaires	764	—	349	927
23	a) Päälystää — Chefs.....	514	—	234	643
24	b) Palveluskuntaa — Employés subalternes	250	—	115	284
25	5. Poliisilaitos — Police	2 847	23	3 157	5 589
26	a) Päälystää — Chefs.....	323	3	298	562
27	b) Palveluskuntaa — Employés subalternes	2 524	20	2 859	5 027

ja elinkeinon mukaan, 31 p. joulukuuta 1910. (Jatk.).

la profession, au 31 décembre 1910. (Suite).

Villes et communes rurales. —

Lapset ja muut per- heenjäsenet, jotka toimivat perheen pää- henkilön ammatissa. Enfants et autres membres de la famille prenant part au tra- vail professionnel du chef de famille.		Edellisten luona oleva henkilöllinen palveluskunta. Domestiques attachés à la première ca- tégorie.		Edellisessä sarek- keessa luettujen vaimot (miehet), lap- set ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. Membres de la famille sans profession.		Yhteensä. Total.			
Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Mol. sukup. D. s.	
f	g	h	i	j	k	l	m	n	
12	11	29	355	25	51	639	988	1 627	1
—	—	—	235	3	8	700	1 191	1 891	2
22	17	29	376	14	20	2 143	2 281	4 424	3
22	17	29	268	14	20	1 435	1 514	2 949	4
—	—	—	108	—	—	708	767	1 475	5
2	9	30	587	7	10	1 190	3 726	4 916	6
1	7	30	547	7	10	620	1 706	2 326	7
1	2	—	40	—	—	570	2 020	2 590	8
565	497	407	4 043	114	232	22 228	29 503	51 731	9
512	441	388	3 687	106	204	16 431	21 015	37 446	10
53	56	19	356	8	28	5 797	8 488	14 285	11
85	61	376	3 227	59	94	19 055	20 407	39 462	12
29	25	218	1 176	46	78	5 535	6 252	11 787	13
4	9	205	1 033	42	72	2 784	3 462	6 246	14
25	16	13	143	4	6	2 751	2 790	5 541	15
1	—	11	339	2	—	1 696	1 831	3 527	16
1	—	4	292	2	—	594	776	1 370	17
—	—	7	47	—	—	1 102	1 055	2 157	18
53	25	28	1 018	7	11	4 582	5 075	9 657	19
7	2	27	913	6	11	2 144	2 799	4 943	20
46	23	1	105	1	—	2 438	2 276	4 714	21
—	—	93	336	—	—	1 206	1 263	2 469	22
—	—	93	327	—	—	841	970	1 811	23
—	—	—	9	—	—	365	293	658	24
2	11	26	358	4	5	6 036	5 986	12 022	25
1	4	18	178	2	4	642	751	1 393	26
1	7	8	180	2	1	5 394	5 235	10 629	27

I. Läsä oleva väestö, ryhmitettynä ammatin

Population présente, groupée d'après

I. Kaupungit ja maaseutu. —

	Päähenkilöiden ammatti ja elinkeino. Profession ou moyens d'existence du chef de famille.	Perheiden päähenkilöt yynnä yksityiset itsentii- set päähenkilöt. Chefs de famille et chefs particuliers.		Näiden vaimot (miehet), lapset ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. Membres de la famille sans profession.	
		Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.
	a	b	c	d	e
1 VI. Opetuslaitos — Enseignement	3 762	5 032	3 394	5 720	
2 a) Opettajia — Professeurs et instituteurs	3 621	4 925	3 222	5 469	
3 b) Palveluskuntaa — Employés subalternes	141	107	172	251	
4 VII. Terveyslaitos — Hygiène (Service sanitaire).....	1 683	3 292	1 290	2 348	
5 a) Lääkäreitä, eläinlääkäreitä — Médecins, vétérinaires .	1 101	95	859	1 666	
6 b) Rokottajia, kätilöitä, sairaanhoitajia — Vaccinateurs, sages-femmes, infirmiers, infirmières	491	3 054	374	544	
7 a) Palveluskuntaa — Employés subalternes	91	143	57	138	
8 VIII. Vapaat elinkeinot — Professions libérales					
Kirjailijoita, taiteilijoita, asianajajia y. m. — Littéra- teurs, artistes, avocats, etc.	1 674	243	797	1 618	
9 IX. Muut luettelematta jääneet ammatit — Autres profes- sions non mentionnées ci-dessus	13 922	7 414	9 350	16 769	
10 X. Työläisiä, päiväpalkkalaisia ilman edellämainttua am- mattia — Ouvriers, journaliers n'appartenant à aucunes des professions mentionnées ci-dessus	52 539	31 812	32 377	55 963	
11 XI. Ilman ammattia olevia henkilöitä (vankiloissa, hoitoloissa, y. m. sellaisissa laitoksissa olevia) — Personnes sans professions (prisonniers, pensionnaires des asiles des pauvres, etc.).....	10 739	11 451	1 643	2 363	
12 XII. Eläkkeestä, pääomasta tai koroista eläjiä — Personnes vivant de leur capital, d'une pension ou de leurs rentes	16 530	20 560	8 417	19 127	
13 1. Eläkkeellä eläjiä — Pensionnés	1 987	4 419	1 913	3 467	
14 2. Syytinkiläisiä — Ci-devant paysans vivants de revenus garantis des terres	11 360	11 432	4 059	11 192	
15 3. Muuta — Autres	3 183	4 709	2 445	4 468	
16 XIII. Muut (Varattomia henkilöitä, ei perheen jäseniä) — Autres (Personnes sans ressources, n'étant pas mem- bres d'une famille)	7 231	7 101	1 498	2 256	
17 XIV. Toimi tuntematon — Profession inconnue	22 759	19 180	7 579	12 175	

ja elinkeinon mukaan, 31 p. joulukuuta 1910. (Jatk.)

la profession, au 31 décembre 1910. (Suite).

Villes et communes rurales.

Lapset ja muut per- heenjäsenet, jotka toimivat perheen pää- henkilön ammatissa. Enfants et autres membres de la famille prenant part au tra- vail professionnel du chef de famille.	Edellisten luona oleva henkilöllinen palveluskunta. Domestiques attachés à la première ca- tégorie.	Edellisessä surek- keessa lueteltujen vaimot (miehet), lap- set ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. Membres de la famille sans profession.		Yhteensä. Total.				
		Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Mol. sukup. D. s.		
f	g	h	i	j	k	l	m	n
8	39	23	2 226	15	27	7 202	13 044	20 246
8	35	21	2 189	15	27	6 887	12 645	19 532
	4	2	37			315	399	714
24	38	81	1 307	23	34	3 101	7 019	10 120
18	23	78	1 169	21	31	2 077	2 984	5 061
3	6		130	1	3	869	3 737	4 606
3	9	3	8	1		155	298	453
6	2	3	579		1	2 480	2 443	4 923
400	243	48	2 317	36	63	23 756	26 806	50 562
1 906	1 477	2	325			86 824	89 577	176 401
3	6	1			3	12 386	13 823	26 209
768	1 127	122	2 539	51	130	25 888	43 483	69 371
47	79	65	1 298	40	83	4 052	9 346	13 398
637	940	26	335	8	36	16 090	23 935	40 025
84	108	31	906	3	11	5 746	10 202	15 948
32	17	2	2			8 763	9 376	18 139
32	20	1	659		1	30 371	32 035	62 406

I. Läsä oleva väestö, ryhmitettynä ammatin
Population présente, groupée d'après
 2. Kaupungit.

Päähenkilöiden ammatti ja elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille.</i>	Perheiden päähenkilöt ynnä yksityiset itsenäiset päähenkilöt. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Näiden vaimot (miehet), lapset ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>	
	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.
a	b	c	d	e
1. I. Maanviljelys sivuelinkeinoineen — <i>Agriculture et dérivés</i>	1 310	378	882	1 589
2. A. Maanviljelys ja karjanhoito — <i>Agriculture et élevage</i>	604	220	447	738
3. 1. Maanomistajia — <i>Propriétaires fonciers</i>	235	33	153	282
4. 2. Kruununtalojen tai uudistalojen haltijoita — <i>Détenteurs de terres de la couronne ou de ferme de colon</i>	—	—	—	—
5. 3. Virkatalojen vuokraajia — <i>Fermiers de la terre adhérente à la charge</i>	—	—	—	—
6. 4. Itsenäisen tilan vuokraajia — <i>Fermiers de fermes indé- pendantes</i>	24	20	19	37
7. 5. Lamputeja ja maatorppareita, jotka ovat päätilan alaisia, kruununmetsätorppareita — <i>Fermiers et tenan- ciers dépendants d'une ferme plus considérable, tenanciers de petites fermes de la couronne</i>	56	18	67	109
8. 6. Muonatorppareita, muonamiehiä ja renkejä, jotka ovat omassa ruuassaan — <i>Tenanciers et hommes payant leur redevance en blé et valets de ferme non nourris</i>	19	4	16	15
9. 7. Vouteja, työnjohtajia ja ammattioppineita — <i>Maitres valets, chefs d'équipe et personnes ayant reçu une édu- cation professionnelle</i>	78	16	39	93
10. 8. Palkollisia isäntävään ruokakunnassa — <i>Domestiques nourris par leurs maîtres</i>	9	2	—	1
11. 9. Päivätyöläisiä — <i>Journaliers</i>	183	127	153	201
12. a) jotka omistavat oman asunnon (itsellisiä, mäkitupa- laisia) — <i>ayant leur propre logement</i>	113	73	104	142
13. b) joilla ei ole omaa asuntoa (loisia y. m.) — <i>n'ayant pas leur propre logement</i>	70	54	49	59
14. B. Puutarhatoimii — <i>Horticulture</i>	428	100	229	454
15. a) Itsenäisiä elinkeinonharjoittajia, ammattioppineita, konttorihenkilöitä y. m. — <i>Petits industriels indé- pendants, personnes ayant reçu une éducation pro- fessionnelle, personnel de bureau, etc.</i>	237	24	177	355
16. b) Työntekijöitä — <i>Ouvriers</i>	191	76	52	99

ja elinkeinon mukaan, 31 p. joulukuuta 1910.
la profession, au 31 décembre 1910.
 — Villes.

Lapset ja muut per- heenjäsenet, jotka toimivat perheen pää- henkilön ammatissa. <i>Enfants et autres membres de la famille prenant part au tra- vail professionnel du chef de famille.</i>		Edellisten luona oleva henkilöllinen palveluskunta. <i>Domestiques attachés à la première ca- tégorie.</i>		Edellisessä sarak- keessa lueteltujen vaimot (miehet), lap- set ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>		
Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Mol. sukup. D. s.
f	g	h	i	j	k	l	m	n
187	94	14	235	4	10	2 347	2 306	4 653 1
77	53	4	127	1	4	1 133	1 142	2 275 2
6	5	3	78	—	4	397	402	799 3
—	—	—	—	—	—	—	—	— 4
—	—	—	—	—	—	—	—	— 5
6	2	—	4	—	—	49	63	112 6
29	24	—	2	1	—	153	153	306 7
3	2	—	—	—	—	38	21	59 8
—	—	1	42	—	—	118	151	269 9
—	—	—	—	—	—	9	3	12 10
33	20	—	1	—	—	369	349	718 11
27	12	—	1	—	—	244	228	472 12
6	8	—	—	—	—	125	121	246 13
14	12	10	62	3	6	684	634	1 318 14
14	12	10	57	3	6	441	454	895 15
—	—	—	5	—	—	243	180	423 16

I. Läsä oleva väestö, ryhmitettynä ammatin

Population présente, groupée d'après

2. Kaupungit. —

	Päähenkilöiden ammatti ja elinkeino. Profession ou moyens d'existence du chef de famille.	Perheiden päähenkilöt yuna yksityiset itsenäiset päähenkilöt. Chefs de famille et chefs particuliers.		Näiden vaimot (miehet), lapset ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. Membres de la famille sans profession.	
		Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.
	a	b	c	d	e
1	C. Meijeritoimi — Laiterie	43	42	19	50
2	a) Itsenäisiä elinkeinonharjoittajia, ammattioppineita, konttorihenkilöitä y. m. — <i>Petits industriels indé-</i> <i>pendants, personnes ayant reçu une éducation pro-</i> <i>fessionnelle, personnel de bureau, etc.</i>	27	20	9	29
3	b) Työntekijöitä — <i>Ouvriers</i>	16	22	10	21
4	D. Metsänhoito — <i>Sylviculture</i>	84	2	87	143
5	a) Metsänhoitajia y. m. päällystää, konttorihenkilöitä y. m. — <i>Agents forestiers et autres chefs, personnel de bureau</i>	40	—	47	70
6	b) Työntekijöitä, vartijoita — <i>Ouvriers, gardes</i>	44	2	40	73
7	E. Porolappalaisia — <i>Lapons à remes</i>	—	—	—	—
8	F. Metsästäjiä ja kalastajia — <i>Chasseurs et pêcheurs</i>	151	14	100	204
9	II. Teollisuus — <i>Industrie</i>	39 108	23 583	26 476	50 048
10	1. Kaivosteollisuus — <i>Mines et abatages</i>	1	—	2	3
11	a) Työnantajia, päällystää, konttorihenkilöitä — <i>Patrons,</i> <i>chefs, personnel de bureau</i>	1	—	2	3
12	b) Työntekijöitä — <i>Ouvriers</i>	—	—	—	—
13	2. Sulatot ja metallien jalostuslaitokset sekä konepajat ja koneteollisuus — <i>Fondiers et élaboration des métaux</i> <i>ainsi qu'ateliers et industries mécaniques</i>	6 763	53	3 849	7 972
14	a) Työnantajia, päällystää, konttorihenkilöitä — <i>Patrons,</i> <i>chefs, personnel de bureau</i>	421	15	443	834
15	b) Työntekijöitä — <i>Ouvriers</i>	6 342	38	3 406	7 138
16	3. Kivi-, savi-, lasi- y. m. sellainen teollisuus — <i>Industries</i> <i>de la pierre, de l'argile, du verre, etc.</i>	1 536	173	1 245	1 814
17	a) Työnantajia, päällystää, konttorihenkilöitä — <i>Patrons,</i> <i>chefs, personnel de bureau</i>	104	33	124	210
18	b) Työntekijöitä — <i>Ouvriers</i>	1 432	140	1 121	1 604
19	4. Nahka- ja karvateollisuus — <i>Industries des cuirs et des</i> <i>poils</i>	1 743	295	1 351	2 398

ja elinkeinon mukaan, 31 p. joulukuuta 1910. (Jatk.)

la profession, au 31 décembre 1910. (Suite).

Villes.

	Lapset ja muut per- heenjäsenet, jotka toimivat perheen pää- henkilön ammatissa. <i>Enfants et autres</i> <i>membres de la famille</i> <i>prenant part au tra-</i> <i>vail professionnel du</i> <i>chef de famille.</i>		Edellisten luona oleva henkilöllinen palveluskunta. <i>Domestiques attachés</i> <i>à la première ca-</i> <i>tégorie.</i>		Edellisessä surek- keessa lueteltujen vaimot (miehet), lap- set ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. <i>Membres de la famille</i> <i>sans profession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>		
	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Mol. sukup. D. S.
	f	g	h	i	j	k	l	m	n
1	1	1	—	8	—	—	63	101	164
2	1	1	—	7	—	—	37	57	94
3	—	—	—	1	—	—	26	44	70
4	6	—	—	27	—	—	177	172	349
5	4	—	—	25	—	—	91	95	186
6	2	—	—	2	—	—	86	77	163
7	—	—	—	11	—	—	—	11	11
8	39	28	—	—	—	—	290	246	536
9	433	148	115	3 111	32	56	66 164	76 946	143 110
10	—	—	2	2	—	—	5	5	10
11	—	—	2	2	—	—	5	5	10
12	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13	46	—	14	249	7	7	10 679	8 281	18 960
14	24	—	12	185	7	6	907	1 040	1 947
15	22	—	2	64	—	1	9 772	7 241	17 013
16	41	4	2	79	3	—	2 827	2 070	4 897
17	20	4	2	52	3	—	253	299	552
18	21	—	—	27	—	—	2 574	1 771	4 345
19	72	11	30	146	4	18	3 200	2 868	6 068

I. Läsä oleva väestö, ryhmitettynä ammatin ja

Population présente, groupée d'après

2. Kaupungit. --

	Päähenkilöiden ammatti ja elinkeino. Profession ou moyens d'existence du chef de famille.	Perheiden päähenkilöt ynnä yksityiset itsenäiset päähenkilöt. Chefs de famille et chefs particuliers.		Näiden vaimot (miehet), lapset ja muut perheenjäsenet, joilla ei ole ammattia. Membres de la famille sans profession.	
		Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.
	a	b	c	d	e
1	a) Työnantajia, päällystää, konttorihenkilöitä -- Patrons, chefs, personnel de bureau	361	51	406	764
2	b) Työntekijöitä -- Ouvriers	1 382	244	945	1 634
3	5. Tekstiiliteollisuus -- Industrie textile	1 668	6 873	1 523	2 780
4	a) Työnantajia, päällystää, konttorihenkilöitä -- Patrons, chefs, personnel de bureau	66	36	59	130
5	b) Työntekijöitä -- Ouvriers	1 602	6 837	1 464	2 650
6	6. Vaatetusteollisuus -- Industrie de l'habillement	4 387	8 027	3 114	5 640
7	a) Työnantajia, päällystää, konttorihenkilöitä -- Patrons, chefs, personnel de bureau	1 192	579	1 299	2 445
8	b) Työntekijöitä -- Ouvriers	3 195	7 448	1 815	3 195
9	7. Paperiteollisuus -- Industrie du papier	927	1 073	670	1 342
10	a) Työnantajia, päällystää, konttorihenkilöitä -- Patrons, chefs, personnel de bureau	41	8	47	90
11	b) Työntekijöitä -- Ouvriers	886	1 065	623	1 252
12	8. Puuteollisuus -- Industrie du bois	5 452	678	4 261	7 672
13	a) Työnantajia, päällystää, konttorihenkilöitä -- Patrons, chefs, personnel de bureau	455	41	503	861
14	b) Työntekij. metsänhakuksessa, uitossa y. m. -- Ouvriers engagés pour la coupe des bois, floteurs, etc.	564	39	371	755
15	c) Työntekij. sahoissa, puusepäntehtaissa y. m. -- Ouvriers des scieries, menuisiers, etc.	4 433	598	3 387	6 056
16	9. Rakennusteollisuus -- Construction	8 202	402	5 322	10 453
17	a) Työnantajia, päällystää, konttorihenkilöitä -- Patrons, chefs, personnel de bureau	929	21	743	1 492
18	b) Työntekijöitä -- Ouvriers	7 273	381	4 579	8 961
19	10. Kemiallinen sekä terva-, öljy- y. m. sellainen teollisuus -- Produits chimiques et industries du goudron, des huiles, etc.	177	185	151	285
20	a) Työnantajia, päällystää, konttorihenkilöitä -- Patrons, chefs, personnel de bureau	36	—	42	73
21	b) Työntekijöitä -- Ouvriers	141	185	109	212
22	11. Valaisu-, lämmitys- ja sähköteollisuus -- Éclairage, chauffage et électricité	960	23	430	847

ja elinkeinon mukaan, 31 p. joulukuuta 1910. (Jatk.)

la profession, au 31 décembre 1910. (Suite).

Villes.

Lapset ja muut perheenjäsenet, jotka toimivat perheen päähenkilön ammatissa. Enfants et autres membres de la famille prenant part au travail professionnel du chef de famille.	Edellisten luona oleva henkilöllinen palveluskunta. Domestiques attachés à la première catégorie.	Edellisessä sarakkeessa lueteltujen vaimot (miehet), lapset ja muut perheenjäsenet, joilla ei ole ammattia. Membres de la famille sans profession.	Yhteensä. Total.					
			Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Mol. sukup. D. s.			
Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Mol. sukup. D. s.		
f	g	h	i	j	k	l	m	n
13	3	17	124	3	4	800	946	1 746
59	8	13	22	1	14	2 400	1 922	4 322
13	8	1	88	2	4	3 207	9 753	12 960
2	2	1	46	2	4	130	218	348
11	6	—	42	—	—	3 077	9 535	12 612
32	36	5	468	3	1	7 541	14 172	21 713
12	14	5	443	3	1	2 511	3 482	5 993
20	22	—	25	—	—	5 030	10 690	15 720
—	1	3	46	—	2	1 600	2 464	4 064
—	1	3	44	—	2	91	145	236
—	—	—	2	—	—	1 509	2 319	3 828
51	16	14	281	4	6	9 782	8 653	18 435
6	7	14	240	3	5	981	1 154	2 135
3	1	—	3	—	—	938	798	1 736
42	8	—	38	1	1	7 863	6 701	14 564
100	—	6	567	3	4	13 633	11 426	25 059
15	—	4	417	2	2	1 693	1 932	3 625
85	—	2	150	1	2	11 940	9 494	21 434
9	1	1	16	—	—	338	487	825
9	1	1	13	—	—	88	87	175
—	—	—	3	—	—	250	400	650
4	1	—	54	1	1	1 395	926	2 321

I. Läsnä oleva väestö, ryhmitettynä ammatin ja

Population présente, groupée d'après

2. Kaupungit. —

	Päähenkilöiden ammatti ja elinkeino. Profession ou moyens d'existence du chef de famille.	Perheiden päähenkilöt yynnä yksityiset itsenäiset päähenkilöt. Chefs de famille et chefs particuliers.		Näiden vaimot (miehet), lapset ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. Membres de la famille sans profession.	
		Miesp. S. m.	Naisp. S. m.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.
	a	b	c	d	e
1	a) Työnantajia, päällystöä, konttorihenkilöitä — <i>Patrons, chefs, personnel de bureau</i>	81	6	48	92
2	b) Työntekijöitä — <i>Ouvriers</i>	879	17	382	755
3	12. Ravintoaineteollisuus — <i>Industrie des denrées alimentaires</i>	2 191	1 414	1 512	2 658
4	a) Työnantajia, päällystöä, konttorihenkilöitä — <i>Patrons, chefs, personnel de bureau</i>	472	174	524	879
5	b) Työntekijöitä — <i>Ouvriers</i>	1 719	1 240	988	1 779
6	13. Väki- ja mallasjuomateollisuus — <i>Industrie de l'eau de vie et des boissons fermentées</i>	503	210	416	848
7	a) Työnantajia, päällystöä, konttorihenkilöitä — <i>Patrons, chefs, personnel de bureau</i>	91	24	50	131
8	b) Työntekijöitä — <i>Ouvriers</i>	412	186	366	717
9	14. Tupakka- y. m. nautintoaineteollisuus — <i>Industries du tabac et des denrées de jouissance</i>	478	2 651	496	891
10	a) Työnantajia, päällystöä, konttorihenkilöitä — <i>Patrons, chefs, personnel de bureau</i>	46	11	50	83
11	b) Työntekijöitä — <i>Ouvriers</i>	432	2 640	446	808
12	15. Graafinen ja taideteollisuus — <i>Industrie graphique et arts industriels</i>	2 170	833	851	1 911
13	a) Työnantajia, päällystöä, konttorihenkilöitä — <i>Patrons, chefs, personnel de bureau</i>	213	52	181	367
14	b) Työntekijöitä — <i>Ouvriers</i>	1 957	781	670	1 544
15	16. Muu teollisuus — <i>Autres industries</i>	1 447	155	934	1 807
16	a) Työnantajia, päällystöä, konttorihenkilöitä — <i>Patrons, chefs, personnel de bureau</i>	269	17	254	478
17	b) Työntekijöitä — <i>Ouvriers</i>	1 178	138	680	1 329
18	17. Luokittamattomat — <i>Non classifiés</i>	503	538	349	727
19	a) Työnantajia, päällystöä — <i>Patrons, chefs</i>	219	18	196	396
20	b) Työntekijöitä — <i>Ouvriers</i>	284	520	153	331
21	III. Kululaitokset — <i>Communications</i>	13 914	1 398	9 168	17 533
22	1. Rautatiet — <i>Chemins de fer</i>	3 657	212	3 174	5 833
23	a) Päällystöä, konttorihenkilöitä — <i>Chefs, personnel de bureau</i>	599	137	363	754

elinkeinon mukaan, 31 p. joulukuuta 1910. (Jatk.).

la profession, au 31 décembre 1910. (Suite).

Villes.

Lapset ja muut perheenjäsenet, jotka toimivat perheen päähenkilön ammatissa. <i>Enfants et autres membres de la famille prenant part au travail professionnel du chef de famille.</i>	Edellisten luona oleva henkilöllinen palveluskunta. <i>Domestiques attachés à la première catégorie.</i>	Edellisessä sarakkeessa luettujen vaimot (miehet), lapset ja muut perheenjäsenet, joilla ei ole ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>				
		Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Mol. sukup. D. s.		
f	g	h	i	j	k	l	m	n
1	1	—	28	1	1	131	128	259
3	—	—	26	—	—	1 264	798	2 062
24	48	17	359	2	9	3 746	4 488	8 234
21	25	17	327	2	7	1 036	1 412	2 448
3	23	—	32	—	2	2 710	3 076	5 786
18	20	11	94	2	1	950	1 173	2 123
3	2	11	68	2	1	157	226	383
15	18	—	26	—	—	793	947	1 740
—	—	2	74	1	—	977	3 616	4 593
—	—	2	54	—	—	98	148	246
—	—	—	20	1	—	879	3 468	4 347
—	—	—	239	—	2	3 021	2 985	6 006
—	—	—	127	—	—	394	546	940
—	—	—	112	—	2	2 627	2 439	5 066
23	2	6	121	—	1	2 410	2 086	4 496
7	—	4	96	—	—	534	591	1 125
16	2	2	25	—	1	1 876	1 495	3 371
—	—	1	228	—	—	853	1 493	2 346
—	—	1	200	—	—	416	614	1 030
—	—	—	28	—	—	437	879	1 316
179	16	70	1 390	9	9	23 340	20 346	43 686
30	1	1	535	2	2	6 864	6 583	13 447
16	—	1	296	2	2	981	1 189	2 170

I. Läsä oleva väestö, ryhmitettynä ammatin
Population présente, groupée d'après

2. Kaupungit. —

	Päähenkilöiden ammatti ja elinkeino. Profession ou moyens d'existence du chef de famille.	Perheiden päähenkilöt ylnn yksityiset itsenäiset päähenkilöt. Chefs de famille et chefs particuliers.		Näiden vaimot (miehet), lapset ja muut perheenjäsenet, joilla ei ole ammattia. Membres de la famille sans profession.	
		Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.
	a	b	c	d	e
1	b) Palveluskuntaa — <i>Employés subalternes</i>	3 058	75	2 811	5 079
2	2. Raitiotiet, ajuriliike — <i>Tranways, voitures</i>	4 410	94	2 885	5 724
3	a) Liikkeenharjoittajia, päällystöä, konttorihenkilöitä — <i>Commerçants, chefs, personnel de bureau</i>	2 829	92	2 546	4 912
4	b) Palveluskuntaa — <i>Employés subalternes</i>	1 581	2	339	812
5	3. Kanavaliike — <i>Canaux</i>	7	2	9	12
6	a) Päällystöä, konttorihenkilöitä — <i>Chefs, personnel de bureau</i>	3	1	4	4
7	b) Palveluskuntaa — <i>Employés subalternes</i>	4	1	5	8
8	4. Luotsi- ja majakkalaitos — <i>Pilotage et phares</i>	181	5	182	359
9	a) Päällystöä — <i>Chefs</i>	36	1	35	56
10	b) Palveluskuntaa — <i>Employés subalternes</i>	145	4	147	303
11	5. Merenkulku — <i>Navigaton</i>	3 021	91	1 256	2 609
12	a) Liikkeenharjoittajia, päällystöä, konttorihenkilöitä — <i>Commerçants, chefs, personnel de bureau</i>	465	28	394	773
13	b) Palveluskuntaa — <i>Employés subalternes</i>	2 556	63	862	1 836
14	6. Lastaus-, lossaus- y. m. sellainen toimi — <i>Chargement, dechargement, etc.</i>	1 555	166	906	1 526
15	a) Liikkeenharjoittajia, päällystöä, konttorihenkilöitä — <i>Commerçants, chefs, personnel de bureau</i>	82	25	89	145
16	b) Palveluskuntaa — <i>Employés subalternes</i>	1 473	141	817	1 381
17	7. Posti-, sähkölennätin- ja puhelinlaitos — <i>Postes, télégraphes et téléphones</i>	1 083	828	756	1 470
18	a) Päällystöä — <i>Chefs</i>	394	388	235	469
19	b) Palveluskuntaa — <i>Employés subalternes</i>	689	440	521	1 001
20	IV. Kauppa — <i>Commerce</i>	9 331	9 701	6 452	12 012
21	1. Raha- ja vakutuslaitokset — <i>Banques et sociétés d'assurances</i>	653	528	481	837
22	a) Päällystöä — <i>Chefs</i>	239	29	240	440
23	b) Palveluskuntaa — <i>Employés subalternes</i>	414	499	241	397
24	2. Kaupanvälitys- ja asioimisliike — <i>Agences et bureaux de commissions</i>	959	167	693	1 346
25	a) Päällystöä — <i>Chefs</i>	595	51	472	898

ja elinkeinon mukaan, 31 p. joulukuuta 1910. (Jatk.).

la profession, au 31 décembre 1910. (Suite).

Villes.

Lapset ja muut perheenjäsenet, jotka toimivat perheen päähenkilön ammatissa. <i>Enfants et autres membres de la famille nrenant part au travail professionnel du chef de famille.</i>	Edellisten luona oleva henkilöllinen palveluskunta. <i>Domestiques attachés à la première catégorie.</i>		Edellisessä sarekkeessa luoteltujen vaimot (miehet), lapset ja muut perheenjäsenet, joilla ei ole ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>				
	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Mol. sukup. D. s.		
	f	g	h	i	j	k	l	m	n
	14	1	—	239	—	—	5 883	5 394	11 277
	92	5	62	259	2	—	7 451	6 082	13 533
	79	5	51	252	2	—	5 507	5 261	10 768
	13	—	11	7	—	—	1 944	821	2 765
	—	—	—	3	—	—	16	17	33
	—	—	—	3	—	—	7	8	15
	—	—	—	—	—	—	9	9	18
	4	—	—	22	—	—	367	386	753
	—	—	—	19	—	—	71	76	147
	4	—	—	3	—	—	296	310	606
	40	—	4	232	3	7	4 324	2 939	7 263
	2	—	2	198	3	6	866	1 005	1 871
	38	—	2	34	—	1	3 458	1 934	5 392
	7	—	1	65	2	—	2 471	1 757	4 228
	1	—	1	57	2	—	175	227	402
	6	—	—	8	—	—	2 296	1 530	3 826
	6	10	2	274	—	—	1 847	2 582	4 429
	3	6	2	207	—	—	634	1 070	1 704
	3	4	—	67	—	—	1 213	1 512	2 725
	202	159	277	4 726	125	255	16 387	26 853	43 240
	10	9	21	571	22	53	1 187	1 998	3 185
	10	9	21	338	19	45	529	861	1 390
	—	—	—	233	3	8	658	1 137	1 795
	18	11	27	352	13	18	1 710	1 894	3 604
	18	11	27	246	13	18	1 125	1 224	2 349

I. Läsä oleva väestö, ryhmitettynä ammatin

Population présente, groupée d'après

2. Kaupungit. —

	Päähenkilöiden ammatti ja elinkeino, Profession ou moyens d'existence du chef de famille.	Perheiden päähenkilöt yynnä yksityiset itsenit- set päähenkilöt. Chefs de famille et chefs particuliers.		Näiden vaimot (miehet, lapset ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. Membres de la famille sans profession.	
		Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.
	a	b	c	d	e
1	b) Palveluskuntaa — <i>Employés subalternes</i>	364	116	221	148
2	3. Ravintola- ja väkijuomaliike — <i>Restaurants et commerce de spiritueux</i>	632	2 152	396	752
3	a) Päälystää — <i>Chefs</i>	207	523	300	515
4	b) Palveluskuntaa — <i>Employés subalternes</i>	425	1 629	96	237
5	4. Muu kauppaliiike — <i>Autres professions commerciales</i>	7 087	6 854	4 882	9 077
6	a) Päälystää — <i>Chefs</i>	4 145	2 389	3 890	7 020
7	b) Palveluskuntaa — <i>Employés subalternes</i>	2 942	4 465	992	2 057
8	V. Julkinen toiminta (paitsi VI—VII) — <i>Services publics</i> ..	5 231	206	4 169	8 022
9	1. Kirkko — <i>Culte</i>	465	13	510	863
10	a) Pappaja — <i>Pasteurs</i>	265	4	341	532
11	b) Urkureja, lukkareita, muita kirkonpalvelijoita — <i>Sacristains, organistes, autres employés subalternes</i>	200	9	169	331
12	2. Oikeuslaitos, vankeinhoito — <i>Justice, administration des prisons</i>	711	53	608	1 112
13	a) Päälystää — <i>Chefs</i>	265	11	201	397
14	b) Palveluskuntaa — <i>Employés subalternes</i>	446	42	407	715
15	3. Siviilihallinto — <i>Administration civile</i>	1 732	119	1 180	2 334
16	a) Päälystää — <i>Chefs</i>	905	65	665	1 306
17	b) Palveluskuntaa — <i>Employés subalternes</i>	827	54	515	1 028
18	4. Sotalaitos — <i>Organisations militaires</i>	699	—	304	828
19	a) Päälystää — <i>Chefs</i>	480	—	215	597
20	b) Palveluskuntaa — <i>Employés subalternes</i>	219	—	89	231
21	5. Poliisilaitos — <i>Police</i>	1 624	21	1 567	2 885
22	a) Päälystää — <i>Chefs</i>	84	3	77	138
23	b) Palveluskuntaa — <i>Employés subalternes</i>	1 540	18	1 490	2 747
24	VI. Opetuslaitos — <i>Enseignement</i>	1 474	2 374	1 290	2 325
25	a) Opettajia — <i>Professeurs et instituteurs</i>	1 371	2 311	1 157	2 124
26	b) Palveluskuntaa — <i>Employés subalternes</i>	103	63	133	201

ja elinkeinon mukaan, 31 p. joulukuuta 1910. (Jatk.)

la profession, au 31 décembre 1910. (Suite).

Villes.

	Lapset ja muut per- heenjäsenet, jotka toimivat perheen pää- henkilön ammatissa. <i>Enfants et autres membres de la famille prenant part au tra- vail professionnel du chef de famille.</i>		Edellisten luona oleva henkilöllinen palveluskunta. <i>Domestiques attachés à la première ca- tégorie.</i>		Edellisessä sarek- keessa lueteltujen vaimot (miehet), lap- set ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>			
	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Mol. sukup. D. s.	
	f	g	h	i	j	k	l	m	n	
1	—	—	—	106	—	—	585	670	1 255	1
2	—	6	26	566	6	9	1 060	3 485	4 545	2
3	—	6	26	536	6	9	539	1 589	2 128	3
4	—	—	—	30	—	—	521	1 896	2 417	4
5	174	133	203	3 237	84	175	12 430	19 476	31 906	5
6	139	95	193	2 915	80	159	8 447	12 578	21 025	6
7	35	38	10	322	4	16	3 983	6 898	10 881	7
8	1	8	108	2 043	4	6	9 513	10 285	19 798	8
9	1	—	6	297	3	2	985	1 175	2 160	9
10	1	—	6	255	3	2	616	793	1 409	10
11	—	—	—	42	—	—	369	382	751	11
12	—	—	1	308	—	—	1 320	1 473	2 793	12
13	—	—	1	266	—	—	467	674	1 141	13
14	—	—	—	42	—	—	853	799	1 652	14
15	—	1	11	909	1	4	2 924	3 367	6 291	15
16	—	—	11	816	—	4	1 581	2 191	3 772	16
17	—	1	—	93	1	—	1 343	1 176	2 519	17
18	—	—	89	329	—	—	1 092	1 157	2 249	18
19	—	—	89	320	—	—	784	917	1 701	19
20	—	—	—	9	—	—	308	240	548	20
21	—	7	1	200	—	—	3 192	3 113	6 305	21
22	—	3	—	61	—	—	161	205	366	22
23	—	4	1	139	—	—	3 031	2 908	5 939	23
24	2	11	2	1 475	6	4	2 774	6 189	8 963	24
25	2	8	1	1 455	6	4	2 537	5 902	8 439	25
26	—	3	1	20	—	—	237	287	524	26

I. Läsnä oleva väestö, ryhmitettynä ammatin
Population présente, groupée d'après

2. Kaupungit. —

Päähenkilöiden ammatti ja elinkeino. Profession ou moyens d'existence du chef de famille.	Perheiden pähenkilöt ynnä yksityiset itsen- set pähenkilöt. Chefs de famille et chefs particuliers.		Näiden vaimot (miehet), lapset ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. Membres de la famille sans profession.	
	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.
a	b	c	d	e
1 VII. Terveyslaitos — Hygiène (Service sanitaire)	1 073	2 265	695	1 360
2 a) Lääkäreitä, eläinlääkäreitä — <i>Medicins, vétérinaires</i> .	674	64	507	984
3 b) Rokottajia, kättilöitä, sairaanhoitajia — <i>Vaccinateurs, sages-femmes, infirmiers, infirmières</i>	368	2 130	173	335
4 c) Palveluskuntaa — <i>Employés subalternes</i>	31	71	15	41
5 VIII. Vapaat elinkeinot — <i>Professions libérales</i> : Kirjailijoita, taiteilijoita, asianajajia y. m. — <i>Littérateurs, artistes, avocats, etc.</i>	1 394	228	655	1 305
6 IX. Muut luettelematta jääneet ammatit — <i>Autres professions non mentionnées ci-dessus</i>	7 676	4 988	4 051	7 789
7 X. Työläisiä, päiväpalkkalaisia ilman edellä mainittua ammattia — <i>Ouvriers, journaliers n'appartenant à aucunes des professions mentionnées ci-dessus</i>	21 167	13 333	13 916	22 626
8 XI. Ilman ammattia olevia henkilöitä (vankiloissa, hoitoloissa y. m. sellaisissa laitoksissa olevia) — <i>Personnes sans professions (prisonniers, pensionnaires des asiles des pauvres, etc.)</i>	4 603	3 818	152	183
9 XII. Eläkkeestä, pääomasta tai koroista eläjiä — <i>Personnes vivant de leurs capital, d'une pension ou de leurs rentes</i>	2 207	4 426	2 351	4 136
10 1. Eläkkeellä eläjiä — <i>Pensionnés</i>	706	2 457	904	1 531
11 2. Syytinkiläisiä — <i>Ci-devant paysans vivants de revenus garantis des terres</i>	60	166	62	139
12 3. Muita — <i>Autres</i>	1 441	1 803	1 385	2 466
13 XIII. Muut (Varattomia henkilöitä, ei perheen jäseniä) — <i>Autres (Personnes sans ressources, n'ayant pas membres d'une famille)</i>	446	833	162	253
14 XIV. Toimi tuntematon — <i>Profession inconnue</i>	10 835	8 713	3 212	5 270

ja elinkeinon mukaan, 31 p. joulukuuta 1910. (Jatk.).
la profession, au 31 décembre 1910. (Suite).

Villes.

Lapset ja muut perheenjäsenet, jotka toimivat perheen pähenkilön ammatissa. <i>Enfants et autres membres de la famille prenant part au travail professionnel du chef de famille.</i>	Edellisten luona oleva henkilöllinen palveluskunta. <i>Domestiques attachés à la première catégorie.</i>	Edellisessä sarakkeessa luoteltujen vaimot (miehet), lapset ja muut perheenjäsenet, joilla ei ole ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>		Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Mol. sukup. D. s.	
		Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.				
f	g	h	i	j	k	l	m	n	
—	5	30	1 001	14	22	1 812	4 653	6 465	1
—	2	30	885	13	19	1 224	1 954	3 178	2
—	—	—	112	1	3	542	2 580	3 122	3
—	3	—	4	—	—	46	119	165	4
5	—	3	545	—	1	2 057	2 079	4 136	5
51	34	10	2 247	6	4	11 794	15 062	26 856	6
196	178	2	316	—	—	35 281	36 453	71 734	7
—	—	—	—	—	—	4 755	4 001	8 756	8
2	1	32	1 962	6	8	4 598	10 533	15 131	9
—	—	9	1 046	4	2	1 623	5 036	6 659	10
—	—	1	104	—	—	123	409	532	11
2	1	22	812	2	6	2 852	5 088	7 940	12
—	—	—	1	—	—	608	1 092	1 700	13
3	1	1	647	—	1	14 051	14 632	28 683	14

I. Läsä oleva väestö, ryhmitettynä ammatin
Population présente, groupée d'après

3. Maasentu. —

	Pätkenkilöiden ammatti ja elinkeino. Profession ou moyens d'existence du chef de famille.	Perheiden pätkenkilöt yinnä yksityiset itsen- set pätkenkilöt. Chefs de famille et chefs particuliers.		Näiden vaimot (miehet), lapset ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. Membres de la famille sans profession.	
		Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.
	a	b	c	d	e
1 I. Maanviljelys sivuelinkeinoineen — Agriculture et dérivés		375 490	127 392	392 512	642 760
2 A. Maanviljelys ja karjanhoito — Agriculture et élevage		370 613	126 467	387 364	633 799
3 1. Maanomistajia — Propriétaires fonciers		116 335	13 074	153 500	239 889
4 2. Kruununtalojen tai uudistalojen haltijoita — Détenteurs de terres de la couronne ou de ferme de colon		2 328	363	3 335	4 421
5 3. Virkatalojen vuokraajia — Fermiers de la terre adhérente à la charge		923	47	1 251	2 206
6 4. Itsenäisen tilan vuokraajia — Fermiers de fermes indé- pendantes		3 585	202	4 762	7 423
7 5. Lamputeja ja maatorppareita, jotka ovat päätilan alaisia, kruununmetsätorppareita — Fermiers et tenan- ciers dépendants d'une ferme plus considérable, tenanciers de petites fermes de la couronne		58 768	6 095	70 415	114 742
8 6. Muonatorppareita, muonamiehiä ja renkejä, jotka ovat omassa ruuassaan — Tenanciers et hommes payant leur redevance en blé et valets de ferme non nourris		13 726	619	16 772	28 414
9 7. Vouteja, työnjohtajia ja ammattioppineita — Maîtres valets, chefs d'équipe et personnes ayant reçu une édu- cation professionnelle		2 377	174	2 331	4 107
10 8. Palkollisia isäntävään ruokakunnassa — Domestiques nourris par leurs maîtres		24 645	41 217	3 720	5 305
11 9. Päivätyöläisiä — Journaliers		147 926	64 676	131 278	227 292
12 a) jotka omistavat oman asunnon, (itsellisiä, mäkitupa- laisia) — ayant leur propre logement		75 012	23 992	79 067	135 621
13 b) joilla ei ole omaa asuntoa (loisia y. m.) — n'ayant pas leur propre logement		72 914	40 684	52 211	91 671
14 B. Puutarhatoimi — Horticulture		648	139	655	1 109
15 a) Itsenäisiä elinkeinonharjoittajia, ammattioppineita, konttorihenkilöitä y. m. — Petits industriels indé- pendants, personnes ayant reçu une éducation pro- fessionnelle, personnel de bureau, etc.		277	20	311	514
16 b) Työntekijöitä — Ouvriers		371	119	344	595

ja elinkeinon mukaan, 31 p. joulukuuta 1910.
la profession, au 31 décembre 1910.

Communes rurales.

	Lapset ja muut per- heenjäsenet, jotka toimivat perheen pätk- enkilön ammatissa. Enfants et autres membres de la famille prenant part au tra- vail professionnel du chef de famille.		Edellisten luona oleva henkilöllinen palveluskunta. Domestiques attachés à la première ca- tégorie.		Edellisessä sare- keessa luettelujen vaimot (miehet), lap- set ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. Membres de la famille sans profession.		Yhteensä. Total.			
	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Mol. sukup. D. s.	
	f	g	h	i	j	k	l	m	n	
	190 739	201 157	371	1 664	194	266	959 306	973 239	1 932 545	1
	189 321	200 000	346	1 540	186	254	947 830	962 060	1 909 890	2
	107 712	114 924	322	1 314	166	221	378 035	369 422	747 457	3
	1 981	2 529	10	33	6	13	7 660	7 359	15 019	4
	643	639	3	35	1	3	2 821	2 930	5 751	5
	2 950	3 020	5	23	2	7	11 304	10 675	21 979	6
	44 596	45 471	1	62	6	6	173 786	166 376	340 162	7
	1 048	1 028		5	2	1	31 548	30 067	61 615	8
	444	709		28	1		5 153	5 018	10 171	9
	1 035	1 344	1	3	1	—	29 402	47 869	77 271	10
	28 912	30 336	4	37	1	3	308 121	322 344	630 465	11
	20 261	20 777	4	27	1	2	174 345	180 419	354 764	12
	8 651	9 559		10		1	133 776	141 925	275 701	13
	20	16	10	30	5	10	1 338	1 304	2 642	14
	11	8	10	28	5	10	614	580	1 194	15
	9	8		2			724	724	1 448	16

I. Läsä oleva väestö, ryhmitettynä ammatin
Population présente, groupée d'après

3. Maaseutu. —

	Päähenkilöiden ammatti ja elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille.</i>	Perheiden päähenkilöt ynnä yksityiset itsenäiset päähenkilöt. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Näiden vaimot (miehet), lapset ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>	
		Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>	Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>
	a	b	c	d	e
1	C. Meijeritoimi — <i>Laiterie</i>	326	527	316	533
2	a) Itsenäisiä elinkeinonharjoittajia, ammattioppineita, konttorihenkilöitä y. m. — <i>Petits industriels indépendants, personnes ayant reçu une éducation professionnelle, personnel de bureau, etc.</i>	142	134	134	216
3	b) Työntekijöitä — <i>Ouvriers</i>	184	393	182	317
4	D. Metsänhoito — <i>Sylviculture</i>	1 117	23	1 373	2 124
5	a) Metsänhoitajia y. m. päällystää, konttorihenkilöitä y. m. — <i>Agents forestiers et autres chefs, personnel de bureau</i>	132	3	90	210
6	b) Työntekijöitä, vartijoita — <i>Ouvriers, gardes</i>	985	20	1 283	1 914
7	E. Porolappalaisia — <i>Lapons à rennes</i>	85	9	97	140
8	F. Metsästäjiä ja kalastajia — <i>Chasseurs et pêcheurs</i>	2 701	227	2 707	5 055
9	II. Teollisuus — <i>Industrie</i>	59 092	8 725	50 050	88 718
10	1. Kaivosteollisuus — <i>Mines et abatages</i>	149	2	132	228
11	a) Työnantajia, päällystää, konttorihenkilöitä — <i>Patrons, chefs, personnel de bureau</i>	16	1	13	22
12	b) Työntekijöitä — <i>Ouvriers</i>	133	1	119	206
13	2. Sulatot ja metallien jalostuslaitokset — <i>Fonderiers et élaboration des métaux</i>	2 711	39	2 552	4 808
14	a) Työnantajia, päällystää, konttorihenkilöitä — <i>Patrons, chefs, personnel de bureau</i>	428	8	437	821
15	b) Työntekijöitä — <i>Ouvriers</i>	2 283	31	2 115	3 987
16	3. Konepajat ja koneteollisuus — <i>Ateliers et industries mécaniques</i>	2 915	34	2 645	5 043
17	a) Työnantajia, päällystää, konttorihenkilöitä — <i>Patrons, chefs, personnel de bureau</i>	231	4	261	500
18	b) Työntekijöitä — <i>Ouvriers</i>	2 684	30	2 384	4 543
19	4. Kivi-, savi-, lasi- y. m. sellainen teollisuus — <i>Industries de la pierre, de l'argile, du verre, etc.</i>	1 922	170	1 850	3 396

ja elinkeinon mukaan, 31 p. joulukuuta 1910. (Jatk.).

la profession, au 31 décembre 1910. (Suite).

Communes rurales.

Lapset ja muut perheenjäsenet, jotka toimivat perheen päähenkilön ammatissa. <i>Enfants et autres membres de la famille prenant part au travail professionnel du chef de famille.</i>	Edellisten luona oleva henkilöllinen palveluskunta. <i>Domestiques attachés à la première catégorie.</i>	Edellisessä sarakkeessa lueteltujen vaimot (miehet), lapset ja muut perheenjäsenet, joilla ei ole ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>		Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>	Mol. sukup. <i>D. s.</i>	
		Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>	Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>				
f	g	h	i	j	k	l	m	n	
23	19	7	29	2	1	674	1 109	1 783	1
17	16	7	20	—	1	300	387	687	2
6	3	—	9	2	—	374	722	1 096	3
173	106	3	46	—	—	2 666	2 299	4 965	4
—	—	2	37	—	—	224	250	474	5
173	106	1	9	—	—	2 442	2 049	4 491	6
31	30	—	—	—	—	213	179	392	7
1 171	986	5	19	1	1	6 585	6 288	12 873	8
4 439	1 873	124	878	82	129	113 787	100 323	214 110	9
4	2	1	2	—	1	286	235	521	10
—	—	1	2	—	1	30	26	56	11
4	2	—	—	—	—	256	209	465	12
255	60	4	35	4	8	5 526	4 950	10 476	13
79	28	4	28	4	7	952	892	1 844	14
176	32	—	7	—	1	4 574	4 058	8 632	15
127	10	5	21	5	7	5 697	5 115	10 812	16
20	2	5	17	5	7	522	530	1 052	17
107	8	—	4	—	—	5 175	4 585	9 760	18
263	33	4	38	10	16	4 049	3 653	7 702	19

Väestön ammattijako v. 1910.

I. Läsä oleva väestö, ryhmitettynä ammatin

Population présente, groupée d'après

3. Maaseutu. ---

	Päähenkilöiden ammatti ja elinkeino. Profession ou moyens d'existence du chef de famille.	Perheiden päähenkilöt yynnä yksityiset itsenäiset päähenkilöt. Chefs de famille et chefs particuliers.		Näiden vaimot (miehet), lapset ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. Membres de la famille sans profession.	
		Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.
	a	b	c	d	e
1	a) Työnantajia, päällystöä, konttorihenkilöitä — <i>Patrons, chefs, personnel de bureau</i>	176	10	168	327
2	b) Työntekijöitä — <i>Ouvriers</i>	1 746	160	1 682	3 069
3	5. Nahka- ja karvateollisuus — <i>Industries des cuirs et des peils</i>	4 501	223	4 231	7 523
4	a) Työnantajia, päällystöä, konttorihenkilöitä — <i>Patrons, chefs, personnel de bureau</i>	1 286	37	1 482	2 522
5	b) Työntekijöitä — <i>Ouvriers</i>	3 215	186	2 749	5 001
6	6. Tekstiiliteollisuus — <i>Industrie textile</i>	696	1 085	693	1 092
7	a) Työnantajia, päällystöä, konttorihenkilöitä — <i>Patrons, chefs, personnel de bureau</i>	81	40	95	146
8	b) Työntekijöitä — <i>Ouvriers</i>	615	1 045	598	946
9	7. Vaatetusteollisuus — <i>Industrie de l'habillement</i>	5 934	2 960	5 533	9 952
10	a) Työnantajia, päällystöä, konttorihenkilöitä — <i>Patrons, chefs, personnel de bureau</i>	1 727	507	1 875	3 190
11	b) Työntekijöitä — <i>Ouvriers</i>	4 207	2 453	3 658	6 762
12	8. Paperiteollisuus — <i>Industrie du papier</i>	5 909	1 552	7 246	11 272
13	a) Työnantajia, päällystöä, konttorihenkilöitä — <i>Patrons, chefs, personnel de bureau</i>	280	91	259	430
14	b) Työntekijöitä — <i>Ouvriers</i>	5 629	1 461	6 987	10 842
15	9. Puuteollisuus — <i>Industrie du bois</i>	24 212	1 212	16 097	29 067
16	a) Työnantajia, päällystöä, konttorihenkilöitä — <i>Patrons, chefs, personnel de bureau</i>	1 269	33	1 481	2 482
17	b) Työntekij. metsänhakkuussa, uitossa y. m. — <i>Ouvriers engagés pour la coupe des bois, floteurs, etc.</i>	10 739	46	3 433	6 834
18	c) Työntekij. sahoissa, puusepäntehtaissa y. m. — <i>Ouvriers des scieries, menuisiers, etc.</i>	12 204	1 133	11 183	19 751
19	10. Rakennusteollisuus — <i>Construction</i>	5 204	58	4 075	7 665
20	a) Työnantajia, päällystöä, konttorihenkilöitä — <i>Patrons, chefs, personnel de bureau</i>	1 072	6	480	992
21	b) Työntekijöitä — <i>Ouvriers</i>	4 132	52	3 595	6 673
22	11. Kemiallinen sekä terva-, öljy- y. m. sellainen teollisuus — <i>Produits chimiques et industries du goudron, des huiles, etc.</i>	304	104	452	659

ja elinkeinon mukaan, 31 p. joulukuuta 1910. (Jatk.).

la profession, au 31 décembre 1910. (Suite).

Communes rurales.

	Lapset ja muut perheenjäsenet, jotka toimivat perheen päähenkilön ammatissa. <i>Enfants et autres membres de la famille prenant part au travail professionnel du chef de famille.</i>		Edellisten luona oleva henkilöllinen palveluskunta. <i>Domestiques attachés à la première catégorie.</i>		Edellisessä sarakkeessa lueteltujen vaimot (miehet), lapset ja muut perheenjäsenet, joilla ei ole ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>		
	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Mol. sukup. D. s.
	f	g	h	i	j	k	l	m	n
1	23	8	4	25	4	12	375	382	757
2	240	25	—	13	6	4	3 674	3 271	6 945
3	517	113	13	93	2	6	9 264	7 958	17 222
4	214	41	10	81	—	5	2 992	2 686	5 678
5	303	72	3	12	2	1	6 272	5 272	11 544
6	22	38	5	17	1	—	1 417	2 232	3 649
7	3	7	5	17	1	—	185	210	395
8	19	31	—	—	—	—	1 232	2 022	3 254
9	720	518	3	53	2	1	12 192	13 484	25 676
10	263	189	2	43	—	—	3 867	3 929	7 796
11	457	329	1	10	2	1	8 325	9 555	17 880
12	427	298	18	115	8	11	13 608	13 248	26 856
13	1	6	18	98	8	11	566	636	1 202
14	426	292	—	17	—	—	13 042	12 612	25 654
15	1 184	422	49	265	38	61	41 580	31 027	72 607
16	93	16	49	198	37	60	2 929	2 789	5 718
17	238	40	—	10	—	—	14 410	6 930	21 340
18	853	366	—	57	1	1	24 241	21 308	45 549
19	339	51	—	26	1	1	9 619	7 801	17 420
20	53	14	—	10	1	1	1 606	1 023	2 629
21	286	37	—	16	—	—	8 013	6 778	14 791
22	12	7	1	7	—	—	769	777	1 546

I. Läsä oleva väestö, ryhmitettynä ammatin
Population présente, groupée d'après

3. Maaseutu. —

	Päähenkilöiden ammatti ja elinkeino. Profession ou moyens d'existence du chef de famille.	Perheiden päähenkilöt yynnä yksityiset itsenäiset päähenkilöt. Chefs de famille et chefs particuliers.		Näiden vaimot (miehet), lapset ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. Membres de la famille sans profession.	
		Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.
	a	b	c	d	e
1	a) Työnantajia, päällystöä, konttorihenkilöitä — <i>Patrons, chefs, personnel de bureau</i>	28	-	26	54
2	b) Työntekijöitä — <i>Ouvriers</i>	276	104	426	605
3	12. Valaisu-, lämmitys- ja sähköteollisuus — <i>Éclairage, chauffage et électricité</i>	167	31	119	361
4	a) Työnantajia, päällystöä, konttorihenkilöitä — <i>Patrons, chefs, personnel de bureau</i>	22	1	9	23
5	b) Työntekijöitä — <i>Ouvriers</i>	145	30	110	338
6	13. Ravintoaineteollisuus — <i>Industrie des denrées alimentaire</i>	2 016	452	2 251	3 768
7	a) Työnantajia, päällystöä, konttorihenkilöitä — <i>Patrons, chefs, personnel de bureau</i>	629	118	774	1 341
8	b) Työntekijöitä — <i>Ouvriers</i>	1 387	334	1 477	2 427
9	14. Väki- ja mallasjuomateollisuus — <i>Industrie de l'eau de vie et des boissons fermentées</i>	253	40	270	436
10	a) Työnantajia, päällystöä, konttorihenkilöitä — <i>Patrons, chefs, personnel de bureau</i>	42	13	38	70
11	b) Työntekijöitä — <i>Ouvriers</i>	211	27	232	366
12	15. Tupakka- y. m. nautintoaineteollisuus — <i>Industries du tabac et des denrées de jouissance</i>	142	530	99	190
13	a) Työnantajia, päällystöä, konttorihenkilöitä — <i>Patrons, chefs, personnel de bureau</i>	6	-	3	13
14	b) Työntekijöitä — <i>Ouvriers</i>	136	530	96	177
15	16. Graafinen ja taideteollisuus — <i>Industrie graphique et arts industriels</i>	126	44	47	111
16	a) Työnantajia, päällystöä, konttorihenkilöitä — <i>Patrons, chefs, personnel de bureau</i>	8	-	8	13
17	b) Työntekijöitä — <i>Ouvriers</i>	118	44	39	98
18	17. Muu teollisuus — <i>Autres industries</i>	1 931	189	1 758	3 147
19	a) Työnantajia, päällystöä, konttorihenkilöitä — <i>Patrons, chefs, personnel de bureau</i>	557	41	524	1 025
20	b) Työntekijöitä — <i>Ouvriers</i>	1 374	148	1 234	2 122
21	III. Kulkulaitokset — <i>Communications</i>	11 739	724	9 737	17 354
22	1. Rautatiet — <i>Chemins de fer</i>	4 185	122	4 458	7 500

ja elinkeinon mukaan, 31 p. joulukuuta 1910. (Jatk.).

la profession, au 31 décembre 1910. (Suite).

Communes rurales.

Lapset ja muut perheenjäsenet, jotka toimivat perheen päähenkilön ammatissa. <i>Enfants et autres membres de la famille prenant part au travail professionnel du chef de famille.</i>	Edellisten luona oleva henkilöllinen palveluskunta. <i>Domestiques attachés à la première catégorie.</i>		Edellisessä sarakkeessa lueteltujen vaimot (miehet), lapset ja muut perheenjäsenet, joilla ei ole ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>			
	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Mol. sukup. D. s.	
f	g	h	i	j	k	l	m	n
2	2	1	7	-	-	57	63	120
10	5	-	-	-	-	712	714	1 426
3	1	-	1	-	-	289	394	683
-	-	-	1	-	-	31	25	56
3	1	-	-	-	-	258	369	627
293	213	10	119	6	9	4 576	4 561	9 137
115	101	6	81	6	7	1 530	1 648	3 178
178	112	4	38	-	2	3 046	2 913	5 959
16	10	4	21	-	-	543	507	1 050
1	3	4	19	-	-	85	105	190
15	7	-	2	-	-	458	402	860
6	1	-	2	-	-	247	723	970
-	-	-	2	-	-	9	15	24
6	1	-	-	-	-	238	708	946
1	1	-	-	-	-	174	156	330
-	-	-	-	-	-	16	13	29
1	1	-	-	-	-	158	143	301
250	95	7	63	5	8	3 951	3 502	7 453
87	38	6	42	5	4	1 179	1 150	2 329
163	57	1	21	-	4	2 772	2 352	5 124
469	262	16	340	13	11	21 974	18 691	40 665
98	68	1	176	10	9	8 752	7 875	16 627

I. Läsnä oleva väestö, ryhmitettynä ammatin

Population présente, groupée d'après

3. Maaseutu. —

	Päähenkilöiden ammatti ja elinkeino. Profession ou moyens d'existence du chef de famille.	Perheiden päähenkilöt yynnä yksityiset itsenäiset päähenkilöt. Chefs de famille et chefs particuliers.		Näiden vaimot (miehet), lapset ja muut perheenjäsenet, joilla ei ole ammattia. Membres de la famille sans profession.	
		Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.
	a	b	c	d	e
1	a) Päälystää, konttorihenkilöitä — <i>Chefs, personnel de bureau</i>	725	35	509	969
2	b) Palveluskuntaa — <i>Employés subalternes</i>	3 460	87	3 949	6 531
3	2. Raitiotiet, ajuriliike — <i>Tramways, voiturage</i>	517	2	399	838
4	a) Liikkeenharjoittajia, päälystää, konttorihenkilöitä — <i>Commerçants, chefs, personnel de bureau</i>	466	1	354	769
5	b) Palveluskuntaa — <i>Employés subalternes</i>	51	1	45	69
6	3. Kanavaliike — <i>Canaux</i>	138	10	93	171
7	a) Päälystää, konttorihenkilöitä — <i>Chefs, personnel de bureau</i>	38	6	28	56
8	b) Palveluskuntaa — <i>Employés subalternes</i>	100	4	65	115
9	4. Luotsi- ja majakkalaitos — <i>Pilotage et phares</i>	722	2	838	1 518
10	a) Päälystää — <i>Chefs</i>	67	—	82	145
11	b) Palveluskuntaa — <i>Employés subalternes</i>	655	2	756	1 373
12	5. Merenkulku — <i>Navigation</i>	4 850	64	2 825	5 234
13	a) Liikkeenharjoittajia, päälystää, konttorihenkilöitä — <i>Commerçants, chefs, personnel de bureau</i>	822	1	854	1 590
14	b) Palveluskuntaa — <i>Employés subalternes</i>	4 028	63	1 971	3 644
15	6. Lastaus-, lossaus- y. m. sellainen toimi — <i>Chargement, dechargement, etc.</i>	760	24	615	1 231
16	a) Liikkeenharjoittajia, päälystää, konttorihenkilöitä — <i>Commerçants, chefs, personnel de bureau</i>	24	—	27	48
17	b) Palveluskuntaa — <i>Employés subalternes</i>	736	24	588	1 183
18	7. Posti-, sähkölennätin- ja puhelinlaitos — <i>Postes, télégraphes et téléphones</i>	567	500	509	862
19	a) Päälystää — <i>Chefs</i>	145	358	153	254
20	b) Palveluskuntaa — <i>Employés subalternes</i>	422	142	356	608
21	IV. Kauppa — <i>Commerce</i>	5 313	1 860	4 545	8 165
22	1. Raha- ja vakuutuslaitokset — <i>Banques et sociétés d'assurances</i>	86	39	50	115
23	a) Päälystää — <i>Chefs</i>	53	7	41	95
24	b) Palveluskuntaa — <i>Employés subalternes</i>	33	32	9	20

ja elinkeinon mukaan, 31 p. joulukuuta 1910. (Jatk.)

la profession, au 31 décembre 1910. (Suite).

Communes rurales.

	Lapset ja muut perheenjäsenet, jotka toimivat perheen päähenkilön ammatissa. <i>Enfants et autres membres de la famille prenant part au travail professionnel du chef de famille.</i>		Edellisten luona oleva henkilöllinen palveluskunta. <i>Domestiques attachés à la première catégorie.</i>		Edellisessä sarakkeessa lueteltujen vaimot (miehet), lapset ja muut perheenjäsenet, joilla ei ole ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>		
	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Mol. sukup. D. s.
	f	g	h	i	j	k	l	m	n
1	20	17	1	142	7	8	1 262	1 171	2 433
2	78	51	—	34	3	1	7 490	6 704	14 194
3	20	2	—	9	—	—	936	851	1 787
4	17	2	—	8	—	—	837	780	1 617
5	3	—	—	1	—	—	99	71	170
6	4	4	2	12	—	—	237	197	434
7	—	3	2	12	—	—	68	77	145
8	4	1	—	—	—	—	169	120	289
9	30	13	2	19	—	—	1 592	1 552	3 144
10	2	3	—	2	—	—	151	150	301
11	28	10	2	17	—	—	1 441	1 402	2 843
12	272	133	6	28	2	2	7 955	5 461	13 416
13	197	127	6	23	2	1	1 881	1 742	3 623
14	75	6	—	5	—	1	6 074	3 719	9 793
15	16	14	—	2	—	—	1 391	1 271	2 662
16	4	—	—	1	—	—	55	49	104
17	12	14	—	1	—	—	1 336	1 222	2 558
18	29	28	5	94	1	—	1 111	1 484	2 595
19	14	14	4	88	—	—	316	714	1 030
20	15	14	1	6	1	—	795	770	1 565
21	399	375	218	870	38	66	10 513	10 836	21 349
22	2	2	8	19	6	6	152	181	333
23	2	2	8	17	6	6	110	127	237
24	—	—	—	2	—	—	42	54	96

I. Läsä oleva väestö, ryhmitettynä ammatin

Population présente, groupée d'après

3. Maaseutu. —

	Päähenkilöiden ammatti ja elinkeino. Profession ou moyens d'existence du chef de famille.	Perheiden päähenkilöt yynnä yksityiset itsenäiset päähenkilöt. Chefs de famille et chefs particuliers.		Näiden vaimot (miehet), lapset ja muut perheenjäsenet, joilla ei ole ammattia. Membres de la famille sans profession.	
		Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.
	a	b	c	d	e
1	2. Kaupanvälitys- ja asioimisliike — Agences et bureaux de commissions	236	5	190	350
2	a) Päälystää — Chefs.....	154	1	149	259
3	b) Palveluskuntaa — Employés subalternes	82	4	41	91
4	3. Ravintola- ja väkijuomaliike — Restaurants et commerce de spiritueux	65	104	58	112
5	a) Päälystää — Chefs	31	32	44	72
6	b) Palveluskuntaa — Employés subalternes	34	72	14	40
7	4. Muu kauppaliiike — Autres professions commerciales	4 926	1 212	4 247	7 588
8	a) Päälystää — Chefs	3 569	548	3 821	6 726
9	b) Palveluskuntaa — Employés subalternes	1 357	664	426	862
10	V. Julkinen toiminta (paitsi VI—VII) — Services publics ..	4 091	115	5 044	8 682
11	1. Kirkko — Culte	1 929	85	2 338	4 012
12	a) Pappaja — Pasteurs.....	771	5	1 156	1 807
13	b) Urkureja, lakkareita, muita kirkonpalvelijoita — Sacristains, organistes, autres employés subalternes..	1 158	80	1 182	2 205
14	2. Oikeuslaitos, vankeinhoito — Justice, administration des prisons	177	16	186	311
15	a) Päälystää — Chefs	57	—	64	76
16	b) Palveluskuntaa — Employés subalternes	120	16	122	235
17	3. Siviilihallinto — Administration civile	697	12	885	1 556
18	a) Päälystää — Chefs	268	7	266	495
19	b) Palveluskuntaa — Employés subalternes	429	5	619	1 061
20	4. Sotalaitos — Organisations militaires	65	—	45	99
21	a) Päälystää — Chefs	34	—	19	46
22	b) Palveluskuntaa — Employés subalternes	31	—	26	53
23	5. Poliisilaitos — Police	1 223	2	1 590	2 704
24	a) Päälystää — Chefs	239	—	221	424
25	b) Palveluskuntaa — Employés subalternes	984	2	1 369	2 280
26	VI. Opetuslaitos — Enseignement	2 288	2 658	2 104	3 895
27	1. Valtion ja kunnan oppilaitokset — Écoles de l'État et des communes	2 147	2 396	2 000	3 225

ja elinkeinon mukaan, 31 p. joulukuuta 1910. (Jatk.)

la profession, au 31 décembre 1910. (Suite).

Communes rurales.

	Lapset ja muut perheenjäsenet, jotka toimivat perheen päähenkilön ammatissa. Enfants et autres membres de la famille prenant part au travail professionnel du chef de famille.		Edellisten luona oleva henkilöllinen palveluskunta. Domestiques attachés à la première catégorie.		Edellisessä sarakkeessa lueteltujen vaimot (miehet), lapset ja muut perheenjäsenet, joilla ei ole ammattia. Membres de la famille sans profession.		Yhteensä. Total.		
	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Mol. sukup. D. s.
	f	g	h	i	j	k	l	m	n
	4	6	2	24	1	2	433	387	820
	4	6	2	22	1	2	310	290	600
				2			123	97	220
	2	3	4	21	1	1	130	241	371
	1	1	4	11	1	1	81	117	198
	1	2	—	10	—	—	49	124	173
	391	364	204	806	30	57	9 798	10 027	19 825
	373	346	195	772	26	45	7 984	8 437	16 421
	18	18	9	34	4	12	1 814	1 590	3 404
	84	53	268	1 184	55	88	9 542	10 122	19 664
	28	25	212	879	43	76	4 550	5 077	9 627
	3	9	199	778	39	70	2 168	2 669	4 837
	25	16	13	101	4	6	2 382	2 408	4 790
	1	—	10	31	2	—	376	358	734
	1	—	3	26	2	—	127	102	229
	—	—	7	5	—	—	249	256	505
	53	24	17	109	6	7	1 658	1 708	3 366
	7	2	16	97	6	7	563	608	1 171
	46	22	1	12	—	—	1 095	1 100	2 195
	—	—	4	7	—	—	114	106	220
	—	—	4	7	—	—	57	53	110
	—	—	—	—	—	—	57	53	110
	2	4	25	158	4	5	2 844	2 873	5 717
	1	1	18	117	2	4	481	546	1 027
	1	3	7	41	2	1	2 363	2 327	4 690
	6	28	21	751	9	23	4 428	6 855	11 283
	6	24	14	712	9	20	4 176	6 377	10 553

I. Läsä oleva väestö, ryhmitettynä ammatin
Population présente, groupée d'après

3. Maaseutu. —

	Päähenkilöiden ammatti ja elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille.</i>	Perheiden päähenkilöt yynnä yksityiset itsenki- set päähenkilöt. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Näiden vaimot (miehet), lapset ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>	
		Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>	Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>
	a	b	c	d	e
1	a) Opettajia — <i>Professeurs et instituteurs</i>	2 118	2 364	1 967	3 183
2	b) Palveluskuntaa — <i>Employés subalternes</i>	29	32	33	42
3	2. Yksityiset oppilaitokset — <i>Écoles privées</i>	141	262	104	170
4	a) Opettajia — <i>Professeurs et instituteurs</i>	132	250	98	162
5	b) Palveluskuntaa — <i>Employés subalternes</i>	9	12	6	8
6	VII. Terveyslaitos — <i>Hygiène (Service sanitaire)</i>	610	1 027	595	988
7	1. Valtion tai kunnan toimi — <i>Fonction de l'État ou de commune</i>	333	687	350	531
8	a) Lääkäreitä, eläinlääkäreitä — <i>Médecins, vétérinaires</i> .	190	3	153	279
9	b) Rokottajia, kätilöitä, sairaanhoitajia — <i>Vaccinateurs, sages-femmes, infirmiers, infirmières</i>	83	612	155	155
10	c) Palveluskuntaa — <i>Employés subalternes</i>	60	72	42	97
11	2. Yksityinen toimi — <i>Fonction privée</i>	277	340	245	457
12	a) Lääkäreitä, hammaslääkäreitä, apteekkareita — <i>Médecins, chirurgiens dentistes, pharmaciens</i>	237	28	199	403
13	b) Sairaanhoitajia, hierojia y. m. — <i>Infirmiers, infirmières</i>	40	312	46	54
14	VIII. Vapaat elinkeinot — <i>Professions libérales</i>				
	Kirjailijoita, taiteilijoita, asianajajia y. m. — <i>Littéra- teurs, artistes, avocats, etc.</i>	280	15	142	313
15	IX. Muut luettelematta jääneet ammatit — <i>Autres profes- sions non mentionnées ci-dessus</i>	6 246	2 426	5 299	8 980
16	X. Työläisiä, päiväpalkkalaisia ilman edellämaintuttua am- mattia — <i>Ouvriers, journaliers n'appartenant à aucunes des professions mentionnées ci-dessus</i>	31 372	18 479	18 461	33 337
17	XI. Ilman ammattia olevia henkilöitä (vankiloissa, hoitoloissa, y. m. sellaisissa laitoksissa olevia) — <i>Personnes sans professions (prisonniers, pensionnaires des asiles des pauvres, etc.)</i>	6 136	7 633	1 491	2 180

ja elinkeinon mukaan, 31 p. joulukuuta 1910. (Jatk.).
la profession, au 31 décembre 1910. (Suite).

Communes rurales. —

	Lapset ja muut per- heenjäsenet, jotka toimivat perheen pää- henkilön ammatissa. <i>Enfants et autres membres de la famille prenant part au tra- vail professionnel du chef de famille.</i>		Edellisten luona oleva henkilöllinen palveluskunta. <i>Domestiques attachés à la première ca- tégorie.</i>		Edellisessä sarak- keessa luetteltujen vaimot (miehet), lap- set ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>			
	Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>	Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>	Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>	Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>	Mol. sukup. <i>D. s.</i>	
	f	g	h	i	j	k	l	m	n	
	6	23	14	697	9	20	4 114	6 287	10 401	1
	—	1	—	15	—	—	62	90	152	2
	—	4	7	39	—	3	252	478	730	3
	—	4	6	37	—	3	236	456	692	4
	—	—	1	2	—	—	16	22	38	5
	24	33	51	306	9	12	1 289	2 366	3 655	6
	5	9	16	130	1	1	705	1 358	2 063	7
	—	—	13	110	—	1	356	393	749	8
	2	3	—	16	—	—	240	786	1 026	9
	3	6	3	4	1	—	109	179	288	10
	19	24	35	176	8	11	584	1 008	1 592	11
	18	21	35	174	8	11	497	637	1 134	12
	1	3	—	2	—	—	87	371	458	13
	1	2	—	34	—	—	423	364	787	14
	349	209	38	70	30	59	11 962	11 744	23 706	15
	1 710	1 299	—	9	—	—	51 543	53 124	104 667	16
	3	6	1	—	—	3	7 631	9 822	17 453	17

1. Läsnä oleva väestö, ryhmitettynä ammatin

Population présente, groupée d'après

3. Maaseutu. --

Päähenkilöiden ammatti ja elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille.</i>	Perheiden päähenkilöt ynnä yksityiset itsenäiset päähenkilöt. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Näiden vaimot (miehet), lapset ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>	
	Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>	Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>
a	b	c	d	e
1 XII. Eläkkeestä, pääomasta tai koroista eläjiä — <i>Personnes vivant de leur capital, d'une pension ou de leurs rentes</i>	14 323	16 134	6 066	14 991
2 1. Eläkkeellä eläjiä — <i>Pensionnés</i>	1 281	1 962	1 009	1 936
3 2. Syytinkiläisiä — <i>Ci-devant paysans vivants de revenus garantis des terres</i>	11 300	11 266	3 997	11 053
4 3. Muita — <i>Autres</i>	1 742	2 906	1 060	2 002
5 XIII. Muut (Varattomia henkilöitä, ei perheen jäseniä) — <i>Autres (Personnes sans ressources, n'étant pas membres d'une famille)</i>	6 785	6 263	1 336	2 003
6 XIV. Toimi tuntematon — <i>Profession inconnue</i>	11 924	10 467	4 367	6 905

ja elinkeinon mukaan, 31 p. joulukuuta 1910. (Jatk.).

la profession, au 31 décembre 1910. (Suite).

Communes rurales.

Lapset ja muut per- heenjäsenet, jotka toimivat perheen pääh- enkilön ammatissa. <i>Enfants et autres membres de la famille prenant part au tra- vail professionnel du chef de famille.</i>	Edellisten luona oleva henkilöllinen palveluskunta. <i>Domestiques attachés à la première ca- tégorie.</i>		Edellisessä sarak- keessa lueteltujen vaimot (miehet), lap- set ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>				
	Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>	Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>	Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>	Mol. sukup. <i>D. s.</i>		
f	g	h	i	j	k	l	m	n	
766	1 126	90	577	45	122	21 290	32 950	54 240	1
47	79	56	252	36	81	2 429	4 310	6 739	2
637	940	25	231	8	36	15 967	23 526	39 493	3
82	107	9	94	1	5	2 894	5 114	8 008	4
32	17	2	1	—	—	8 155	8 284	16 439	5
29	19	—	12	—	—	16 320	17 403	33 723	6

II. Läsä oleva väestö, ryhmitettynä ammatin ja elin-
Population présente, groupée d'après la profes-

Koko maa —

1. Kaupungit ja maaseutu —

	Päähenkilöiden ammatti ja elinkeino. Profession ou moyens d'existence du chef de famille.	Perheiden päähenkilöt yynnä yksityiset itsenäiset päähenkilöt. Chefs de famille et chefs particuliers.		Näiden vaimot (miehet), lapset ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. Membres de la famille sans profession.	
		Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.
	a	b	c	d	e
1	I. Maanviljelys sivuelinkeinoineen — <i>Agriculture et dérivés</i>	376 800	127 770	393 394	644 349
2	II. Teollisuus — <i>Industrie</i>	98 200	32 308	76 526	138 766
3	III. Kulkulaitokset — <i>Communications</i>	25 653	2 122	18 905	34 887
4	IV. Kauppa — <i>Commerce</i>	14 644	11 061	10 997	20 177
5	V. Julkinen toiminta — <i>Services publics</i>	9 322	321	9 213	16 704
6	VI. Opetuslaitos — <i>Enseignement</i>	3 762	5 032	3 394	5 720
7	VII. Terveyslaitos — <i>Hygiène (service sanitaire)</i>	1 683	3 292	1 290	2 348
8	VIII. Vapaat elinkeinot — <i>Professions libérales</i>	1 674	243	797	1 618
9	IX. Muut luettelematta jääneet ammatit — <i>Autres profes-</i> <i>sions non mentionnées ci-dessus</i>	13 922	7 414	9 350	16 769
10	X. Työläisiä, päiväpalkkalaisia ilman edellä mainittua ammattia — <i>Ouvriers, journaliers n'appartenant</i> <i>à aucunes des professions mentionnées ci-dessus</i> ..	52 539	31 812	32 377	55 963
11	XI. Ilman ammattia olevia henkilöitä — <i>Personnes sans</i> <i>profession</i>	10 739	11 451	1 643	2 363
12	XII. Eläkkeestä, pääomasta tai koroista eläjiä — <i>Personnes</i> <i>vivant de capital, d'une pension ou de rentes</i>	16 530	20 560	8 417	19 127
13	XIII. Muut (Varattomia henkilöitä, ei perheen jäseniä) — <i>Autres (Personnes sans ressources)</i>	7 231	7 101	1 498	2 256
14	XIV. Toimi tuntematon — <i>Profession inconnue</i>	22 759	19 180	7 579	12 175
15	Yhteensä	655 458	279 667	575 330	973 222

keinoon mukaan, 31 päivänä joulukuuta 1910, läänittäin.

sion au 31 decembre 1910, par gouvernements.

Pays entier.

Villes et communes rurales.

Lapset ja muut per- heenjäsenet, jotka toimivat perheen pää- henkilön ammatissa. <i>Enfants et autres</i> <i>membres de la famille</i> <i>prenant part au tra-</i> <i>vail professionnel du</i> <i>chef de famille.</i>	Edellisten luona oleva henkilöllinen palveluskunta. <i>Domestiques attachés</i> <i>à la première ca-</i> <i>tégorie.</i>	Edellisessä sarek- keessa lueteltujen vaimot (miehet), lap- set ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. <i>Membres de la famille</i> <i>sans profession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>				
		Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Mol. sukup. D. S.		
i	g	h	i	j	k	l	m	n
190 876	201 251	385	1 899	198	276	961 653	975 545	1 937 198
4 872	2 021	239	3 989	114	185	179 951	177 269	357 220
648	278	86	1 730	22	20	45 314	39 037	84 351
601	534	495	5 596	163	321	26 900	37 689	64 589
85	61	376	3 227	59	94	19 055	20 407	39 462
8	39	23	2 226	15	27	7 202	13 044	20 246
24	38	81	1 307	23	34	3 101	7 019	10 120
6	2	3	579	—	1	2 480	2 443	4 923
400	243	48	2 317	36	63	23 756	26 806	50 562
1 906	1 477	2	325	—	—	86 824	89 577	176 401
3	6	1	—	—	3	12 386	13 823	26 209
768	1 127	122	2 539	51	130	25 888	43 483	69 371
32	17	2	2	—	—	8 763	9 376	18 139
32	20	1	659	—	1	30 371	32 035	62 406
200 261	207 114	1 864	26 395	681	1 155	1 433 644	1 487 553	2 921 197

II. Läsnä oleva väestö, ryhmitettynä ammatin ja elin-
Population présente, groupée d'après la profes-

Koko maa —

2. Kaupungit --

	Päähenkilöiden ammatti ja elinkeino. Profession ou moyens d'existence du chef de famille.	Perheiden päähenkilöt yynnä yksityiset itsenäiset päähenkilöt. Chefs de famille et chefs particuliers.		Näiden vaimot (miehet), lapset ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. Membres de la famille sans profession.	
		Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.
	a	b	c	d	e
1	I. Maanviljelys sivuelinkeinoineen — <i>Agriculture et dérivés</i>	1 310	378	882	1 589
2	II. Teollisuus — <i>Industrie</i>	39 108	23 583	26 476	50 048
3	III. Kulkulaitokset — <i>Communications</i>	13 914	1 398	9 168	17 533
4	IV. Kauppa — <i>Commerce</i>	9 331	9 701	6 452	12 012
5	V. Julkinen toiminta — <i>Services publics</i>	5 231	206	4 169	8 022
6	VI. Opetuslaitos — <i>Enseignement</i>	1 474	2 374	1 290	2 325
7	VII. Terveyslaitos — <i>Hygiène (service sanitaire)</i>	1 073	2 265	695	1 360
8	VIII. Vapaat clinkeinot — <i>Professions libérales</i>	1 394	228	655	1 305
9	IX. Muut luettelematta jääneet ammatit — <i>Autres profes-</i> <i>sions non mentionnées ci-dessus</i>	7 676	4 988	4 051	7 789
10	X. Työläisiä, päiväpalkkalaisia ilman edellä mainittua ammattia — <i>Ouvriers, journaliers n'appartenant</i> <i>à aucunes des professions mentionnées ci-dessus</i> ..	21 167	13 333	13 916	22 626
11	XI. Ilman ammattia olevia henkilöitä — <i>Personnes sans</i> <i>profession</i>	4 603	3 818	152	183
12	XII. Eläkkeestä, pääomasta tai koroista eläjiä — <i>Personnes</i> <i>vivant de capital, d'une pension ou de rentes</i>	2 207	4 426	2 351	4 136
13	XIII. Muut (Varattomia henkilöitä, ei perheen jäseniä) — <i>Autres (Personnes sans ressources)</i>	446	838	162	253
14	XIV. Toimi tuntematon -- <i>Profession inconnue</i>	10 835	8 713	3 212	5 270
15	Yhteensä	119 769	76 249	73 631	134 451

keinoon mukaan, 31 päivänä joulukuuta 1910, läänittäin.
sion au 31 décembre 1910, par gouvernements.

Pays entier.

Villes.

Lapset ja muut perheenjäsenet, jotka toimivat perheen päähenkilön ammatissa. <i>Enfants et autres membres de la famille prenant part au travail professionnel du chef de famille.</i>	Edellisten luona oleva henkilöllinen palveluskunta. <i>Domestiques attachés à la première catégorie.</i>	Edellisessä sarakkeessa lueteltujen vaimot (miehet), lapset ja muut perheenjäsenet, joilla ei ole ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>		Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Mol. sukup. D. s.
		Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.			
f	g	h	i	j	k	l	m	n
137	94	14	235	4	10	2 347	2 306	4 653
433	148	115	3 111	32	56	66 164	76 946	143 110
179	16	70	1 390	9	9	23 340	20 346	43 686
202	159	277	4 726	125	255	16 387	26 853	43 240
1	8	108	2 043	4	6	9 513	10 285	19 798
2	11	2	1 475	6	4	2 774	6 189	8 963
—	5	30	1 001	14	22	1 812	4 653	6 465
5	—	3	545	—	1	2 057	2 079	4 136
51	34	10	2 247	6	4	11 794	15 062	26 856
196	178	2	316	—	—	35 281	36 453	71 734
—	—	—	—	—	—	4 755	4 001	8 756
2	1	32	1 962	6	8	4 598	10 533	15 131
—	—	—	1	—	—	608	1 092	1 700
3	1	1	647	—	1	14 051	14 632	28 683
1 211	655	664	19 699	206	376	195 481	231 430	426 911

II. Läsä oleva väestö, ryhmitettynä ammatin ja elin-

Population présente, groupée d'après la profes-

Koko maa —

3. Maaseutu —

	Päähenkilöiden ammatti ja elinkeino. Profession ou moyens d'existence du chef de famille.	Perheiden päähenkilöt ylnä yksityiset itsenäiset päähenkilöt. Chefs de famille et chefs particuliers.		Näiden vaimot (miehet), lapset ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. Membres de la famille sans profession.	
		Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.
		a	b	c	d
1	I. Maanviljelys sivuelinkeinoineen — <i>Agriculture et dérivés</i>	375 490	127 392	392 512	642 760
2	II. Teollisuus — <i>Industrie</i>	59 092	8 725	50 050	88 718
3	III. Kulkulaitokset — <i>Communications</i>	11 739	724	9 737	17 354
4	IV. Kauppa — <i>Commerce</i>	5 313	1 360	4 545	8 165
5	V. Julkinen toiminta — <i>Services publics</i>	4 091	115	5 044	8 682
6	VI. Opetuslaitos — <i>Enseignement</i>	2 288	2 658	2 104	3 395
7	VII. Terveyslaitos — <i>Hygiène (service sanitaire)</i>	610	1 027	595	988
8	VIII. Vapaat elinkeinot — <i>Professions libérales</i>	280	15	142	313
9	IX. Muut luettelematta jääneet ammatit — <i>Autres profes- sions non mentionnées ci-dessus</i>	6 246	2 426	5 299	8 980
10	X. Työläisiä, päiväpalkkalaisia ilman edellä mainittua ammattia — <i>Ouvriers, journaliers n'appartenant à aucunes des professions mentionnées ci-dessus</i> ..	31 372	18 479	18 461	33 337
11	XI. Ilman ammattia olevia henkilöitä — <i>Personnes sans profession</i>	6 136	7 633	1 491	2 180
12	XII. Eläkkeestä, pääomasta tai koroista eläjiä — <i>Personnes vivant de capital, d'une pension ou de rentes</i>	14 323	16 134	6 066	14 991
13	XIII. Muut (Varattomia henkilöitä, ei perheen jäseniä) — <i>Autres (Personnes sans ressources)</i>	6 785	6 263	1 336	2 003
14	XIV. Toimi tuntematon — <i>Profession inconnue</i>	11 924	10 467	4 367	6 905
15	Yhteensä	535 689	203 418	501 749	838 771

keinoon mukaan, 31 päivänä joulukuuta 1910, läänittäin.

sion au 31 décembre 1910, par gouvernements.

Pays entier.

Communes rurales.

	Lapset ja muut per- heenjäsenet, jotka toimivat perheen pää- henkilön ammatissa. Enfants et autres membres de la famille prenant part au tra- vail professionnel du chef de famille.	Edellisten luona oleva henkilöllinen palveluskunta. Domestiques attachés à la première ca- tégorie.	Edellisessä sarak- keessa lueteltujen vaimot (miehet), lap- set ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. Membres de la famille sans profession.	Yhteensä. Total.						
				Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Mol. sukup. D. s.		
				f	g	h	i	j	k	l
1	190 739	201 157	371	1 664	194	266	959 306	973 239	1 932 545	1
2	4 439	1 873	124	878	82	129	113 787	100 323	214 110	2
3	469	262	16	340	13	11	21 974	18 691	40 665	3
4	399	375	218	870	38	66	10 513	10 836	21 349	4
5	84	53	268	1 184	55	88	9 542	10 122	19 664	5
6	6	28	21	751	9	23	4 428	6 855	11 283	6
7	24	33	51	306	9	12	1 289	2 366	3 655	7
8	1	2	—	34	—	—	423	364	787	8
9	349	209	38	70	30	59	11 962	11 744	23 706	9
10	1 710	1 299	—	9	—	—	51 543	53 124	104 667	10
11	3	6	1	—	—	3	7 631	9 822	17 453	11
12	766	1 126	90	577	45	122	21 290	32 950	54 240	12
13	32	17	2	1	—	—	8 155	8 284	16 439	13
14	29	19	—	12	—	—	16 320	17 403	33 723	14
15	199 050	206 459	1 200	6 696	475	779	1 288 163	1 256 123	2 494 286	15

II. Läsä oleva väestö, ryhmitettynä ammatin ja elin-
Population présente, groupée d'après la profes-

Uudenmaan lääni —

1. Kaupungit ja maaseutu —

Päähenkilöiden ammatti ja elinkeino. Profession ou moyens d'existence du chef de famille.	Perheiden päähenkilöt yynnä yksityiset itsen- set päähenkilöt. Chefs de famille et chefs particuliers.		Näiden vaimot (miehet), lapset ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. Membres de la famille sans profession.	
	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.
a	b	c	d	e
1 I. Maanviljelys sivuelinkeinoineen — <i>Agriculture et dérivés</i>	34 418	10 781	32 603	58 245
2 II. Teollisuus — <i>Industrie</i>	20 259	7 940	13 037	25 425
3 III. Kulkulaitokset — <i>Communications</i>	6 431	668	3 769	7 278
4 IV. Kauppa — <i>Commerce</i>	3 892	4 322	2 519	5 023
5 V. Julkinen toiminta — <i>Services publics</i>	2 412	67	1 809	3 470
6 VI. Opetuslaitos — <i>Enseignement</i>	744	1 352	524	1 070
7 VII. Terveyslaitos — <i>Hygiène (service sanitaire)</i>	561	1 215	303	633
8 VIII. Vapaat elinkeinot — <i>Professions libérales</i>	752	139	269	625
9 IX. Muut luettelematta jääneet ammatit — <i>Autres profes- sions non mentionnées ci-dessus</i>	4 738	3 260	2 020	4 356
10 X. Työläisiä, päiväpalkkalaisia ilman edellä mainittua ammattia — <i>Ouvriers, journaliers n'appartenant à aucunes des professions mentionnées ci-dessus</i> ..	12 039	6 830	6 188	12 337
11 XI. Ilman ammattia olevia henkilöitä — <i>Personnes sans profession</i>	2 762	2 670	142	183
12 XII. Eläkkeestä, pääomasta tai koroista eläjiä — <i>Personnes vivant de capital, d'une pension ou de rentes</i>	2 038	3 126	1 345	3 081
13 XIII. Muut (Varattomia henkilöitä, ei perheen jäseniä) — <i>Autres (Personnes sans ressources)</i>	485	564	111	162
14 XIV. Toimi tuntematon — <i>Profession inconnue</i>	5 482	3 578	621	1 106
15 Yhteensä	97 013	46 512	65 260	122 994

keinoon mukaan, 31 päivänä joulukuuta 1910, läänittäin.

sion au 31 décembre 1910, par gouvernements.

Gouvernement de Nyland.

Villes et communes rurales.

Lapset ja muut per- heenjäsenet, jotka toimivat perheen pää- henkilön ammatissa. <i>Enfants et autres membres de la famille prenant part au tra- vail professionnel du chef de famille.</i>	Edellisten luona oleva henkilöllinen palveluskunta. <i>Domestiques attachés à la première ca- tégorie.</i>	Edellisessä sarak- keessa lueteltujen vaimot (miehet), lap- set ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>		Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Mol. sukup. D. s.
		Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.			
f	g	h	i	j	k	l	m	n
10 098	9 300	110	568	63	99	77 292	78 993	156 285
611	217	26	1 094	27	31	33 960	34 707	68 667
78	6	10	489	9	4	10 297	8 445	18 742
55	46	38	1 985	19	25	6 523	11 401	17 924
1	—	63	900	7	11	4 292	4 448	8 740
—	2	5	684	3	13	1 276	3 121	4 397
1	7	15	479	6	10	886	2 344	3 230
—	—	2	340	—	—	1 023	1 104	2 127
47	32	8	1 296	4	6	6 817	8 950	15 767
64	24	2	187	—	—	18 293	19 378	37 671
—	—	—	—	—	—	2 904	2 853	5 757
44	72	43	1 285	33	77	3 503	7 641	11 144
—	4	—	1	—	—	596	731	1 327
—	1	—	313	—	—	6 103	4 998	11 101
10 999	9 711	322	9 621	171	276	173 765	189 114	362 879

II. Läsnä oleva väestö, ryhmitettynä ammatin ja elin-
Population présente, groupée d'après la profes-
 Uudenmaan lääni —

2. Kaupungit —

	Päähenkilöiden ammatti ja elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille.</i>	Perheiden päähenkilöt ylnk yksityiset itsenäi- set päähenkilöt. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Näiden vaimot (miehet), lapset ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>	
		Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.
	a	b	c	d	e
1	I. Maanviljelys sivuelinkeinoineen — <i>Agriculture et dérivés</i>	369	68	154	374
2	II. Teollisuus — <i>Industrie</i>	14 167	7 450	7 123	14 816
3	III. Kulkulaitokset — <i>Communications</i>	4 961	610	2 523	4 965
4	IV. Kauppa — <i>Commerce</i>	3 367	4 213	2 078	4 126
5	V. Julkinen toiminta — <i>Services publics</i>	2 076	53	1 447	2 821
6	VI. Opetuslaitos — <i>Enseignement</i>	550	943	395	797
7	VII. Terveyslaitos — <i>Hygiène (service sanitaire)</i>	513	1 144	257	543
8	VIII. Vapaat elinkeinot — <i>Professions libérales</i>	673	133	227	530
9	IX. Muut luettelematta jääneet ammatit — <i>Autres profes-</i> <i>sions non mentionnées ci-dessus</i>	4 143	2 985	1 614	3 596
10	X. Työläisiä, päiväpalkkalaisia ilman edellä mainittua ammattia — <i>Ouvriers, journaliers n'appartenant</i> <i>à aucunes des professions mentionnées ci-dessus</i> ..	10 097	6 224	5 190	10 370
11	XI. Ilman ammattia olevia henkilöitä — <i>Personnes sans</i> <i>profession</i>	2 319	1 906	8	6
12	XII. Eläkkeestä, pääomasta tai koroista eläjiä — <i>Personnes</i> <i>vivant de capital, d'une pension ou de rentes</i>	703	1 653	625	1 374
13	XIII. Muut (Varattomia henkilöitä, ei perheen jäseniä) — <i>Autres (Personnes sans ressources)</i>	118	257	9	28
14	XIV. Toimi tuntematon — <i>Profession inconnue</i>	4 812	3 088	460	862
15	Yhteensä	48 868	30 727	22 110	45 208

keinoon mukaan, 31 päivänä joulukuuta 1910, läänittäin.
Population au 31 décembre 1910, par gouvernements.
 Gouvernement de Nyland.

Villes.

Lapset ja muut per- heenjäsenet, jotka toimivat perheen pää- henkilön ammatissa. <i>Enfants et autres membres de la famille prenant part au tra- vail professionnel du chef de famille.</i>	Edellisten luona oleva henkilöllinen palveluskunta. <i>Domestiques attachés à la première ca- tégorie.</i>	Edellisessä sarak- keessa luettujen vaimot (miehet), lap- set ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>	Yhteensä. <i>Total.</i>						
			Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Mol. sukup. D. s.		
f	g	h	i	j	k	l	m	n	
16	14	3	82	3	6	545	544	1 089	1
32	21	9	981	11	11	21 342	23 279	44 621	2
16	1	9	455	7	4	7 516	6 035	13 551	3
11	10	17	1 898	11	16	5 484	10 263	15 747	4
1	—	40	803	1	1	3 565	3 678	7 243	5
—	2	1	616	1	1	947	2 359	3 306	6
—	2	3	438	2	5	775	2 132	2 907	7
—	—	2	324	—	—	902	987	1 889	8
13	3	4	1 289	4	4	5 778	7 877	13 655	9
31	7	2	186	—	—	15 320	16 787	32 107	10
—	—	—	—	—	—	2 327	1 912	4 239	11
—	—	6	1 135	3	5	1 337	4 167	5 504	12
—	—	—	1	—	—	127	286	413	13
—	—	—	313	—	—	5 272	4 263	9 535	14
120	60	96	8 521	48	53	71 237	84 569	155 806	15

II. Läsnä oleva väestö, ryhmitettynä ammatin ja elin-
Population présente, groupée d'après la profes-

Uudenmaan lääni —

3. Maaseutu —

Päähenkilöiden ammatti ja elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille.</i>	Perheiden päähenkilöt ynnä yksityiset itsen- tiset päähenkilöt. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Näiden vaimot (miehet), lapset ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>	
	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.
a	b	c	d	e
1 I. Maanviljelys sivuelinkeinoineen — <i>Agriculture et dérivés</i>	34 049	10 713	32 449	57 871
2 II. Teollisuus — <i>Industrie</i>	6 092	490	5 914	10 609
3 III. Kulkulaitokset — <i>Communications</i>	1 470	58	1 246	2 313
4 IV. Kauppa — <i>Commerce</i>	525	109	441	897
5 V. Julkinen toiminta — <i>Services publics</i>	336	14	362	649
6 VI. Opetuslaitos — <i>Enseignement</i>	194	409	129	273
7 VII. Terveyslaitos — <i>Hygiène (service sanitaire)</i>	48	71	46	90
8 VIII. Vapaat elinkeinot — <i>Professions libérales</i>	79	6	42	95
9 IX. Muut luettelematta jääneet ammatit — <i>Autres profes- sions non mentionnées ci-dessus</i>	595	275	406	760
10 X. Työläisiä, päiväpalkkalaisia ilman edellä mainittua ammattia — <i>Ouvriers, journaliers n'appartenant à aucunes des professions mentionnées ci-dessus ..</i>	1 942	606	998	1 967
11 XI. Ilman ammattia olevia henkilöitä — <i>Personnes sans profession</i>	443	764	134	177
12 XII. Eläkkeestä, pääomasta tai koroista eläjiä — <i>Personnes vivant de capital, d'une pension ou de rentes</i>	1 335	1 473	720	1 707
13 XIII. Muut (Varattomia henkilöitä, ei perheen jäseniä) — <i>Autres (Personnes sans ressources)</i>	367	307	102	134
14 XIV. Toimi tuntematon — <i>Profession inconnue</i>	670	490	161	244
15 Yhteensä	48 145	15 785	48 150	77 786

keinon mukaan, 31 päivänä joulukuuta 1910, läänittäin.
sion au 31 décembre 1910, par gouvernements.

Gouvernement de Nyland.

Communes rurales.

Lapset ja muut per- heenjäsenet, jotka toimivat perheen pää- henkilön ammatissa. <i>Enfants et autres membres de la famille prenant part au tra- vail professionnel du chef de famille.</i>	Edellisten luona oleva henkilöilinen palveluskunta. <i>Domestiques attachés à la première ca- tégorie.</i>	Edellisessä sarek- keessa lueteltujen vaimot (miehet), lap- set ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>				
		Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Mol. sukup. D. s.		
f	g	h	i	j	k	l	m	n
10 082	9 286	107	486	60	93	76 747	78 449	155 196
579	196	17	113	16	20	12 618	11 428	24 046
62	5	1	34	2	—	2 781	2 410	5 191
44	36	21	87	8	9	1 039	1 138	2 177
—	—	23	97	6	10	727	770	1 497
—	—	4	68	2	12	329	762	1 091
1	5	12	41	4	5	111	212	323
—	—	—	16	—	—	121	117	238
34	29	4	7	—	2	1 039	1 073	2 112
33	17	—	1	—	—	2 973	2 591	5 564
—	—	—	—	—	—	577	941	1 518
44	72	37	150	30	72	2 166	3 474	5 640
—	4	—	—	—	—	469	445	914
—	1	—	—	—	—	831	735	1 566
10 879	9 651	226	1 100	128	223	102 528	104 545	207 073

II. Läsnä oleva väestö, ryhmitettynä ammatin ja elin-
Population présente, groupée d'après la profes-
 Turun ja Porin lääni —

1. Kaupungit ja maaseutu —

	Päähenkilöiden ammatti ja elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille.</i>	Perheiden päähenkilöt ynnä yksityiset itsenäiset päähenkilöt. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Näiden vaimot (miehet), lapset ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>	
		Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>	Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>
	a	b	c	d	e
1 I. Maanviljelys sivuelinkeinoineen — <i>Agriculture et dérivés</i>		61 462	23 222	59 701	100 584
2 II. Teollisuus — <i>Industrie</i>		16 907	7 283	14 253	25 958
3 III. Kulkulaitokset — <i>Communications</i>		6 998	328	4 296	8 101
4 IV. Kauppa — <i>Commerce</i>		2 045	2 014	1 640	2 997
5 V. Julkinen toiminta — <i>Services publics</i>		1 577	41	1 561	2 883
6 VI. Opetuslaitos — <i>Enseignement</i>		573	934	525	893
7 VII. Terveyslaitos — <i>Hygiène (service sanitaire)</i>		235	452	190	336
8 VIII. Vapaat elinkeinot — <i>Professions libérales</i>		230	14	115	218
9 IX. Muut luettelematta jääneet ammatit — <i>Autres profes-</i> <i>sions non mentionnées ci-dessus</i>		2 427	1 149	1 832	3 153
10 X. Työläisiä, päiväpalkkalaisia ilman edellä mainittua ammattia — <i>Ouvriers, journaliers n'appartenant</i> <i>à aucunes des professions mentionnées ci-dessus</i> ..		7 796	4 079	4 728	6 873
11 XI. Ilman ammattia olevia henkilöitä — <i>Personnes sans</i> <i>profession</i>		1 767	1 658	284	342
12 XII. Eläkkeestä, pääomasta tai koroista eläjiä — <i>Personnes</i> <i>vivant de capital, d'une pension ou de rentes</i>		4 306	5 164	2 212	5 511
13 XIII. Muut (Varattomia henkilöitä, ei perheen jäseniä) — <i>Autres (Personnes sans ressources)</i>		954	941	181	279
14 XIV. Toimi tuntematon — <i>Profession inconnue</i>		4 526	3 544	1 788	2 689
15	Yhteensä	111 803	50 823	93 306	160 817

keinoon mukaan, 31 päivänä joulukuuta 1910, läänittäin.
sion au 31 décembre 1910, par gouvernements.

Gouvernement d'Åbo et Björneborg.

Villes et communes rurales.

	Lapset ja muut per- heenjäsenet, jotka toimivat perheen pää- henkilön ammatissa. <i>Enfants et autres</i> <i>membres de la famille</i> <i>prenant part au tra-</i> <i>vail professionnel du</i> <i>chef de famille.</i>		Edellisten luona oleva henkilöllinen palveluskunta. <i>Domestiques attachés</i> <i>à la première ca-</i> <i>tégorie.</i>		Edellisessä sarak- keessa luetteltujen vaimot (miehet), lap- set ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. <i>Membres de la famille</i> <i>sans profession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>			
	Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>	Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>	Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>	Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>	Mol. sukup. <i>D. s.</i>	
	f	g	h	i	j	k	l	m	n	
	25 314	27 951	55	322	28	34	146 560	152 113	298 673	1
	847	431	36	636	22	29	32 065	34 337	66 402	2
	109	25	8	281	3	6	11 414	8 741	20 155	3
	77	102	44	694	6	9	3 812	5 816	9 628	4
	11	5	59	496	16	17	3 224	3 442	6 666	5
	—	5	—	304	5	2	1 103	2 138	3 241	6
	8	8	8	190	1	4	442	990	1 432	7
	1	1	—	57	—	—	346	290	636	8
	124	70	4	334	3	—	4 390	4 706	9 096	9
	72	88	—	71	—	—	12 596	11 111	23 707	10
	1	1	—	—	—	—	2 052	2 001	4 053	11
	314	431	26	366	5	9	6 863	11 481	18 344	12
	2	2	—	—	—	—	1 137	1 222	2 359	13
	8	2	1	152	—	1	6 323	6 388	12 711	14
	26 888	29 122	241	3 903	89	111	282 327	244 776	477 103	15

II. Läsnä oleva väestö, ryhmitettynä ammatin ja elin-
Population présente, groupée d'après la profes-
 Turun ja Porin lääni —
 2. Kaupungit —

	Päähenkilöiden ammatti ja elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille.</i>	Perheiden päähenkilöt ynnä yksityiset itsenäiset päähenkilöt. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Näiden vaimot (miehet), lapset ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>	
		Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.
	a	b	c	d	e
1	I. Maanviljelys sivuelinkeinoineen — <i>Agriculture et dérivés</i>	352	92	305	505
2	II. Teollisuus — <i>Industrie</i>	8 012	5 867	6 053	11 086
3	III. Kulkulaitokset — <i>Communications</i>	3 084	190	2 017	3 927
4	IV. Kauppa — <i>Commerce</i>	1 323	1 770	928	1 766
5	V. Julkinen toiminta — <i>Services publics</i>	865	18	708	1 385
6	VI. Opetuslaitos — <i>Enseignement</i>	215	496	172	368
7	VII. Terveyslaitos — <i>Hygiène (service sanitaire)</i>	151	264	84	181
8	VIII. Vapaat elinkeinot — <i>Professions libérales</i>	192	13	101	186
9	IX. Muut luettelematta jääneet ammatit — <i>Autres profes-</i> <i>sions non mentionnées ci-dessus</i>	1 232	757	700	1 344
10	X. Työläisiä, päiväpalkkalaisia ilman edellä mainittua ammattia — <i>Ouvriers, journaliers n'appartenant</i> <i>à aucunes des professions mentionnées ci-dessus</i> ..	2 727	1 504	1 974	1 920
11	XI. Ilman ammattia olevia henkilöitä — <i>Personnes sans</i> <i>profession</i>	956	663	12	17
12	XII. Eläkkeestä, pääomasta tai koroista eläjiä — <i>Personnes</i> <i>vivant de capital, d'une pension ou de rentes</i>	347	994	360	744
13	XIII. Muut (Varattomia henkilöitä, ei perheen jäseniä) — <i>Autres (Personnes sans ressources)</i>	17	99	14	24
14	XIV. Toimi tuntematon — <i>Profession inconnue</i>	1 483	1 201	428	435
15	Yhteensä	20 956	13 868	13 856	23 888

keinon mukaan, 31 päivänä joulukuuta 1910, läänittäin.
sion au 31 décembre 1910, par gouvernements.
 Gouvernement d'Åbo et Björneborg.
 Villes.

Lapset ja muut perheenjäsenet, jotka toimivat perheen päähenkilön ammatissa. <i>Enfants et autres membres de la famille prenant part au travail professionnel du chef de famille.</i>	Edellisten luona oleva henkilöllinen palveluskunta. <i>Domestiques attachés à la première catégorie.</i>	Edellisessä sarakkeessa lueteltujen vaimot (miehet), lapset ja muut perheenjäsenet, joilla ei ole ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>					
		Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Mol. sukup. D. s.			
f	g	h	i	j	k	l	m	n	
24	26	5	59	—	2	686	684	1 370	1
49	15	10	511	5	7	14 129	17 486	31 615	2
43	1	2	225	—	3	5 146	4 346	9 492	3
—	—	27	579	1	4	2 279	4 119	6 398	4
—	—	18	283	—	—	1 591	1 686	3 277	5
—	—	—	211	4	1	391	1 016	1 407	6
—	—	1	146	—	—	236	593	829	7
—	—	—	57	—	—	293	256	549	8
—	—	—	318	2	—	1 934	2 419	4 353	9
—	—	—	64	—	—	4 701	3 488	8 189	10
—	—	—	—	—	—	968	680	1 648	11
—	—	3	186	1	—	711	1 924	2 635	12
—	—	—	—	—	—	31	123	154	13
—	—	1	146	—	1	1 912	1 783	3 695	14
116	44	67	2 785	13	18	35 008	40 603	75 611	15

II. Läsä oleva väestö, ryhmitettynä ammatin ja elin-
Population présente, groupée d'après la profes-
 Turun ja Porin lääni --

3. Maaseutu --

	Päähenkilöiden ammatti ja elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille.</i>	Perheiden päähenkilöt ynnä yksityiset itsenäiset päähenkilöt. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Näiden vaimot (miehet), lapset ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>	
		Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>	Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>
	a	b	c	d	e
1	I. Maanviljelys sivuelinkeinoineen — <i>Agriculture et dérivés</i>	61 110	23 130	59 396	100 079
2	II. Teollisuus — <i>Industrie</i>	8 895	1 416	8 200	14 872
3	III. Kulkulaitokset — <i>Communications</i>	3 914	136	2 279	4 174
4	IV. Kauppa — <i>Commerce</i>	722	244	712	1 231
5	V. Julkinen toiminta — <i>Services publics</i>	712	23	853	1 498
6	VI. Opetuslaitos — <i>Enseignement</i>	358	498	353	525
7	VII. Terveyslaitos — <i>Hygiène (service sanitaire)</i>	84	188	106	155
8	VIII. Vapaat elinkeinot — <i>Professions libérales</i>	38	1	14	32
9	IX. Muut luettelematta jääneet ammatit — <i>Autres profes-</i> <i>sions non mentionnées ci-dessus</i>	1 195	392	1 132	1 809
10	X. Työläisiä, päiväpalkkalaisia ilman edellä mainittua ammattia — <i>Ouvriers, journaliers n'appartenant</i> <i>à aucunes des professions mentionnées ci-dessus</i> ..	5 069	2 575	2 754	4 953
11	XI. Ilman ammattia olevia henkilöitä — <i>Personnes sans</i> <i>profession</i>	811	995	272	325
12	XII. Eläkkeestä, pääomasta tai koroista eläjiä — <i>Personnes</i> <i>vivant de capital, d'une pension ou de rentes</i>	3 959	4 170	1 852	4 767
13	XIII. Muut (Varattomia henkilöitä, ei perheen jäseniä) — <i>Autres (Personnes sans ressources)</i>	937	842	167	255
14	XIV. Toimi tuntematon — <i>Profession inconnue</i>	3 043	2 343	1 360	2 254
15	Yhteensä	90 847	36 955	79 450	136 929

keinon mukaan, 31 päivänä joulukuuta 1910, läänittäin.
sion au 31 décembre 1910, par gouvernements.
 Gouvernement d'Åbo et Björneborg.

Communes rurales.

Lapset ja muut per- heenjäsenet, jotka toimivat perheen pää- henkilön ammatissa. <i>Enfants et autres</i> <i>membres de la famille</i> <i>prenant part au tra-</i> <i>vail professionnel du</i> <i>chef de famille.</i>	Edellisten luona oleva henkilöllinen palveluskunta. <i>Domestiques attachés</i> <i>à la première ca-</i> <i>tégorie.</i>	Edellisessä sarak- keessa lueteltujen vaimot (miehet), lap- set ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. <i>Membres de la famille</i> <i>sans profession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>					
		Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>	Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>	Mol. sukup. <i>D. S.</i>			
f	g	h	i	j	k	l	m	n	
25 290	27 925	50	263	28	32	145 874	151 429	297 303	1
798	416	26	125	17	22	17 936	16 851	34 787	2
66	24	6	56	3	3	6 268	4 395	10 663	3
77	102	17	115	5	5	1 533	1 697	3 230	4
11	5	41	213	16	17	1 633	1 756	3 389	5
—	5	—	93	1	1	712	1 122	1 834	6
8	6	7	44	1	4	206	397	603	7
1	1	—	—	—	—	53	34	87	8
124	70	4	16	1	—	2 456	2 287	4 743	9
72	88	—	7	—	—	7 895	7 623	15 518	10
1	1	—	—	—	—	1 084	1 321	2 405	11
314	431	23	180	4	9	6 152	9 557	15 709	12
2	2	—	—	—	—	1 106	1 099	2 205	13
8	2	—	6	—	—	4 411	4 605	9 016	14
26 772	29 078	174	1 118	76	93	197 319	204 173	401 492	15

II. Läsä oleva väestö, ryhmitettynä ammatin ja elin-
Population présente, groupée d'après la profes-

Hämeen lääni —

1. Kaupungit ja maaseutu —

	Päähenkilöiden ammatti ja elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille.</i>	Perheiden päähenkilöt ynnä yksityiset itsen- set päähenkilöt. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Näiden vaimot (miehet), lapset ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>	
		Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>	Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>
	a	b	c	d	e
1	I. Maanviljelys sivuelinkeinoineen — <i>Agriculture et dérivés</i>	44 592	14 095	44 770	75 097
2	II. Teollisuus — <i>Industrie</i>	13 621	7 445	11 739	20 420
3	III. Kulkulaitokset — <i>Communications</i>	2 320	162	1 821	3 259
4	IV. Kauppa — <i>Commerce</i>	1 725	1 105	1 295	2 474
5	V. Julkinen toiminta — <i>Services publics</i>	768	63	766	1 350
6	VI. Opetuslaitos — <i>Enseignement</i>	457	644	355	640
7	VII. Terveyslaitos — <i>Hygiène (service sanitaire)</i>	199	377	152	289
8	VIII. Vapaat elinkeinot — <i>Professions libérales</i>	160	10	66	157
9	IX. Muut luettelematta jääneet ammatit — <i>Autres profes-</i> <i>sions non mentionnées ci-dessus</i>	2 170	510	1 581	2 636
10	X. Työläisiä, päiväpalkkalaisia ilman edellä mainittua ammattia — <i>Ouvriers, journaliers n'appartenant</i> <i>à aucunes des professions mentionnées ci-dessus</i> ..	6 803	4 171	3 942	6 450
11	XI. Ilman ammattia olevia henkilöitä — <i>Personnes sans</i> <i>profession</i>	1 018	1 214	216	288
12	XII. Eläkkeestä, pääomasta tai koroista eläjiä — <i>Personnes</i> <i>vivant de capital, d'une pension ou de rentes</i>	2 809	2 850	1 642	3 114
13	XIII. Muut (Varattomia henkilöitä, ei perheen jäseniä) — <i>Autres (Personnes sans ressources)</i>	1 096	776	170	236
14	XIV. Toimi tuntematon — <i>Profession inconnue</i>	2 965	2 514	596	1 330
15	Yhteensä	80 703	35 936	69 111	117 740

keinoon mukaan, 31 päivänä joulukuuta 1910, läänittäin.

au 31 décembre 1910, par gouvernements.

Gouvernement de Tavastehus.

Villes et communes rurales.

	Lapset ja muut per- heenjäsenet, jotka toimivat perheen pää- henkilön ammatissa. <i>Enfants et autres membres de la famille prenant part au tra- vail professionnel du chef de famille.</i>		Edellisten luona oleva henkilöllinen palveluskunta. <i>Domestiques attachés à la première ca- tégorie.</i>		Edellisessä sarak- keessa luettujen vaimot (miehet), lap- set ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>			
	Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>	Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>	Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>	Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>	Mol. sukup. <i>D. s.</i>	
	f	g	h	i	j	k	l	m	n	
1	13 923	12 058	112	403	62	69	103 459	101 722	205 181	1
2	776	251	11	549	14	27	26 161	28 692	54 853	2
3	43	15	—	188	3	2	4 187	3 626	7 813	3
4	68	51	33	602	10	24	3 131	4 256	7 387	4
5	7	8	29	257	4	6	1 574	1 684	3 258	5
6	—	1	—	218	—	—	812	1 503	2 315	6
7	1	7	6	112	1	—	359	785	1 144	7
8	3	—	—	60	—	1	229	228	457	8
9	27	11	—	244	—	—	3 778	3 401	7 179	9
10	146	139	—	23	—	—	10 891	10 783	21 674	10
11	1	1	—	—	—	—	1 235	1 503	2 738	11
12	110	136	20	199	9	30	4 590	6 329	10 919	12
13	1	1	—	—	—	—	1 267	1 013	2 280	13
14	1	5	—	56	—	—	3 562	3 905	7 467	14
15	15 107	12 684	211	2 911	103	159	165 235	169 430	334 665	15

II. Läsnä oleva väestö, ryhmitettynä ammatin ja elin-

Population présente, groupée d'après la profes-

Hämeen lääni —

2. Kaupungit —

	Päähenkilöiden ammatti ja elinkeino. Profession ou moyens d'existence du chef de famille.	Perheiden päähenkilöt ynnä yksityiset itsenki- set päähenkilöt. Chefs de famille et chefs particuliers.		Näiden vaimot (miehet), lapset ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. Membres de la famille sans profession.	
		Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.
	a	b	c	d	e
1	I. Maanviljelys sivuelinkeinoineen — <i>Agriculture et dérivés</i>	139	20	94	142
2	II. Teollisuus — <i>Industrie</i>	6 139	5 822	4 648	8 330
3	III. Kulkulaitokset — <i>Communications</i>	1 214	91	949	1 744
4	IV. Kauppa — <i>Commerce</i>	1 092	939	804	1 580
5	V. Julkinen toiminta — <i>Services publics</i>	413	46	339	635
6	VI. Opetuslaitos — <i>Enseignement</i>	153	254	121	239
7	VII. Terveyslaitos — <i>Hygiène (service sanitaire)</i>	85	200	74	142
8	VIII. Vapaat elinkeinot — <i>Professions libérales</i>	119	10	40	113
9	IX. Muut luettelematta jääneet ammatit — <i>Autres profes- sions non mentionnées ci-dessus</i>	765	154	400	589
10	X. Työlläisiä, päiväpalkkalaisia ilman edellä mainittua ammattia — <i>Ouvriers, journaliers n'appartenant à aucunes des professions mentionnées ci-dessus</i> ..	2 666	1 275	1 731	2 825
11	XI. Ilman ammattia olevia henkilöitä — <i>Personnes sans profession</i>	298	371	1	2
12	XII. Eläkkeestä, pääomasta tai koroista eläjiä — <i>Personnes vivant de capital, d'une pension ou de rentes</i>	534	417	505	596
13	XIII. Muut (Varattomia henkilöitä, ei perheen jäseniä) — <i>Autres (Personnes sans ressources)</i>	91	147	7	13
14	XIV. Toimi tuntematon — <i>Profession inconnue</i>	1 516	1 461	78	169
15	Yhteensä	15 224	11 207	9 791	17 119

keinoon mukaan, 31 päivänä joulukuuta 1910, läänittäin.

sion au 31 décembre 1910, par gouvernements.

Gouvernement de Tavastehus.

Villes.

Lapset ja muut per- heenjäsenet, jotka toimivat perheen pää- henkilön ammatissa. <i>Enfants et autres membres de la famille prenant part au tra- vail professionnel du chef de famille.</i>	Edellisten luona oleva henkilöllinen palveluskunta. <i>Domestiques attachés à la première ca- tégorie.</i>	Edellisessä sarak- keessa lueteltujen vaimot (miehet), lap- set ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>				
		Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Mol. sukup. D. s.		
f	g	h	i	j	k	l	m	n
3	—	—	20	—	—	236	182	418
78	15	1	386	3	8	10 869	14 561	25 430
18	1	—	143	—	—	2 181	1 979	4 160
25	16	12	500	3	2	1 936	3 037	4 973
—	—	—	119	—	—	752	800	1 552
—	—	—	115	—	—	274	608	882
—	—	—	73	—	—	159	415	574
3	—	—	51	—	1	162	175	337
—	—	—	238	—	—	1 165	981	2 146
—	—	—	23	—	—	4 397	4 123	8 520
—	—	—	—	—	—	299	373	672
—	—	7	118	—	2	1 046	1 133	2 179
—	—	—	—	—	—	98	160	258
—	—	—	56	—	—	1 594	1 686	3 280
127	32	20	1 842	6	13	25 168	30 213	55 381

II. Läsä olevä väestö, ryhmitettynä ammatin ja elin-

Population présente, groupée d'après la profes-

Hämeen lääni —

3. Maaseutu —

	Päähenkilöiden ammatti ja elinkeino. Profession ou moyens d'existence du chef de famille.	Perheiden päähenkilöt yynnä yksityiset itsenkäiset päähenkilöt. Chefs de famille et chefs particuliers.		Näiden vaimot (miehet), lapset ja muut perheenjäsenet, joilla ei ole ammattia. Membres de la famille sans profession.	
		Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.
	a	b	c	d	e
1	I. Maanviljelys sivuelinkeinoineen — <i>Agriculture et dérivés</i>	44 453	14 075	44 676	74 955
2	II. Teollisuus — <i>Industrie</i>	7 482	1 623	7 091	12 090
3	III. Kulkulaitokset — <i>Communications</i>	1 106	71	872	1 515
4	IV. Kauppa — <i>Commerces</i>	633	166	491	894
5	V. Julkinen toiminta — <i>Services publics</i>	355	17	427	715
6	VI. Opetuslaitos — <i>Enseignement</i>	304	390	234	401
7	VII. Terveyslaitos — <i>Hygiène (service sanitaire)</i>	114	177	78	147
8	VIII. Vapaat elinkeinot — <i>Professions libérales</i>	41	—	26	44
9	IX. Muut luettelematta jääneet ammatit — <i>Autres professions non mentionnées ci-dessus</i>	1 405	356	1 181	2 047
10	X. Työläisiä, päiväpalkkalaisia ilman edellä mainittua ammattia — <i>Ouvriers, journaliers n'appartenant à aucunes des professions mentionnées ci-dessus</i> ..	4 137	2 896	2 211	3 625
11	XI. Ilman ammattia olevia henkilöitä — <i>Personnes sans profession</i>	720	843	215	286
12	XII. Eläkkeestä, pääomasta tai koroista eläjiä — <i>Personnes vivant de capital, d'une pension ou de rentes</i>	2 275	2 433	1 137	2 518
13	XIII. Muut (Varattomia henkilöitä, ei perheen jäseniä) — <i>Autres (Personnes sans ressources)</i>	1 005	629	163	223
14	XIV. Toimi tuntematon — <i>Profession inconnue</i>	1 449	1 053	518	1 161
15	Yhteensä	65 479	24 729	59 320	100 621

keinoon mukaan, 31 päivänä joulukuuta 1910, läänittäin.

au 31 décembre 1910, par gouvernements.

Gouvernement de Tavastehus.

Communes rurales.

	Lapset ja muut perheenjäsenet, jotka toimivat perheen päähenkilön ammatissa. <i>Enfants et autres membres de la famille prenant part au travail professionnel du chef de famille.</i>		Edellisten luona oleva henkilöllinen palveluskunta. <i>Domestiques attachés à la première catégorie.</i>		Edellisessä sarakkeessa luettujen vaimot (miehet), lapset ja muut perheenjäsenet, joilla ei ole ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Yhteensä. Total.			
	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Mol. sukup. D. s.	
	f	g	h	i	j	k	l	m	n	
1	13 920	12 058	112	383	62	69	103 223	101 540	204 763	1
2	698	236	10	163	11	19	15 292	14 131	29 423	2
3	25	14	—	45	3	2	2 006	1 647	3 653	3
4	43	35	21	102	7	22	1 195	1 219	2 414	4
5	7	8	29	138	4	6	822	884	1 706	5
6	—	1	—	103	—	—	538	895	1 433	6
7	1	7	6	39	1	—	200	370	570	7
8	—	—	—	9	—	—	67	53	120	8
9	27	11	—	6	—	—	2 613	2 420	5 033	9
10	146	139	—	—	—	—	6 494	6 660	13 154	10
11	1	1	—	—	—	—	936	1 130	2 066	11
12	110	136	13	81	9	28	3 544	5 196	8 740	12
13	1	1	—	—	—	—	1 169	853	2 022	13
14	1	5	—	—	—	—	1 968	2 219	4 187	14
15	14 980	12 652	191	1 069	97	146	140 067	139 217	279 284	15

II. Läsä nä oleva väestö, ryhmitettynä ammatin ja elin-
Population présente, groupée d'après la profes-

Viipurin lääni —

1. Kaupungit ja maaseutu —

	Päähenkilöiden ammatti ja elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille.</i>	Perheiden päähenkilöt yynnä yksityiset itsenäiset päähenkilöt. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Näiden vaimot (miehet), lapset ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>	
		Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>	Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>
	a	b	c	d	e
1	I. Maanviljelys sivuelinkeinoineen — <i>Agriculture et dérivés</i>	55 620	15 240	64 048	101 231
2	II. Teollisuus — <i>Industrie</i>	17 750	4 101	16 432	28 215
3	III. Kululaitokset — <i>Communications</i>	4 954	358	4 356	7 926
4	IV. Kauppa — <i>Commerce</i>	2 799	1 505	1 870	3 551
5	V. Julkinen toiminta — <i>Services publics</i>	1 757	36	1 578	2 938
6	VI. Opetuslaitos — <i>Enseignement</i>	640	730	598	944
7	VII. Terveyslaitos — <i>Hygiène (service sanitaire)</i>	221	395	179	358
8	VIII. Vapaat elinkeinot — <i>Professions libérales</i>	227	24	81	175
9	IX. Muut luettelematta jääneet ammatit — <i>Autres profes-</i> <i>sions non mentionnées ci-dessus</i>	1 956	1 003	1 573	2 607
10	X. Työläisiä, päiväpalkkalaisia ilman edellä mainittua ammattia — <i>Ouvriers, journaliers n'appartenant</i> <i>à aucunes des professions mentionnées ci-dessus</i> ..	10 357	5 725	7 121	12 253
11	XI. Ilman ammattia olevia henkilöitä — <i>Personnes sans</i> <i>profession</i>	1 226	1 045	159	254
12	XII. Eläkkeestä, pääomasta tai koroista eläjiä — <i>Personnes</i> <i>vivant de capital, d'une pension ou de rentes</i>	785	1 697	497	1 031
13	XIII. Muut (Varattomia henkilöitä, ei perheen jäseniä) — <i>Autres (Personnes sans ressources)</i>	888	823	213	339
14	XIV. Toimi tuntematon — <i>Profession inconnus</i>	2 057	2 401	1 238	1 623
15	Yhteensä	101 237	35 083	99 943	163 445

keinon mukaan, 31 päivänä joulukuuta 1910, läänittäin.
sion au 31 décembre 1910, par gouvernements.

Gouvernement de Viborg.

Villes et communes rurales.

Lapset ja muut perheenjäsenet, jotka toimivat perheen päähenkilön ammatissa. <i>Enfants et autres membres de la famille prenant part au travail professionnel du chef de famille.</i>	Edellisten luona oleva henkilöllinen palveluskunta. <i>Domestiques attachés à la première catégorie.</i>		Edellisessä sarakkeessa luettujen vaimot (miehet), lapset ja muut perheenjäsenet, joilla ei ole ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>				
	Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>	Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>	Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>	Mol. sukup. <i>D. s.</i>		
f	g	h	i	j	k	l	m	n	
41 720	45 274	35	194	25	33	161 448	161 972	323 420	1
839	376	58	677	25	59	35 104	33 428	68 532	2
198	142	7	350	4	6	9 519	8 782	18 301	3
79	46	86	963	24	51	4 858	6 116	10 974	4
7	7	95	625	15	25	3 452	3 631	7 083	5
—	5	8	404	3	3	1 249	2 086	3 335	6
2	3	18	186	2	3	422	945	1 367	7
—	—	—	52	—	—	308	251	559	8
39	19	25	258	28	57	3 621	3 944	7 565	9
477	391	—	19	—	—	17 955	18 388	36 343	10
—	—	—	—	—	—	1 385	1 299	2 684	11
3	4	5	245	1	2	1 291	2 979	4 270	12
—	—	—	—	—	—	1 101	1 162	2 263	13
3	4	—	86	—	—	3 298	4 114	7 412	14
43 367	46 271	337	4 059	127	239	245 011	249 097	494 108	15

II. Läsä oleva väestö, ryhmitettynä ammatin ja elin-

Population présente, groupée d'après la profes-

Viipurin lääni —

2. Kaupungit —

	Pähenkilöiden ammatti ja elinkeino. Profession ou moyens d'existence du chef de famille.	Perheiden pähenkilöt ynnä yksityiset itsenäiset pähenkilöt. Chefs de famille et chefs particuliers.		Näiden vaimot (miehet), lapset ja muut perheenjäsenet, joilla ei ole ammattia. Membres de la famille sans profession.	
		Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.
	a	b	c	d	e
1	I. Maanviljelys sivuelinkeinoineen — <i>Agriculture et dérivés</i>	76	20	40	88
2	II. Teollisuus — <i>Industrie</i>	3 695	1 103	2 622	4 927
3	III. Kulkulaitokset — <i>Communications</i>	1 846	195	1 216	2 364
4	IV. Kauppa — <i>Commerce</i>	1 433	1 075	895	1 707
5	V. Julkinen toiminta — <i>Services publics</i>	915	17	645	1 281
6	VI. Opetuslaitos — <i>Enseignement</i>	180	290	170	311
7	VII. Terveyslaitos — <i>Hygiène (service sanitaire)</i>	139	248	102	227
8	VIII. Vapaat elinkeinot — <i>Professions libérales</i>	179	21	63	123
9	IX. Muut luettelematta jääneet ammatit — <i>Autres professions non mentionnées ci-dessus</i>	685	377	402	687
10	X. Työläisiä, päiväpalkkalaisia ilman edellä mainittua ammattia — <i>Ouvriers, journaliers n'appartenant à aucunes des professions mentionnées ci-dessus</i> ..	1 840	1 657	1 558	2 179
11	XI. Ilman ammattia olevia henkilöitä — <i>Personnes sans profession</i>	508	321	12	19
12	XII. Eläkkeestä, pääomasta tai koroista eläjiä — <i>Personnes vivant de capital, d'une pension ou de rentes</i>	157	366	155	319
13	XIII. Muut (Varattomia henkilöitä, ei perheen jäseniä) — <i>Autres (Personnes sans ressources)</i>	72	77	1	1
14	XIV. Toimi tuntematon — <i>Profession inconnue</i>	788	912	148	238
15	Yhteensä	12 513	6 679	8 029	14 471

keinin mukaan, 31 päivänä joulukuuta 1910, läänittäin.

slon au 31 décembre 1910, par gouvernements.

Gouvernement de Viborg.

Villes.

	Lapset ja muut perheenjäsenet, jotka toimivat perheen pähenkilön ammatissa. <i>Enfants et autres membres de la famille prenant part au travail professionnel du chef de famille.</i>	Edellisten luona oleva henkilöllinen palveluskunta. <i>Domestiques attachés à la première catégorie.</i>	Edellisessä sarakkeessa lueteltujen vaimot (miehet), lapset ja muut perheenjäsenet, joilla ei ole ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>	Yhteensä. Total.		Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Mol. sukup. D. s.		
				Miesp. S. m.	Naisp. S. f.					
	f	g	h	i	j	k	l	m	n	
1	4	2	—	22	—	—	120	132	252	1
2	28	30	18	414	1	14	6 364	6 488	12 852	2
3	35	3	2	266	—	—	3 099	2 828	5 927	3
4	25	25	34	765	13	37	2 400	3 609	6 009	4
5	—	5	38	454	—	—	1 598	1 757	3 355	5
6	—	—	1	211	—	—	351	812	1 163	6
7	—	—	8	151	2	3	251	629	880	7
8	—	—	—	48	—	—	242	192	434	8
9	—	2	2	237	—	—	1 089	1 303	2 392	9
10	57	115	—	19	—	—	3 455	3 970	7 425	10
11	—	—	—	—	—	—	520	340	860	11
12	—	1	2	206	—	—	314	892	1 206	12
13	—	—	—	—	—	—	73	78	151	13
14	—	—	—	81	—	—	936	1 231	2 167	14
15	149	183	105	2 874	16	54	20 812	24 261	45 073	15

II. Läsä oleva väestö, ryhmitettynä ammatin ja elin-
Population présente, groupée d'après la profes-
 Viipurin lääni —

3. Maaseutu —

	Päähenkilöiden ammatti ja elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille.</i>	Perheiden päähenkilöt yynnä yksityiset itsenäiset päähenkilöt. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Näiden vaimot (miehet), lapset ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>	
		Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>	Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>
	a	b	c	d	e
1	I. Maanviljelys sivuelinkeinoineen — <i>Agriculture et dérivés</i>	55 544	15 220	64 008	101 143
2	II. Teollisuus — <i>Industrie</i>	14 055	2 998	13 810	23 288
3	III. Kulkulaitokset — <i>Communications</i>	3 108	163	3 140	5 562
4	IV. Kauppa — <i>Commerce</i>	1 366	430	975	1 844
5	V. Julkinen toiminta — <i>Services publics</i>	842	19	933	1 657
6	VI. Opetuslaitos — <i>Enseignement</i>	460	440	428	633
7	VII. Terveyslaitos — <i>Hygiène (service sanitaire)</i>	82	147	77	131
8	VIII. Vapaat elinkeinot — <i>Professions libérales</i>	48	3	18	52
9	IX. Muut luettelematta jääneet ammatit — <i>Autres profes-</i> <i>sions non mentionnées ci-dessus</i>	1 271	626	1 171	1 920
10	X. Työläisiä, päiväpalkkalaisia ilman edellä mainittua ammattia — <i>Ouvriers, journaliers n'appartenant</i> <i>à aucunes des professions mentionnées ci-dessus</i> ..	8 517	4 068	5 563	10 074
11	XI. Ilman ammattia olevia henkilöitä — <i>Personnes sans</i> <i>profession</i>	718	724	147	235
12	XII. Eläkkeestä, pääomasta tai koroista eläjiä — <i>Personnes</i> <i>vivant de capital, d'une pension ou de rentes</i>	628	1 331	342	712
13	XIII. Muut (Varattomia henkilöitä, ei perheen jäseniä) — <i>Autres (Personnes sans ressources)</i>	816	746	212	338
14	XIV. Toimi tuntematon — <i>Profession inconnue</i>	1 269	1 489	1 090	1 385
15	Yhteensä	88 724	28 404	91 914	148 974

keinon mukaan, 31 päivänä joulukuuta 1910, läänittäin.
sion au 31 décembre 1910, par gouvernements.

Gouvernement de Viborg.

Communes rurales.

Lapset ja muut per- heenjäsenet, jotka toimivat perheen pää- henkilön ammatissa. <i>Enfants et autres membres de la famille prenant part au tra- vail professionnel du chef de famille.</i>	Edellisten luona oleva henkilöllinen palveluskunta. <i>Domestiques attachés à la première ca- tégorie.</i>	Edellisessä sarak- keessa lueteltujen vaimot (miehet), lap- set ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>	Yhteensä. <i>Total.</i>					
			Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>	Mol. sukup. <i>D. s.</i>			
Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>	Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>	Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>	Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>	Mol. sukup. <i>D. s.</i>
f	g	h	i	j	k	l	m	n
41 716	45 272	35	172	25	33	161 328	161 840	323 168
811	346	40	263	24	45	28 740	26 940	55 680
163	139	5	84	4	6	6 420	5 954	12 374
54	21	52	198	11	14	2 458	2 507	4 965
7	2	57	171	15	25	1 854	1 874	3 728
—	5	7	193	3	3	898	1 274	2 172
2	3	10	35	—	—	171	316	487
—	—	—	4	—	—	66	59	125
39	17	23	21	28	57	2 532	2 641	5 173
420	276	—	—	—	—	14 500	14 418	28 918
—	—	—	—	—	—	865	959	1 824
3	3	3	39	1	2	977	2 087	3 064
—	—	—	—	—	—	1 028	1 084	2 112
3	4	—	5	—	—	2 362	2 883	5 245
49 218	46 088	232	1 185	111	185	224 199	224 836	449 035

II. Läsnä oleva väestö, ryhmitettynä ammatin ja elin-
Population présente, groupée d'après la profes-

Mikkelin lääni —

I. Kaupungit ja maaseutu —

	PÄÄHENKILÖIDEN AMMATTI JA ELINKEINO. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille.</i>	Perheiden päähenkilöt yynnä yksityiset itsenäiset päähenkilöt. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Näiden vaimot (miehet), lapset ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>	
		Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>	Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>
	a	b	c	d	e
1	I. Maanviljelys sivuelinkeinoineen — <i>Agriculture et dérivés</i>	32 240	13 132	29 053	47 423
2	II. Teollisuus — <i>Industrie</i>	3 380	341	2 260	4 702
3	III. Kulkulaitokset — <i>Communications</i>	704	80	554	1 086
4	IV. Kauppa — <i>Commerce</i>	571	108	389	734
5	V. Julkinen toiminta — <i>Services publics</i>	372	20	418	743
6	VI. Opetuslaitos — <i>Enseignement</i>	194	210	205	285
7	VII. Terveyslaitos — <i>Hygiène (service sanitaire)</i>	68	124	42	99
8	VIII. Vapaat elinkeinot — <i>Professions libérales</i>	48	2	30	63
9	IX. Muut luettelematta jääneet ammatit — <i>Autres profes- sions non mentionnées ci-dessus</i>	212	33	142	313
10	X. Työläisiä, päiväpalkkalaisia ilman edellä mainittua ammattia — <i>Ouvriers, journaliers n'appartenant à aucunes des professions mentionnées ci-dessus</i> ..	1 449	1 350	950	1 552
11	XI. Ilman ammattia olevia henkilöitä — <i>Personnes sans profession</i>	934	1 055	152	282
12	XII. Eläkkeestä, pääomasta tai koroista eläjiä — <i>Personnes vivant de capital, d'une pension ou de rentes</i>	441	557	340	562
13	XIII. Muut (Varattomia henkilöitä, ei perheen jäseniä) — <i>Autres (Personnes sans ressources)</i>	953	701	112	202
14	XIV. Toimi tuntematon — <i>Profession inconnue</i>	965	945	187	228
15	Yhteensä	42 531	18 658	34 834	58 274

keinoon mukaan, 31 päivänä joulukuuta 1910, läänittäin.
sion au 31 décembre 1910, par gouvernements.

Gouvernement de St.-Michel.

Villes et communes rurales.

	Lapset ja muut per- heenjäsenet, jotka toimivat perheen pää- henkilön ammatissa. <i>Enfants et autres membres de la famille prenant part au tra- vail professionnel du chef de famille.</i>		Edellisten luona oleva henkilöllinen palveluskunta. <i>Domestiques attachés à la première ca- tégorie.</i>		Edellisessä sarak- keessa lueteltujen vaimot (miehet), lap- set ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>		
	Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>	Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>	Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>	Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>	Mol. sukup. <i>D. s.</i>
	f	g	h	i	j	k	l	m	n
	16 991	18 404	23	110	1	2	78 308	79 071	157 379
	337	142	20	112	4	4	6 001	5 301	11 302
	65	31	3	47	—	1	1 326	1 245	2 571
	53	28	35	176	3	10	1 051	1 056	2 107
	1	3	31	161	9	10	831	937	1 768
	—	8	1	83	1	2	401	588	989
	2	1	9	68	2	7	123	299	422
	2	1	1	13	—	—	81	79	160
	28	7	5	13	—	—	387	366	753
	274	86	—	1	—	—	2 673	2 989	5 662
	1	—	—	—	—	—	1 087	1 337	2 424
	3	5	4	150	—	—	788	1 274	2 062
	1	1	—	—	—	—	1 066	904	1 970
	4	2	—	—	—	—	1 156	1 175	2 331
	17 762	18 719	132	934	20	36	95 279	96 621	191 900

II. Läsä oleva väestö, ryhmitettynä ammatin ja elin-
Population présente, groupée d'après la profes-
 Mikkelin lääni —
 2. Kaupungit —

	Päähenkilöiden ammatti ja elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille.</i>	Perheiden päähenkilöt yynnä yksityiset itsenäiset päähenkilöt. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Näiden vaimot (miehet), lapset ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>	
		Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.
	a	b	c	d	e
1	I. Maanviljelys sivuelinkeinoineen — <i>Agriculture et dérivés</i>	148	115	112	134
2	II. Teollisuus — <i>Industrie</i>	764	118	549	1 112
3	III. Kulkulaitokset — <i>Communications</i>	338	55	260	502
4	IV. Kauppa — <i>Commerce</i>	212	82	167	240
5	V. Julkinen toiminta — <i>Services publics</i>	149	6	161	273
6	VI. Opetuslaitos — <i>Enseignement</i>	55	53	77	84
7	VII. Terveyslaitos — <i>Hygiène (service sanitaire)</i>	32	65	20	55
8	VIII. Vapaat elinkeinot — <i>Professions libérales</i>	40	2	28	54
9	IX. Muut luettelematta jääneet ammatit — <i>Autres profes-</i> <i>sions non mentionnées ci-dessus</i>	30	15	35	47
10	X. Työläisiä, päiväpalkkalaisia ilman edellä mainittua ammattia — <i>Ouvriers, journaliers n'appartenant</i> <i>à aucunes des professions mentionnées ci-dessus</i> ..	226	404	174	272
11	XI. Ilman ammattia olevia henkilöitä — <i>Personnes sans</i> <i>profession</i>	43	56	17	22
12	XII. Eläkkeestä, pääomasta tai koroista eläjiä — <i>Personnes</i> <i>vivant de capital, d'une pension ou de rentes</i>	162	213	255	367
13	XIII. Muut (Varattomia henkilöitä, ei perheen jäseniä) — <i>Autres (Personnes sans ressources)</i>	14	39	—	—
14	XIV. Toimi tuntematon — <i>Profession inconnue</i>	37	51	22	23
15	Yhteensä	2 250	1 274	1 877	3 185

keinoon mukaan, 31 päivänä joulukuuta 1910, läänittäin.
sion au 31 décembre 1910, par gouvernements.
 Gouvernement de St.-Michel.
 Villes.

	Lapset ja muut per- heenjäsenet, jotka toimivat perheen pää- henkilön ammatissa. <i>Enfants et autres</i> <i>membres de la famille</i> <i>prenant part au tra-</i> <i>vail professionnel du</i> <i>chef de famille.</i>		Edellisten luona oleva henkilöllinen palveluskunta. <i>Domestiques attachés</i> <i>à la première ca-</i> <i>tégorie.</i>		Edellisessä sarak- keessa lueteltujen vaimot (miehet), lap- set ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. <i>Membres de la famille</i> <i>sans profession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>		
	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Mol. sukup. D. S.
	f	g	h	i	j	k	l	m	n
	34	13	—	10	1	—	295	272	567
	73	27	17	93	2	1	1 405	1 351	2 756
	27	7	2	26	—	1	627	591	1 218
	20	10	18	127	3	8	420	467	887
	—	2	1	61	—	—	311	342	653
	—	5	—	51	1	2	133	195	328
	—	1	5	41	2	7	59	169	228
	2	—	1	12	—	—	71	68	139
	2	1	2	5	—	—	69	68	137
	34	22	—	1	—	—	434	699	1 133
	—	—	—	—	—	—	60	78	138
	2	—	3	129	—	—	422	709	1 131
	—	—	—	—	—	—	14	39	53
	3	1	—	—	—	—	62	75	137
	197	89	49	556	9	19	4 882	5 128	9 505

II. Läsnä oleva väestö, ryhmitettynä ammatin ja elin-

Population présente, groupée d'après la profes-

Mikkelin lääni —

3. Maaseutu —

	Päähenkilöiden ammatti ja elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille.</i>	Perheiden päähenkilöt yynnä yksityiset itsenäiset päähenkilöt. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Näiden vaimot (miehet), lapset ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>	
		Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.
	a	b	c	d	e
1	I. Maanviljelys sivuelinkeinoineen — <i>Agriculture et dérivés</i>	32 092	13 017	28 941	47 289
2	II. Teollisuus — <i>Industrie</i>	2 616	223	1 711	3 590
3	III. Kulkulaitokset — <i>Communications</i>	366	25	294	584
4	IV. Kauppa — <i>Commerce</i>	359	26	222	494
5	V. Julkinen toiminta — <i>Services publics</i>	223	14	257	470
6	VI. Opetuslaitos — <i>Enseignement</i>	139	157	128	201
7	VII. Terveyslaitos — <i>Hygiène (service sanitaire)</i>	36	59	22	44
8	VIII. Vapaat elinkeinot — <i>Professions libérales</i>	8	—	2	9
9	IX. Muut luettelematta jääneet ammatit — <i>Autres profes- sions non mentionnées ci-dessus</i>	182	18	107	266
10	X. Työläisiä, päiväpalkkalaisia ilman edellä mainittua ammattia — <i>Ouvriers, journaliers n'appartenant à aucunes des professions mentionnées ci-dessus</i> ..	1 223	946	776	1 280
11	XI. Ilman ammattia olevia henkilöitä — <i>Personnes sans profession</i>	891	999	135	260
12	XII. Eläkkeestä, pääomasta tai koroista eläjiä — <i>Personnes vivant de capital, d'une pension ou de rentes</i>	279	344	85	195
13	XIII. Muut (Varattomia henkilöitä, ei perheen jäseniä) — <i>Autres (Personnes sans ressources)</i>	939	662	112	202
14	XIV. Toimi tuntematon — <i>Profession inconnue</i>	928	894	165	205
15	Yhteensä	40 281	17 884	32 957	55 089

keinon mukaan, 31 päivänä joulukuuta 1910, läänittäin.

sion au 31 décembre 1910, par gouvernements.

Gouvernement de St.-Michel.

Communes rurales.

Lapset ja muut per- heenjäsenet, jotka toimivat perheen pää- henkilön ammatissa. <i>Enfants et autres membres de la famille prenant part au tra- vail professionnel du chef de famille.</i>	Edellisten luona oleva henkilöllinen palveluskunta. <i>Domestiques attachés à la première ca- tégorie.</i>	Edellisessä sarak- keessa lueteltujen vaimot (miehet), lap- set ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>		Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Mol. sukup. D. s.
		Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.			
f	g	h	i	j	k	l	m	n
16 957	18 391	23	100	—	2	78 013	78 799	156 812
264	115	3	19	2	3	4 596	3 950	8 546
38	24	1	21	—	—	699	654	1 353
33	18	17	49	—	2	631	589	1 220
1	1	30	100	9	10	520	595	1 115
—	3	1	32	—	—	268	393	661
2	—	4	27	—	—	64	130	194
—	1	—	1	—	—	10	11	21
26	6	3	8	—	—	318	298	616
240	64	—	—	—	—	2 239	2 290	4 529
1	—	—	—	—	—	1 027	1 259	2 286
1	5	1	21	—	—	366	565	931
1	1	—	—	—	—	1 052	865	1 917
1	1	—	—	—	—	1 094	1 100	2 194
17 565	18 630	83	378	11	17	90 897	91 498	182 395

II. Läsnä oleva väestö, ryhmitettynä ammatin ja elin-

Population présente, groupée d'après la profes-

Kuopion lääni —

1. Kaupungit ja maaseutu —

	Päähenkilöiden ammatti ja elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille.</i>	Perheiden päähenkilöt ynnä yksityiset itsenäi- set päähenkilöt. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Näiden vaimot (miehet), lapset ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>	
		Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>	Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>
		a	b	c	d
1	I. Maanviljelys sivuelinkeinoineen — <i>Agriculture et dérivés</i>	50 387	16 552	52 656	84 208
2	II. Teollisuus — <i>Industrie</i>	5 688	866	4 207	7 728
3	III. Kulkulaitokset — <i>Communications</i>	900	185	856	1 507
4	IV. Kauppa — <i>Commerce</i>	888	327	838	1 427
5	V. Julkinen toiminta — <i>Services publics</i>	509	45	622	1 160
6	VI. Opetuslaitos — <i>Enseignement</i>	318	325	337	538
7	VII. Terveyslaitos — <i>Hygiène (service sanitaire)</i>	125	196	109	203
8	VIII. Vapaat elinkeinot — <i>Professions libérales</i>	90	29	139	217
9	IX. Muut luettelematta jääneet ammatit — <i>Autres profes- sions non mentionnées ci-dessus</i>	577	350	708	1 137
10	X. Työlläisiä, päiväpalkkalaisia ilman edellä mainittua ammattia — <i>Ouvriers, journaliers n'appartenant à aucunes des professions mentionnées ci-dessus</i> ..	4 690	2 942	3 344	5 214
11	XI. Ilman ammattia olevia henkilöitä — <i>Personnes sans profession</i>	1 270	1 688	222	426
12	XII. Eläkkeestä, pääomasta tai koroista eläjiä — <i>Personnes vivant de capital, d'une pension ou de rentes</i>	599	674	287	492
13	XIII. Muut (Varattomia henkilöitä, ei perheen jäseniä) — <i>Autres (Personnes sans ressources)</i>	1 040	1 086	222	432
14	XIV. Toimi tuntematon — <i>Profession inconnue</i>	1 692	1 007	1 818	2 732
15	Yhteensä	68 773	26 272	66 365	107 421

keinoon mukaan, 31 päivänä joulukuuta 1910, läänittäin.

sion au 31 décembre 1910, par gouvernements.

Gouvernement de Kuopio.

Villes et communes rurales.

Lapset ja muut per- heenjäsenet, jotka toimivat perheen pää- henkilön ammatissa. <i>Enfants et autres membres de la famille prenant part au tra- vail professionnel du chef de famille.</i>	Edellisten luona oleva henkilöllinen palveluskunta. <i>Domestiques attachés à la première ca- tégorie.</i>		Edellisessä sarak- keessa lueteltujen vaimot (miehet), lap- set ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>				
	Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>	Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>	Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>	Mol. sukup. <i>D. s.</i>		
	i	g	h	i	j	k	l	m	n
26 701	27 787	3	42	—	—	129 747	128 589	258 336	1
295	65	4	147	6	4	10 200	8 810	19 010	2
13	19	25	76	—	—	1 794	1 787	3 581	3
54	20	76	276	31	53	1 887	2 103	3 990	4
15	7	29	152	3	9	1 178	1 373	2 551	5
1	4	5	152	2	3	663	1 022	1 685	6
1	3	7	52	—	1	242	455	697	7
—	—	—	14	—	—	229	260	489	8
19	9	—	3	—	—	1 304	1 499	2 803	9
237	70	—	—	—	—	8 271	8 226	16 497	10
—	—	—	—	—	—	1 492	2 114	3 606	11
13	14	3	47	—	1	902	1 228	2 130	12
1	—	—	—	—	—	1 263	1 518	2 781	13
2	—	—	1	—	—	3 512	3 740	7 252	14
27 352	27 998	152	962	42	71	162 684	162 724	325 408	15

II. Läsä olevä väestö, ryhmitettynä ammatin ja elin-

Population présente, groupée d'après la profes-

Kuopion lääni —

2. Kaupungit —

	Päähenkilöiden ammatti ja elinkeino. Profession ou moyens d'existence du chef de famille.	Perheiden päähenkilöt yynnä yksityiset itsenki- set päähenkilöt. Chefs de famille et chefs particuliers.		Näiden vaimot (miehet), lapset ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. Membres de la famille sans profession.	
		Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.
	a	b	c	d	e
1	I. Maanviljelys sivuelinkeinoineen — <i>Agriculture et dérivés</i>	38	24	48	81
2	II. Teollisuus — <i>Industrie</i>	1 171	410	1 256	1 979
3	III. Kulkulaitokset — <i>Communications</i>	470	111	480	849
4	IV. Kauppa — <i>Commerce</i>	396	261	415	670
5	V. Julkinen toiminta — <i>Services publics</i>	160	38	184	400
6	VI. Opetuslaitos — <i>Enseignement</i>	67	102	97	137
7	VII. Terveyslaitos — <i>Hygiène (service sanitaire)</i>	27	80	37	64
8	VIII. Vapaat elinkeinot — <i>Professions libérales</i>	73	28	131	203
9	IX. Muut luettelematta jääneet ammatit — <i>Autres profes- sions non mentionnées ci-dessus</i>	180	33	325	526
10	X. Työläisiä, päiväpalkkalaisia ilman edellä mainittua ammattia — <i>Ouvriers, journaliers n'appartenant à aucunes des professions mentionnées ci-dessus</i> ..	839	651	1 358	1 584
11	XI. Ilman ammattia olevia henkilöitä — <i>Personnes sans profession</i>	64	43	12	22
12	XII. Eläkkeestä, pääomasta tai koroista eläjä — <i>Personnes vivant de capital, d'une pension ou de rentes</i>	67	115	187	204
13	XIII. Muut (Varattomia henkilöitä, ei perheen jäseniä) — <i>Autres (Personnes sans ressources)</i>	29	24	28	54
14	XIV. Toimi tuntematon — <i>Profession inconnue</i>	517	240	1 502	2 258
15	Yhteensä	4 008	2 160	6 060	9 081

keinoon mukaan, 31 päivänä joulukuuta 1910, läänittäin.

sion au 31 décembre 1910, par gouvernements.

Gouvernement de Kuopio.

Villes.

Lapset ja muut per- heenjäsenet, jotka toimivat perheen päät- henkilön ammatissa. <i>Enfants et autres membres de la famille prenant part au tra- vail professionnel du chef de famille.</i>	Edellisten luona oleva henkilöllinen palveluskunta. <i>Domestiques attachés à la première ca- tégorie.</i>	Edellisessä sarak- keessa luettujen vaimot (miehet), lap- set ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>				
		Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Mol. sukup. D. s.		
f	g	h	i	j	k	l	m	n
13	15	—	5	—	—	99	125	224
12	—	2	103	—	—	2 441	2 492	4 933
—	—	25	54	—	—	975	1 014	1 989
19	—	25	137	30	50	885	1 118	2 003
—	—	2	27	—	—	346	465	811
—	—	—	28	—	—	164	267	431
—	—	3	21	—	—	67	165	232
—	—	—	14	—	—	204	245	449
—	—	—	—	—	—	505	559	1 064
—	—	—	—	—	—	2 197	2 235	4 432
—	—	—	—	—	—	76	65	141
—	—	—	19	—	—	254	338	592
—	—	—	—	—	—	57	78	135
—	—	—	—	—	—	2 019	2 498	4 517
44	15	57	408	30	50	10 289	11 664	21 953

II. Läsnä oleva väestö, ryhmitettynä ammatin ja elin-

Population présente, groupée d'après la profes-

Kuopion lääni —

3. Maaseutu —

	Päähenkilöiden ammatti ja elinkeino. Profession ou moyens d'existence du chef de famille.	Perheiden päähenkilöt ylnä yksityiset itsenäiset päähenkilöt. Chefs de famille et chefs particuliers.		Näiden vaimot (miehet), lapset ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. Membres de la famille sans profession.	
		Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.
	a	b	c	d	e
1	I. Maanviljelys sivuelinkeinoineen — <i>Agriculture et dérivés</i>	50 349	16 528	52 608	84 127
2	II. Teollisuus — <i>Industrie</i>	4 517	456	2 951	5 749
3	III. Kulkulaitokset — <i>Communications</i>	430	74	376	658
4	IV. Kauppa — <i>Commerce</i>	492	66	423	757
5	V. Julkinen toiminta — <i>Services publics</i>	349	7	438	760
6	VI. Opetuslaitos — <i>Enseignement</i>	251	223	240	401
7	VII. Terveyslaitos — <i>Hygiène (service sanitaire)</i>	98	116	72	139
8	VIII. Vapaat elinkeinot — <i>Professions libérales</i>	17	1	8	14
9	IX. Muut luettelematta jääneet ammatit — <i>Autres profes- sions non mentionnées ci-dessus</i>	397	317	383	611
10	X. Työläisiä, päiväpalkkalaisia ilman edellä mainittua ammattia — <i>Ouvriers, journaliers n'appartenant à aucunes des professions mentionnées ci-dessus</i> ..	3 851	2 291	1 986	3 630
11	XI. Ilman ammattia olevia henkilöitä — <i>Personnes sans profession</i>	1 206	1 645	210	404
12	XII. Eläkkeestä, pääomasta tai koroista eläjiä — <i>Personnes vivant de capital, d'une pension ou de rentes</i>	532	559	100	288
13	XIII. Muut (Varattomia henkilöitä, ei perheen jäseniä) — <i>Autres (Personnes sans ressources)</i>	1 011	1 062	194	378
14	XIV. Toimi tuntematon — <i>Profession inconnue</i>	1 175	767	316	474
15	Yhteensä	64 675	24 112	60 305	98 390

keinoon mukaan, 31 päivänä joulukuuta 1910, läänittäin.

sion au 31 décembre 1910, par gouvernements.

Gouvernement de Kuopio.

Communes rurales.

	Lapset ja muut per- heenjäsenet, jotka toimivat perheen pää- henkilön ammatissa. <i>Enfants et autres membres de la famille prenant part au tra- vail professionnel du chef de famille.</i>		Edellisten luona oleva henkilöllinen palveluskunta. <i>Domestiques attachés à la première ca- tégorie.</i>		Edellisessä sarek- keessa lueteltujen vaimot (miehet), lap- set ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Yhteensä. Total.		
	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Mol. sukup. D. s.
	f	g	h	i	j	k	l	m	n
1	26 688	27 772	3	37	—	—	129 648	128 464	258 112
2	283	65	2	44	6	4	7 759	6 318	14 077
3	13	19	—	22	—	—	819	773	1 592
4	35	20	51	139	1	3	1 002	985	1 987
5	15	7	27	125	3	9	832	908	1 740
6	1	4	5	124	2	3	499	755	1 254
7	1	3	4	31	—	1	175	290	465
8	—	—	—	—	—	—	25	15	40
9	19	9	—	3	—	—	799	940	1 739
10	237	70	—	—	—	—	6 074	5 991	12 065
11	—	—	—	—	—	—	1 416	2 049	3 465
12	13	14	3	28	—	1	648	890	1 538
13	1	—	—	—	—	—	1 206	1 440	2 646
14	2	—	—	1	—	—	1 493	1 242	2 735
15	27 308	27 983	95	554	12	21	152 395	151 060	303 455

II. Läsnä oleva väestö, ryhmitettynä ammatin ja elin-

Population présente, groupée d'après la profes-

V a a s a n l ä ä n i —

1. Kaupungit ja maaseutu —

	Päähenkilöiden ammatti ja elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille.</i>	Perheiden päähenkilöt yynnä yksityiset itsenäiset päähenkilöt. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Näiden vaimot (miehet), lapset ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>	
		Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>	Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>
	a	b	c	d	e
1	I. Maanviljelys sivuelinkeinoineen — <i>Agriculture et dérivés</i>	59 220	21 053	67 734	112 767
2	II. Teollisuus — <i>Industrie</i>	8 703	3 267	7 737	13 746
3	III. Kulkulaitokset — <i>Communications</i>	2 071	214	1 894	3 387
4	IV. Kauppa — <i>Commerce</i>	1 579	840	1 418	2 362
5	V. Julkinen toiminta — <i>Services publics</i>	1 069	17	1 288	2 253
6	VI. Opetuslaitos — <i>Enseignement</i>	555	533	559	900
7	VII. Terveyslaitos — <i>Hygiène (service sanitaire)</i>	164	300	172	253
8	VIII. Vapaat elinkeinot — <i>Professions libérales</i>	118	20	38	88
9	IX. Muut luettelematta jääneet ammatit — <i>Autres profes-</i> <i>sions non mentionnées ci-dessus</i>	911	583	729	1 315
10	X. Työläisiä, päiväpalkkalaisia ilman edellä mainittua ammattia — <i>Ouvriers, journaliers n'appartenant</i> <i>à aucunes des professions mentionnées ci-dessus</i> ..	5 365	4 056	3 959	7 323
11	XI. Ilman ammattia olevia henkilöitä — <i>Personnes sans</i> <i>profession</i>	1 127	1 287	230	293
12	XII. Eläkkeestä, pääomasta tai koroista eläjiä — <i>Personnes</i> <i>vivant de capital, d'une pension ou de rentes</i>	4 151	4 844	1 737	4 487
13	XIII. Muut (Varattomia henkilöitä, ei perheen jäseniä) — <i>Autres (Personnes sans ressources)</i>	867	989	207	265
14	XIV. Toimi tuntematon — <i>Profession inconnue</i>	2 275	2 042	662	990
15	Yhteensä	88 175	40 045	88 364	150 429

keinoon mukaan, 31 päivänä joulukuuta 1910, läänittäin.

sion au 31 décembre 1910, par gouvernements.

Gouvernement de Vasa.

Villes et communes rurales.

Lapset ja muut perheenjäsenet, jotka toimivat perheen päähenkilön ammatissa. <i>Enfants et autres membres de la famille prenant part au travail professionnel du chef de famille.</i>	Edellisten luona oleva henkilöllinen palveluskunta. <i>Domestiques attachés à la première catégorie.</i>	Edellisessä sarakkeessa lueteltujen vaimot (miehet), lapset ja muut perheenjäsenet, joilla ei ole ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>		Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>	Mol. sukup. <i>D. s.</i>
		Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>	Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>			
f	g	h	i	j	k	l	m	n
32 568	33 482	29	140	13	15	159 564	167 457	327 021
628	333	36	458	11	18	17 115	17 822	34 937
106	34	6	178	1	1	4 078	3 814	7 892
103	113	70	499	25	35	3 195	3 849	7 044
16	11	30	357	1	9	2 404	2 647	5 051
6	10	3	222	1	3	1 124	1 668	2 792
7	7	14	129	10	7	367	696	1 063
—	—	—	27	—	—	156	135	291
68	59	2	106	1	—	1 711	2 063	3 774
522	594	—	23	—	—	9 846	11 996	21 842
—	—	—	—	—	—	1 357	1 580	2 937
267	452	10	190	3	3	6 168	9 976	16 144
24	9	2	1	—	—	1 100	1 264	2 364
8	4	—	51	—	—	2 945	3 087	6 032
34 323	35 108	202	2 381	66	91	211 130	228 054	439 184

II. Läsnä oleva väestö, ryhmitettynä ammatin ja elin-

Population présente, groupée d'après la profes-

Vaasan lääni —

2. Kaupungit —

	Päähenkilöiden ammatti ja elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille.</i>	Perheiden päähenkilöt ynnä yksityiset itsenki- set päähenkilöt. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Näiden vaimot (miehet), lapset ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>	
		Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>	Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>
		a	b	c	d
1	I. Maanviljelys sivuelinkeinoineen — <i>Agriculture et dérivés</i>	156	36	98	220
2	II. Teollisuus — <i>Industrie</i>	2 993	2 356	2 485	4 481
3	III. Kulkulaitokset — <i>Communications</i>	1 225	85	894	1 777
4	IV. Kauppa — <i>Commerce</i>	782	675	564	1 004
5	V. Julkinen toiminta — <i>Services publics</i>	428	8	425	765
6	VI. Opetuslaitos — <i>Enseignement</i>	150	199	151	247
7	VII. Terveyslaitos — <i>Hygiène (service sanitaire)</i>	76	140	61	86
8	VIII. Vapaat elinkeinot — <i>Professions libérales</i>	89	16	29	54
9	IX. Muut luettelematta jääneet ammatit — <i>Autres profes- sions non mentionnées ci-dessus</i>	366	367	283	502
10	X. Työlläisiä, päiväpalkkalaisia ilman edellä mainittua ammattia — <i>Ouvriers, journaliers n'appartenant à aucunes des professions mentionnées ci-dessus</i> ..	1 833	1 024	1 218	2 214
11	XI. Ilman ammattia olevia henkilöitä — <i>Personnes sans profession</i>	321	317	1	1
12	XII. Eläkkeestä, pääomasta tai koroista eläjiä — <i>Personnes vivant de capital, d'une pension ou de rentes</i>	182	547	216	456
13	XIII. Muut (Varattomia henkilöitä, ei perheen jäseniä) — <i>Autres (Personnes sans ressources)</i>	17	85	18	28
14	XIV. Toimi tuntematon — <i>Profession inconnue</i>	936	817	274	388
15	Yhteensä	9 554	6 672	6 717	12 223

keinon mukaan, 31 päivänä joulukuuta 1910, läänittäin.

sion au 31 décembre 1910, par gouvernements.

Gouvernement de Vasa.

Villes.

Lapset ja muut per- heenjäsenet, jotka toimivat perheen pää- henkilön ammatissa. <i>Enfants et autres membres de la famille prenant part au tra- vail professionnel du chef de famille.</i>	Edellisten luona oleva henkilöllinen palveluskunta. <i>Domestiques attachés à la première ca- tégorie.</i>	Edellisessä sarek- keessa lueteltujen vaimot (miehet), lap- set ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>	Yhteensä. <i>Total.</i>						
			Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>	Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>	Mol. sukup. <i>D. s.</i>		
			f	g	h	i	j	k	l
37	23	5	24	—	2	296	305	601	1
53	17	20	387	7	9	5 558	7 250	12 808	2
17	—	6	144	1	1	2 143	2 007	4 150	3
23	9	45	402	23	30	1 437	2 120	3 557	4
—	—	2	183	—	1	855	957	1 812	5
2	2	—	147	—	—	303	595	898	6
—	—	7	79	8	7	152	312	464	7
—	—	—	25	—	—	118	95	213	8
3	—	—	101	—	—	652	970	1 622	9
22	16	—	22	—	—	3 073	3 276	6 349	10
—	—	—	—	—	—	322	318	640	11
—	—	3	123	2	1	403	1 127	1 530	12
—	—	—	—	—	—	35	113	148	13
—	—	—	51	—	—	1 210	1 256	2 466	14
157	67	88	1 688	41	51	16 557	20 701	37 258	15

II. Läsnä oleva väestö, ryhmitettynä ammatin ja elin-

Population présente, groupée d'après la profes-

Vaasan lääni —

3. Maaseutu —

	Päähenkilöiden ammatti ja elinkeino. Profession ou moyens d'existence du chef de famille.	Perheiden päähenkilöt ynnä yksityiset itsenäiset päähenkilöt. Chefs de famille et chefs particuliers.		Näiden vaimot (miehet), lapset ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. Membres de la famille sans profession.	
		Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.
	a	b	c	d	e
1	I. Maanviljelys sivuelinkeinoineen — <i>Agriculture et dérivés</i>	59 064	21 017	67 636	112 547
2	II. Teollisuus — <i>Industrie</i>	5 710	911	5 252	9 265
3	III. Kulkulaitokset — <i>Communications</i>	846	129	1 000	1 610
4	IV. Kauppa — <i>Commerce</i>	797	165	854	1 358
5	V. Julkinen toiminta — <i>Services publics</i>	641	9	863	1 488
6	VI. Opetuslaitos — <i>Enseignement</i>	405	334	408	653
7	VII. Terveyslaitos — <i>Hygiène (service sanitaire)</i>	88	160	111	167
8	VIII. Vapaat elinkeinot — <i>Professions libérales</i>	29	4	9	34
9	IX. Muut luettelematta jääneet ammatit — <i>Autres profes- sions non mentionnées ci-dessus</i>	545	216	446	813
10	X. Työläisiä, päiväpalkkalaisia ilman edellä mainittua ammattia — <i>Ouvriers, journaliers n'appartenant à aucunes des professions mentionnées ci-dessus</i> ..	3 532	3 032	2 741	5 109
11	XI. Ilman ammattia olevia henkilöitä — <i>Personnes sans profession</i>	806	970	229	292
12	XII. Eläkkeestä, pääomasta tai koroista eläjiä — <i>Personnes vivant de capital, d'une pension ou de rentes</i>	3 969	4 297	1 521	4 031
13	XIII. Muut (Varattomia henkilöitä, ei perheen jäseniä) — <i>Autres (Personnes sans ressources)</i>	850	904	189	237
14	XIV. Toimi tuntematon — <i>Profession inconnue</i>	1 339	1 225	388	602
15	Yhteensä	78 621	33 373	81 647	133 206

keinoon mukaan, 31 päivänä joulukuuta 1910, läänittäin.

sion au 31 décembre 1910, par gouvernements.

Gouvernement de Vasa.

Communes rurales.

Lapset ja muut perheenjäsenet, jotka toimivat perheen päähenkilön ammatissa. <i>Enfants et autres membres de la famille prenant part au travail professionnel du chef de famille.</i>	Edellisten luona oleva henkilöllinen palveluskuunta. <i>Domestiques attachés à la première catégorie.</i>	Edellisessä surek- keessa luettelujen vaimot (miehet), lapset ja muut perheenjäsenet, joilla ei ole ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>				
		Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Mol. sukup. D. s.		
f	g	h	i	j	k	l	m	n
32 531	33 459	24	116	13	13	159 268	167 152	326 420
575	316	16	71	4	9	11 557	10 572	22 129
89	34	—	34	—	—	1 935	1 807	3 742
80	104	25	97	2	5	1 758	1 729	3 487
16	11	28	174	1	8	1 549	1 690	3 239
4	8	3	75	1	3	821	1 073	1 894
7	7	7	50	2	—	215	384	599
—	—	—	2	—	—	38	40	78
65	59	2	5	1	—	1 059	1 093	2 152
500	578	—	1	—	—	6 773	8 720	15 493
—	—	—	—	—	—	1 035	1 262	2 297
267	452	7	67	1	2	5 765	8 849	14 614
24	9	2	1	—	—	1 065	1 151	2 216
8	4	—	—	—	—	1 735	1 831	3 566
34 166	35 041	114	693	25	40	194 573	207 353	401 926

II. Läsnä oleva väestö, ryhmitettynä ammatin ja elin-
Population présente, groupée d'après la profes-
 Oulun lääni --

1. Kaupungit ja maaseutu --

	Päähenkilöiden ammatti ja elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille.</i>	Perheiden päähenkilöt yynnä yksityiset itsenäiset päähenkilöt. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Näiden vaimot (miehet), lapset ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>	
		Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.
	a	b	c	d	e
1	I. Maanviljelys sivuelinkeinoineen — <i>Agriculture et dérivés</i>	38 861	13 695	42 829	64 794
2	II. Teollisuus — <i>Industrie</i>	11 892	1 065	6 861	12 572
3	III. Kulkulaitokset — <i>Communications</i>	1 275	127	1 359	2 343
4	IV. Kauppa — <i>Commerce</i>	1 145	840	1 028	1 609
5	V. Julkinen toiminta — <i>Services publics</i>	858	32	1 171	1 907
6	VI. Opetuslaitos — <i>Enseignement</i>	281	304	291	450
7	VII. Terveyslaitos — <i>Hygiène (service sanitaire)</i>	110	233	143	177
8	VIII. Vapaat elinkeinot — <i>Professions libérales</i>	49	5	59	75
9	IX. Muut luettelematta jääneet ammatit — <i>Autres profes-</i> <i>sions non mentionnées ci-dessus</i>	931	526	765	1 252
10	X. Työläisiä, päiväpalkkalaisia ilman edellä mainittua ammattia — <i>Ouvriers, journaliers n'appartenant</i> <i>à aucunes des professions mentionnées ci-dessus</i> ..	4 040	2 659	2 145	3 961
11	XI. Ilman ammattia olevia henkilöitä — <i>Personnes sans</i> <i>profession</i>	635	834	238	295
12	XII. Eläkkeestä, pääomasta tai koroista eläjiä — <i>Personnes</i> <i>vivant de capital, d'une pension ou de rentes</i>	1 401	1 648	357	849
13	XIII. Muut (Varattomia henkilöitä, ei perheen jäseniä) — <i>Autres (Personnes sans ressources)</i>	948	1 221	282	341
14	XIV. Toimi tuntematon — <i>Profession inconnue</i>	2 797	3 149	669	1 477
15	Yhteensä	65 223	26 338	58 197	92 102

keinoon mukaan, 31 päivänä joulukuuta 1910, läänittäin.
sion au 31 décembre 1910, par gouvernements.
 Gouvernement d'Uleåborg.

Villes et communes rurales.

Lapset ja muut per- heenjäsenet, jotka toimivat perheen pää- henkilön ammatissa. <i>Enfants et autres</i> <i>membres de la famille</i> <i>prenant part au tra-</i> <i>vail professionnel du</i> <i>chef de famille.</i>	Edellisten luona oleva henkilöllinen palveluskunta. <i>Domestiques attachés</i> <i>à la première ca-</i> <i>tégorie.</i>	Edellisessä sarek- keessa lueteltujen vaimot (miehet), lap- set ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. <i>Membres de la famille</i> <i>sans profession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>				
		Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	Mol. sukup. D. s.		
f	g	h	i	j	k	l	m	n
23 561	26 995	18	120	6	24	105 275	105 628	210 903
539	206	48	316	5	13	19 345	14 172	33 517
36	6	27	121	2	—	2 699	2 597	5 296
112	128	113	401	45	114	2 443	3 092	5 535
27	20	40	279	4	7	2 100	2 245	4 345
1	4	1	159	—	1	574	918	1 492
2	2	4	91	1	2	260	505	765
—	—	—	16	—	—	108	96	204
48	36	4	63	—	—	1 748	1 877	3 625
114	85	—	1	—	—	6 299	6 706	13 005
—	4	1	—	—	3	874	1 136	2 010
14	13	11	57	—	8	1 783	2 575	4 358
3	—	—	—	—	—	1 233	1 562	2 795
6	2	—	—	—	—	3 472	4 628	8 100
24 463	27 501	267	1 624	63	172	148 213	147 737	295 950

II. Läsnä oleva väestö, ryhmitettynä ammatin ja elin-
Population présente, groupée d'après la profes-
 Oulun lääni —
 2. Kaupungit —

	Päähenkilöiden ammatti ja elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille.</i>	Perheiden päähenkilöt ynyt yksityiset itsenäiset päähenkilöt. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Näiden vaimot (miehet), lapset ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>	
		Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>	Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>
	a	b	c	d	e
1	I. Maanviljelys sivuelinkeinoineen — <i>Agriculture et dérivés</i>	32	3	31	45
2	II. Teollisuus — <i>Industrie</i>	2 167	457	1 740	3 317
3	III. Kulkulaitokset — <i>Communications</i>	776	61	829	1 405
4	IV. Kauppa — <i>Commerce</i>	726	686	601	919
5	V. Julkinen toiminta — <i>Services publics</i>	225	20	260	462
6	VI. Opetuslaitos — <i>Enseignement</i>	104	97	107	142
7	VII. Terveyslaitos — <i>Hygiène (service sanitaire)</i>	50	124	60	62
8	VIII. Vapaat elinkeinot — <i>Professions libérales</i>	29	5	36	42
9	IX. Muut luettelematta jääneet ammatit — <i>Autres professions non mentionnées ci-dessus</i>	275	300	292	498
10	X. Työläisiä, päiväpalkkalaisia ilman edellä mainittua ammattia — <i>Ouvriers, journaliers n'appartenant à aucunes des professions mentionnées ci-dessus</i> ..	939	594	713	1 262
11	XI. Ilman ammattia olevia henkilöitä — <i>Personnes sans profession</i>	94	141	89	94
12	XII. Eläkkeestä, pääomasta tai koroista eläjiä — <i>Personnes vivant de capital, d'une pension ou de rentes</i>	55	121	48	76
13	XIII. Muut (Varattomia henkilöitä, ei perheen jäseniä) — <i>Autres (Personnes sans ressources)</i>	88	110	85	105
14	XIV. Toimi tuntematon — <i>Profession inconnue</i>	746	943	300	897
15	Yhteensä	6 306	3 662	5 191	9 326

keinoon mukaan, 31 päivänä joulukuuta 1910, läänittäin.
sion au 31 décembre 1910, par gouvernements.
 Gouvernement d'Uleåborg.

Villes.

Lapset ja muut perheenjäsenet, jotka toimivat perheen päähenkilön ammatissa. <i>Enfants et autres membres de la famille prenant part au travail professionnel du chef de famille.</i>		Edellisten luona oleva henkilöllinen palveluskunta. <i>Domestiques attachés à la première catégorie.</i>		Edellisessä sarakkeessa lueteltujen vaimot (miehet), lapset ja muut perheenjäsenet, joilla ei ole ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>		
Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>	Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>	Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>	Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>	Mol. sukup. <i>D. s.</i>
f	g	h	i	j	k	l	m	n
6	1	1	13	—	—	70	62	132 1
108	23	38	236	3	6	4 056	4 039	8 095 2
23	3	24	77	1	—	1 653	1 546	3 199 3
79	89	99	318	41	108	1 546	2 120	3 666 4
—	1	7	113	3	4	495	600	1 095 5
—	2	—	96	—	—	211	337	548 6
—	—	3	52	—	—	113	238	351 7
—	—	—	14	—	—	65	61	126 8
33	28	2	59	—	—	602	885	1 487 9
52	18	—	1	—	—	1 704	1 875	3 579 10
—	—	—	—	—	—	183	235	418 11
—	—	8	46	—	—	111	243	354 12
—	—	—	—	—	—	173	215	388 13
—	—	—	—	—	—	1 046	1 840	2 886 14
301	165	182	1 025	48	118	12 028	14 296	26 324 15

II. Läsä oleva väestö, ryhmitettynä ammatin ja elin-

Population présente, groupée d'après la profes-

Oulun lääni —

3. Maaseutu —

	Päähenkilöiden ammatti ja elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille.</i>	Perheiden päähenkilöt ynnä yksityiset itsenhi- set päähenkilöt. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Näiden vaimot (miehet), lapset ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>	
		Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>	Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>
	a	b	c	d	e
1	I. Maanviljelys sivuelinkeinoineen — <i>Agriculture et dérivés</i>	38 829	13 692	42 798	64 749
2	II. Teollisuus — <i>Industrie</i>	9 725	608	5 121	9 255
3	III. Kulkulaitokset — <i>Communications</i>	499	66	530	938
4	IV. Kauppa — <i>Commerce</i>	419	154	427	690
5	V. Julkinen toiminta — <i>Services publics</i>	633	12	911	1 445
6	VI. Opetuslaitos — <i>Enseignement</i>	177	207	184	308
7	VII. Terveyslaitos — <i>Hygiène (service sanitaire)</i>	60	109	83	115
8	VIII. Vapaat elinkeinot — <i>Professions libérales</i>	20	—	23	33
9	IX. Muut luettelematta jääneet ammatit — <i>Autres profes- sions non mentionnées ci-dessus</i>	656	226	473	754
10	X. Työläisiä, päiväpalkkalaisia ilman edellä mainittua ammattia — <i>Ouvriers, journaliers n'appartenant à aucunes des professions mentionnées ci-dessus</i> ..	3 101	2 065	1 432	2 699
11	XI. Ilman ammattia olevia henkilöitä — <i>Personnes sans profession</i>	541	693	149	201
12	XII. Eläkkeestä, pääomasta tai koroista eläjiä — <i>Personnes vivant de capital, d'une pension ou de rentes</i>	1 346	1 527	309	773
13	XIII. Muut (Varattomia henkilöitä, ei perheen jäseniä) — <i>Autres (Personnes sans ressources)</i>	860	1 111	197	236
14	XIV. Toimi tuntematon — <i>Profession inconnue</i>	2 051	2 206	369	580
15	Yhteensä	58 917	22 676	53 006	82 776

keinoon mukaan, 31 päivänä joulukuuta 1910, läänittäin.

sion au 31 décembre 1910, par gouvernements.

Gouvernement d'Uleåborg.

Communes rurales.

	Lapset ja muut per- heenjäsenet, jotka toimivat perheen pää- henkilön ammatissa. <i>Enfants et autres membres de la famille prenant part au tra- vail professionnel du chef de famille.</i>		Edellisten luona oleva henkilöllinen palveluskunta. <i>Domestiques attachés à la première ca- tégorie.</i>		Edellisessä surek- keessa luetteltujen vaimot (miehet), lap- set ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>			
	Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>	Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>	Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>	Miesp. <i>S. m.</i>	Naisp. <i>S. f.</i>	Mol. sukup. <i>D. s.</i>	
	f	g	h	i	j	k	l	m	n	
1	23 555	26 994	17	107	6	24	105 205	105 566	210 771	1
2	431	183	10	80	2	7	15 289	10 133	25 422	2
3	13	3	3	44	1	—	1 046	1 051	2 097	3
4	33	39	14	83	4	6	897	972	1 869	4
5	27	19	33	166	1	3	1 605	1 645	3 250	5
6	1	2	1	63	—	1	363	581	944	6
7	2	2	1	39	1	2	147	267	414	7
8	—	—	—	2	—	—	43	35	78	8
9	15	8	2	4	—	—	1 146	992	2 138	9
10	62	67	—	—	—	—	4 595	4 831	9 426	10
11	—	4	1	—	—	3	691	901	1 592	11
12	14	13	3	11	—	8	1 672	2 332	4 004	12
13	3	—	—	—	—	—	1 060	1 347	2 407	13
14	6	2	—	—	—	—	2 426	2 788	5 214	14
15	24 162	27 336	85	599	15	54	136 185	133 441	269 626	15